

Afgørelser – Reg. nr.:

Fredningen vedrører:

Domme

Taksationskommissionen

Natur- og Miljøklagenævnet

Overfredningsnævnet

Fredningsnævnet

Forslag

Dispensationer: sidst i filen med den nyeste til sidst

TAKSATIONSKOMMISSIONEN

ADRESSE

HARALDSGADE 53, 2100 KØBENHAVN Ø

TELF 72543000

Sag nr. 395

Fredning af områder ved Gl. Lejre og Ledreborg Allé

Kendelse

Meddelt den 22. september 2017

Indledning

Natur- og Miljøklagenævnets¹ afgørelse af 26. april 2016 om erstatning i anledning af fredning af områder ved Gl. Lejre og Ledreborg Allé er påklaget til Taksationskommissionen af følgende ejere:

- lb.nr. 5, Jesper Pilegaard,
- lb.nr. 14, Hans Christian Kjeld F. Jensen,
- lb.nr. 16, Arne Ørgaard Rasmussen,
- lb.nr. 22, Roskilde Tekniske Skole,
- lb.nr. 23, Hanne Gunver Adamsen, samt
- lb.nr. 30, Helle og Thorkild Grenaa Larsen.

Sagens oplysninger

For en nærmere beskrivelse af sagens baggrund, herunder fredningens indhold, henvises til Fredningsnævnets afgørelser af 11. december 2013 (FS 32/2012) og Natur- og Miljøklagenævnets afgørelser af 26. april 2016 (NMK-520-00039).

Dele af det i sagen omhandlede område blev udlagt af Region Sjælland i Råstofplan 2008 som råstofinteresseområde, kaldet ”Glim”. Råstofplan 2008 var Region Sjællands første råstofplan, der afløste de tidligere amters regionplaner. Om udlægning af interesseområder stod anført i Råstofplan 2008 blandt andet, jf. s. 23f.:

”Udlæg af interesseområderne skal sikre, at der ikke gennem anden planlægning eller ændret anvendelse sker udlæg til andre formål, der på sigt vil kunne forhindre en råstofudnyttelse, med mindre der opnås enighed herom mellem regionsrådet og de implicerede parter efter en afvejning mellem råstofinteressen og den ønskede arealanvendelse, herunder i forbindelse med kommuneplanlægningen i det åbne land.

¹ Nu: Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Denne reservation for råstof i interesseområderne vil i praksis betyde, at inden arealerne kan tages i anvendelse til andet formål, byudvikling eller anden arealanvendelse, skal det først undersøges om der er en råstofforekomst, som kan indvindes. Herefter vil regionen tage stilling til om råstofferne skal udnyttes før arealerne beslaglægges til andre formål. ...

Udlæg af interesseområder er foretaget på forskelligt grundlag i de 3 tidligere amters regionplaner. I det tidligere Vestsjællands Amt er der således en stor arealmæssig reservation, overvejende udpeget på baggrund af et geologisk kendskab til råstoffer. Disse interesseområder er ikke blevet nærmere afvejet i forhold til f.eks. naturbeskyttelsesområder m.v. Storstrøms Amt har udlagt interesseområder, hvor der vurderet ud fra kendskabet til geologien er en vis sandsynlighed for at finde forekomster, som kan udnyttes. Samtidig er kendte interesser vurderet, men eventuelle konflikter er ikke altid afklaret. Derfor er der en langt mindre arealmæssig reservation i denne del af regionen. HUR har derimod slet ikke udlagt interesseområder.

Regionsrådet har besluttet, at denne første råstofplan skal medtage alle de 3 tidligere amters udlagte områder. Herudover er alle forslag om arealudlæg i høringsperioderne medtaget som interesseområder i råstofplanen for at sikre mulighed for en evt. senere udnyttelse af råstofressourcen.

Det vil være en af regionens højt prioriterede opgaver at få revurderet udlægget af samtlige interesseområder i forbindelse med udarbejdelse af næste råstofplan.”

Videre stod anført, s. 35 og s. 42f.:

”Forskellig baggrund for interesseudlæg

De tidligere amter i Region Sjælland har udlagt interesseområder på vidt forskellig baggrund. I Vestsjællands Amt har man valgt at kortlægge amtet for samtlige steder hvor der kunne tænkes at være en råstofforekomst uanset hvilke interesser der ellers måtte være indenfor området. Storstrøms Amt har derimod vurderet kendte interesser inden der er udlagt interesseområder, men eventuelle konflikter er ikke afvejet. Roskilde Amt har valgt ikke at udlægge råstofinteresseområder. Region Sjælland har bibeholdt de tidligere amters udlægning i denne råstofplan sammen med udlæg af interesseområder hvor interessenter har udtrykt interesse for et område. Region Sjælland har ikke foretaget en interesseafvejning indenfor de nyudlagte områder.

...

De nyudlagte interesseområder

I forbindelse med den forudgående offentlige høring har der været yderligere en række ønsker om udlæg af graveområde på i alt omkring 1100 ha. Der er ikke ved denne revision praktisk mulighed for at vurdere om disse områder bør medtages som graveområde ud fra en nærmere interesseafvejning. I det omfang områderne ikke allerede er udlagt som interesseområde er de nu udlagt til interesseområde med henblik på at sikre områderne til en evt. råstofgravning, indtil der er foretaget en nærmere vurdering af områderne. Der er i alt udlagt omkring 600 ha nyt interesseområde.

Da der ikke er taget endelig stilling til om områderne skal udlægges til graveområde eller om der kan meddeles gravetilladelse, hvilket samtidig kræver regionens samtykke, er der ikke foretaget en nøjere vurdering af de forskellige interesser i områderne. Det er dog undersøgt, at der ikke er internationalt naturbeskyttelsesområde inden for de udlagte områder.

Man kan sige at udlægget af interesseområde i første omgang skal forhindre at potentielle graveområder overgår til anden arealanvendelse inden, der er foretaget en interesseafvejning. Udlægget medfører ikke, at der umiddelbart kan meddeles gravetilladelse. På denne måde minder områderne om de områder, der hverken er udlagt til grave- eller råstofinteresseområde. Udlægget kan derfor heller ikke siges at have væsentlig miljømæssig betydning. Nyudlæggene af interesseområde ligger overvejende i de tidligere Roskilde og Storstrøms Amter, hvor der ikke i samme omfang som i det tidligere Vestsjællands Amt er udlagt interesseområde. På sigt vil områderne evt. kunne medvirke til at sikre en mere lokal og mindre transportkrævende indvinding. Skal områderne ved senere planlægning overgå til graveområde, vil der evt. skulle foretages en miljøvurdering af denne planlægning.”

Region Sjællands forslag til Råstofplan 2012-2023 ændrede interesseområdet og udlagde et nyt graveområde ”Glim Delområde” på i alt 121 ha. Forslaget var i 1. offentlige høring i perioden 11. oktober til 6. december 2010 og 2. offentlige høring i perioden 16. januar til 19. marts 2012, hvor udlægningen af ”Glim Graveområde” var fastholdt. Herefter foretog Region Sjælland ved brev af 10. oktober 2012 partshøring af berørte myndigheder og lodsejere, idet regionens administration påtænkte at indstille, at ”Glim Graveområde” i Lejre og Roskilde Kommuner blev reduceret, således at den nordlige del udgik som graveområde og i stedet blev medtaget som interesseområde i den endelige råstofplan. Det udlagte graveområde blev herved halveret til ca. 60 ha. Af administrationens indstilling til beslutning vedrørende ”Glim graveområde” fremgik:

”Administrationen indstiller:

- at den sydlige del fastholdes som graveområde, mens den nordlige del hvor der er flest interessekonflikter overgår til interesseområde. Den udlagte ressource vurderes at være tilstrækkelig. Giver mulighed for at andre graveområder i Roskilde regionale graveområde bliver hurtigere færdiggravet.”

I Hvidbog for Roskilde Kommune af 7. november 2012 over indsigelser og bemærkninger for 2. offentlige høring af forslag til Råstofplan for Region Sjælland 2012-2023 var tilføjet, at der derudover ”tages ... hensyn til landskabelige forhold”, jf. hvidbogen s. 19.

Administrationens indstilling om vedtagelse af hvidbogen og Råstofplan 2012-2023, herunder indstillingen om reduktionen af ”Glim Graveområde”, blev behandlet på et møde i regionens Miljø, Energi og Udviklingsudvalg den 15. november 2012, samme dag som fredningsforslaget i denne sag blev fremsat af Danmarks Naturfredningsforening. Råstofplan 2012-2023 blev vedtaget af regionsrådet den 13. december 2012.

Om udlægning af interesseområder stod anført blandt andet i Råstofplan 2012-2023, jf. s. 2, s. 10 og s. 24f.:

”Interesseområderne er foreløbige reservationer af områder, hvor der måske er egnede ressourcer. Inden områderne eventuelt kommer i spil i til en fremtidig råstofgravning, skal det først undersøges i hvilket omfang, der er egnende materialer, ligesom der skal foretages en afvejning i forhold til omgivende interesser efter bestemmelserne i råstofloven.

...

Interesseområderne er udlagt som en reservation for en eventuel fremtidig indvinding af råstoffer. Der kan kun undtagelsesvist ske råstofindvinding i interesseområde.

Vurderet ud fra eksisterende geologiske data er der med større eller mindre sandsynlighed en udnyttelig råstofforekomst i interesseområderne. Der er endnu ikke foretaget en nærmere afvejning mellem en eventuel udnyttelse af en mulig råstofforesource og de øvrige interesser i området i form af eksempelvis andre arealanvendelser og nabohensyn. Udlægget af interesseområderne er kun helt overordnet vurderet i forhold til øvrige interesser. Således er f. eks. byområder, landsbyer, internationale naturbeskyttelsesområder og statsskove ikke omfattet af interesseområderne.

...

Interesseområderne er foreløbige reservationer af områder, hvor regionen ud fra en overordnet vurdering af eksisterende geologiske data, har skønnet der muligvis findes råstoffer egnet til indvinding. Inden områderne eventuelt kan komme i spil til en fremtidig råstofgravning, skal der først foretages nærmere undersøgelse, der dokumenterer, at der findes en råstofforekomst. Derudover skal der samtidig foretages en afvejning i forhold til øvrige interesser efter bestemmelserne i råstofloven. Denne nærmere afvejning af interesserne i et område, kan medføre, at området aldrig overgår til graveområde. Det er således i et langsigtet perspektiv, at interesseområderne udlægges.

Hvis interesseområder senere udpeges til graveområder, vil Regionsrådet afgrænse områderne mere præcist ud fra en konkret vurdering af ressourcernes egnethed og en afvejning af interesser. ...

Udlægget af interesseområderne for sand, grus og sten og ler er ændret i forhold til Råstofplan 2008, så det nu er udlagt på et mere ensartet fagligt grundlag i hele regionen. Interesseområderne er dermed blevet reduceret med 84 %, fra 96.000 til ca. 15.000 ha, i forhold til Råstofplan 2008. ...

Interesseområderne er særligt blevet reduceret i det tidligere Vestsjællands Amt, hvor en række interesseområder var overlappende med Natura 2000-områder, sommerhusområder mv. Omvendt er interesseområderne forøget i de tidligere Roskilde og Storstrøms amter, hvor der stort set ikke tidligere var udlagt interesseområder. Det har givet en bedre regional fordeling af interesseområderne.”

Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse og de for Taksationskommissionen nedlagte påstande

Lb.nr. 5, Jesper Pilegaard

Natur- og Miljøklagenævnet fastsatte erstatningen for ejendommen således:

Areal i alt	52,92 ha	
§ 3 areal	0,03 ha	
Haveareal	2,35 ha	4.230 kr.
§ 16 å og sø areal	3,14 ha	10.362 kr.
§ 18 fortidsminde areal	3,57 ha	6.426 kr.
Landbrug	43,83 ha	376.938 kr.
Ny sti længde	842 m	50.520 kr.

Samlet erstatning: 448.500 kr.

Ejeren har for Taksationskommissionen nedlagt påstand om, at erstatningen forhøjes til 20 mio. kr.

Lb.nr. 14, Hans Christian Kjeld F. Jensen

Natur- og Miljøklagenævnet fastsatte erstatningen for ejendommen således:

Areal i alt	76,66 ha	
§ 3 areal	2,34 ha	
Haveareal	4,88 ha	8.784 kr.
Landbrug	69,44 ha	597.184 kr.

Samlet erstatning: 606.000 kr.

Ejeren har for Taksationskommissionen nedlagt påstand om, at erstatningen forhøjes med erstatning for forventningsværdi opgjort som følger:

Principal:

69,44 hektar á 1.361.867,70 kr. - 597.184 kr. 93.970.909,09 kr.

Subsidiært:

69,44 hektar á 688.255,42 kr. - 597.184 kr. 47.195.272,36 kr.

Endvidere har ejeren nedlagt påstand om følgende yderligere erstatning:

Erstatning for fredning i relation til driften af ejendommen 9.000.000,00 kr.

Lb.nr. 16, Arne Ørgaard Rasmussen

Natur- og Miljøklagenævnet fastsatte erstatningen for ejendommen således:

Areal i alt	34,83 ha	
Haveareal	0,86 ha	1.548 kr.
§ 18 fortidsminde areal	2,83 ha	5.094 kr.
Landbrug	31,14 ha	267.804 kr.

Samlet erstatning: 274.500 kr.

Ejeren har for Taksationskommissionen nedlagt påstand om, at erstatningen forhøjes med erstatning for forventningsværdi opgjort som følger:

Principal:

31,14 hektar á 1.361.867,70 kr. - 267.804 kr. 42.140.756,18 kr.

Subsidiært:

31,14 hektar á 688.255,42 kr. - 267.804 kr. 21.164.469,78 kr.

Lb.nr. 22, Roskilde Tekniske Skole

Natur- og Miljøklagenævnet fastsatte erstatningen for ejendommen således:

Areal i alt	68,78 ha	
§ 3 areal	0,28 ha	
Haveareal	5,58 ha	10.044 kr.
§ 18 fortidsminde areal	0,73 ha	1.314 kr.

Landbrug	62,19 ha	534.834 kr.
Ny sti længde	122 m	7.320 kr.

Samlet erstatning: 553.600 kr.

Ejeren har for Taksationskommissionen nedlagt påstand om, at erstatningen forhøjes med erstatning for forventningsværdi, manglende udvidelsesmuligheder m.m. opgjort som følger:

Principal:

62,19 hektar á 1.361.867,70 kr. - 534.834 kr.	<u>84.159.718,26 kr.</u>
---	--------------------------

Subsidiært:

Maskinkurser	
8 årselever á 172.420 x 10 år	13.793.600,00 kr.

Akademiet for grønne uddannelser	
10 hektar jord á 50.000 x 10 år	500.000,00 kr.
Strukturskader á 35.500 x 10 år	355.000,00 kr.
Elevtilskud for 10 årselever á 100.000 kr. x 10 år	10.000.000,00 kr.

Afdelingen for Byg og Anlæg mv.	
Lokaleleje pr. kvartal 394.135,44 x 4 mdr. x 10 år	15.765.467,60 kr.
Besparelse af 1 instruktør-årsværk 370.000 kr. x 10 år	3.700.000,00 kr.

Nyt stencenter	
Reetablering af parkeringsforhold ved Køgevej 131	2.172.463,14 kr.

Lokalplanforslag	<u>252.812,50 kr.</u>
Samlet	<u>46.539.343,24 kr.</u>

Mere subsidiært:

62,19 hektar á 688.255,42 kr. - 534.834 kr.	<u>42.267.770,57 kr.</u>
---	--------------------------

Lb.nr. 23, Hanne Gunver Adamsen

Natur- og Miljøklagenævnet fastsatte erstatningen for ejendommen således:

Areal i alt	22,25 ha	
§ 3 areal	0,07 ha	
Haveareal	1,58 ha	2.844 kr.
§ 18 fortidsminde areal	2,41 ha	4.338 kr.
Landbrug	18,19 ha	156.434 kr.
Ny sti længde	50 m	3.000 kr.

Samlet erstatning: 166.700 kr.

Ejeren har for Taksationskommissionen nedlagt påstand om, at erstatningen forhøjes med erstatning for forventningsværdi opgjort som følger:

Principal:

18,19 hektar á 1.361.867,70 kr. - 156.434 kr. 24.615.939,46 kr.

Subsidiært:

18,19 hektar á 688.255,42 kr. - 156.434 kr. 12.362.932,09 kr.

Lb.nr. 30, Helle og Thorkild Grenaa Larsen

Natur- og Miljøklagenævnet fastsatte erstatningen for ejendommen således:

Areal i alt	11,55 ha	
Haveareal	0,51 ha	918 kr.
Landbrug	11,04 ha	94.944 kr.

Samlet erstatning: 95.900 kr.

Ejerne har for Taksationskommissionen nedlagt påstand om, at erstatningen forhøjes med erstatning for forventningsværdi opgjort som følger:

Principal:

11,04 hektar á 1.361.867,70 kr. - 94.944 kr. 14.940.075,41 kr.

Subsidiært:

11,04 hektar á 688.255,42 kr. - 94.944 kr. 7.503.395,84 kr.

Taksationskommissionens behandling af sagen

Taksationskommissionen har den 31. marts 2017 afholdt forhandlingsmøde hvor følgende var mødt:

Bodil og Jesper Pilegaard (lb.nr. 5) sammen med advokat Mette Ravn Steenstrup.

Hans Christian Kjeld F., Marianne, Per og Allan Jensen (lb.nr. 14), Bodil og Arne Rasmussen (lb.nr. 16), Jesper Østrup, Janne Taklo Sørensen, Niels Vibo Jensen og Mette Ørsted (lb.nr. 22), Hanne og Henrik Gunver Adamsen (lb.nr. 23) samt Thorkild Grenaa Larsen (lb.nr. 30) – alle med advokat Dan B. Larsen og advokat Maria G. Adamsen.

For Miljøstyrelsen mødte Else-Marie Stamphøj.

For Roskilde Kommune mødte Ivan Hyllested, Nora Salling og Morten Vincents og for Lejre Kommune mødte Peter Due Østerby og Camilla Højrup sammen med advokat Sofie Delholm Holst og advokat Tue Trier Bing.

Endvidere deltog kommissionens vurderingskyndige konsulent, fhv. kontorchef, cand. polit. Erik Eriksen.

Efterfølgende har Taksationskommissionen den 26. maj 2017 foretaget besigtigelse af ejendommene tilhørende lb.nr. 5, lb.nr. 14 og lb.nr. 22 sammen med kommissionens vurderingskyndige konsulent, fhv. kontorchef, cand. polit. Erik Eriksen.

Under besigtigelsen af ejendommen tilhørende lb.nr. 5 var Bodil og Jesper Pilegaard samt advokatfuldmægtig Michala Gale til stede.

Under besigtigelsen af ejendommen tilhørende lb.nr. 14 var blandt andre Hans Christian Kjeld F., Marianne, Per og Allan Jensen samt advokat Dan B. Larsen til stede.

Under besigtigelsen af ejendommen tilhørende lb.nr. 22 var to repræsentanter fra Roskilde Tekniske Skole og advokat Dan B. Larsen til stede.

Ejeren af ejendommen tilhørende lb.nr. 5 har for Taksationskommissionen gentaget sit krav om tilkendelse af erstatning på i alt 20 mio. kr. og henvist til de for Natur- og Miljøklagenævnet fremsatte bemærkninger. Ejeren har nærmere anført, at grund- og tillægstaksterne skal forhøjes, herunder skal grundtaksten reguleres efter forbrugerindekset, og tillægstaksten skal fastsættes og forhøjes efter et konkret skøn. Endvidere skal erstatningsfastsættelsen generelt ske skønsmæssigt.

Ejerne af ejendommen tilhørende lb.nr. 14, lb.nr. 16, lb.nr. 22, lb.nr. 23 og lb.nr. 30 har for Taksationskommissionen gentaget deres krav om tilkendelse af erstatning for forventningsværdi og i det væsentlige gentaget de for Natur- og Miljøklagenævnet fremsatte bemærkninger.

Ejeren af ejendommen tilhørende lb.nr. 14 har derudover gentaget sit krav om tilkendelse af erstatning for nedgang i ejendommens handelsværdi på 9.000.000 kr. som følge af fredningen. Ejeren har herved henvist til en af ejeren indhentet mæglervurdering.

Ejeren af ejendommen tilhørende lb.nr. 22 har derudover gentaget sit krav om tilkendelse af erstatning for manglende udvidelsesmuligheder m.m. og i det væsentlige gentaget de for Natur- og Miljøklagenævnet fremsatte bemærkninger. Endvidere har ejeren gjort gældende, at der ikke er grundlag for at afvise skolens klage, da Natur- og Miljøklagenævnet nedsatte den af fredningsnævnet tilkendte fredningserstatning.

Lejre Kommune og Roskilde Kommune har nedlagt påstand om stadfæstelse af Natur- og Miljøklagenævnets erstatningsfastsættelse.

Særligt vedrørende Roskilde Tekniske Skole (lb.nr. 22) har kommunerne principalt påstået afvisning, subsidiært stadfæstelse. Til støtte for den principale påstand har kommunerne anført, at Roskilde Tekniske Skole ikke rettidigt påklagede fredningsnævnets afgørelse af erstatningsspørgsmålet til Natur- og Miljøklagenævnet, jf. naturbeskyttelseslovens § 43, stk. 1 og 3, jf. § 87, stk. 1. Roskilde Tekniske Skole opfylder dermed ikke betingelserne i § 45, stk. 2, nr. 1, for at klage til Taksationskommissionen, da Natur- og Miljøklagenævnet ikke har skærpet fredningsbestemmelserne, men derimod lempet flere af bestemmelserne, og da erstatningen til Roskilde Tekniske Skole heller ikke blev nedsat, idet Natur- og Miljøklagenævnet dog har korrigeret oplysningerne om Roskilde Tekniske Skoles arealer sådan, at et mindre areal rettelig er haveareal og ikke landbrugsareal.

Miljøstyrelsen har i indlæg af 24. marts 2017 nedlagt påstand om stadfæstelse af Natur- og Miljøklagenævnets erstatningsfastsættelse og henvist til de for Natur- og Miljøklagenævnet fremsatte bemærkninger.

Taksationskommissionens bemærkninger

Efter naturbeskyttelseslovens § 39, stk. 1, fastsættes der erstatning til ejere af rettigheder over en fredet ejendom for det tab, som fredningen påfører dem. Der ydes således fuld erstatning for nedgangen i ejendommens handelsværdi.

Taksationskommissionen finder, at Roskilde Tekniske Skole (lb.nr. 22) er klageberettiget, selvom Roskilde Tekniske Skole ikke (rettidigt) påklagede fredningsnævnets afgørelse af erstatningsspørgsmålet til Natur- og Miljøklagenævnet, idet Natur- og Miljøklagenævnet nedsatte erstatningen til Roskilde Tekniske Skole fra 591.456 kr. til 553.600 kr., jf. herved naturbeskyttelseslovens § 45, stk. 2, nr. 1. Det kan ikke føre til en ændret vurdering, at baggrunden for erstatningsnedsættelsen var, at Natur- og Miljøklagenævnet – i modsætning til fredningsnævnet – vurderede, at 5,58 ha af ejendommens areal var haveareal og ikke landbrugsareal med deraf følgende nedsat erstatning.

Taksationskommissionen bemærker endvidere indledningsvis, at det følger af naturbeskyttelseslovens § 45, stk. 1, 2. pkt., at afgørelser efter naturbeskyttelseslovens § 39, stk. 1, 3. pkt., ikke kan påklages til Taksationskommissionen. Kommissionen lægger således til grund, som fastslået af Natur- og Miljøklagenævnet, at Roskilde Tekniske Skole ikke er omfattet af § 39, stk. 1, 3. pkt.

Grund- og tillægstakster

Taksationskommissionen kan tiltræde de grund- og tillægstakster, som Natur- og Miljøklagenævnet har fastsat ved erstatningsfastsættelsen, der er opgjort på tidspunktet for fredningsnævnets afgørelse i 2013. Taksationskommissionen bemærker, at taksterne i fredningererstatninger følger prisudviklingen for landbrugsjord, og taksterne reguleres således ikke efter forbrugerindekset. Endvidere finder Taksationskommissionen, at der efter en skønsmæssig vurdering ikke er grundlag for at forhøje tillægstaksterne.

Lb.nr. 5:

Kommissionen har som anført ikke fundet grundlag for at forhøje de takster, Natur- og Miljøklagenævnet har anvendt ved erstatningsfastsættelsen.

For så vidt angår ejerens krav om erstatning udover den takstmæssigt fastsatte arealerstatning, finder kommissionen, at der ikke er grundlag for at fastslå, at den gennemførte fredning har de af ejeren påberåbte særlige byrdefulde konsekvenser for ejendommen, særligt henset til at fredningen tillader erhvervsmæssigt nødvendigt landbrugsbyggeri, jf. § 4, stk. 3, og at det er tilladt at udsprede overskudsjord fra byggeri indenfor fredningen på markarealer i en højde på op til 30 cm, jf. § 3, stk. 2. Endvidere tilkendes der efter praksis ikke erstatning for mistede potentielle udviklingsmuligheder, der ikke har en mere konkret og aktuel karakter.

På den baggrund finder kommissionen, at der ved Natur- og Miljøklagenævnets erstatningsudmåling er ydet ejeren af ejendommen tilhørende lb.nr. 5 fuld erstatning for ejendommens værdnedgang på grund af fredningen.

Råstofplanlægning (lb.nr. 14, 16, 22, 23 og 30)

Taksationskommissionen kan tiltræde Natur- og Miljøklagenævnets begrundelse og afgørelse om, at der ikke er grundlag for at antage, at fredningen har haft indflydelse på regionrådets beslutning om at reducere ”Glim Graveområde” i Lejre og Roskilde Kommuner, således at den nordlige del udgik som graveområde og i stedet blev medtaget som interesseområde i den endelige råstofplan.

Taksationskommissionen kan endvidere tiltræde, at udlægningen som interesseområde ikke giver grundlag for yderligere erstatning i anledning af den gennemførte fredning. Taksationskommissionen har herved lagt vægt på det overordnede formål med at udlægge interesseområder. Udlægningen har karakter af foreløbige arealreservationer, og inden et areal eventuelt kan blive udlagt som graveområde, skal der ske en afvejning i forhold til omgivende interesser efter bestemmelserne i råstofloven.

Dette gælder så meget desto mere for de arealer, der ikke var udlagt som interesseområde i Råstofplan 2008 og dermed kun var foreslået udlagt i det på daværende tidspunkt foreliggende udkast til Råstofplan 2012-2023, da fredningsforslaget blev fremsat den 15. november 2012.

Hertil kommer, at der i den foreliggende sag er knyttet store landskabelige værdier til området, der taler imod at tillade indvinding i området. Endvidere finder Taksationskommissionen, at Region Sjællands udlægning af interesseområder i Råstofplan 2008 og Råstofplan 2012-2023, herunder den konkrete udlægning af de omhandlede arealer, ikke giver grundlag for at tilkende yderligere erstatning. Taksationskommissionen bemærker, at baggrunden for området oprindelige udlægning i Råstofplan 2008 alene var, at Region Sjælland havde besluttet, at medtage alle forslag om arealudlæg i høringsperioderne som interesseområder i råstofplanen for at sikre mulighed for en eventuel senere udnyttelse af råstofressourcen. Det kan ikke føre til en ændret vurdering, at regionens forslag til Råstofplan 2012-2023 oprindeligt udlagde de omhandlede arealer som graveområde, eller at regionen fremsatte bemærkninger til fredningen om, at regionen fortsat så det som en mulighed, at området på et senere tidspunkt ville blive udlagt som graveområde.

Vedrørende de af ejerne påberåbte ejendomshandler til støtte for, at ejerne har en berettiget forventning om råstofindvinding på de i sagen omhandlede arealer og dermed har krav på yderligere erstatning, bemærker Taksationskommissionen, at handler med ejendomme beliggende i graveområder og/eller med betingelse om blandt andet opnåelse af gravetilladelse ikke kan tillægges betydning ved vurderingen af, om der er grundlag for at tilkende yderligere erstatning i anledning af arealernes udlægning som interesseområde.

Ejeren af ejendommen tilhørende lb.nr. 14 har derudover henvist til en betinget købsaftale vedrørende et jordstykke med grundareal på ca. 25,7 ha beliggende udenfor fredningsområdet. Det fremgår af købsaftalen, at handlen var betinget af blandt andet, at køber opnåede myndighedernes tilladelse til at erhverve ejendommen, og at køber kunne opnå gravetilladelse. Derudover gav aftalen køber en køberet til et jordstykke med grundareal på ca. 7,4 ha, der er beliggende indenfor fredningsområdet, hvilket yderligere var betinget af, at fredningen ikke blev gennemført. Aftalen er underskrevet i november 2014, men det er oplyst, at aftalen først ansås for endelig i 2015. I den for Taksationskommissionen fremlagte deponeringsskrivelse henvises således også til en underskrevet købsaftale/skøde af 14. april 2015, der ikke er fremlagt for Taksationskommissionen. Ejeren har til Taksationskommissionen oplyst, at betingelserne i købsaftalen vedrørende jordstykket på ca. 25,7 ha efterfølgende er frafaldet, og at købesummen er frigivet til sælger.

Taksationskommissionen bemærker hertil, at det solgte jordstykke er beliggende udenfor fredningsområdet, og at hovedparten af jordstykket var udlagt som graveområde på tidspunktet for aftalens indgåelse. Den resterende del – 4,4 ha – var oprindeligt udlagt som interesseområde, men er efterfølgende i Region Sjællands Råstofplan 2016 udlagt som graveområde. Endvidere blev aftalen først betragtet som endelig på et tidspunkt, hvor Region Sjælland i perioden fra den 12. januar til 23. marts 2015 havde gennemført en offentlig høring for planarbejdet, og hvor der var stillet forslag om at udvide det daværende graveområde til også at omfatte de resterende 4,4 ha. Dertil kommer, at de 4,4 ha, der består af en smal, aflang trekant beliggende mellem fredningen og graveområdet, kun vanskeligt vil være at dyrke landbrugsmæssigt, hvorfor det var mest nærliggende at lade arealet indgå i handlen. Endelig fremgår det ikke, hvornår og på hvilken baggrund betingelserne i købsaftalen blev frafaldet. På den baggrund finder Taksationskommissionen, at den betingede købsaftale ikke giver grundlag for yderligere erstatning.

Endelig har ejerne henvist til en i december 2007 indgået aftale om overdragelse af ejendommen beliggende Glimvej 21 A til støtte for, at der skal tilkendes yderligere erstatning. Ifølge det fremlagte skøde blev købsaftalen underskrevet den 7. december 2007, dvs. på et tidspunkt hvor det af handlen omfattede areal endnu ikke var udlagt som interesseområde. Dog bemærker Taksationskommissionen, at regionsrådet dagen forinden, den 6. december 2007, havde behandlet forslag til råstofplan, hvor der i den forudgående 1. offentlige høring var rejst forslag om at udlægge området ved Glim som interesseområde. Selvom det af skødet ikke fremgår, at køber havde betinget sig, at arealet ville blive udlagt som interesseområdet og/eller graveområde, eller at der kunne opnås gravetilladelse, finder Taksationskommissionen, at handlen ikke i sig selv kan give grundlag for yderligere erstatning. Taksationskommissionen lægger herved vægt på, at der er tale om en enkeltstående handel, hvilket bekræftes af SKATs gennemgang af registrerede handler i området. SKAT har gennemgået de registrerede salg af fast ejendom (selvstændigt vurderede ejendomme) i SKATs systemer fra om med 2005, og der var ikke i de registrerede salg indikationer på, at der – bortset fra overdragelsen af Glimvej 21 A – var handlet ejendomme, hvor prisen havde været påvirket af forventning om en fremtidig mulighed for at udnytte råstofforekomsten i jorden. Endvidere lægger Taksationskommissionen vægt på, at det ikke er sædvanligt at handle ejendomme i og udenfor interesseområder med henblik på senere råstofindvinding, uden samtidig at gøre overdragelsen betinget af, at køber eksempelvis kan opnå gravetilladelse. Dette er ligeledes bekræftet af SKAT, der overfor Natur- og Miljøklagenævnet har oplyst, at ”det efter SKATs opfattelse ikke er normalt at handle med ejendomme i interesseområder. SKAT er derimod bekendt med, at der indgås betingede køberets- og købepligtaftaler eller aftaler om ret til udnyttelse af forekomster og pligt til reetablering, for sådanne ejendomme eller arealer, men at disse optioner netop er betingede af, at der sker overførsel til graveområde, eller at optionstager opnår en gravetilladelse. I den forbindelse betales der eksempelvis 10% af den aftalte købesum eller det skønnede udnyttelsesvederlag ved aftalens indgåelse. Dette optionsvederlag er med andre ord den risiko, optionstager løber. Der kan konkret være forhold, der gør, en entreprenør vælger at købe en ejendom til endelig overtagelse. Disse kan være drifts- men også skattemæssige.”

Efter en samlet vurdering tiltræder Taksationskommissionen således, at udlægningen som interesseområde af de i sagen omhandlede arealer ikke giver grundlag for yderligere erstatning i anledning af den gennemførte fredning.

Særligt om lb.nr. 14:

For så vidt angår ejerens krav om erstatning udover den takstmæssigt fastsatte arealerstatning, finder Taksationskommissionen, at der ikke er grundlag for at fastslå, at den gennemførte fredning medfører det af ejeren påberåbte fald i handelsværdi. Kommissionen har herved lagt vægt på, at fredningen tillader erhvervsmæssigt nødvendigt landbrugsbyggeri, der skal placeres syd for eksisterende bebyggelse direkte bag den eksisterende bygningsmasse, jf. § 4, stk. 3, og at det er tilladt at udsprede overskudsjord fra byggeri indenfor fredningen på markarealer i en højde på op til 30 cm, jf. § 3, stk. 2. Hertil kommer, at ejeren kan søge overskudsjord fra byggeri placeret på de dele af ejendommen, der ligger udenfor fredningen, hvis det vurderes mere hensigtsmæssigt. Under besigtigelsen kunne kommissionen endvidere konstatere, at der ikke på ejendommens nuværende areal er mulighed for en større udvidelse i øst/vestgående retning, og at ejendommens mest naturlige udvidelsesmulighed dermed er syd for den eksisterende bebyggelse. Endelig bemærker Taksationskommissionen, at der efter praksis ikke tilkendes erstatning for mistede potentielle udviklingsmuligheder, der ikke har en mere konkret og aktuel karakter.

Særligt om lb.nr. 22:

For så vidt angår ejerens krav om erstatning udover den takstmæssigt fastsatte arealerstatning finder kommissionen, at der ikke er grundlag for at fastslå, at den gennemførte fredning har de af ejeren

påberåbte særlige byrdefulde konsekvenser for ejendommen, særligt henset til at skolens arealer kan anvendes til uddannelsesmæssige formål som hidtil, og at de på fredningskortet med særlig signatur to afmærkede parceller udgår af fredningen, hvis Roskilde Kommune udarbejder en lokalplan, der regulerer byggeri og anlæg i relation til skole- og undervisningsformål for Roskilde Tekniske Skole, jf. § 8. Dertil kommer, at der med fredningsnævnets godkendelse af placering og udformning kan opføres institutionsbygninger indenfor de på fredningskortet med særlig signatur to afmærkede parceller, jf. § 8. Endvidere bemærker Taksationskommissionen, at der efter praksis ikke tilkendes erstatning for mistede potentielle udviklingsmuligheder, der ikke har en mere konkret og aktuel karakter.

På den baggrund finder kommissionen, at der ved den af Natur- og Miljøklagenævnet fastsatte erstatning er ydet ejerne af ejendommene tilhørende lb.nr. 14, 16, 22, 23 og 30 fuld erstatning for ejendommenes værdnedgang på grund af fredningen, hvorfor Natur- og Miljøklagenævnets erstatningsafgørelse af 26. april 2016 stadfæstes.

Godtgørelse for sagkyndig bistand

Under sagens behandling for Taksationskommissionen har advokat Mette Ravn Steenstrup bistået Jesper Pilegaard (lb.nr. 5). Der fastsættes en godtgørelse i medfør af naturbeskyttelseslovens § 47 på 15.000 kr., der udbetales til advokat Mette Ravn Steenstrup.

Taksationskommissionen bemærker, at godtgørelsen vedrører sagkyndig bistand ved Taksationskommissionens behandling af sagen, og at beløbet er fastsat med udgangspunkt i det tidsforbrug, som findes fornødent til ydelse af den nødvendige bistand, og i øvrigt under hensyn til sagens karakter og betydning for lodsejeren.

Under sagens behandling for Taksationskommissionen har advokat Helle Carlsen og senere advokat Dan B. Larsen, begge Dahl Advokatpartnerselskab, bistået Hans Christian Kjeld F. Jensen (lb.nr. 14), Arne Ørgaard Rasmussen (lb.nr. 16), Roskilde Tekniske Skole (lb.nr. 22), Hanne Gunver Adamsen (lb.nr. 23) og Helle og Thorkild Grenaa Larsen (lb.nr. 30). Der fastsættes en samlet godtgørelse i medfør af naturbeskyttelseslovens § 47 på 30.000 kr., der udbetales til Dahl Advokatpartnerselskab. Beløbet er fastsat med udgangspunkt i det tidsforbrug, som findes fornødent til ydelse af den nødvendige bistand, og i øvrigt under hensyn til sagens karakter og betydning for lodsejerne. Taksationskommissionen har endvidere lagt vægt på, at ejerne har været repræsenteret af samme advokat og i vidt omfang har gjort de samme synspunkter gældende overfor tidligere instanser.

Herefter bestemmes:

Natur- og Miljøklagenævnets erstatningsafgørelse af 26. april 2016 stadfæstes.

I godtgørelse for udgifter til sagkyndig bistand til advokat tillægges Jesper Pilegaard (lb.nr. 5) 15.000 kr., der kan udbetales til advokat Mette Ravn Steenstrup.

I godtgørelse for udgifter til sagkyndig bistand til advokat tillægges Hans Christian Kjeld F. Jensen (lb.nr. 14), Arne Ørgaard Rasmussen (lb.nr. 16), Roskilde Tekniske Skole (lb.nr. 22), Hanne Gunver Adamsen (lb.nr. 23) og Helle og Thorkild Grenaa Larsen (lb.nr. 30) i alt 30.000 kr., der kan udbetales til Dahl Advokatpartnerselskab.

Alex Puggaard

Susanne Palsig

Allan Bechgaard

NATUR- OG
MILJØKLAGENÆVNET

Rentemestervej 8
2400 København NV
Telefon: 72 54 10 00
nmkn@nmkn.dk
www.nmkn.dk

**Natur- og Miljøklagenævnets
afgørelse af 26. april 2016
i sagen om fredning af områder ved
Gl. Lejre og Ledreborg Allé
(NMK-520-00039)**

Indledning

Fredningsnævnet for Østsjælland har den 11. december 2013 fredet ca. 486 ha i områder ved Ledreborg Allé og Gl. Lejre i Roskilde og Lejre kommuner.

Ledreborg Allé er med sine 6,9 km Danmarks længste allé. Hovedparten af alléens træer er omfattet af fredning fra 1942. Området ved Gl. Lejre er et kuperet område, hvor der er fundet Danmarks ældste formodede kongsgård fra ca. år 500 (jernalderen). Området ved Gl. Lejre udvider den eksisterende Gl. Lejre-fredning mod nord, og den eksisterende fredning udvides mod øst med området ved Ledreborg Allé.

Danmarks Naturfredningsforening har den 4. december 2012 rejst fredningssag for et ca. 439 ha stort areal omkring Ledreborg Allé samt et ca. 47 ha stort areal nord for den eksisterende fredning af Gl. Lejre. Den 28. februar 2013 træder Roskilde Kommune ind som medrejser, og den 11. marts 2013 indtræder Lejre Kommune ligeledes som medrejser. Sagsrejserne har den 28. maj 2013 fremsat forslag til reviderede fredningsbestemmelser.

Ifølge fredningsforslaget har fredningen bl.a. til formål at sikre de historiske, kulturhistoriske og landskabelige værdier samt sikre alléen og udvikle de rekreative værdier og naturværdierne.

Langt størstedelen af fredningsområdet ejes af 29 private lodsejere. Roskilde, Lejre og Københavns kommuner samt Vejdirektoratet ejer tilsammen 23,79 ha.

Afgørelsen er påklaget til Natur- og Miljøklagenævnet af 12 private lodsejere, Lejre Kommune, Region Sjælland og Vejdirektoratet.

2. Baggrunden for fredningsforslaget

Danmarks Naturfredningsforening (DN) har rejst sagen, da området indeholder landets længste allé (6,9 km). Foreningen finder, at området har et fantastisk landskabs- og kulturelement og udgør et vigtigt supplement til den eksisterende fredning Gl. Lejre. Baggrunden for den del af fredningen, som vedrører Ledreborg Allé, er, at Region Sjælland har haft et forslag til ny råstofplan 2012-2023 i offentlig høring, hvor regionen udlægger store arealer umiddelbart nord og syd for Ledreborg Allé til henholdsvis graveområde og interesseområde for råstofgravning. Endvidere har Lejre Kommune debatteret, om der skal opstilles vindmøller mellem alléen og motorvejen.

Sagsrejsere ønsker endvidere med forslaget, at der sker en sikring af områdets kendte og potentielle historiske og kulturhistoriske værdier med mulighed for deres formidling. For det andet at sikre, at det i dag forholdsvis uberørte og smukke landskab omkring Gl. Lejre og langs Ledreborg Allé friholdes for skæmmende nybyggerier, beplantninger, råstofgrave, større tekniske anlæg og lignende og om muligt med et øget naturindhold. For det tredje at give offentligheden bedre mulighed for at færdes og opholde sig i landskabet gennem et forbedret stisystem, der knytter an til stier uden for fredningen.

3. Beskrivelse af fredningsområdet

Fredningsnævnet har i afgørelsen beskrevet fredningsområdet med følgende uddrag fra DN's fredningsforslag:

Egnen omkring Gammel Lejre er et meget varieret landskab med vandløb og bakker, skove, søer og sletter. Et landskab der ikke blot fortæller om menneskers rige muligheder for at overleve, men også om istidens rokeren rundt med Danmarks fundament, så vi i dag kan nyde stor naturskønhed relativt bevaret i et omgivende landskab, som sine steder er voldsomt præget af råstofgravning.

Siden jægerstenalderen har egnen omkring Lejre været beboet af mennesker. Nærheden til fjorden og åerne gav mulighed for fiskeri, jagt og transport og senere mølledrift. De varierede jordbundsforhold betød godt agerbrug og græsningsmuligheder for husdyr i de brede enge, og tømmer og brænde hentedes fra skovene. I dette rige landskab, hvor naturressourcerne lå tæt, blev det spæde frø til det, vi i dag kalder Danmark, sået. Gl. Lejre er derfor blevet kaldt Danmarks Riges Vugge. Fra Skjoldunger til skibssætninger, gravhøje og 5000 år gamle jættestuer.

Fredningsforslaget består af to adskilte områder. Mod nordvest nord for den eksisterende fredning for Gl. Lejre, foreslås et område på godt 45 ha fredet, hvor man for få år siden fandt en hustomt fra ca. år 500 på Fredshøjs jorder, men hvor man desværre hverken har mulighed for adgang til eller markering af fundet.

Længere mod øst foreslås et område på godt 458 ha fredet strækkende sig fra den østlige grænse af den eksisterende Gl. Lejrefredning 4,5 km østpå langs Ledreborg Allé, således at den imponerende udsigt fra alléen bevares, ligesom udsigten fra forskellige positioner i Gl. Lejre til alléen bevares.

Begge områder skal ses som et vigtigt supplement til de eksisterende fredninger omkring Gl. Lejre og for Ledreborg Allé.

Ledreborg Allé strækker sig fra Ledreborg Slot sydvest for Gl. Lejre mod Roskilde, og er som landets længste allé et fantastisk landskabs- og kulturelement i et i øvrigt lidt trivielt men kulturhistorisk vigtigt landskab om-

kring alléen. Det er i høj grad alléen, der som landskabs- og kulturelement, i dag gør det samlede landskab i fredningsområdets østlige del til et storslået og kulturhistorisk interessant landskab, og der er p.t. ikke restriktioner på de nære omgivelser. (...)

Fredningsforslagets afgrænsning

Fredningsområdet er delt i to adskilte områder.

Det østlige fredningsområde omkring Ledreborg Allé afgrænses mod nord af Holbækmotorvejen og mod øst af Lindenborgvej. Mod syd følger fredningsgrænsen Ledreborg Allé parallelt, men 400 meter syd for alléen. Mod vest støder grænsen op til den eksisterende fredning af Gl. Lejre.

Det vestlige fredningsområde afgrænses af den eksisterende fredning af Gl. Lejre omtrent hele vejen rundt, undtagen på en kort strækning mod nord, hvor fredningsgrænsen følger en markvej og levende hegn østpå til Orehøjvej.

Beskrivelse af fredningsområdet

Landskabsformer og geologi

Det foreslåede fredningsområde indgår i landskabet omkring Gl. Lejre, der er dannet for 12-15.000 år siden. Under isens afsmeltning eroderede smeltevandet et system af ådale, som ved Lejre udgøres af Hulemølle Ådal og Kornerup/Lavringer Ådal, der fortsætter nordpå til Roskilde Fjord og som afvandes af Lejre Å og Kornerup Å. Vest for Ledreborg lå endnu i lang tid dødis. Senere strakte stenalderhavet sig ind i ådalene omtrent til det sted, hvor motorvejen i dag krydser. Dødisområdet fremtræder i dag med småsøer og fugtige løvskove, og overdrevslandskabet mellem ådalene dyrkes eller anvendes til græsning og høslæt.

På morænesletten i fredningsområdets østlige del karakteriseres landskabet af det let skrånende bundmorænelandskab, som er den vestlige udløber af det store slettelandskab, sydøst for København, benævnt "Heden". Dette landskab langs Ledreborg Allé dyrkes i dag intensivt.

Natur

Området omfatter primært dyrkede landbrugsarealer. Der er ikke registreret arter beskyttet efter habitatdirektivets Bilag IV i området. Nærmeste Natura 2000-område er Roskilde Fjord umiddelbart uden for fredningsområdet nord for motorvejen. Roskilde Fjord er både omfattet af habitatdirektivet og fuglebeskyttelsesdirektivet. Mellem de to adskilte fredningsområder løber Kornerup Å og Lejre Å i den eksisterende Gl. Lejrefredning. Til disse ådale knytter sig store naturinteresser. Eksempelvis kan nævnes fimreormen *Crenobia alpina* i kilden ved Skovbækken. Ormen, som findes i isolerede kolde kilder, anses for en istidsrelikt.

Roskilde Kommune har gennem flere år arbejdet for en grøn ring omkring Roskilde by, hvor både de naturmæssige og rekreative interesser skal udvikles. Fredningens østligste arealer er beliggende inden for Den grønne ring. Det er fredningsrejsers intention, at fredningen skal støtte visionen bag Den grønne ring, og således ikke være hindrende for at der ad åre kommer et langt større naturindhold ind i de i dag intensivt dyrkede marker, fx gennem en mere ekstensiv udnyttelse af jorden til græsning eller høslæt. Denne intention om større naturindhold gælder for så vidt overalt i det område der foreslås fredet, når det ikke strider imod fredningens formål om at bevare landskabet åbent.

Kulturspor

Lejre regnen er et af de steder i Danmark, der rummer flest værdifulde kulturhistoriske spor. Stenalderens gravhøje ligger langs vandløbene og vidner om tidlig bosætning. I bronzealderen skete bosætningen især på Gevninge Overdrev med forbindelse nordpå til Roskilde Fjord og sydpå mod andre sjællandske bygder. Bronzealderens gravhøje er rigt repræsenteret på hele egnen. Fra jernalderen og vikingetiden er der især gjort mange fund omkring Gl. Lejre bl.a. Skibssætningen og Dronningestenen på bakken mellem åerne, store skatfund og rester af bebyggelse af Trelleborgtypen fra denne tid. I alle de omkringliggende skove findes store arealer med meget velbevarede oldtidsagre og hulveje. Inden for det foreslåede fredningsområde er sagsrejser ikke bekendt med, at disse kulturhistoriske spor findes længere.

Lejre er beskrevet i samtidige skriftlige kilder, både nationale og internationale. Området er centralt placeret i den danske sagnhistorie, og historien er nu bekræftet gennem de senere års arkæologiske udgravninger og talrige fund. Her er udgravet de største hustomter, der kendes fra oldtiden, og som fortæller om Lejres historie fra 600-tallet og ind i 1000-tallet. Senest dukkede figuren af selve gudernes konge, Odin, op i den sidst udgravede hustomt, som ligger inden for den eksisterende fredning.

Udgravningerne og de øvrige fund, herunder imponerende guldfund, fortæller historien om et stormandssæde af hidtil usete dimensioner – et magtens sted, som omkring år 1000 uløseligt forbindes med det Roskilde, der bliver det fysiske centrum i Harald Blåtands netop dannede danske rige.

Inden for det vestligste område, som foreslås fredet, fandt man for få år siden endnu en hustomt, som kan dateres helt tilbage til ca. år 500. [...].

Resterne af den meget store og netop restaurerede skibssætning ligger mellem de to områder, som foreslås fredet, og inden for den eksisterende fredning. Både skibssætningen og de mange markante gravhøje overalt i området er med til at belyse Lejres betydning gennem tiden.

Sct. Olufs høj i fredningsområdets østligste del ses i dag overgroet af buskads ca. 100 m fra alléen mod nord lige efter knækket på Ledreborg Allé. Højen gemmer på en fantastisk historie, og findes ligeledes på Ole Worms meget kendte prospekt fra 1643.

2,5 km længere vestpå ligger en rundhøj/jættestue med bikammer fra stenalderen, ligesom der flere andre steder i fredningsområdet findes nogenlunde intakte gravhøje.

I middelalderen var Gl. Lejres udvikling tæt knyttet til Lejre Gård, hvor herresædet Ledreborg opførtes ca. 1740. Byens beliggenhed gav mulighed for græsning og høslet langs åen, agerbrug på skråningerne mod vest og overdrevsgræsning i bakkelandet. Der er da også stadig spor af trevanskifte i området.

Lejre rummer således stof til forståelsen af en række helt centrale, nationale historiske udviklinger, og det kan, måske som intet andet sted i landet, bidrage med overraskende ny viden af national interesse.

Ledreborg Allé

De første alléer blev plantet på herregårde i 1600-tallet, som regel fordi godsejeren ville forskønne omgivelserne, strukturere landskabet og markere sin sociale betydning.

Alléerne er karakteristiske landskabselementer med en væsentlig visuel effekt i landskabet. Alléen forstærker landskabets rumlighed samtidig med at den skærper og formidler en historisk og regional identitet. Gennem de sidste mange år er alléerne blevet mindsket i antal. Det er der flere grunde til. Først og fremmest skyldes det ændringer i vejnettet, men også rationaliseringer inden for landbruget har påvirket alléerne, ligesom el-mesygen fra ca. 1980 begyndte at spredes og slå et stort antal alléer ihjel.

I de seneste årtier har der været en stigende opmærksomhed på alléerne, dels fordi de er truet og mindsket i antal. Det har betydet, at man mange steder er begyndt at indlede genplantning af både hele alléer og enkelte udgåede allétræer.

Ledreborg Allé blev planlagt af arkitekt Lauritz de Thurah, der også stod for de store byggearbejder på Ledreborg Slot. Den har muligvis været tænkt at skulle strække sig videre, måske helt til Roskilde. De gamle kort viser store alléplaner, der aldrig blev realiserede.

Den egentlige snorlige Ledreborg allé starter ved gravhøjen i Gravhøj Skov, og fortsætter 450 meter til Ledreborg Slot og videre mod øst 5300 meter. I alt 5750 meter og dermed Danmarks længste allé. Hertil kunne tidligere lægges en mindre forlængelse, så den kom op på 7,3 km, Nordeuropas længste allé. I dag er alléens samlede længde fra gravhøjen i vest til rotunden i øst på ca. 6,9 km.

Maglebro ved Blæsenborg, Danmarks første moderne vejbro, indgik i det store alléprojekt.

Plantningen påbegyndtes i 1747 og fortsattes i de kommende år. Alléen er vist på et kort fra 1751. Ledreborg Allé bestod fra starten af lind nærmest slottet. Dernæst mest ask, men hestekastanie og "andre træer" indgik også. Senere kom canadisk poppel til. I begyndelsen blev træerne holdt beskårne som små træer med runde kroner. Senere lod man enkelte grene få lov at gå op – dog med borthugning af sidegrene. Ved denne dobbelte styning – kandelaberstyning - opstod den højt hvælvede og typiske barokallé.

I 1764 omtales alléen i Erik Pontoppidans "Danske Atlas", som "uden tvivl én af de allersmukkeste veje her til land, særdeles efter at, ved dennes sønder-side nylig er opbygget elleve bøndergårde, alle efter samme model, og med lige store mellemrum, så at enhver har det meste af sin tilhørende agerjord liggende bagved, i lige strækning." Her hentydes til den særlige udskiftningsmodel, kamudskiftningen, som kan opleves når man kører ad Ledreborg Allé, idet de gårde, der i dag ligger på den sydlige side af alléen, er det konkrete resultat. Modellen blev anvendt efter en større brand i Glim i 1761, som resulterede i at 9 gårde blev anlagt med godt og vel 200 meter mellem hver og blev bygget ens efter ønske fra greven på Ledreborg. Mellem de enkelte gårdes jordtilliggende blev anlagt diger som beplantedes med levende hegn. Det var et nyt element i kulturlandskabet og et brud med den gamle tradition med dyrkningsfællesskabet.

I alléens vestligste ende ved Maglebro og op til selve slottet er endnu bevaret dele af den oprindelige kandelaberstynede allé.

Allerede i 1930 frededes nogle enkelte træer efter anmodning fra godset for at undgå fældning.

Under den hårde krigsvinter i 1941 med dårlige forsyninger af brændsel, rettede lensgreve Josef Holstein Ledreborg henvendelse til fredningsnævnet om fredning af alléen for at sikre "en skønhedsværdi af kulturel og historisk betydning" fra at ende som brænde. Det lykkedes lensgreven at få alle med på en frivillig fredning, mod at godset påtog sig vedligeholdelse, fornyelse og en ansvarsforsikring.

Det bestemtes ved kendelse i 1942, at fældning kun måtte foretages, når det af sikkerhedsmæssige årsager var nødvendigt og da med indhentet tilladelse. Samtidig bestemtes det, at der skulle være et årligt tilsyn.

I 1954 besluttede fredningsnævnet, at et større antal asketræer skulle fældes af sikkerhedsmæssige årsager og hurtigst muligt erstattes med egetræer. Herefter skulle der ske en løbende udskiftning af asketræer frem til 1985. Efterhånden kneb det godset at vedligeholde og forny alléen, som derfor kom til at fremtræde med et blandet artsvalg af træer af forskellig alder og sundhedstilstand foruden dem, der helt manglede. På den baggrund gik Lejre og Roskilde kommuner sammen med Hovedstadsrådet om et projekt udarbejdet af landskabsarkitekt Lone van Deurs, som fredningsnævnet godkendte. Dette indebar, at hele alléen fældedes med undtagelse af stykket fra Gravhøj Skov til slottet og videre mod øst til et stykke vest for Maglebro. Der plan-
tedes i stedet 1200 lind, som kommunerne, der nu er ejere, påtog sig vedligeholdelsen af.

For at give alléen en meningsfuld afslutning mod øst, efter at store nye vejanlæg og højspændingsledninger havde afskåret dens forlængelse mellem Lindborgvej og Ringstedvej fra resten, lod man alléen ende i en cirkel, hvorfra træ-rækker strækker sig som radier ud i det nære landskab. Centrum blev markeret med et bronzesøm i vejbanen ved det store projekts afslutning den 27. august 1992. Ammetræer/-buske i denne rotunde er ikke blevet ryddet, hvorfor dens struktur fremstår sløret i 2012. Den bør plejes, ligesom der bør udarbejdes en plan for udvikling af rotundearealet, som ejes af Roskilde Kommune.

Efterfølgende er der tre gange givet tilladelse til beskæring af dele af de ældre allé-partier med op til en tredjedel - af sikkerhedsmæssige grunde og for at lette stormtrykket og fremme nyvækst.

Friluftsliv og offentlighedens adgang

Lejre-egnen har været udflugtssted for turister i flere århundreder. De vigtigste besøgsmaal for gæster fra såvel ud- som indland er Ledreborg Slot, Sagnlandet Lejre, skibssætningen og Lejre Museum. Området er også et vigtigt udflugtsmaal for skoler og institutioner såvel som for individuelle ture.

I det område som foreslås fredet, er der imidlertid sparsomt med offentlige stier. På den baggrund udlægger fredningsforslaget nye stier som vist på fredningskortet. Stierne giver en mulighed for at komme ud i det åbne land mellem markerne og tættere på de kulturhistoriske elementer, som hele området er så fuld af.

I fredningsområdets vestlige del, hvor der for nylig er gjort nye store arkæologiske fund, foreslås udlæg af ny sti, når udgravningsarbejdet er så langt, at der vil være noget for offentligheden at se i området.

Naturpleje og naturplejeaftaler

Der er sagsrejser bekendt ingen eksisterende naturplejeaftaler inden for det område, som foreslås fredet.

Natura 2000-interesser

Der er ingen Natura 2000-områder inden for det område, som foreslås fredet.

Frednings- og planlægningsmæssige forhold

Eksisterende fredninger

Det foreslåede fredningsområde omfatter en del af den eksisterende fredning af Ledreborg Allé fra 1942. Den blev fredet som en frivillig fredning af daværende ejer på grund af sin skønhedsværdi af kulturel og historisk betydning. Fredningen omfatter kun en del af alléen, og således ikke de østligste 1200 meter.

Gl. Lejrefredningen fra 1995 grænser op til det område, der foreslås fredet. Gl. Lejrefredningen blev rejst med det formål at sikre det nationalhistoriske område omkring Gl. Lejre og det åbne overdrevsprægede landskab omkring Lejre Å og Kornerup Å med dets kulturhistoriske, landskabelige, biologiske og rekreative værdier, samt at fortsætte den sikring af de fredningsmæssige værdifulde arealer vest for Gl. Lejre, der skete ved fredningen af Ledreborg Gods. Endelig var det også begrundet i et ønske om at forbedre offentlighedens adgangs- og opholdsmuligheder.

Zonestatus

Hele det område, der foreslås fredet, ligger i landzone.

Kommuneplanforhold

Roskilde kommune

Det område, som foreslås fredet, ligger i Roskilde Kommune i kommunens planlagte grønne ring omkring Roskilde. Af Roskilde Kommunes kommuneplan fremgår det blandt andet,

- At man vil sikre Den grønne ring som et sammenhængende rekreativt bælte hele vejen rundt om byen.
- At man vil arbejde for at der på langt sigt bliver en ringsti hele vejen rundt om byen i Den grønne ring.
- At graveområder syd for Roskilde løbende skal udvikles til blandt andet ny natur.
- At hele området er udlagt som særligt drikkevandsområde.

Den foreslåede fredning lægger ikke i sig selv op til ny natur i Den grønne ring, men vil ikke være hindrende for, at der sker en ekstensivering af den i dag intensive landbrugsproduktion. Ligeledes vil fredningen heller ikke være hindrende for, at der etableres et stisystem i fredningsområdets østligste del, som ligger i Den grønne ring, der knytter an til stier udenfor fredningen.

Fredningsforslaget er således i overensstemmelse med den planlægning, som kommunen har for området.

Lejre kommune

Af Lejre Kommunes kommuneplan fremgår det blandt andet,

- At det foreslåede fredningsområde i sin helhed ligger i et område, der er udpeget som særligt drikkevandsområde. Derudover er der flere kildepladser.
- At arealerne omkring Ledreborg Alle og det foreslåede fredningsområdes vestligste del er udpeget som værdifuldt landskab i kommuneplanen (svarer til det daværende Roskilde Amts *særligt værdifulde landskaber*). I de værdifulde landskaber må tilstanden eller arealanvendelsen ikke ændres, hvis det forringer deres værdi. Ændringer kan dog ske som led i forbedring af områdernes landskabelige værdier, i medfør af en fredning eller lokalplan, hvis det kan begrundes ud fra væsentlige samfundsmæssige hensyn, og kan ske uden at tilsidesætte de landskabelige værdier. I de værdifulde landskaber skal der være størst mulig adgang til at opleve og forstå landskabsværdierne. Den offentlige adgang kan reguleres i områder, der er særligt sårbare over for færdsel. Værdifulde udsigter skal holdes åbne fra offentligt tilgængelige arealer, veje og stier.
- At der i den vestlige del af det foreslåede fredningsområde er udpeget Skjoldungelandet, der som en del af et eventuelt fremtidigt nationalparkområde skal styrkes gennem etablering af stier, naturgenopretning og -pleje samt forskellige former for formidling og events.

Siden 2005 har Roskilde og Lejre kommuner sammen med et større netværk af interessenter arbejdet for, at der på grund af de landskabelige og biologiske værdier og den store historiske betydning bør udpeges en nationalpark i området under navnet Skjoldungelandet. Det foreslåede fredningsområdes vestlige del er omfattet af den afgrænsning, som styregruppen arbejder for.

Lejre Kommune fremlagde i april 2012 et debatoplæg hvoraf det fremgik, at man foreslår vindmølleområde på en del af området mellem Ravnhøjvej og Lyngageren og mellem Ledreborg Allé og Holbækmotorvejen.

Bortset fra kommunens overvejelser om vindmøller inden for fredningsområdet, så er fredningsforslaget i overensstemmelse med den planlægning, som kommunen har for området.

Øvrige planforhold

Forslag for Region Sjælland 2012-2023 med tilhørende bilag udlægger 121 ha nyt stort graveområde, hvoraf ca. 50 ha er beliggende indenfor det område, som foreslås fredet. Herudover foreslår Regionen at et væsentligt større område udlægges til interesseområde for råstoffer. Dette interesseområde strækker sig langt ind over det foreslåede fredningsområde.

Til grund for Regionens udpegning af de foreslåede grave- og interesseområder ligger en strategisk miljøvurdering, som på skematisk vis kort gennemgår biologiske, landskabelige, kulturhistoriske osv. værdier i området. Denne vurdering er overordentlig mangelfuld på det landskabs- og kulturhistoriske område. Den indeholder en ganske overfladisk beskrivelse af områdets store kulturhistoriske fredningsværdier, sammenhængen med Sagnlandet Lejre og de internationalt anerkendte kulturskatte, både kendte og endnu ukendte, som området gemmer på. Ligeledes forholder denne strategiske miljøvurdering sig ikke til Ledreborg Allé, der som karakteristisk landskabelement har en væsentlig visuel effekt i landskabet, ligesom landskabet omkring er afgørende for hvordan alléen opleves. Det er landets længste herregårdsallé som samfundet tidligere har ofret mange ressourcer på at genskabe og vedligeholde. Destruktion af landskabet omkring alléen ved råstofgravning vil skæmme oplevelsen af alléen.

Den foreslåede råstofplan er planlagt endeligt besluttet af Regionsrådet for Region Sjælland den 13. december 2012.

I forbindelse med at råstofplanen har været i høring hos Roskilde og Lejre kommuner, har de to kommuner gjort følgende indsigelser:

Roskilde Kommune

"Glim-området blev i Råstofplan 2008 udlagt som interesseområde, hvor såvel Roskilde som Lejre Kommune protesterede imod udlægget. Dette på grund af de landskabelige værdier og nærheden til den fredede Ledreborg Allé, som udgør et betydningsfuldt kulturhistorisk element. Siden sidste råstofplan har Lejre og Roskilde kommuner arbejdet intenst for at fremme nationalparkprojektet, Skjoldungelandet, hvor kulturlandskabet indgår som et vigtigt element, hvorfor såvel Roskilde som Lejre kommuner nu er endnu mere opmærksomme på at værne om de landskabelige sammenhænge"..... "Roskilde kommune tager skarpt afstand fra udlæg af Glim Graveområde. Hvis arealet fortsat skal indgå i råstofplanlægningen bør det som minimum reduceres til areal syd for transportkorridoren og i behørig afstand til Ledreborg Allé."

Lejre Kommune

"Sammen med Roskilde Kommune arbejder Lejre Kommune på at få skabt et nationalparkområde (Skjoldungelandet), hvis naturlige indfaldsvej fra hovedstadsområdet mod natur- og kulturlandskaberne i Lejre er ad Ledreborg Allé, en ca. 7 km lang fredet lindeallé, der fører frem til Ledreborg Slot. Langs denne allés østlige del vil Regionen nu tillade råstofindvinding. Selve Glim by, der ligger i det udlagte graveområdes sydlige del, er en gammel fortelandsby og dennes jorde, som nu udlægges til råstofindvinding, er præget af den stjerneblokudskiftning, der blev gennemført i 1798. Langs Ledreborg Allé er gennemført en kamudskiftning.

En råstofgravning i dette område vil ikke blot skæmme den kulturhistoriske bevaringsværdige landsby og dens jorde, skæmme landskabet langs Ledreborg Allé, men vil også ødelægge det flotte syn, som oplevelsen af Lejre højlandet er, når man kommer til området fra øst.”

Andre planforhold

Roskilde og Lejre kommuners indsigelse mod udlægning af graveområdet Glim og Region Sjællands svar på indsigelserne fremgår af råstofplanens hvidbøger. Regionens administration har udfærdiget en Hvidbog af 7. november 2012. Det fremgår heraf om graveområdet Glim:

at den sydlige del fastholdes som graveområde, mens den nordlige del, hvor der er flest interessekonflikter overgår til interesseområde. Den udlagte ressource vurderes at være tilstrækkelig. Giver mulighed for at andre graveområder i Roskilde regionale graveområde bliver hurtigere færdiggravet.

Ændringen af forslaget til Råstofplanen med mindre graveområde ved Glim har været i partshøring den 10. oktober 2012 hos berørte myndigheder og lodsejere.

Regionens Miljø-, Energi- og Udviklingsudvalget har afholdt møde den 15. november 2012, hvor udvalget drøftede hvidbogen og havde forslag til ændringer, dog ikke om området ved Glim.

Regionen har bl.a. bemærket følgende i den endelige udgave af Hvidbog om udlægning af graveområdet Glim:

Graveområdet er halveret i forhold til det graveudlæg, der fremgår af udkast til råstofplan. Den nordlige halvdel udtages, men forbliver interesseområde. Konsekvensen er, at andre graveområder i Roskilde regionale graveområder sandsynligvis bliver hurtigere færdiggravet. Desuden tages der hensyn til landskabelige forhold.

Ifølge Roskilde og Lejres kommuneplaner er det alene den nordligste del af det foreslåede graveområde i udkast til råstofplan, der er udlagt som værdifuldt landskabsområde (med Ledreborg Allé som en særlig visuel oplevelsesmulighed), mens den sydlige del er omfattet af et kulturhistorisk interesseområde.

Af kommunernes retningslinjer for administration af områderne fremgår, at i de værdifulde landskaber og kulturhistoriske interesseområder, må tilstanden eller arealanvendelsen ikke ændres, hvis det forringer deres værdi. Ændringer kan dog ske bl.a. hvis det kan begrundes ud fra væsentlige samfundsmæssige hensyn, og kan ske uden at tilsidesætte de landskabelige værdier.

Det halverede graveområde (i forhold til forslag til råstofplan) ligger ikke op til Ledreborg allé. Det er endvidere regionens vurdering, at det udlagte graveområde er af en karakter, hvor bl.a. de landskabelige og kulturhistoriske interesser ikke er til hinder for, at der vil kunne meddeles gravetilladelse i hele eller dele af graveområdet.

Regionsrådet har den 13. december 2012 vedtaget Regionplanen med stemmefordelingen 30 for og 7 imod (SF). Om Glimområdet fremgår det af den vedtagne Regionplan:

at den sydlige del fastholdes som graveområde, mens den nordlige del hvor der er flest interessekonflikter overgår til interesseområde. Den udlagte ressource vurderes at være tilstrækkelig. Giver mulighed for at andre graveområder i Roskilde regionale graveområde bliver hurtigere færdiggravet.

at statens indsigelse i forhold til vejadgang/trafikale forhold imødekommes. Forudsætning for udlægget er indføjjet i råstofplanen.

Nationalpark Skjoldungelandet blev indviet den 21. marts 2015. Området ved Gl. Lejre og det syd-vestligste hjørne (ca. 1,8 ha) af området ved Ledreborg Allé er beliggende i nationalparken.

Arealer beskyttet af naturbeskyttelsesloven

Ca. 8,1 ha af fredningsområdet er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, herunder enge og moser. Endvidere er der 1728 m vandløb.

Der er ca. 18 ha af fredningsområdet, som er omfattet af 150-meters sø- og åbeskyttelseslinjen. 23 ha ligger indenfor 100-meters beskyttelseslinjen omkring fortidsminder, og der er 88 meter sten- og jorddiger indenfor fredningen og 1511 m grænsende op til fredningen.

Hovedparten af de § 3-beskyttede naturarealer er samtidig beliggende indenfor sø- og åbeskyttelseslinjen.

4. Fredningsnævnets bemærkninger og afgørelse

Fredningsnævnet for Østsjælland finder, at det reviderede forslag til fredningen i sin helhed opfylder formålene i naturbeskyttelseslovens § 1. Den omstændighed, at delområdet ved Gl. Lejre ikke har relation til området ved Ledreborg Allé, kan ikke føre til at delområdet udtages af fredningen. Nævnet vurderer, at delområdet i høj grad er fredningsværdigt. Nævnet har herunder lagt vægt på, at området indeholder en hustomt, som antageligt er Danmarks ældste kongehal fra 4-500 tallet, og at fredningen muliggør markeringen af fundet og offentlighedens adgang dertil.

Fredningsnævnet har besluttet, at området omkring Ledreborg Allé mod øst afgrænses af Lindenevej, mod nord af Holbækmotorvejen og mod vest af den eksisterende fredning ved Gl. Lejre. Mod syd har nævnet vurderet, at indsynet og udsynet fra alléen og dens monumentale længdemæssige udstrækning berettiger at frede et bælte på 400 meter mod syd fra alléen.

Hvis der udarbejdes en lokalplan for institutionen Ravnshøjgård eller Roskilde Tekniske Skole indenfor særlige områder, kan disse arealer udgå af fredningen.

Fredningsnævnet har således besluttet at gennemføre fredningen i overensstemmelse med det reviderede fredningsforslag.

Fredningsnævnet har besluttet, at fredningens formål er som foreslået af sagsrejerne.

Fredningsområdet ved Gl. Lejre skal bevares i sin nuværende tilstand.

Fredningsområdet omkring Ledreborg Allé skal sikre, at alléen kan opleves fra det omkringliggende landskab og fra vejene.

Fredningen indeholder bestemmelser om forbud mod terrænændringer, herunder råstofgravning. Arkæologiske undersøgelser samt frilæggelse af vandløb og genskabelse af vådområder kan finde sted efter fredningsnævnets forudgående tilladelse.

Fredningen har forbud mod opførelse af ny bebyggelse, dog kan boliger udvides op til 250 m², og der kan ske opførelse af de for jordbrugsdriften erhvervsmæssige nødvendige driftsbygninger i tilknytning til eksisterende bygninger. Udvidelserne ved Ledreborg Allé skal placeres syd for eksisterende bygninger. Der må dog ikke opføres pelsdyrbure, drivhusgartnerier eller plasttunneler.

Der må ikke opføres faste konstruktioner og anlæg, fx tårne, vindmøller, master sportsanlæg, golfbaner, ridebaner mm. Fredningen er ikke til hinder for opsætning af sædvanlige landbrugshegn, når disse ikke hindrer offentlighedens adgang, hvor der er lovlig adgang efter naturbeskyttelsesloven.

Der må ikke foretages beplantning udenfor havearealerne med træer, buske eller læhegn eller flerårige udsigtshæmmende afgrøder. Det er dog tilladt af plante bærbuske i erhvervsmæssigt øjemed i max 1,4 meters højde i området omkring Ledreborg Allé.

Der må ikke ske nedlæggelse af de på fredningskortet markerede eksisterende stier. Der skal udlægges nye stier, som vist på kortet. De på kortet markerede stier A til B ved Ravnshøjvej og C til D ved Olufshøj er trampespor henover marken, hvor jorden indgår i almindelig markdrift med pløjning og tilsåning, men hvor sporene skal markeres i landskabet.

Fredningen har forbud mod gravning og jordbearbejdning af det på fredningskortet markerede særlige arkæologiske område ved Gl. Lejre, med mindre det er arkæologiske undersøgelser. Området må kun anvendes til afgræsning og høslet, der må dog ske omlægning fra græs til græs hvert 10. år med maskiner til særlig skånsom jordbehandling. Plejemyndigheden har ret til at foretage markering i terrænet af de arkæologiske fund i lighed med det allerede udførte på arealerne vest for Gl. Lejre. Plejemyndigheden har ret til at etablere en sti og opsætte skilte, når markeringerne er foretaget.

Der må ikke ske fældning eller beskæring af alléens træer. Beskæring af trafiksikkerhedsmæssige hensyn kan ske med fredningsnævnets godkendelse.

Fredningen indeholder en række bestemmelser om arealernes drift og pleje, dels om plejen og udtrykket af alléen og rotunden ved alléens østlige afslutning, dels om pleje af Olufshøj.

Plejemyndigheden udarbejder en plejeplan. Den første plejeplan skal gælde for højst 5 år, de senere i højst 10 år. Den skal redegøre for plejeforanstaltninger og anlægsarbejder samt eventuelle detaljeringer i almenhedens adgangsret. Plejeplanen kan indeholde forslag til etablering af primitive publikumsforanstaltninger, f.eks. borde, bænke og affaldskurve samt forslag til opsætning af sædvanlige husdyrhegn og læskure til dyr.

5. Klager

Region Sjælland har den 3. januar 2014 påklaget fredningen, da der ikke kan ske udnyttelse af råstofforekomsten i fredningsområdet. Regionen har endelig påklaget fredningen den 6. februar 2014 og indsendt bemærkninger af 8. oktober 2014 og 12. januar 2015.

Regionen har navnlig gjort gældende, at fredningen på sigt vil medføre begrænsninger i råstofindvindingen/forsyningen på Sjælland med samfundsmæssige konsekvenser til følge. Forekomsten indenfor fredningen vurderes til ikke at være under 30 mio. m³, hvilket svarer til ca. 12 års indvinding i Roskilde Regionale Graveområde, som udgør ca. halvdelen af indvindingen i Region Sjælland. En del af den østlige del af fredningsområdet var i forslag til råstofplan 2012-2023 udlagt til grave-

område. Hensigten med at udtage den nordlige halvdel af Glim-området og lade det overgå til interesseområde var bl.a. at give mulighed for, at andre graveområder i Roskilde Regionale Graveområde kunne blive hurtigere færdiggravet. Regionen ser det fortsat som en mulighed, at området på et senere tidspunkt udlægges til graveområde. Der vurderes at være ca. 7 mio. m³ sand og grus på dette areal.

Regionen vurderer, at den østlige del af fredningen har færrest landskabelige og kulturhistoriske interesser. Området er forholdsvist fladt, almindeligt landbrugsland med spredt bebyggelse. Videre er den nordlige del påvirket af motorvejen, Munck Asfaltsfabrik samt højspændingsledninger. Området er således allerede påvirket.

Regionen foreslår, at hovedparten af råstof-interesseområderne udgår af fredningen, så den vestlige del af fredningen bibeholdes sammen med et areal med 50 meter på hver side af alléen i den østlige del. Det vurderes, at der så kan udnyttes ca. 25 mio. m³ af forekomsten i området. En evt. udnyttelse af råstofforekomsten gennem vilkårene til gravetilladelse vil givetvis samtidig holde en vis minimumsafstand til alléen af hensyn til selve vejføringen og bebyggelsen, hertil kan der eventuelt lægges vægt på at sikre landskabelige og kulturhistoriske forhold.

Regionen har oplyst, at der skal udarbejdes en ny råstofplan, Råstofplan 2016-2027, og at regionen forventer at holde den 1. offentlige høring for ny råstofplan i begyndelsen af 2015, udarbejde selve forslaget til ny råstofplan i perioden fra foråret til efteråret 2015 og sende forslaget til råstofplanen i 2. offentlige høring umiddelbart efter nytår 2015/2016.

Region Sjælland har den 12. januar 2015 rettet henvendelse til Naturstyrelsen og anmodet styrelsen om at foretage en afvejning af de samfundsmæssige interesser i henholdsvis en fredning og en udnyttelse af råstoffressourcerne ved Ledreborg Allé. Styrelsen har den 25. januar 2015 svaret regionen, at der ikke er tale om en sådan unik råstofforekomst af national interesse, hverken i forhold til type eller mængde, at der er statslige interesser i sagen. Det er regionen, som er den rette myndighed til at vurdere, om der er tale om en råstofforekomst med regional betydning.

Lejre Kommune har den 7. januar 2014 påklaget fredningen.

Kommunen finder, at delområdet ved Gl. Lejre bør udgå af fredningen, da området ikke har relation til Ledreborg Allé og dermed ingen relation har til fredningens hovedformål.

Det omfattende stisystem nord for Ledreborg Allé bør udgå af fredningen, da det ikke byder på væsentlig andre eller bedre oplevelser, end det man opnår på den nyligt anlagte cykelsti langs Ledreborg Allé.

Bestemmelsen om, at boliger kun kan udvides op til 250 m², bør ændres til 350 m², da kommunen almindeligvis meddeler landzonetilladelse til denne størrelse. Kravet til udvidelsesretningen af boligerne bør ligeledes udgå, da dette på ingen måder påvirker de grønne kiler mellem bebyggelserne.

Beplantningsforbuddet understøtter fredningens formål. Kommunen finder dog, at forbuddet alene bør gælde der, hvor udsigten hindres, hvilket bør vurderes konkret, så bestemmelsen kan begrænses. Kommunen vurderer videre, at bestemmelsen om forbud mod genplantning af levende hegn udenfor havearealer og bevoksninger mellem haver og bygningsområder bør udgå, da bestemmelsen

modarbejder fredningens formål om at sikre de kulturhistoriske værdier. Således er levende hegn væsentlige landskabselementer, der i visse tilfælde skaber variation i landskabet og er et kulturhistorisk billede. Fredningen bør derimod give mulighed for, at der kan ske tilplantning af levende hegn i markskel, så kamudskiftningen bliver understreget.

Vejdirektoratet har den 16. januar 2014 påklaget fredningen, da direktoratet finder, at arealer langs Holbækmotorvejen, herunder rasteplassen Kornerup Syd, bør udgå af fredningen. Videre finder Vejdirektoratet, at det bør fremgå af fredningen, at motorvejen kan udvides ud over eksisterende vejskel. Vejdirektoratet vil bl.a. af sikkerhedshensyn ikke tillade, at andre plejer vejarealerne.

Lb.nr. 1: Advokat Mette Ravn Steenstrup har på vegne af Ditlev-Burke Ejendomme Aps, direktør Lars Vedsmænd, som bebor ejendommen Fredshøj, Orehøjvej 23, matr.nr. 6a, 6f og 7e Lejre By, Allerslev, påklaget fredningsafgørelsen. Ejeren har 41,39 ha indenfor fredningen. Der er indlæg af 9. og 14. januar 2014 og 1. april 2015 fra advokaten.

Klager gør navnlig gældende, at området omkring Fredshøj bør udgå af fredningen, da området ikke har relation til Ledreborg Allé, og da forholdet med omkringliggende fredede arealer er et usagligt argument for fredning. Det må være en skærpende omstændighed, at tilstødende arealer er fredede, når der skal argumenteres for, at nærværende areal bør fredes, når det ikke tidligere er fundet fredningsværdigt. Forholdene er ikke ændret for den omhandlede ejendom, siden de tilstødende arealer blev fredet.

Klager finder ikke, at der er bevis for, at ejendommen rummer fredningsværdige oldtidsfund herunder den påståede kongehal. Jorden omkring den mulige kongehal er blevet gennemskuet og gravet af Roskilde Museum, og det må konkluderes, at der ikke findes yderligere bevaringsværdige oldtidsfund. Klager anfører, at der er tale om et uforholdsmæssigt stort fredet område set i forhold til størrelsen af den påståede kongehal. Klager anfører, at beskyttelsen gennem museumsloven og fortidsmindebeskyttelseslinjen i naturbeskyttelsesloven udgør tilstrækkelig beskyttelse for eksisterende og potentielle historiske værdier.

Klager finder ikke, at der er foretaget en tilstrækkelig konkret og tilbundsående vurdering af behovet for fredning af ejendommen, hvorfor denne del af fredningen bør udgå.

Såfremt fredningen inddrager ejendommen, har klager navnlig anført, at udlægningen af stier på ejendommen er problematisk, da disse krænker privatlivets fred. Klager har gjort gældende, at den på fredningskortet markerede eksisterende sti i nord-syd-gående retning umiddelbart vest for ejendommens bygninger ikke er en eksisterende sti. Klager mener, at det særligt vil krænke privatlivets fred at anlægge en sti på dette sted, da denne vil gå gennem haven. Klager mener ikke, at der er behov for dette stianlæg vest for ejendommen, allerede fordi stianlægget intet har at gøre med det såkaldte arkæologiske område.

Klager anfører, at ejeren er positivt indstillet overfor en sti til det arkæologiske område. Da området ligger tæt op ad Orehøjvej, har offentligheden allerede en uhindret og vidtgående adgang til det særlige arkæologiske område igennem de generelle regler i naturbeskyttelsesloven, og derfor må stianlægget anses for uproportionelt.

Klager anmoder derfor om, at stianlæggelsen på ejendommen udtages, subsidiært, at anlæggelsen sker efter ejerens nærmere anvisninger.

Klager har videre påklaget fredningsbestemmelserne. Regulering af haver (§ 2, stk. 2) savner begrundelse og saglighed, og bestemmelsen om udstykning (§ 2, stk. 4) savner ethvert grundlag og er unødvendig. Klager anfører, at fredningen fortsat er gældende uanset matrikulære ændringer. Derfor pålægger forbuddet mod matrikulære forandringer en væsentlig indskrænkning i ejendomsretten, og den bør udgå.

Klager har påklaget bestemmelserne om terrænændringer (§ 3, stk. 1), bebyggelse (§ 4) og faste konstruktioner og anlæg (§ 5), som klager finder medfører betydelige begrænsninger for fortsat at drive og udvide en aktiv produktionsvirksomhed. Videre er beplantningsforbuddet (§ 6) for vidtgående, og der bør i stedet opstilles krav om beplantningstæthed og højde i stedet for et totalt forbud.

Lb.nr. 5: Advokat Mette Ravn Steenstrup har på vegne af Jesper Pilegaard, Ravnshøjvej 25, matr.nr. 11c, 11d og 11e Helvigmagle By, Glim, 12g og 13a Kornerup By, Kornerup, påklaget dels fredningsafgørelsen, dels erstatningsafgørelsen. Ejeren har 52,92 ha indenfor fredningen. Der er indlæg af 9. januar 2014 og 15. januar 2015 fra advokaten.

Klager har gjort gældende, at fredningen i mange henseende er unødvendig og uproportional i forhold til de hensyn, der ønskes varetaget. Således bemærker klager til fredningens formål (§ 1), *at* fortidsmindebeskyttelseslinjer udgør tilstrækkelig beskyttelse af eksisterende og potentielle historiske værdier, *at* landskabet omkring Gl. Lejre og Ledreborg Allé kan sikres gennem lokalplaner, *at* en yderligere sikring af alléen bør ske gennem planlovgivningen, *at* offentlighedens adgang er sikret gennem naturbeskyttelseslovens kap. 4, og *at* fredning ikke bør fungere som planregulering, da dette tilkommer kommunerne, som har det bedste kendskab til lokalområderne.

Klager har påklaget bestemmelserne om anvendelse af området (§ 2), terrænændringer (§ 3), bebyggelse (§ 4), faste konstruktioner og anlæg (§ 5) og beplantning (§ 6) med samme begrundelse som lodsejer nr. 1. Klager finder, at fredningen ikke skal gennemføres med de nuværende begrænsninger, og at der ved gennemførelse bør foretages en gennemgribende revision af bestemmelserne. Klager anfører videre, at forbuddet mod terrænreguleringer umuliggør udnyttelsen af retten til at udvide produktionen, da byggeriet ikke kan ske uden terrænreguleringer, herunder udspredding af overskudsjord på markarealerne.

Klager har gjort gældende, at matr.nr. 13a i det hele bør udgå af fredningen, da matriklen ingen relation har til alléen. Matriklen ligger derimod ud til Holbækmotorvejen, som er et meget stort infrastrukturanlæg. Det forhold, at matriklen [her må klager mene matr.nr. 12g, klagenævnet] ligger op til den eksisterende fredning ved Gl. Lejre er ikke et sagligt hensyn for at inddrage matriklen i fredningen, tværtimod skærper det kravene til fredningen, at den ikke tidligere er fredet. Der er ikke fremkommet ændringer af forholdene siden fredningen af Gl. Lejre, og der er ingen sammenhæng mellem fredningens formål og området med matr.nr. 13a [og 12g].

Hvis nævnet ikke er indstillet på at ophæve fredningen, anmoder klager om, at delområdet omkring ejendommen udtages, hvorimod matr.nr. 11c, 11d og 11e, som ligger nærmere Ledreborg Allé, kan indgå i fredningen.

Fredningen af ejendommen er ekstremt problematisk for driften af ejendommens svineproduktion, og fredningen vil medføre, at produktionen afvikles i løbet af få år. Dette forhold er udtalt af bl.a. Nykredit og landinspektør Jens Mølbak. Fredningsnævnet har ikke kommenteret forholdet, hvilket betyder, at fredningsnævnet har anerkendt, at fredningsbestemmelserne medfører en afvikling af svineproduktionen. Klager har anført, at bygninger til husdyr ikke er til jordbrugsdriften, og fx gylletanke er anlæg. Formuleringen "jordbrugsdriften erhvervsmæssigt nødvendige driftsbygninger" bør ændres til "landbrugsdriften nødvendige driftsbygninger".

Klager finder ikke, at der er sagligt belæg for at anlægge trampestier på ejendommen, som går forbi to biotoper, hvor dyrenes mulighed for uforstyrrethed helt elimineres.

Landinspektør Jens Mølbak har den 9. og 31. januar 2014 og 20. januar 2015 fremsat en fælles klage på vegne af

Lb.nr. 3, Pia Dalhøj Johansen og Lasse Lindgård, Orehøjvej 21, matr.nr. 2b Lejre By, Allerslev, (2,31 ha)

Lb.nr. 9, Stig Carsten Larsen, Ledreborg Allé 16, matr.nr. 10f Helvigmagle By, Glim, m.fl. (56,93 ha)

Lb.nr. 10, Frederik Kolmorgen Søndergaard, Ledreborg Allé 18, del af matr.nr. 7a Helvigmagle By, Glim (9,89 ha)

Lb.nr. 12, Hans Christian Kongsgaard Nielsen, Orehøjvej 15A, matr.nr. 6e Svogerslev By, Svogerslev, (13,48 ha)

Lb.nr. 14, Hans Christian Kjeld F. Jensen, Ledreborg Allé 30, matr.nr. 1 Helvigmagle By, Glim, m.fl. (76,66 ha)

Lb.nr. 16, Arne Ørgaard Rasmussen, Ledreborg Allé 26, matr.nr. 4d Helvigmagle By, Glim, m.fl. (34,83 ha)

Lb.nr. 19 Inge Dannemose – nu Henrik Dannemose – Ledreborg Allé 28, matr.nr. 2a Helvigmagle By, Glim, (1,51 ha)

Lb.nr. 23, Hanne Gunver Adamsen, Ledreborg Allé 49, matr.nr. 13a og 13l Svogerslev By, Svogerslev (22,25 ha)

Lb.nr. 30, Helle og Thorkild Grenaa Larsen, Ledreborg Allé 106, matr.nr. 17g Engmarken, Roskilde Jorder (11,55 ha)

Klager har navnlig gjort gældende, at fredningsbestemmelserne er ude af proportion med fredningens formål og ude af balance med den nuværende anvendelse og landbrugsmæssige drift, ligesom fredningen er i strid med anden planlægning herunder Region Sjællands råstofplan 2012-2023.

Området ved Ledreborg Allé er ifølge fredningsnævnet et trivielt område. Delområdet ved Gl. Lejre er alene fredet mht. rester af en formodet ældre kongehal. Et område, der allerede er udgravet og er beskyttet af museumsloven.

Klager har om de enkelte bestemmelser bl.a. fremført følgende:

§ 2 – Området er præget af store haver, hvor der er en glidende overgang mellem havearealer, gårdspladser, æblelunde og øvrige udenoms arealer på ejendommen. Bestemmelsen skaber usikkerhed om havebegrebet og dens afgrænsning på de enkelte ejendomme. Der bør ske en præcisering af forholdet på kortbilaget. Haverne bør kunne udvides, da dette på en lang række ejendomme ingen indflydelse har på landskabet.

§§ 3 og 4 – Det er unødvendigt at regulere boligernes størrelse, da dette allerede reguleres af planlovens bestemmelser. Forbuddet mod ny bebyggelse mellem eksisterende bebyggelse er usagligt, da

udsigten i forvejen er begrænset af terrænforhold og beplantning. Videre kan muligheden for at udvide de for jordbrugsmæssig erhvervsmæssigt nødvendige driftsbygninger ikke ske pga. forbuddet mod terræændringer. Med landskabets karakter bør der ikke være begrænsninger i ejendommenes drift herunder fx midlertidige plasttunneler.

§ 5 – Flere af de nævnte faste konstruktioner og anlæg – fx vindmøller og tårne er allerede omfattet af en restriktiv planlovgivning. Flere anlæg til kvæg- og svineproduktion er tekniske anlæg, som ikke må opføres efter § 5, fx gyllebeholdere, korn- og ensilagebeholdere. Det er selvmodsigende, at anlæggene kan opføres efter § 4, men ikke efter § 5. Lb.nr. 10 har en rideskole og er nu forhindret i udvidelse, fornyelse af staldanlægget og etablering af ridebaner.

§ 6 – Det bør alene være på de arealer, hvor beplantningen kan have en indflydelse på landskabsoplevelsen, at beplantning bør forbydes.

§ 7 - Offentlighedens adgang er i forvejen reguleret i naturbeskyttelseslovens § 26. Hverken Roskilde eller Lejre kommune ønsker at anlægge eller vedligeholde de i fredningen indtegnede nye stier. Det har været begge kommuners opfattelse, at landskabet nord for Ledreborg Allé kunne opleves fra den nyanlagte cykelsti langs Ledreborg Allé. Det nye trampespor parallelt mellem Ledreborg Allé og Holbæk Motorvejen vil presse området naturlige bestand af dyr og fugle, som i forvejen er presset af infrastrukturen i området. Bestemmelserne om nye stier synes direkte i strid med naturbeskyttelseslovens § 1, stk. 2, nr. 1, om at beskytte naturen med dens bestand af vilde dyr og planter samt deres levesteder. Det er langt fra tilstrækkeligt at afbøde ulemperne fra løsgående hunde med skiltning om forbud med løsgående hunde.

Klager finder, at det er fuldstændigt urimeligt, at ejernes almindelige rådighed over deres ejendomme skal begrænses unødigt på et usagligt grundlag, fordi de er blevet inddraget i en kommunal, regional og statslig strid om kompetencerne i forhold til råstoflovgivningen.

Advokat Helle Carlsen er den 15. marts 2014 indtrådt som klager for lb.nr. 14, 16, 23 og 30, som tidligere har været repræsenteret ved landinspektør Jens Mølbak. Der er indlæg af 15. marts 2014, 15. januar 2015, 6. og 21. maj 2015 og 9. marts 2016.

Klageren har navnlig gjort gældende, at fredningsnævnets afgørelse er ugyldig, da nævnsmedlemmerne for hhv. Lejre Kommune, Niels Boye (formand for SF i en periode, hvor SF har borgmesterposten), og Roskilde Kommune, Frede Lærke Pedersen (medlem af kommunalbestyrelsen og Udvalg for Teknik og Miljø), er inhabile i sagen. Klagers begrundelse er, at kommunerne og disse medlemmer er imod råstofplanen og har vedtaget fredningen i strid med råstofplanen for at varetage kommunernes egne interesser. Det er normalt at antage, at nævnsmedlemmerne ikke er inhabile – uanset medlemsskab af kommunalbestyrelse og udvalg for teknik og miljø, når medlemmerne varetager generelle kommunale interesser. Klager anfører, at Østre Landsret i afgørelsen gengivet i MAD 1997.843 har fundet, at to medlemmer af fredningsnævnet var inhabile i en sag, hvor kommunen ansøgte om dispensation, da medlemmerne også var medlem af teknisk udvalg. I nærværende sag har begge kommuner gjort indsigelse mod råstofplanen, som blev ændret med henblik på at få udnyttet og afsluttet de eksisterende råstofgrave i området. Her har Roskilde Kommune en rent privatretlig interesse i at få råstofplanen ændret, da kommunen selv ejer en ganske stor råstofgrav umiddelbart op til det fredede område. Kommunen har givet gravetilladelse den 31. oktober 2013 til netop at grave i dette graveområde. Begge kommuner tilkendegav et ønske om at være medrejsere af fredningen for at forhindre gennemførelse af råstofplanen. Klager finder, at begge medlemmer er inhabile. Lejre Kommunes medlem findes inhabil grundet SF's topstyrede struktur, som har været afgørende

for medlemmets beslutning, og subsidiært er Roskilde Kommunes medlem i hvert fald inhabil i kraft af sin udvalgspost.

Klager finder, at den østlige del af området ved Ledreborg Allé er et fladt stykke jord mellem to veje med intensivt dyrkede jorder, som ifølge DN's fredningsforslag er lidt trivielt. Der er ingen forslag om stier i dette område. Området ligger midt i et udlagt støjbelastet område i henhold til kommuneplanen, og der er ikke udlagt rekreative ruter i kommuneplanen, end ikke den eksisterende cykelsti er med. Området støjplages bl.a. af Holbækmotorvejen. Videre er der et meget dominerende højspændingsanlæg. Roskilde Kommune har på den modsatte side af Lindenborgvej, hvor alléen fortsætter, givet gravetilladelse på egen jord til sin egen kontraktpart, Nymølle Stenindustrier A/S. Denne del af alléen har aldrig været beskyttet af kommunen mod råstofudvinding. Derfor er det ukorrekt, at delområdet ved Ledreborg Allé og særligt den østlige del heraf har nogen som helst historisk eller selvstændig naturhistorisk værdi eller vil blive en del af en anvendt rekreativ rute. Det eneste kulturspor i landskabet i den østlige del er Sct. Olufshøj, hvilket ikke kan danne grundlag for en fredning.

Klager mener ikke, at den østlige del af Ledreborg Allé har nogen som helst kulturhistorisk værdi set i sammenhæng med den oprindelige allé. Denne del af alléen bestod ikke på etableringstidspunktet og har på intet tidspunkt indgået i de historiske planer for alléens udformning. Alléen er ikke dominerende i landskabet, hvilket derimod motorvejen, højspændingsledninger, fabrik i den nordlige del og flere bygninger og beplantninger er. Derfor berettiger alléen ikke en landskabsfredning.

Klager finder, at fredningen kan medføre en retlig konflikt med Fingerplanen, hvor dele af området er udlagt til trafikkorridor.

Klager finder, at DN målrettet rejser sager i hele landet, hvor områder udlægges til grave- og interesseområder i de vedtagne råstofplaner. Vedtagne råstofplaner er tilbageværet efter en nøje gennemgang af indsigelser og landskabelige og kulturhistoriske interesser og har forrang fremfor fredninger.

Det er klagers opfattelse, at kommunerne ikke kan modarbejde den vedtagne råstofplan ved at rejse eller være medrejser i en fredningssag. Kommunerne er endvidere inhabile i denne sag. Klager gør principalt gældende, at fredningsafgørelsen er ugyldig.

Subsidiært bør fredningsområdet reduceres som anbefalet af Region Sjælland af hensyn til råstofinteresserne ved, at fredningsområdet i den østlige del kun omfatter alléen og 50 meter på hver side af alléen. Mest subsidiært bør fredningen af de 458 ha ikke gennemføres, da fredningen ikke kan bæres af hensyn, som ligger til grund for fredninger efter naturbeskyttelsesloven.

Klager har fremlagt en landskabsanalyse fra Cowi den 20. maj 2015. Analysen konkluderer, at råstofindvinding ikke vil hindre oplevelsen af alleen eller muligheden for at opleve alleen, omend det omgivende landskab vil ændre karakter og terræn. Klager har videre henvist til, at Danske Råstoffer ønsker mulighed for råstofgravning i det østlige område.

Endelig har klager foreslået, at stiforløbet hos lb.nr. 22 og 23 til St. Olufshøj ændres, så det forløber vest for højen langs skellet mod asfaltfabrikken og herefter på højde med højen stik øst ind til højen.

Advokat Helle Carlsen har den 1. maj 2014 påklaget fredningen for lb.nr. 22, Roskilde Tekniske Skole (RTS). Der er indlæg af 1. maj 2014, 16. januar 2015 og 6. og 11. maj 2015 fra advokaten.

Klager har navnlig anført, at skolen er en selvejende institution, hvor afdelingen på Ledreborg Allé i dag er en del af Landbrugsskole Sjælland og tidligere var Lyngby Landbrugsskole. RTS havde i 2007 haft ejendommen ved Ledreborg Allé sat til salg, men modtog kun to utilfredsstillende tilbud. Derfor har skolen investeret og udbygget/renoveret skolen på Ledreborg Allé for ca. 38,5 mio. kr. til bl.a. truckhal, hestestald, kostald, ridehal, stuehus, tagrender, varmeledning og halmfyr. På afdelingen tilbydes grønne uddannelser, mm.

Klager anfører, at fredningen vil hindre eller vanskeliggøre følgende forhold:

- Øvelsesområder til maskinkurser kan ikke afholdes, da øvelserne ikke er jordbrugsdrift.
- Beplantningsforbuddet hindrer, at gartneruddannelserne kan anvende arealerne til øvelser med plantning af træer, buske og læhegn, ligesom der ikke kan ske pleje af frugtplantager og bærbu-ske. Øvelserne vedrører ikke jordbrugsdriften, hvorfor der må lejes 10 ha jord og ske transport dertil. Fredningen hindrer udvidelse af eksisterende ridesti og ridebaneanlæg, da dette ikke har relation til jordbrugsdriften. Ridefaciliteterne anvendes til dyrepasseruddannelsen.
- Fredningen hindrer videre udvidelse af øvelsesbygninger til afd. for Byg og Anlæg og afd. for Bil, Metal, VVS og El, som benytter Svanemosegård, hvorfor der skal findes andre lokalefaciliteter for at imødekomme elevtilvæksten.
- Fredningen begrænser muligheden for at udvide de eksisterende bygninger, herunder værelses-faciliteterne.
- Fredningen forudsætter udarbejdelse af lokalplanforslag ved byggeri.

Klager har fremført, at skolen ønsker bygge/lokalplanfelterne betragteligt udvidet og sammenlagt, og felterne bør udvides, da 2 bygninger er udenfor feltet.

6. Bemærkninger til sagen og klagerne

Danmarks Naturfredningsforening

Den 21. august 2014 og 3. og 5. marts 2015 har DN til de enkelte klager bl.a. bemærket følgende:

~ *Region Sjælland*: DN mener, at de store kulturhistoriske værdier bør gå forud for råstofinteresser. Når nationalpark Skjoldungelandet bliver etableret, vil Ledreborg Allé være en uovertruffen indgang til parken for besøgende.

~ *Lejre Kommune*: DN fastholder, at området ved Fredshøj skal indgå i fredningen, da dette har meget store kulturhistoriske og landskabelige værdier. Stisystemet bør fastholdes. Grænsen på 250 m² for boliger fastholdes, hvis større huse er uproblematisk kan der meddeles dispensation. En tilplantning med fx juletræer vil have en negativ konsekvens overalt i fredningsområdet. DN er enig med kommunen i, at levende hegn, som markerer kamudskiftningen, og evt. også andre levende hegn, bør bevares.

~ *Vejdirektoratet*: DN finder, at rastepladsen og det øvrige lille areal ejet af Vejdirektoratet kan udgå af fredningen.

~ *Lb.nr. 1: Advokat Mette Ravn Steenstrup*: DN finder, at fredningsinstrumentet var og er den eneste vej til sikring af områdets nationale fredningsværdier ved Fredshøj, herunder adgang til og formidling af den nationale kulturarv. Både kort og luftfotos viser, at der er en eksisterende sti ved ejendommen.

~ *Lb.nr. 5: Advokat Mette Ravn Steenstrup:* DN finder, at ejendommen er en vigtig og naturlig brik i landskabsfredningen. Alléen og Gl. Lejre opleves bl.a. fra motorvejen og de øvrige veje, hvor denne ejendom ligger centralt. DN fastholder, at vandrestisystemet udenfor vejene er af stor rekreativ betydning og giver mulighed for at opleve alléen udefra. DN mener, at jagt er langt mere forstyrrende end den stille vandrer.

~ *Jens Mølbak på vegne af lb.nr. 3, 9, 10, 12, 14, 16, 19, 23 og 30:* DN finder, at fredningen meget præcist afspejler de værdier, som fredningen har til formål at beskytte og udvikle. Lodsejerne har ingen berettiget forventninger til, at der må graves råstoffer i fredningsområdet, som alene omfatter interesseområder og ikke graveområder.

Lb.nr. 10: DN finder, at eksisterende lovlige aktiviteter på rideskolen kan fortsætte.

~ *Lb.nr. 14, 16, 23 og 30: Advokat Helle Carlsen:* Højspændingsledningers dominans i landskabet er reduceret gennem de seneste 20 år ved omkostningskrævende kabellægninger. Det kan forventes, at højspændingsledningerne indenfor fredningen på et tidspunkt bliver kabellagt. DN kan afvise påstanden om, at DN målrettet rejser fredninger i udlagte råstofinteresse- og graveområder. DN har i seneste planperiode (råstofplan 2012) rejst 2 fredninger, som er i konflikt med råstofinteresser. Begge tilfældigvis i Region Sjælland, nærværende sag og sag ved Ravnsby Bakker i Lolland Kommune. Det er korrekt, at udlægget til graveområde motiverede DN til at rejse fredningssagen.

DN har senere bl.a. bemærket, at fredningen supplerer 2 eksisterende fredninger, nemlig fredningen af alléens træer fra 1942 og fredningen af Gl. Lejre fra 1995. DN er ikke modstander af råstofudgravning, men finder, at Region Sjælland ved udarbejdelsen af forslaget til Råstofplan 2012-2023 og den endelige plan har tilsidesat forpligtigelsen til at foretage en afvejning af de landskabelige og kulturhistoriske værdier. Alléen bør betragtes som et samlet anlæg uanset forhistorien og det svage "knæk" mellem den østlige og vestlige del. Beskyttelseszonen på 400 m skal sikre indblikket til og især udsigten fra alléen. Det større område nord for alléen er begrundet i hensynet til både alléen og sammenhængen med og udsigten over Gl. Lejre-området.

DN har den principielle holdning, at offentligheden i forbindelse med fredninger bør sikres adgang i det omfang, det harmonerer med de interesser, som fredningen skal beskytte.

DN har anmodet Roskilde Museum kommentere klagen fra lb.nr. 1. Roskilde Museums inspektør har oplyst, at museet i årene 2000-2005 har udgravet en hal på 45 m x 6 m fra det 6. århundrede e.kr. og et antal huse og en stor ophobning af varmesprængt sten, som tolkes som offersted. Tilsammen udgør fortidsminderne et stormandsmiljø/"kongsgård" og dermed den ældste af de store "kongsgårde", som præger Gl. Lejre området frem til 1000-tallet. Fundet markerer Lejres position i den tidligste Danmarkshistorie og må betragtes både nationalt og internationalt som central. Området er blot halvt udgravet, så der under pløjelaget fortsat befinder sig stolpehuller og andre væsentlige strukturer på pladsen, hvilket er et væsentligt potentiale for fremtidig forskning på lokaliteten. En fortsat dyrkning af bopladsområdet vil kunne skade fortidsminderne.

DN's lokalafdeling har den 5. marts 2015 bl.a. bemærket, at Ledreborg Allé er den naturlige entré til Danmarks synlige skabelse af istidens landskab og en del af historiefortællingen om Gl. Lejre, hvor opdelingen af ejendommene langs alléen er en yderligere historie. Det vil være generationstyveri at lade kortsigtet råstofbehov overtrumfe den fælles arv.

Lokalafdelingen har videre anført, at der er fjernet ca. 50 m eksisterende markvej ved Fredshøj, lb.nr. 1, så en rundtur fra Lejre Museum er afbrudt.

Naturstyrelsen

Den 2. oktober 2014 har styrelsen bemærket, at styrelsen overordnet er positiv overfor fredningsnævnets afgørelse om indhold, afgrænsning og erstatning. Styrelsen finder dog, at måtte de samlede erstatninger blive meget højere end niveauet for fredningsnævnets afgørelse, bør klagenævnet i stedet ændre fredningens afgrænsning eller lempe særligt omkostningskrævende fredningsbestemmelser. Styrelsen har til klagerne bl.a. bemærket:

~ *Region Sjælland*: Naturstyrelsen finder, at hensynet til de landskabelige interesser omkring alléen kan begrunde fredningen, og hermed at råstofinteresserne kan tilsidesættes.

~ *Klage fra Lejre Kommune*: Naturstyrelsens finder, at delområdet omkring Gl. Lejre har betydelige landskabelige og kulturhistoriske kvaliteter, som gør delområdet fredningsværdigt. Stisystemet er vigtigt for at give befolkningen adgang til naturen og til at bevæge sig rundt i landskabet – ikke mindst i de fredede områder, og der er ingen grund til at tage stisystemet ud af fredningen. Naturstyrelsen kan ikke støtte forslag om at lempe bebyggelseskravene til boligerne, da netop oplevelsen af bebyggelsen langs alléen er vigtig for fredningens formål. Der er desuden mulighed for, at fredningsnævnet efter en konkret vurdering kan dispensere til større boliger.

Naturstyrelsen er enig i, at der skal være mulighed for at plante på arealer, hvor dette reelt ikke kan hindre udsigten. Den udsigtshæmmende virkning af en beplantning vil afhænge af, hvad og hvordan der bliver plantet, og der er et betydeligt element af skøn heri. Dette skøn overlades efter styrelsens opfattelse bedst til fredningsnævnet.

~ *Vejdirektoratet*: Naturstyrelsen er enig i, at Vejdirektoratets arealer ved Holbækmotorvejen kan udgå af fredningen.

~ *Klage fra advokatfirmaet Mazanti-Andersen på vegne af lb.nr. 1*: Det er ikke korrekt, at fredningsnævnet skal godkende havers udseende. Derimod skal nævnet godkende eventuelle udvidelser, hvilket er hensigtsmæssig, da fredningsnævnet herved får mulighed for konkret at vurdere eventuelle udvidelser i forhold til landskabet.

Offentligheden bør have adgang til det særlige arkæologiske område i den vestlige del af matr. nr. 6a, Lejre By, Allerslev, ligesom det forekommer relevant at give kommunen mulighed for at kunne formidle området. Dette særlige arkæologiske område må fremover kun anvendes til græsning og høslæt.

~ *Klage fra advokatfirmaet Mazanti-Andersen på vegne af lb.nr. 5*: Styrelsen støtter den afgrænsning, fredningen har, da styrelsen anser det åbne landskab – herunder matr. 13a, Kornerup By, Kornerup – mellem alléen og motorvejen som en væsentlig del af fredningen.

Styrelsen finder, at terrænregulering skal være mulig i forbindelse med byggeri af erhvervsmæssigt nødvendige driftsbygninger for jordbrugsdriften, når terrænet reetableres til niveau efterfølgende.

~ Klage fra advokatfirmaet Dahl på vegne af lb.nr. 14, 16, 23 og 30: Styrelsen finder, at den østlige del af fredningsområdet er fredningsværdig af hensyn til oplevelsen af alléen og landskabet omkring alléen.

Lejre Kommune

Den 9. oktober 2014, 15. januar 2015, 9. marts 2015 og 13. maj 2015 har kommunen til klagerne bl.a. bemærket:

Lejre Kommune anerkender råstofproblematikken, og at der er store samfundsmæssige interesser i at grave grus omkring Ledreborg Allé. Det er imidlertid Kommunes opfattelse, at de store kulturhistoriske interesser i området bør gå forud for et konstant behov for råstoffer. Lejre Kommune finder, at et 50 meter bælte langs alléen, som buffer til et stort råstofgraveområde, er utilstrækkeligt til at sikre oplevelsen af den helt unikke monumentale lindeallé. Det relativt flade landskab bærer tydelige spor af kamudskiftningen, der er et interessant og bevaringsværdigt kulturhistorisk landskabsэлемент. Samtidig er det Lejre Kommunes vurdering, at netop det åbne landbrugslandskab har stor betydning for oplevelsen af Danmarks længste allé.

Lejre Kommune finder, at der kan ske genplantning af læhegn helt ud til alléen. Kommunen finder fortsat, at der bør foretages en landskabsanalyse til afklaring af, hvor beplantningsforbuddet bør gælde.

Lejre Kommune afviser, at kommunen som medrejsere af fredningen har handlet i strid med råstoflovens § 5 a, stk. 5, idet råstofplanen ikke var vedtaget, da fredningen blev rejst.

Lejre Kommune finder, at delområdet omkring Fredshøj bør tages ud af fredningen.

Kommunen finder, at fredningen har særdeles stor berettigelse for området omkring Ledreborg Allé, idet der uden en fredning eller med et indsnævret fredningsområde langs alléen vil kunne ske uoprettelige skader på fredningsværdierne i dette område. Det er irrelevant for gennemførelse af den nye fredning, at en del af alléen ikke bestod på fredningstidspunktet for Ledreborg Allé fredningen af den 28. februar 1942 eller indgik i de historiske planer. Dele af alléen er etableret på forskellige tider og fremstår i dag som et samlet værk, der som helhed er fredningsværdig.

Det er Lejre Kommunes ønske, at det omfattende vandrestisystem tages ude af fredningen, da stisystemet ikke byder på væsentlige andre og bedre oplevelser, end det man kan opnå på den nyligt anlagte cykelsti langs Ledreborg Allé.

Lejre Kommune vurderer, at placering af landbrugsbygninger i øst-vest-gående-retning langs alléen kan virke udsigtshæmmende, uanset om der er stillet krav om en maxhøjde for driftsbygninger. Bestemmelserne bør bibeholdes.

Kommunen vurderer, at produktionsudvidelser er sikret i fredningens undtagelsesbestemmelse § 4, stk. 2, for de for jordbrugsdriften erhvervsmæssige nødvendige driftsbygninger i tilknytning til det eksisterende bygningsareal. Bestemmelsen i § 5 om faste konstruktioner og anlæg bør derfor bibeholdes.

~ *Vejdirektoratet*: Kommunen finder, at rastepladsen og det øvrige lille areal, ejet af Vejdirektoratet, ikke har nogen særlig værdi eller betydning for fredningen, og at de derfor kan udgå af fredningen.

~ *Lb.nr. 1*: Kommunen har den 13. maj 2015 truffet afgørelse om, at ejeren ulovligt har nedlagt 50 m markvej, og at denne del skal reetableres eller lovliggøres. Kommunen har endvidere truffet afgørelse om, at der er beskyttet eng og overdrev på den sydligste del af ejendommen.

~ *Lb.nr. 5*: Det er Lejre Kommunes vurdering, at matrikel 13a har stor visuel sammenhæng med Ledreborg Allé, idet matriklen er en del af den sammenhængende smeltevandsdal nord for alléen. Landskabet afgrænses nord for alléen både visuelt og fysisk af motorvejen, og matriklen har en stor betydning for landskabsoplevelsen af det samlede landskabsbillede mellem alléen og motorvejen.

~ *Lb.nr. 10*: Ejer fik den 3. februar 2014 dispensation fra fredningen og efterfølgende landzone- samt byggetilladelse til ny ridehal på ejendommen. Det er derfor Lejre Kommunes vurdering, at dette punkt ikke længere er aktuelt.

Roskilde Kommune

Den 8. oktober 2014 og 5. marts 2015 har kommunen bemærket, at fredningsbestemmelserne er helt i overensstemmelse med fredningens formål om at sikre de historiske, kulturhistoriske og landskabelige værdier, samt sikre alléen og udvikle de rekreative værdier og naturværdierne. Kommunen finder, at fredningsinstrumentet er nødvendigt for at sikre området mod råstofgravning, nybyggeri og tilplantning.

Kommunen finder, at fredningsområdet naturligt afgrænses mod nord af motorvejen, så indsigten til alléen fra motorvejen og Ravnshøjvej sikres. Dog kan Vejdirektoratets arealer udgå af fredningen, da vejmyndigheden er indstillet på at imødekomme særlige ønsker om pleje af arealet.

Kommunen finder, at alléen skal opleves i dens fulde længde fra Lindenevej til Ledreborg Slot, hvor råstofgravning vil have en negativ effekt på oplevelsen af alléen. Bevarelsen af allé-landskabet bør gå forud for råstofinteresserne. Kommunen finder ikke, at Region Sjællands forslag om at reducere fredningen til 50 meter fra alléen vil sikre den landskabelige oplevelse af alléen i området. Kommunen finder, at en zone på 400 meter er nødvendig for at sikre de landskabelige værdier ved Ledreborg Allé.

Kommunen finder, at det nye stisystem i Ledreborg Allé området byder på en betydelig større rekreativ oplevelse end det at skulle færdes langs alléen. Der er taget hensyn til boliger og landbrugsdriften.

Grænsen for boligstørrelsen bør fastholdes på 250 m², og det er fornuftigt, at fredningsnævnet skal vurdere de enkelte sager.

Kommunen finder, at tilplantning med juletræer vil være landskabeligt uheldigt overalt inden for fredningen. Udpegningen af konkrete områder med tilplantningsforbud vil kræve, at der udarbejdes en landskabsanalyse, hvilket kommunen finder unødvendigt, da der er mulighed for dispensation fra fredningsbestemmelserne.

Kommunen bemærker til klagen vedrørende udvidelse af rideskolen på lb.nr. 10's ejendom, at en i forvejen lovlig udnyttelse af ejendommen kan fortsætte, og at opførelse af ridehaller, ridebaner kræver tilladelse fra planloven.

Kommunen har til klagen fra Roskilde Tekniske Skole bemærket, at § 8 muliggør anvendelsen til uddannelsesmæssige formål indenfor jordbrugsdriften, dog sigter fredningen mod at forhindre varige skæmmende anlæg og beplantninger. Således vil gravearbejder, som udføres i forbindelse med uddannelsen og er midlertidige, ikke blive forhindret af fredningsbestemmelserne.

Kommunen finder ikke, at Frede Lærke er inhabil grundet sin post i kommunalbestyrelsen og økonomiudvalget, uanset at det er økonomiudvalget, som behandlede høringsvar til forslag til Råstofplan 2012-2023. Frede Lærke har varetaget kommunens almene og overordnede interesser, jf. Overfredningsnævnets afgørelse "OFN 1987.376 om inhabilitet af et kommunalt medlem af fredningsnævnet". Overfredningsnævnet fandt ikke, at det byrådsvalgte medlem af fredningsnævnet var inhabil, fordi han tillige var formand for kommunens miljø- og planlægningsudvalg. Ombudsmanden, som der herefter blev klaget til, fandt ikke, at det forhold, at et kommunalt udpeget medlem af fredningsnævnet måtte forventes at varetage kommunens almene interesser i den sag, nævnet behandlede, i sig selv gav grundlag for at rejse spørgsmål om inhabilitet

Lodsejere nr. 26, 27, 28 og 29 har den 9. januar 2014 udtrykt tilfredshed med fredningen.

Karl Frandsen har den 4. marts 2015 på vegne af de tre historiske foreninger i Lejre Kommune bl.a. bemærket, at landskabet ved Ledreborg Allé er et storslået og enestående samspil mellem slette, ådal og bakkeland. Alléen på 8 km blev anlagt af lensgreve Johan Ludvig Holstein i 1700-tallet, og en bygningsbrand i Glim i 1761 afstedkom udflytning af 11 gårde til alléen, som Danmarks første store udskiftningsprojekt. Karl Frandsen har anført, at 20-30 m markvej på lb.nr. 1's ejendom er opdyrket, hvilken ellers er flittig benyttet.

7. Natur- og Miljøklagenævnets besigtigelse, offentligt møde og videre behandling

Natur- og Miljøklagenævnet har den 20. maj 2015 besigtiget fredningsområdet og afholdt offentligt tilgængeligt møde om sagen. På det offentligt tilgængelige møde var der indlæg fra sagsrejsere, DN og Roskilde og Lejre kommuner, Naturstyrelsen, Region Sjælland samt indlæg fra lodsejere og deres repræsentanter. På lodsejer nr. 9's ejendom konstaterede besigtigelsesdeltagerne, at stiforløbet langs læhegn på matr.nr. 10f Helvigmagle By, Glim, vil kræve en bro/spang for at kunne fortsætte på lodsejer nr. 5's ejendom. I stedet kan stien forløbe umiddelbart øst for læhegnet på matr.nr. 8c, ligeledes hos lb.nr. 9, hvor en bro/spang ikke er nødvendig.

Nævnet har den 11. juni 2015 orienteret sagens parter om, at nævnet foreløbigt har besluttet at opretholde fredningsgrænsen, bortset fra Vejdirektoratets arealer, som udgår af fredningen, og at trampestien fra Lyngageren og ca. 1300 m mod vest udgår af fredningen. Med de begrænsninger, der følger af fredningens formål om bl.a. at sikre ind- og udsigten til Ledreborg Allé og bibeholde landskabet i sin nuværende tilstand, er det endvidere foreløbigt besluttet, at sædvanlig landbrugsdrift kan fortsætte, og driftsmæssigt nødvendigt landbrugsbyggeri kan opføres, at drift af erhvervsskolens aktiviteter kan fortsætte, og nødvendigt byggeri hertil kan opføres, og at institutionen Ravnhøjgård sikres rimelige udviklingsmuligheder.

Advokat Mette Ravn Steenstrup har den 30. juni 2015 anmodet nævnet om, at det tydeligt fremgår af den endelige fredning, at svineproduktion er sædvanlig landbrugsdrift, så det bliver muligt for lb.nr. 5 at fortsætte og udvide sin svineproduktion.

Advokat Mette Ravn Steenstrup har endvidere den 30. juni 2015 fremsendt en anmodning til nævnet om at omlægge stiforløbet ved Fredshøj hos lb.nr. 1, således at det nedlagte stiforløb, som er angivet som eksisterende sti, ikke retableres og i stedet forløber syd og øst om ejendommens beboelse. Ejeren har samtidig ansøgt Lejre Kommune om tilladelse til at omlægge stiforløbet.

Lejre Kommune har den 29. juli 2015 anmodet nævnet om, at fredningsafgørelsen ændres således, at der utvetydigt åbnes op for, at eksisterende stier og markveje kan omlægges. Kommunen anfører, at anmodningen udspringer af stisagen på lb.nr. 1's ejendom. Kommunen henviser videre til indlæg fra Danmarks Naturfredningsforening, som ligeledes har foreslået et ændret stiforløb. Foreningen finder videre, at fredningens § 7, stk. 2, 2. punktum, om ændring af veje- og stiforløb er unødigt restriktiv, da forudsætningen om "særlige samfundsmæssige begrundelser" virker uklar og upræcis i forhold til de interesser, som fredningen skal sikre. Foreningen foreslår bestemmelsen ændret til:

Fredningsnævnet kan godkende, at stiers, vejes og markvejes nuværende tracé kan ændres, såfremt den samlede stiforbindelse gennem landskabet ikke afbrydes, og offentlighedens mulighed for at opleve det fredede område ikke forringes.

8. Natur- og Miljøklagenævnets bemærkninger og afgørelse

I sagens behandling, herunder besigtigelse og offentligt tilgængeligt møde den 20. maj 2015, har deltaget 7 af nævnets 10 medlemmer: Mikkel Schaldemose (formand), Ole Pilgaard Andersen, Pelle Andersen-Harild, Marianne Højgaard Pedersen, Peter Thyssen, Jens Vibjerg og Henrik Waaben.

Et enigt Natur- og Miljøklagenævn udtaler:

Nævnet finder, at kommunernes almene interesse i, at kommunernes områder ikke i for høj grad belastes ved at være leverandør af råstoffer til Sjælland, ikke indebærer inhabilitet for de kommunalt valgte medlemmer af fredningsnævnet. Nævnet finder, at Overfredningsnævnet Orienterer 1987.376, som Roskilde Kommune har henvist til, har relevans for vurdering af inhabilitet hos fredningsmedlemmer. Derimod har den dom gengivet i MAD 1997.843, som advokat Helle Carlsen har gjort gældende i inhabilitetsspørgsmålet, ikke relevans for denne sag.

Nævnet kan tiltræde, at der gennemføres en fredning af området ved Ledreborg Allé og Gl. Lejre med en afgrænsning som fastsat af fredningsnævnet, dog skal Vejdirektoratets arealer udgå af fredningen. Det fredede område udgør herefter i alt 482 ha. I beslutningen om fredningens afgrænsning er medgået en vurdering af, om lodsejerne kan siges at have berettiget forventning om, at der kan ske råstofgravning på arealerne, hvilket vil medføre, at en fredning af visse områder vil blive uforholdsmæssig dyr. Nævnet har fundet, at lodsejerne ikke har en berettiget forventning om, at der kan ske råstofgravning på arealerne indenfor fredningsområdet. Nævnets nærmere begrundelse herfor fremgår af afgørelsen om erstatning for fredningen af området ved Ledreborg Allé og Gl. Lejre af dags dato.

Nævnet er ikke enig i advokat Helle Carlsens påstand om, at råstofloven går forud for naturbeskyttelseslovens regler om fredning. En fredning kan således inddrage interesse- og graveområder efter

råstofloven og bestemme, at der ikke må foretages råstofgravning. Der vil også kunne ske fredning af et område med en egentlig gravetilladelse.

Nævnet finder, at overskudsjord fra byggeri indenfor fredningen bør kunne udsprede på markarealer i en højde på op til 30 cm for at undgå udgifter til bortskaffelse af overskudsjorden, jf. § 3, stk. 1.

Nævnet lempet fredningsbestemmelsen om boliger, § 4, stk. 1, således, at udvidelse af boliger op til 250 m² er umiddelbart tilladt uden krav om udvidelsesretning. Nævnet finder ikke, at placeringen af en udvidelse op til 250 m² vil have en så afgørende betydning for alléen, at det er nødvendigt, at udvidelsen skal foretages væk fra alléen. Nævnet finder derimod, at udvidelser af boliger til over 250 m² konkret bør vurderes af fredningsnævnet for at undgå at skæmme alléen og landskabet i øvrigt.

Nævnet finder, at benævnelsen "anden bebyggelse" i fredningens § 4, stk. 1, 2. pkt., er uklar, da fredningens formål bl.a. er at hindre nybyggeri. Nævnet finder, at garager, drivhuse, udhuse og carporte, som er under 50 m² og opføres i tilknytning til eksisterende byggeri, bør være umiddelbart tilladt, da disse mindre bygninger ikke vil kunne være skæmmende for alléen og landskabet i øvrigt. Derimod kan byggeri til rideskoler/hestepension, erhvervsvirksomheder, medhjælperboliger, aftægtsboliger mm. være skæmmende for alléen og landskabet, og derfor bør sådan bebyggelse i givet fald kræve fredningsnævnets dispensation, uanset at flere af disse bygningstyper ikke kræver landzone-tilladelse, jf. undtagelsesbestemmelsen i planlovens § 36.

Nævnet præciserer ordlyden i § 4, stk. 2, "de for jordbrugsdriften erhvervsmæssigt nødvendige driftsbygninger" til "erhvervsmæssigt nødvendigt landbrugsbyggeri", da det især er ordlyden, som har skabt usikkerhed om, hvorvidt byggeri til husdyrproduktion vil være forbudt i henhold til fredningen. Vurderingen af om byggeri er erhvervsmæssigt nødvendigt landbrugsbyggeri er en vurdering i lighed med vurderingen efter planlovens § 36, stk. 1, nr. 3, eller husdyrbruglovens §§ 10-12 og 22. Bestemmelsen § 4, nr. 2, præciseres således, at opførelsen af erhvervsmæssigt nødvendigt landbrugsbyggeri er umiddelbart tilladt, når byggeriet opføres i tilknytning til eksisterende bebyggelsesarealer, og når byggeriet – på ejendommene langs Ledreborg Allé – opføres syd for det eksisterende bebyggelsesareal. Dog fastholdes fredningsnævnets bestemmelse om, at pelsdyrbure, drivhusgartnerier, herunder plasttunneler, ikke er omfattet af § 4, stk. 2, da disse vurderes at være særligt skæmmende i landskabet, og derfor vil opførelsen af disse konstruktioner kræve dispensation fra fredningsbestemmelserne.

Nævnet lempet bestemmelserne om beplantning, jf. § 6. Nævnet finder, at fredningsnævnet bør kunne tillade plantning af nye læhegn, som måtte understrege kamudsiftningen. Endvidere finder nævnet, at eksisterende læhegn og bevoksninger mellem have- og bygningsarealer bør kunne genplantes.

Nævnet udtager trampestien fra Lyngageren og ca. 1300 m mod vest af fredningen. Nævnet fastholder det øvrige stianlæg i området ved Ledreborg Allé, jf. § 7.

Natur- og Miljøklagenævnet har den 22. december 2015 truffet afgørelse (NMK-512-000127) om, at stien i området ved Gl. Lejre vest for beboelsen på lb.nr. 1's ejendom er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 26 a, og nævnet har i afgørelsen udtalt, at fredningen ikke skal være til hinder for en omlægning af stiforløbet til et tilfredsstillende alternativt forløb. Lejre Kommune har den 3. februar 2016 truffet afgørelse om, at lodsejeren kan anlægge en alternative trampesti på den sydlige del af matr.nr.

6a Lejre By, Allerslev, til erstatning for det nedlagte stisystem vest for beboelsen, og at en nordlig sti på matr.nr. 6a kan nedlægges mod anlæggelse af en alternativ trampesti nord for det fredede område på lodsejerens anden ejendom matr.nr. 7a Lejre By, Allerslev, hvor den eksisterende cykelsti på Orehøjvej indgår som en del af det alternative forløb. Kommunen har i afgørelsen af 3. februar 2016 bl.a. stillet vilkår om, at stiforløbet udenfor fredningen tinglyses på lodsejerens ejendom. Natur- og Miljøklagenævnet har fjernet det nedlagte stiforløb fra fredningskortet og angivet det alternative stiforløb på fredningskortet som eksisterende sti, dog ikke den eksisterende offentlige cykelsti. Kommunes tilladte omlægning af stiforløbet medfører, at fredningen ikke nødvendiggør udlægning af nyt stiforløb på ejendommen for at kunne komme frem til kongsgården.

Nævnet finder videre, at fredningen bør indeholde mulighed for, at der med fredningsnævnets godkendelse kan ske ændring af de nuværende sti- og markvejsforløb, hvis de rekreative hensyn bedst varetages ved en omlægning.

Nævnet finder, at Roskilde Tekniske Skole og institutionen Ravnshøjgård skal have mulighed for en vis udvidelse af deres aktiviteter på ejendommen, samt at de hidtidige aktiviteter i udgangspunktet bør kunne fortsætte, herunder midlertidige terrænændringer i forbindelse med graveøvelser, ridning, øvelser med plantning af bærbuske op til 1,4 m. Nævnet udvider byggefelterne således, at byggefelterne på Roskilde Tekniske Skole indeholder den eksisterende bebyggelse og udvides i sydlig retning i lighed med landbrugets udvidelsesmuligheder, mens byggefeltet på institutionen Ravnshøjgård udvides med 5 meter i nordlig retning, som anmodet af institutionen i forbindelse med fredningsnævnets afslutning af sagen. Endvidere finder nævnet, at institutionerne bør have mulighed for at opføre mindre institutionsbyggeri indenfor byggefelterne uden udarbejdelse af en lokalplan, hvis byggeriet ikke ville have været lokalplanpligtigt.

Idet fredningsnævnets afgørelse af 11. december 2013 ophæves, fastsætter Natur- og Miljøklagenævnet følgende bestemmelser for det område, der er afgrænset som vist på det medfølgende fredningskort. Fredningen omfatter helt eller delvist de på vedhæftede matrikelfortegnelse anførte ejendomme.

§ 1 Fredningens formål

Det er fredningens formål,

- At sikre områdets kendte og potentielle historiske og kulturhistoriske værdier med mulighed for deres formidling.
- At sikre, at det smukke og uberørte landskab omkring Gl. Lejre bibeholdes i sin nuværende tilstand og som et overvejende åbent landskab med enkelte solitære træer og levende hegn i sammenhæng med de tilstødende fredede områder.
- At sikre landskabet omkring Ledreborg Allé, så alléen kan opleves både fra det omkringliggende landskab og vejene og fra Ledreborg Allé.
- At sikre, at alléen bevares, vedligeholdes og løbende suppleres, således at den fremstår som et væsentligt kultur- og landskabslement.
- At sikre og forbedre områdets rekreative værdier, herunder at give offentligheden mulighed for at færdes og opholde sig i landskabet blandt andet via stisystemer.
- At sikre og udvikle naturværdierne.
- At skabe grundlag for naturpleje.

§ 2 Anvendelse af området

Den hidtidige lovlige anvendelse af de enkelte arealer må fortsætte, medmindre andet er angivet nedenfor.

Haver kan udnyttes som hidtil og herunder omlægges på sædvanlig vis. Der kan ske mindre udvidelser af havearealer efter fredningsnævnets godkendelse. Eventuelle udvidelser af havearealer må syd for alléen alene ske syd for og direkte bag eksisterende havearealer.

Oplag og opstilling af udrangerede maskiner og lignende kan alene ske inden for have- og gårdspladsarealer.

Udstykning eller arealomlægning, der medfører behov for eller forventning om ny bebyggelse eller ændret arealanvendelse, er forbudt. Omlægning og udstykning i overensstemmelse med landbrugslovens §§ 10 og 29 kan ske uden fredningsnævnets dispensation.

§ 3 Terrænændringer

Der må ikke foretages terrænændringer, herunder udnyttelse af forekomster i jorden, afgravning, planering, opfyldning eller nyanlæg af veje.

Det er tilladt at udsprede overskudsjord fra byggeri indenfor fredningen på markarealer i en højde på op til 30 cm.

Arkæologiske undersøgelser og markeringer af arkæologiske spor kan kun finde sted efter tilladelse fra fredningsnævnet og høring af Roskilde Museum.

Fredningen er ikke til hinder for frilægning af rørlagte vandløb samt genskabelse af vådområder ved ophør af dræning. Fredningsnævnet kan uanset bestemmelsen ovenfor godkende, at der sker terrænændringer til dette formål.

§ 4 Bebyggelse

Eksisterende boliger kan uden fredningsnævnets godkendelse udvides op til 250 m².

Opførelse af garager, carporte, udhuse, drivhuse og lignende bygninger på højst 50 m² kan opføres i tilknytning til eksisterende byggeri.

Erhvervsmæssigt nødvendigt landbrugsbyggeri kan opføres i tilknytning til det eksisterende bygningsareal. Bygningerne skal dog for ejendomme på sydsiden af Ledreborg Allé placeres syd for den eksisterende bebyggelse, vinkelret på alléen og direkte bag eksisterende bygningsmasse.

Der må dog ikke opføres pelsdyrbure samt drivhusgartnerier, herunder såkaldte klima- eller plasttunneller til f.eks. jordbærproduktion.

Fredningen er ikke til hinder for opførelse af de for landbrugsdriften nødvendige primitive læskure til husdyr.

Opførelsen af anden bebyggelse er ikke tilladt indenfor fredningen.

§ 5 Faste konstruktioner og anlæg

Der må ikke etableres faste anlæg og konstruktioner som f.eks. tårne, vindmøller, tankanlæg, transformerstationer og master. Der må ikke føres luftledninger over arealerne. Der må kun etableres sædvanlig, nedadrettet belysning og kun i tilknytning til boliger og driftsbygninger.

Udenfor have- og gårdspladsarealer må der ikke anbringes campingvogne eller lignende, og teltslagning må ikke finde sted.

Etablering af sportsanlæg som golfbaner, skydebaner, motorbaner, ridebaner til erhvervmæssig ridning og landingsbaner for fly og helikoptere er ikke tilladt.

Hegn må opsættes, hvis hegnet ikke begrænser offentlighedens adgang ad stier og markveje eller til arealer, hvor der er lovlig adgang efter naturbeskyttelsesloven. Hegn skal være almindelige landbrugshegn (trådhegn) til husdyr.

Fredningen er ikke til hinder for opsætning af informationstavler til formidling af fredningen efter aftale med plejemyndigheden.

De for vandforsyningsdriften nødvendige bygninger og tekniske anlæg kan etableres efter forudgående tilladelse fra fredningsnævnet for så vidt angår placering, udformning mv.

§ 6 Beplantning

Der må ikke etableres ny beplantning med træer, buske eller læhegn, herunder bl.a. juletræer og pyntegrønt, og der må ikke etableres flerårige udsigtshæmmende afgrøder som f.eks. energipil eller elefantgræs. Det er dog tilladt at plante bærbuske i erhvervsøjemed i max. 1,4 meters højde, undtagen på det vestlige fredningsområde vest for Orehøjvej.

Tilplantning i private haver er undtaget fra forbuddet.

Fredningsnævnet kan i særlige tilfælde tillade plantning af solitære træer og etablering af mindre beplantninger af landskabsforskønnende karakter.

Eksisterende levende hegn samt bevoksning mellem have- og bygningsarealer må genplantes, hvis de fældes.

§ 7 Offentlighedens adgang – anlæggelse af stier

Offentlighedens adgangs- og opholdsret i området følger af de almindelige bestemmelser i gældende love, og eksisterende veje og stier er således åbne for offentlighedens færdsel til fods eller cykel efter reglerne i naturbeskyttelseslovens § 26.

Eksisterende stier, som fremgår af fredningskortet, må ikke nedlægges. Fredningsnævnet kan godkende, at sti- og markvejes nuværende tracé kan ændres, såfremt den samlede stiforbindelse gennem landskabet ikke afbrydes, og offentlighedens mulighed for at opleve det fredede område ikke forringes.

Fredningen er ikke til hinder for, at plejemyndigheden efter aftale med de berørte lodsejere kan anlægge et ridespor uden for træerne langs Ledreborg Allés nordside.

Senest 1 år efter fredningens gennemførelse skal der på plejemyndighedens foranledning etableres trampespor på de på fredningskortet markerede strækninger. Trampesporene skal markeres i landskabet. I forbindelse med etableringen af trampespor mellem Ledreborg Allé og Ravnshøjvej skal der af plejemyndigheden ved indgangene til stien af hensyn til vildtet opsættes skilte, som angiver forbud imod løse hunde.

På de på fredningskortet med særlig signatur markerede spor ved Ravnshøjvej (A-B) og ved Olufshøj (C-D) er der ret til at færdes ad trampespor hen over marken, men jorden kan indgå i den almindelige landbrugsdrift og således pløjes og tilsås. Disse trampespor skal også markeres i landskabet.

Der kan efter aftale med lodsejerne etableres stier, som knytter an til stier uden for fredningsområdet. På matrikel 17i Engmarken, Roskilde Jorder, har plejemyndigheden ret til at anlægge en rekreativ sti, så fredningens hensigt om at forbinde stier med stier uden for fredningsområdet fremmes inden for Den grønne ring.

Efter aftale med lodsejeren og med fredningsnævnets godkendelse kan der anlægges yderligere offentlige stier i området.

På privatejede arealer har plejemyndigheden ret til afmærkning af stiforløb samt til opsætning af kortborde i tilknytning hertil i beskedent omfang.

§ 8 Særbestemmelser

Det særlige arkæologiske område på del af matr.nr. 2 b og del af matr.nr. 6 a Lejre By, Allerslev, jf. signatur på fredningskortet, må kun anvendes til afgræsning og høslæt, og der må på dette areal ikke foretages nogen form for gravning eller jordbearbejdning, medmindre det er tilladt efter § 3. Der må dog ske en omlægning fra græs til græs hver 10. år, ved anvendelse af maskiner indrettet til skånsom jordbehandling.

Plejemyndigheden har på dette areal ret til at foretage markeringer i terrænet i lighed med det allerede udførte på arealerne vest for Gl. Lejre. Plejemyndigheden har på dette areal ret til at opsætte skilte til formidling af fredningsværdierne.

Ledreborg Allé:

Det er ikke tilladt at fælde eller beskære alléens træer, ud over hvad der er beskrevet i plejeplanen. Fældning af allétræer kræver godkendelse af fredningsnævnet. Der må ikke jordbearbejdes eller saltes tættere end 1 m fra allétræernes stammer, og træerne må ikke udsættes for direkte eller indirekte ødelæggelse eller beskadigelse. Beskæring af hensyn til trafikikkerheden kan ske med fredningsnævnets godkendelse.

Roskilde Tekniske Skole:

Skolens arealer kan anvendes til uddannelsesmæssige formål som hidtil. Dog skal der fortsat være frit udsyn over landskabet.

Der kan med fredningsnævnets godkendelse af placering og udformning opføres institutionsbygninger indenfor de på fredningskortet med særlig signatur to afmærkede parceller.

De på fredningskortet med særlig signatur to afmærkede parceller udgår af fredningen, såfremt Roskilde Kommune udarbejder en lokalplan, som regulerer byggeri og anlæg i relation til skole- og undervisningsformål for Roskilde Tekniske Skole.

Institutionen Ravnhøjgård:

Institutionens arealer kan anvendes til institutionsformål som hidtil.

Der kan med fredningsnævnets godkendelse af placering og udformning opføres institutionsbygninger indenfor den på fredningskortet med særlig signatur afmærkede parcel.

Den på fredningskortet med særlig signatur afmærkede parcel udgår af fredningen, såfremt Lejre Kommune udarbejder en lokalplan, som regulerer byggeri og anlæg i relation til institutionsformål.

§ 9 Retningslinjer for plejen

Plejeplanen skal sikre, at Ledreborg Allé fremtræder harmonisk, vedligeholdt, opstammet og med et nogenlunde ensartet udtryk. Plejeplanen skal også sikre, at der slås græs mellem træerne på alléen, så der fastholdes en udsigt fra alléen ud over de omgivende arealer.

Hvis træer i alléen går ud, f.eks. pga. alder, sygdom eller stormfald, skal der genplantes senest 4 år efter.

For at sikre alléens harmoniske udtryk kan foryngelse foregå ved, at der enten fældes en mindre strækning ad gangen, som derefter genplantes, eller at hele alléen udskiftes på en gang. Begge dele kræver fredningsnævnets forudgående tilladelse, og sidstnævnte mulighed kan alene anvendes 200 år efter at fredningen er gennemført, eller såfremt alle træerne er angrebet af en for træerne fatal sygdom.

Plejeplanen skal sikre, at Sct. Olufshøj plejes, at der skabes adgang til højen, og at der opsættes et skilt som formidler højens historie.

Plejeplanen skal sikre, at rotunden i alléens østlige del udvikles/plejes, så den kommer til sin ret som landart og fremstår tydelig i formen. Plejeplanen skal endvidere sikre, at Roskilde Kommunes arealer omkring rotunden, matr.nr. 17 l og 17 d, drives ekstensivt og enten græsses eller der tages høslæt. Endelig skal der gives mulighed for formidling af kulturhistorie og natur mm. og evt. andre ikke-skæmmende publikumsrettede aktiviteter.

§ 10 Plejemyndigheden

Plejemyndighederne, hhv. Roskilde og Lejre kommuner, udarbejder en fælles plejeplan. Den første plejeplan skal gælde for højst 5 år, de senere for højst 10 år. Den skal redegøre for plejeforanstaltninger og anlægsarbejder samt eventuelle detailændringer i almenhedens adgangsret. Ændringer i almenhedens adgang skal begrænses til det strengt nødvendige og skal være i overensstemmelse med bestemmelsen i § 7. Plejeplanen kan indeholde forslag til etablering af primitive publikumsforanstaltninger, f.eks. borde, bænke og affaldskurve, og opsætning af sædvanlige husdyrhegn og læskure til dyr.

Der skal gives grundejere, forpagtere, Danmarks Naturfredningsforening og Friluftsrådet ret til at udtale sig om forslaget til plejeplan.

Såfremt der er uenighed om indholdet af plejeplanen, forelægges den for fredningsnævnet til afgørelse, jf. den til enhver tid gældende bekendtgørelse om pleje af fredede arealer og tilsyn, for tiden bekendtgørelse nr. 802 af 21. juni 2013.

§ 11 Dispensation

Fredningsnævnet kan meddele dispensation fra fredningsbestemmelserne, såfremt det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål, jf. Naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

§ 12 Ophævelse af eksisterende fredning

Fredningen af Ledreborg Allé af 28. februar 1942 ophæves for så vidt angår de af denne fredning omfattede arealer.

På Natur- og Miljøklagenævnets vegne

Anna-Grethe Underlien Pedersen
Specialkonsulent

Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17 i Lov om Natur- og Miljøklagenævnet. Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. naturbeskyttelseslovens § 88, stk. 1.

Fortegnelse over ejendomme, der helt eller delvis er omfattet af de 482 ha i fredningen af områder ved Ledreborg Allé og Gl. Lejre:

Lejre Kommune:

Glim By, Glim: 9a, 9d, 12

Helvigmagle By, Glim: 1, 2a, 2c, 3a, 3b, 4a, 4b, 4c, 4d, 4e, 5a, 5b, 5d, 5e, 5f, 5g, 6a, 6b, 6c, 6d, 7a, 7b, 7c, 7e, 8a, 8b, 8c, 8d, 10a, 10c, 10d, 10e, 10f, 11a, 11b, 11c, 11d, 11e, 18a, 7000b, 7000c

Kornerup By, Kornerup: 12g, 12m, 13a, 7000e

Lejre By, Allerslev: 2b, 2c, 4g, 5l, 5m, 6a, 6f, 7e

Roskilde Kommune:

Engmarken, Roskilde Jorder: 13, 17a, 17d, 17f, 17g, 17h, 17i, 17k, 17l, 17m, 7000c, 7000u, 7000æ

Svogerslev By, Svogerslev: 5a, 5e, 5g, 5h, 6e, 13a, 13l, 14a, 14s, 20a, 21a, 21b, 7000am, 7000v, 7000ø

Vestermarken, Roskilde Jorder: 70c

NATUR- OG
MILJØKLAGENÆVNET

Rentemestervej 8
2400 København NV
Telefon: 72 54 10 00
nmkn@nmkn.dk
www.nmkn.dk

**Natur- og Miljøklagenævnets
erstatningsafgørelse af 26. april 2016
i sagen om fredning af områder ved
Gl. Lejre og Ledreborg Allé
(NMK-520-00039)**

Indledning

Fredningsnævnet for Østsjælland har den 11. december 2013 truffet afgørelse om erstatning på samlet til 3.861.702 kr. i anledning af fredningen af områder ved Ledreborg Allé og Gl. Lejre i Roskilde og Lejre kommuner.

Natur- og Miljøklagenævnet har i anden afgørelse af dags dato besluttet at frede området, dog med ændringer af fredningsafgrænsningen, således at fredningen omfatter et areal på 482 ha. Området tilhører 28 private lodsejere samt Roskilde, Lejre og Københavns kommuner.

Afgørelsen om erstatning er påklaget til Natur- og Miljøklagenævnet af Naturstyrelsen og 12 lodsejere og er forelagt Natur- og Miljøklagenævnet til efterprøvelse i sin helhed, idet beløbet overstiger 500.000 kr., jf. naturbeskyttelseslovens § 42.

Fredningsnævnets afgørelse om erstatning

Fredningsnævnet har anvendt følgende takster ved erstatningsfastsættelsen:

Grundtakst 3.600 kr./ha til arealer, som ikke er i offentligt eje og ikke er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 som beskyttet naturareal. Dog er den 1.800 kr./ha for havearealer og for arealer, som i forvejen er reguleret efter naturbeskyttelseslovens § 18 om beskyttelseslinjer ved fortidsminder eller af § 16 om sø- og åbeskyttelseslinjer.

Minimumserstatning på 3.600 kr., såfremt den samlede erstatning er mindre end 3.600 kr. for én ejendom.

Arkæologisk område erstattes med 30.000 kr./ha for forbud om bl.a. jordbearbejdning.

Tillægstakster til arealer med grundtakst:

Forbuddet mod ny plantning med træer, buske eller læhegn og flerårige udsigtshæmmende afgrøder på landbrugsarealer vest for Orehøjvej erstattes med tillæg på 6.000 kr./ha. For den øvrige del af fredningen ved Ledreborg Allé, hvor det er tilladt at plante bærbuske i erhvervsøjemed i maksimalt

1,4 meters højde, erstattes forbuddet mod tilplantning med tillæg på 5.000 kr./ha. Tillægstaksten tilkendes landbrugsarealer med grundtakst og til arealer omfattet af § 16 om sø- og åbeskyttelseslinjer med halv grundtakst. Der er ikke tillægstakst til arealer omfattet af naturbeskyttelseslovens § 18.

Stiudlæg erstattes ved nyudlæg med 60 kr. pr. lb. meter, mens eksisterende stier erstattes med 20 kr. pr. lb. meter for fastholdelse som sti.

Fredningsnævnet har vurderet, at der ikke skal tilkendes erstatning for manglende mulighed for at udnytte råstofforekomsten indenfor fredningen.

Fredningsnævnet har foretaget vurderingen efter indlæg fra advokat Helle Carlsen (lb.nr. 14, 16, 22, 23 og 30). Advokaten har fremsat erstatningskrav for manglende mulighed for at udnytte råstofforekomsterne på 1,1 mio. kr. pr. ha, så det samlede erstatningskrav for de 5 lodsejere udgør knapt 200 mio. kr. Advokaten har oplyst, at lb.nr. 14 er blevet tilbudt en hektarpris på 1,1 mio. kr. uanset om området er udlagt til graveområde eller interesseområde. Advokaten har på vegne af lb.nr. 22, Roskilde Tekniske Skole, subsidiært anført, at de i forslag til råstofplanen udlagte graveområder erstattes med 1,1 mio. kr. pr. ha, mens arealerne i interesseområde erstattes med 600.000 kr. pr. ha. Advokaten har anført, at en ejendom i området beliggende i interesseområde er blevet solgt for 600.000 kr. pr. ha i år 2006. Advokaten har anført, at råstofvindere er villige til at købe arealerne, allerede når de er udlagt som interesseområde, da råstofforekomsten har en betonkvalitet med meget lavt lerindhold og høj kvalitet.

Fredningsnævnets begrundelse for ikke at erstatte den manglende mulighed for udnyttelse af råstofferne er, at ingen af arealerne er udlagt som graveområde i den gældende råstofplan 2012-2023, som er vedtaget den 13. december 2012, og at arealerne heller ikke i den foregående råstofplan 2008 har været udlagt til graveområde. Derimod er arealerne udlagt som interesseområde. Fredningsnævnet har henvist til, at der på Region Sjællands hjemmeside er anført følgende definition af "interesseområde":

Hvad er et interesseområde? Interesseområder er udlagt som en reservation for en eventuel fremtidig indvinding af råstoffer. I interesseområderne er der endnu ikke sket en endelig afvejning mellem den formodede råstofforesource og de øvrige interesser i området.

Fredningsnævnet finder ikke, at ejerne med arealer i interesseområde kan have en berettiget forventning om, at der er en nært forestående mulighed for at udnytte råstofforekomsten. Denne opfattelse har ejernes advokat bestyrket fredningsnævnet i ved en udtalelse om, at Region Sjællands vedtagelse af råstofplanen i december 2012 betød, at "den umiddelbare risiko for råstofgravning i området er hermed som minimum udsat til næste revision af råstofplanen, samtidig med at råstofplanen for Region Sjælland som helhed indeholder en råstofmængde svarende til et skønnet forbrug på 10-12 år".

Fredningsnævnet har besluttet, at der ikke skal ydes erstatning for eventuel forringelse af jagtmulighederne, da generne vurderes at være begrænsede, og da plejemyndighederne er pålagt at opsætte skilte med forbud mod løse hunde ved indgangene til det nye trampespor mellem Lyngageren og Ravnhøjvej.

Fredningsnævnet har videre besluttet, at der ikke skal ydes erstatning for forbuddet vedrørende udstykning og arealoplægning, da nævnet har besluttet, at udstykning og arealoplægning, som sker i overensstemmelse med landbrugslovens §§ 10 og 29, kan ske uden fredningsdispensation.

Fredningsnævnet har vurderet, at Roskilde Tekniske Skole (RTS), lb.nr. 22, ikke skal betragtes som offentlig ejendom. RTS er en selvejende institution, der er godkendt af undervisningsministeren efter lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse. Fredningsnævnet finder, at RTS i fredningsmæssig sammenhæng må betragtes som en selvstændig (privat) juridisk person med egen formue, herunder fast ejendom, og nævnet betragter derfor ikke RTS's arealer som offentlig ejendom. RTS tilkendes derfor erstatning

Fredningsnævnet har fastsat erstatninger til de 28 private lodsejere på samlet 3.861.702 kr.

Klagerne og bemærkninger hertil

Fredningsnævnets afgørelse er for så vidt angår erstatningen påklaget af lodsejerne lb. nr. 1, 3, 5, 9, 10, 12, 14, 16, 19, 22, 23 og 30, samt Naturstyrelsen.

Naturstyrelsen har den 10. januar 2014 påklaget følgende forhold vedrørende erstatning:

Tillægstaksten på 5.000 kr./ha for beplantningsforbuddet i området ved Ledreborg Allé, hvor der også tilkendes grundtakst, er for høj, når der må plantes bærbuske med maksimal 1,4 meter højde.

Tillægstaksterne for beplantningsforbud indenfor sø- og åbeskyttelseslinjer på 6.000 kr./ha vest for Orehøjvej og 5.000 kr./ha øst for Orehøjvej bør være væsentlig lavere, da der i forvejen alene må tilplantes med energiafgrøder, og der ikke må plantes bærbuske indenfor beskyttelseslinjen.

Styrelsen finder, at Natur- og Miljøklagenævnet bør tage principiel stilling til, om Roskilde Tekniske Skole er en offentligt ejendom med den virkning, at der ikke skal betales erstatning for fredningen af skolens arealer. Det fremgår ikke af fredningsnævnets afgørelse, hvilke betragtninger fredningsnævnet har gjort i forhold til Ledreborg Allés Vandværk, som er tilkendt erstatning. Styrelsen finder det ikke tilstrækkeligt godtgjort, at Roskilde Tekniske Skole og Ledreborg Allés Vandværk ikke er offentlig ejet ejendom.

Lb.nr. 1: Advokat Mette Ravn Steenstrup har på vegne af Ditlev-Burke Ejendomme Aps, direktør Lars Vedsmænd, som bebor ejendommen Fredshøj, Orehøjvej 23, matr.nr. 6a, 6f og 7e Lejre By, Allerslev, påklaget erstatningsafgørelsen. Ejeren har 41,39 ha indenfor fredningen. Der er indlæg af 9. og 14. januar 2014, 1. april og 20. maj 2015 fra advokaten.

Klager har gjort gældende, at erstatningen for fredningen af ejendommen skal fastsættes til ikke mindre end 2 mio. kr. Klager har begrundet dette med, at alene forbuddet i § 2 om anvendelse af området er vurderet af ejendomsmægler Mette Dyrbye Hersbøll til at medføre en nedgang i handelsværdien på 15.000 kr./ha. Videre er bestemmelsen om forbud mod dyrkning af det arkæologiske område særligt byrdefuldt. Udlægning af nye stier medfører forringelse af jagtværdien i området, svarende til en kapitaliseret værdi over en 10-årig periode på 2.000 kr./ha for arealer, der grænser op til stierne.

Advokaten har anmodet om en godtgørelse på 103.900,20 kr. (incl. moms) for den sagkyndige bistand.

Lb.nr. 5: Advokat Mette Ravn Steenstrup har på vegne af Jesper Pilegaard, Ravnhøjvej 25, matr.nr. 11c, 11d og 11e Helvigmagle By, Glim, 12g og 13a Kornerup By, Kornerup, påklaget erstatningsafgørelsen. Ejeren har 52,92 ha indenfor fredningen. Der er indlæg af 9. januar 2014, 15. januar og 20. maj 2015 fra advokaten.

Fredningen af ejendommen er ekstrem problematisk for driften af ejendommens svineproduktion, og fredningen vil medføre, at produktionen afvikles i løbet af få år. Der er henvist til udtalelser fra Nykredit og landinspektør Jens Mølbak.

Klager finder, at fredningen gør ejendommen helt værdiløs, og har fremsat et erstatningskrav på ikke mindre end 20 mio. kr. Klager har uddybet, at alene den manglende mulighed for at udjævne overskudsjord fra ejendommens seneste opførelse af en 4.500 m² bygning ville have kostet 3.118.500 kr. til bortskaffelse og deponering af jorden.

Advokaten har anmodet om en godtgørelse på 72.652,20 kr. (incl. moms) for den sagkyndige bistand.

Landinspektør Jens Mølbak har den 9. og 31. januar 2014 og 20. januar 2015 fremsat en fælles klage på vegne af

Lb.nr. 3, Pia Dalhøj Johansen og Lasse Lindgård, Orehøjvej 21, matr.nr. 2b Lejre By, Allerslev, (2,31 ha)

Lb.nr. 9, Stig Carsten Larsen, Ledreborg Allé 16, matr.nr. 10f Helvigmagle By, Glim, m.fl. (56,93 ha)

Lb.nr. 10, Frederik Kolmorgen Søndergaard, Ledreborg Allé 18, del af matr.nr. 7a Helvigmagle By, Glim (9,89 ha)

Lb.nr. 12, Hans Christian Kongsgaard Nielsen, Orehøjvej 15A, matr.nr. 6e Svogerslev By, Svogerslev, (13,48 ha)

Lb.nr. 14, Hans Christian Kjeld F. Jensen, Ledreborg Allé 30, matr.nr. 1 Helvigmagle By, Glim, m.fl. (76,66 ha)

Lb.nr. 16, Arne Ørgaard Rasmussen, Ledreborg Allé 26, matr.nr. 4d Helvigmagle By, Glim, m.fl. (34,83 ha)

Lb.nr. 19 Inge Dannemose – nu Henrik Dannemose – Ledreborg Allé 28, matr.nr. 2a Helvigmagle By, Glim, (1,51 ha)

Lb.nr. 23, Hanne Gunver Adamsen, Ledreborg Allé 49, matr.nr. 13a og 13l Svogerslev By, Svogerslev (22,25 ha)

Lb.nr. 30, Helle og Thorkild Grenaa Larsen, Ledreborg Allé 106, matr.nr. 17g Engmarken, Roskilde Jorder (11,55 ha)

Landinspektør Jens Mølbak har fastholdt erstatningskravet af 29. oktober 2013, som er fremsat for fredningsnævnet. Mølbak har anført, at erstatningen for bestemmelsen om udsigtshæmmende afgrøder bør være på 14.800 kr./ha, og at erstatningen for udlæg af nye stier bør være 111 kr. pr. lb. meter. Udstykningsforbuddet i fredningsafgørelsens § 2 vil medføre en betydelig reduktion i omsætteligheden af landbrugsejendommene, og ejendomsmægler, valuar Mette Dyrbye Hersbøll har vurderet, at bestemmelsen medfører et tab på 15.000 kr./ha. Om forringelse af jagtværdi har landinspektør Jens Mølbak anført, at stierne vil medføre en væsentlig reduktion i den naturlige vildtbestand, og

at lejeniveauet for jagt på markarealer med mindre remiser er på ca. 400 kr./ha/år, og at denne værdi som minimum vil blive halveret, svarende til et tab på 200 kr./ha/år, som kapitaliseret over en 10-årig periode vil svare til 2.000 kr./ha for de arealer, der grænser op til stierne.

Erstatningskravet for de enkelte lodsejere bliver tilsvarende det, som er fremsat overfor fredningsnævnet.

Lb.nr. 10 har den 6. januar 2014 særskilt anført, at han vil opgøre sit endelige erstatningskrav, når kommunen har behandlet hans byggeansøgning. Lejre Kommune har imødekommet lodsejerens ansøgning om en ridehal, og ejeren har ikke fremsat et endeligt erstatningskrav.

Landinspektøren har anmodet om en godtgørelse på 58.246,70 kr. (ex. moms) for den sagkyndige bistand til de ni lodsejere.

Advokat Helle Carlsen er den 15. marts 2014 indtrådt som advokat for lb.nr. 14, 16, 23 og 30. Der er indlæg af 15. marts 2014, 15. januar 2015 og 6. maj 2015.

Advokaten er fremkommet med erstatningskrav på vegne af de 4 lodsejere og gør gældende, at råstofferne har en helt særlig kvalitet med høj markedsværdi, hvor de kommercielle parter allerede har interesse i at købe jorden, når denne udlægges til råstof-interesseområde, og dermed overtage risikoen for tidshorizonten frem til, at området udlægges om graveområde. Der er i samme område for 7 år siden solgt fast ejendom til 600.000 kr./ha, hvor dette er udlagt til interesseområde. Råstofpriserne er sidenhen steget markant. I december 2011 og september 2012 er der yderligere 2 handler i området indenfor graveområde, hvor prisen i gennemsnit er 1.329.829,17 kr./ha.

Advokaten finder, at markedsværdien er uafhængig af, om arealerne udlægges som graveområde før eller senere, da udlægningen til interesseområde i sig selv medfører en forhøjelse af markedsprisen.

Lodsejer nr. 14 har den 14. november 2014 indgået betinget købsaftale om overdragelse af 25,7 ha umiddelbart syd for fredningen på matr.nr. 9a og 70c, hvor hovedparten (21,3 ha) er beliggende indenfor Glim-graveområde til en pris svarende til de seneste handler i området. De har videre indgået betinget aftale om overdragelse af 7,3 ha på matr.nr. 9a indenfor fredningen, hvis fredningsarealet udgår. Køber har betinget overdragelse af arealerne bl.a. på vilkår om, at køber kan opnå gravetilladelse på arealerne.

Lodsejerne har derfor fremsat krav om erstatning i størrelsesordene: Lb.nr. 14 på ca. 96 mio. kr., lb.nr. 16 på ca. 48 mio. kr., lb.nr. 23 på ca. 6 mio. kr., og lb.nr. 30 på ca. 16 mio. kr.

Advokaten har den 6. maj 2015 fremsendt nærmere information om 2 handler. Det drejer sig om Glim Sten og Grus Aps køb af Glimvej 21A den 7. februar 2008, hvor arealet er udlagt til interesseområde. Hele ejendommen er på 45,8 ha og er solgt med bebyggelse til 27 mio. kr. Advokaten anfører, at dette giver en pris pr. hektar på 600.000 kr.

Den anden ejendom er Rishøjgårdsvej 20, som er købt af NCC pr. 28. februar 2012 og er udlagt som graveområde på købstidspunktet. Ejendommen på 14,8 ha og solgt med bebyggelse til 24,5 mio. kr. Advokaten anfører, at dette giver en pris på 1.658.678 kr./ha.

Advokaten har anmodet om en godtgørelse på min. 210.000 kr. (incl. moms) for den sagkyndige bistand til de fire lodsejere.

Advokat Helle Carlsen har den 1. maj 2014 påklaget fredningen for lb.nr. 22, Roskilde Tekniske Skole (RTS). Klagen er for sent indkommet til nævnet og betragtes som bemærkninger til fredningen. Der er indlæg af 1. maj 2014, 16. januar 2015, 6. og 11. maj 2015 fra advokaten.

Advokaten har navnlig anført, at skolen er en selvejende institution, hvor afdelingen på Ledreborg Allé i dag er en del af Landbrugsskole Sjælland og tidligere var Lyngby Landbrugsskole. RTS havde i 2007 haft ejendommen ved Ledreborg Allé sat til salg, men modtog kun to utilfredsstillende tilbud. Derfor har skolen investeret og udbygget/renoveret skolen på Ledreborg Allé for ca. 38,5 mio. kr. til bl.a. truckhal, hestestald, kostald, ridehal, stuehus, tagrender, varmeledning og halmfyr. På afdelingen tilbydes grønne uddannelser, mm.

Advokaten anfører, at fredningen vil hindre eller vanskeliggøre følgende forhold og må udløse en erstatning:

Øvelsesområder til maskinkurser kan ikke afholdes, da øvelserne ikke er jordbrugsdrift. Tab 13.793.600 kr.

Bepplantningsforbuddet hindrer, at gartneruddannelserne kan anvende arealerne til øvelser med plantning af træer, buske og læhegn, ligesom der ikke kan ske pleje af frugtplantager og bærbuske. Øvelserne vedrører ikke jordbrugsdriften, hvorfor der må lejes 10 ha jord og ske transport dertil. Tab 500.000 kr. + 355.000 kr.

Fredningen hindrer udvidelse af eksisterende ridesti og ridebaneanlæg, da dette ikke har relation til jordbrugsdriften. Ridefaciliteterne anvendes til dyrepasseruddannelsen, og fredningen skønnes at medføre et tab på mindst 10 årselever. Tab 10 mio. kr.

Fredningen hindrer videre udvidelse af øvelsesbygninger til afd. for Byg og Anlæg og afd. For Bil, Metal, VVS og El, som benytter Svanemosegård, hvorfor der skal findes andre lokalefaciliteter for at imødekomme elevtilvæksten. Tab 8.999.028 kr. + 5.000.000 kr. til ventilation mm.

Fredningen begrænser muligheden for at udvide de eksisterende bygninger, herunder værelsesfaciliteterne. Tab 4.547.400 kr.

Fredningen forudsætter udarbejdelse af lokalplanforslag ved byggeri. Tab 252.812,50 kr.

I alt opgøres tabet ved fredningen til at udgøre 43.447.840,50 kr.

Advokaten har anmodet om en godtgørelse på min. 257.310 kr. (inkl. moms) for den sagkyndige bistand samt godtgørelse på 32.470 kr. til skolens repræsentanter.

6. Bemærkninger til sagen og klagerne

Danmarks Naturfredningsforening

Den 21. august 2014, 3. og 5. marts 2015 har DN til de enkelte klager bl.a. bemærket følgende:

~ *Naturstyrelsen*: DN er enig med styrelsen i, at erstatningerne for beplantningsforbuddet er meget højt sammenlignet med andre nyere afgørelser.

~ *Jens Mølbak på vegne af lb.nr. 3, 9, 10, 12, 14, 16, 19, 23 og 30*: DN finder, at fredningen meget præcist afspejler de værdier, som fredningen har til formål at beskytte og udvikle. Lodsejerne har

ingen berettigede forventninger til, at der må graves råstoffer i området, som alene berører interesseområder og ikke graveområder.

~ *Lb.nr. 22: Advokat Helle Carlsen:* DN mener, at Roskilde Tekniske Skole eventuelt er at sammenligne med Statens ejendomsselskab Freja og dermed ikke har krav på erstatning. Såfremt skolen ikke er offentlig ejendom, bør skolen ikke have særbehandling og garanteres udviklingsmuligheder eller have anden form for særstilling, end man normalt giver en privat virksomhed.

Naturstyrelsen

Den 2. oktober 2014 har styrelsen bemærket, at styrelsen overordnet er positiv overfor fredningsnævnets afgørelse om indhold, afgrænsning og erstatning. Styrelsen finder dog at måtte de samlede erstatninger blive meget højere end niveauet for fredningsnævnets afgørelse, bør klagenævnet i stedet ændre fredningens afgrænsning eller lempe særligt omkostningskrævende fredningsbestemmelser. Styrelsen har til klagerne bl.a. bemærket:

~ *Lb.nr. 1: Advokat Mette Ravn Steenstrup:* Det særlige arkæologiske område i den vestlige del af matr. nr. 6a, Lejre By, Allerslev, må fremover kun anvendes til græsning og høslæt. Styrelsen finder, at en erstatning på 30.000 kr. pr. ha er noget lavt sat.

~ *Lb.nr. 5: Advokat Mette Ravn Steenstrup:* Styrelsen betvivler, at den samlede vildtbestand i området reduceres pga. stiudlægget, hvorfor eventuelle ulemper forbundet med jagt vil være indeholdt i de tilkendte erstatninger. Finder Natur- og Miljøklagenævnet, at der skal ydes erstatninger for ulemper forbundet med jagt, skal sådanne erstatninger efter styrelsens opfattelse være begrænsede og alene dække gener i umiddelbar nærhed af de udlagte stier.

~ *Lb.nr. 14, 16, 23 og 30: Advokat Helle Carlsen:* Naturstyrelsen finder, at de pågældende lodsejere – uanset fredningen – ikke kan have en berettiget forventning om, at der kan graves råstoffer i området, da området alene er udlagt som råstofinteresseområde inden for fredningsområdet i Region Sjællands Råstofplan 2012-2023. I princippet kan regionen ved revision af råstofplanen ændre på udlagte områder og herunder udtage områder, uden at de berørte lodsejere - efter styrelsens opfattelse - kan forvente erstatning i den anledning. Af den grund kan der heller ikke forventes erstatning, hvis det er en fredning, der ændrer plangrundlaget.

Styrelsen anfører, at en eventuel planlægning skal være langt fremme, for at fredning kan medføre erstatning. Naturstyrelsen har henvist til to afgørelser fra Natur- og Miljøklagenævnet og anført følgende:

I sagen om fredning af Lillådalen i Favskov Kommune (Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 27. juni 2012) havde Favskov Kommune vedtaget et forslag til lokalplan for et område til golfbane og feriecenter og tilhørende VVM-redegørelse, da fredningssagen blev rejst. Desuden havde kommunen endelig vedtaget kommuneplanen med arealudlæg til samme formål. Vedtagelse af lokalplanforslaget blev sat i bero på udfaldet af fredningssagen. I denne sag fandt klagenævnet, at der på tidspunktet for rejsningen af fredningssagen på grund af den fremskredne planlægning var skabt en berettiget forventning om, at store dele af området kunne bebygges med ferieejligheder mv. og benyttes til golfbane, som betinger en væsentlig merværdi i forhold til værdien som landbrugsjord. Erstatningen i den pågældende sag ville derfor skulle tage udgangspunkt i, at fredningen afskærer disse bygge- og anlægsmuligheder. Klagenævnet fandt, at den erstatning, der på den baggrund måtte antages at ville blive tilkendt i anledning af en fredning, ville være af en sådan størrelsesorden, at det ikke ville være forsvarligt at gennemføre fredningen.

I sagen om fredning af bronzealderlandskabet ved Madsebakke i Bornholms Regionskommune (endelig afgjort den 8. september 2011) var en del af området på tidspunktet, hvor fredningssagen blev rejst, omfattet af en lokalplan for hotel og feriepark. Nogle måneder før fredningssagen blev rejst, havde regionskommunen sendt et forslag om en ny lokalplan for området i høring. I Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse om erstatning i anledning af fredningen er alene den vedtagne lokalplan lagt til grund.

De to afgørelser understøtter, at planlægningen skal være langt fremme, og konkrete projekter grundigt gennemarbejdet, før erstatning for mistede muligheder kan komme på tale.

Lejre Kommune

Den 9. oktober 2014, 15. januar 2015, 9. marts 2015 og 13. maj 2015 har kommunen til klagerne bl.a. bemærket:

Kommunen vurderer, at lodsejerne ikke kunne have en berettiget forventning om råstofindvinding, idet fredningen blev rejst, før råstofplanen blev endeligt vedtaget, og uden at der forelå tilladelse til råstofindvinding. Det forhold, at området er udlagt som interesseområde for råstofindvinding, giver ikke en sikkerhed for eller ret til, at det senere vil blive udlagt som graveområde. Et interesseområde kan derfor ikke give en berettiget forventning om råstofindvinding, og der skal derfor ikke udbetales en højere erstatning end for tilsvarende landbrugsjorder.

~ *Lb.nr. 20*: Lejre Kommune kan oplyse, at matr. nr. 2c Helvigmagle By, Glim er privat ejet af Ledreborg Alléens Vandværk ved Hans Christian Jensen.

Roskilde Kommune

Den 8. oktober 2014 og 5. marts 2015 har kommunen bemærket, at råstofinteresseområder ikke giver en sikkerhed for eller en ret til, at arealet bliver udlagt som graveområde, hvorfor der ikke er en berettiget forventning om, at der skal udbetales en højere erstatning.

Lb.nr. 11, Henrik Peter Ørum Petersen har anmodet om 4.375 kr. til dækning af omkostninger til sagkyndig bistand hos Gefion.

Natur- og Miljøklagenævnets besigtigelse, offentligt møde og videre behandling

Natur- og Miljøklagenævnet har den 20. maj 2015 besigtiget fredningsområdet og afholdt offentligt tilgængeligt møde om sagen. En medarbejder fra SKAT har deltaget i besigtigelsen. SKAT har om lb.nr. 1 og 5 udtalt, *at* de dyrkede arealer på lb.nr. 1's ejendom er god produktionsjord, som skønnes at have en handelspris på fredningstidspunktet i størrelsesordenen min. 150.000 kr. pr. ha, *at* værdien af det arkæologiske areal efter fredningen vil være afhængig af karakteren af markeringerne af kongehallen på arealet, *at* værdien antages at ligge mellem maksimalt 50.000 kr. pr. og 20.000 kr. pr. ha, og *at* arealets dyrkningsmæssige værdi af det arkæologiske område synes en del lavere end arealet under lb.nr. 1, da arealet bl.a. ikke har været opdyrket siden 2002/2003.

Advokat Mette Ravn Steenstrup har på vegne af lb.nr. 1 udtalt, at handelsværdien af jorden er 180.000 kr./ha, hvilket svarer til den værdi, der er udbetalt erstatning efter ved eksproprieringen ved etablering af jernbanen ved Ringsted/Køge. Jorden er efter markeringen af kongehallen værdiløs.

Lb.nr. 3 finder, at deres jord har samme værdi som hos lb.nr. 1. Samtidig hindrer fredningen, at jorden kan anvendes til vinavl, æbletræer og byg til ølbrygning. Erstatningen bør minimum være som hos lb.nr. 1.

Natur- og Miljøklagenævnet har i afgørelse af 22. december 2015 om nedlæggelse af stiforløb på lb.nr. 1's ejendom udtalt, at fredningen ikke er til hinder for en omlægning af stiforløbet til et tilfredsstillende alternativt forløb. Lejre Kommune har den 3. februar 2016 truffet afgørelse om omlægning af stiforløbet, hvorved det eksisterende stiforløb indenfor fredningen er forøget fra 1554 m til 1662 meter på lb.nr. 1's ejendom. Kommunes tilladte omlægning af stiforløbet medfører, at fredningen ikke medfører udlægning af nyt stiforløb på ejendommen.

Natur- og Miljøklagenævnets bemærkninger og afgørelse

I sagens behandling, herunder besigtigelse og offentligt tilgængeligt møde den 20. maj 2015, har deltaget 7 af nævnets 10 medlemmer: Mikkel Schaldemose (formand), Ole Pilgaard Andersen, Pelle Andersen-Harild, Marianne Højgaard Pedersen, Peter Thyssen, Jens Vibjerg og Henrik Waaben.

Det er af flere lodsejere gjort gældende, at de har berettiget forventning om, at der kan ske råstofgravning på arealerne, og at fredningen berettiger lodsejerne til at modtage en meget høj erstatning. Region Sjælland finder, at næsten hele interesseområdet bør udgå af fredningen af hensyn til mulig fremtidig råstofgravning, og at regionen fortsat ser det som en mulighed at udlægge graveområde i den østlige del.

Dele af området udlægges af Region Sjælland i Råstofplan 2008 som interesseområde. Råstofplanforslag 2012-2023 ændrer interesseområdet og udlægger et nyt graveområde "Glim" på 53 ha, og forslaget er i 1. offentlige høring fra 11. oktober til 6. december 2010. 2. offentlige høring af forslaget fra 16. januar til 19. marts 2012 med samme udlægning. Regionens administration udtager den nordlige del af graveområdet Glim i forslag til Råstofplan 2012-2013 og partshører myndigheder og lodsejere den 10. oktober 2012. Fredningsforslaget rejses den 4. december 2012. Råstofplan 2012-2013 vedtages den 13. december 2012, hvor den nordlige del af graveområdet Glim er udtaget af råstofplanen.

Fredningsnævnet har lagt til grund, at områdets status som råstofinteresseområde ikke medfører, at der er en berettiget forventning om, at der på et senere tidspunkt vil kunne udvindes råstoffer i området.

Et enigt Natur- og Miljøklagenævn udtaler:

Det kan efter nævnets opfattelse ikke lægges til grund, at rejsningen af fredningen har haft indflydelse på regionrådets beslutning om udtagning af graveområdet, idet udtagning af den nordlige del af råstofområdet er sket af administrationen før rejsningen af fredningen. Regionen har henvist til de mange interessekonflikter, som der er i nærheden af Ledreborg Allé, samt at planlægningen muliggør færdiggravning af andre udlagte graveområder.

Nævnet finder ikke, at lodsejerne har haft en berettiget og erstatningsretlig værnet forventning om, at området udlægges til graveområde.

Nævnet finder videre ikke, at udlægningen af et område som råstofinteresseområde i sig selv medfører en berettiget og erstatningsretlig værnet forventning om, at der på et senere tidspunkt vil kunne udvindes råstoffer i området.

Nævnet finder ikke, at den betingede købsaftale, som lb.nr. 14 har indgået den 14. november 2014, kan danne grundlag for en forhøjelse af erstatningen, idet der først gennemføres en handel, når køber af de enkelte delarealer har opnået en gravetilladelse. Nævnet finder videre ikke, at en handel af ejendommen Rishøjgårdsvej 20 ved Jylling kan sammenlignes med forholdene i nærværende fredning, da ejendommen på handelstidspunktet var udlagt til graveområde.

Nævnet finder endvidere ikke, at handlen af ejendommen Glimvej 21A kan udløse en forøget erstatning for arealerne indenfor fredningen. Begrundelsen er, at arealerne på Glimvej 21A i dag delvis er udlagt til graveområde, og således ifølge regionens planlægning er et mere oplagt graveområde end arealerne indenfor fredningsområdet, som regionen i indeværende råstofplanlægningsperiode ikke har fundet kunne udlægges til graveområde under hensyn til bl.a. de landskabelige forhold. Hertil kommer, at der ikke foreligger oplysninger om handler af arealer indenfor det fredede område, som tyder på, at der har været forventning om fremtidig udnyttelse af råstofforekomsten. Nævnet finder således ikke, at handlen af Glimvej 21A medfører en forventning med hensyn til råstofudnyttelse af arealerne indenfor fredningen, som kan begrunde en forøget erstatning.

Nævnet bemærker, at Natur- og Miljøklagenævnet i særlige tilfælde kan tage spørgsmålet om fredningens gennemførelse samt om dens indhold og afgrænsning op til fornyet behandling, når Taksationskommissionens afgørelse af erstatningsspørgsmålet foreligger, eller når spørgsmålet er afgjort ved endelig dom, jf. naturbeskyttelseslovens § 48. Dette kunne være i det tilfælde, at rekursmyndigheden måtte tilkende væsentlig højere erstatninger.

Nævnet har fastsat følgende takster ved erstatningsfastsættelsen:

Grundtakst 3.600 kr./ha til arealer, som ikke er i offentligt eje og ikke er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 som beskyttet naturareal. Dog er den 1.800 kr./ha for havearealer og for arealer, som i forvejen er reguleret efter naturbeskyttelseslovens § 18 om beskyttelseslinjer ved fortidsminder eller af § 16 om sø- og åbeskyttelseslinjer. Grundtaksten er opgjort på tidspunktet for fredningsnævnets afgørelse i 2013.

Minimumserstatning på 3.600 kr., såfremt den samlede erstatning er mindre end 3.600 kr. for én ejendom.

Arkæologisk område erstattes med 130.000 kr./ha på lb.nr. 1's ejendom og med 100.000 kr./ha på lb.nr. 3's ejendom for muligheden for markering af kongehallen og for forbud om bl.a. jordbearbejdnings.

Tillægstakster til arealer med grundtakst:

Forbuddet mod ny plantning med træer, buske eller læhegn og flerårige udsigtshæmmende afgrøder på landbrugsarealer, som ikke er omfattet af beskyttelseslinjerne, erstattes på arealerne vest for Orehøjvej med tillæg på 6.000 kr./ha, mens forbuddet på arealerne ved Ledreborg Allé erstattes med tillæg på 5.000 kr./ha, da det her er tilladt at plante bærbuske i erhvervsøjemed i maksimalt 1,4

meters højde. Forbuddet mod tilplantning på landbrugsarealer omfattet af § 16 om sø- og åbeskyttelseslinjer erstattes med 1.500 kr./ha i både området vest for Orehøjvej og ved Ledreborg Allé, da beskyttelseslinjen i forvejen hindrer tilplantning med træer og buske, herunder bærbuske.

Der tilkendes ikke tillægstakst for arealer omfattet af naturbeskyttelseslovens § 18.

Stiudlæg erstattes ved nyudlæg med 60 kr. pr. lb. meter, mens eksisterende stier erstattes med 20 kr. pr. lb. meter for fastholdelse som sti.

Idet fredningsnævnets erstatningsafgørelse af 13. december 2013 ophæves, fastsætter Naturklagenævnet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 44, stk. 1, erstatningen således, idet beløbene oprundes til hele hundrede kr.:

Nedenfor følger for hver lodsejer en opstilling, som viser:

- Løbenummer
- Matrikelnummer
- Ejerlav
- Lodsejerens navn og adresse
- Tabel med beregning af erstatning
- Godtgørelse for sagkyndig bistand

Nævnet har tillige i erstatningsberegningen korrigeret oplysningerne om størrelsen af delarealer for lb.nr. 1's ejendom og inddraget, at lb.nr. 5 og 22 har arealer med haveareal (incl. bebyggelse) i lighed med de øvrige lodsejere.

Lb.nr. 1. Matr.nr. 6a, 6f og 7e Lejre By, Allerslev. Ditlev-Burke, Ejendomme ApS, Bobjergvej 2, 4550 Asnæs, v. direktør Lars Vedsmann

Areal i alt	41,39 ha	
§ 3 areal	2,30 ha	
Haveareal	0,95 ha	1.710 kr.
§ 16 å og sø areal	3,52 ha	11.616 kr.
§ 18 fortidsminde areal	4,72 ha	8.496 kr.
Arkæologisk areal	0,98 ha	127.400 kr.
Landbrug	28,92 ha	277.632 kr.
Eksisterende sti længde	1662 m	33.240 kr.

Erstatning 460.100 kr.

Lb.nr. 2. Matr.nr. 2c, 4g, 5l og 5m Lejre By, Allerslev. Silvia Charlotte Marie Munro, Ledreborg Alle 2D, 4320 Lejre

Areal i alt	2,31 ha	
§ 3 areal	1,7 ha	
Haveareal	0,03 ha	54 kr.
§ 16 å og sø areal	0,46 ha	1.518 kr.
§ 18 fortidsminde areal	0,06 ha	108 kr.
Landbrug	0,06 ha	576 kr.

Mindsteerstatning 3.600 kr.

Lb.nr. 3. Matr.nr. 2b Lejre By, Allerslev. Pia Dalhøj Johansen og Lasse Lindgård, Orehøjvej 21, 4320 Lejre

Areal i alt	1,67 ha	
§ 18 fortidsminde areal	0,65 ha	1.170 kr.
Arkæologisk areal	0,77 ha	77.000 kr.
Landbrug	0,25 ha	2.400 kr.

Erstatning 80.600 kr.

Lb.nr. 4. Matr.nr. 12m Kornerup By, Kornerup. Institutionen Ravnshøjgård, v. Fonden Østagergård, Slettebjergvej 21, 4174 Jystrup Midtsj

Areal i alt	9,62 ha	
§ 3 areal	0,18 ha	
Haveareal	0,7 ha	1.260 kr.
§ 16 å og sø areal	0,5 ha	1.650 kr.
§ 18 fortidsminde areal	0,95 ha	1.710 kr.
Landbrug	7,29 ha	62.694 kr.

Erstatning 67.400 kr.

Lb.nr. 5. Matr.nr. 11c, 11d, 11e, 12g og 13a Kornerup By, Kornerup. Jesper Pilegaard, Rishøjvej 3, Kattinge, 4000 Roskilde

Areal i alt	52,92 ha	
§ 3 areal	0,03 ha	
Haveareal	2,35 ha	4.230 kr.
§ 16 å og sø areal	3,14 ha	10.362 kr.
§ 18 fortidsminde areal	3,57 ha	6.426 kr.
Landbrug	43,83 ha	376.938 kr.
Ny sti længde	842 m	50.520 kr.

Erstatning 448.500 kr.

Lb.nr. 6. Matr.nr. del af 11a og 11b Helvigmagle By, Glim. Henrik Byrial Jakobsen, Blæsenborgvej 9, 4320 Lejre

Areal i alt	9,42 ha	
§ 16 å og sø areal	3,89 ha	12.837 kr.
Landbrug	5,53 ha	47.558 kr.

Erstatning 60.400 kr.

Lb.nr. 7. Matr.nr. del af 18a Helvigmagle By, Glim. Københavns Kommune

Areal i alt 2,81 ha, heraf 2,72 ha § 3-arealer.

Der ydes ikke erstatning.

Lb.nr. 8. Matr.nr. 10a Helvigmagle By, Glim. Steen Knudsen, Ledreborg Alle 12, 4320 Lejre

Areal i alt	1,65 ha	
Haveareal	0,61 ha	1.098 kr.
Landbrug	1,04 ha	8.944 kr.

Erstatning 10.100 kr.

Lb.nr. 9. Matr.nr. 8a, 8b, 8c, 8d, 10c, del af 10d, 10e og 10f Helvigmagle By, Glim. Stig Carsten Larsen, Ledreborg Alle 16, 4320 Lejre

Areal i alt	56,93 ha	
§ 3 areal	0,07 ha	
Haveareal	1,17 ha	2.106 kr.
§ 18 fortidsminde areal	3,24 ha	5.832 kr.
Landbrug	52,45 ha	451.070 kr.
Ny sti længde	300 m	18.000 kr.

Erstatning 477.100 kr.

Lb.nr. 10. Matr.nr. del af 7a Helvigmagle By, Glim. Frederik Kolmorgen Søndergaard, Ledreborg Alle 18, 4320 Lejre

Areal i alt	9,89 ha	
§ 3 areal	0,07 ha	
Haveareal	2,43 ha	4.374 kr.
Landbrug	7,39 ha	63.554 kr.

Erstatning 68.000 kr.

Lb.nr. 11. Matr.nr. del af 6a, 6b, 6c, 6d, 7b, 7c og 7e Helvigmagle By, Glim. Henrik Peter Ørum Petersen, Ledreborg Alle 20, 4320 Lejre

Areal i alt	32,84 ha	
§ 3 areal	0,04 ha	
Haveareal	0,97 ha	1.746 kr.
Landbrug	31,83 ha	273.738 kr.

Erstatning 275.500 kr.

Lb.nr. 12. Matr.nr. 6e Svogerslev By, Svogerslev. Hans Christian Kongsgaard Nielsen, Orehøjvej 15A, Gl. Lejre, 4320 Lejre

Areal i alt	13,48 ha	
§ 3 areal	0,12 ha	
Landbrug	13,36 ha	114.896 kr.

Erstatning 114.900 kr.

Lb.nr. 13. Matr.nr. del af 5g Svogerslev By, Svogerslev. TARCO Ejendom NR. 1 ApS, Slipshavnsvej 12, 5800 Nyborg

Areal i alt	3,90 ha	
Landbrug	3,90 ha	33.540 kr.

Erstatning 33.600 kr.

Lb.nr. 14. Matr.nr. 5h Svogerslev By, Svogerslev, 1, 5b, 5e, 5f, 5g Helvigmagle By, Glim, 17i Engmarken, Roskilde Jorder, del af 9a Glim By, Glim, og del af 70c Vestermarken, Roskilde Jorder. Hans Christian Kjeld F. Jensen, Askelygård, Ledreborg Alle 30A, 4000 Roskilde

Areal i alt	76,66 ha	
§ 3 areal	2,34 ha	
Haveareal	4,88 ha	8.784 kr.
Landbrug	69,44 ha	597.184 kr.

Erstatning 606.000 kr., hvor Lejre Kommune udreder 25 % af 570.780 kr. og Roskilde Kommune 25 % af 35.220 kr.

Lb.nr. 15. Matr.nr. 5a og 5d Helvigmagle By, Glim. Mette Hill Lærkesen og Kim Lærkesen, Helvigmaglevej 5, 4000 Roskilde

Areal i alt	2,69 ha	
Haveareal	2,61 ha	4.698 kr.
Landbrug	0,08 ha	688 kr.

Erstatning 5.400 kr.

Lb.nr. 16. Matr.nr. del af 3a, 3b, 4b, 4d og 4e Helvigmagle By, Glim. Arne Ørgaard Rasmussen, Ledreborg Alle 26, 4000 Roskilde

Areal i alt	34,83 ha	
Haveareal	0,86 ha	1.548 kr.
§ 18 fortidsminde areal	2,83 ha	5.094 kr.
Landbrug	31,14 ha	267.804 kr.

Erstatning 274.500 kr.

Lb.nr. 17. Matr.nr. 4c Helvigmagle By, Glim. Kim Einsberg Nissen, Lyngageren 90, 4000 Roskilde

Areal i alt	0,23 ha	
Haveareal	0,23 ha	414 kr.

Mindsteerstatning 3.600 kr.

Lb.nr. 18. Matr.nr. 4a Helvigmagle By, Glim. Eva J Liljendal Johannessen og Niels Liljendal, Ledreborg Alle 24, 4000 Roskilde

Areal i alt	2 ha	
Haveareal	0,82 ha	1.476 kr.
Landbrug	1,18 ha	10.148 kr.

Erstatning 11.700 kr.

Lb.nr. 19. Matr.nr. 2a Helvigmagle By, Glim. Henrik Dannemose, Ledreborg Alle 28, 4000 Roskilde

Areal i alt	1,51 ha	
Haveareal	0,86 ha	1.548 kr.
Landbrug	0,65 ha	5.590 kr.

Erstatning 7.200 kr.

Lb.nr. 20. Matr.nr. 2c Helvigmagle By, Glim. Ledreborg Alles vandværk I/S, Ledreborg Alle 30A, 4000 Roskilde, Fmd.: Hans Chr. Jensen

Areal i alt	0,03 ha	
Haveareal	0,03 ha	54 kr.

Mindsteerstatning 3.600 kr.

Lb.nr. 21. Matr.nr. 20a Svogerslev By, Svogerslev. Gitte Korsholm Kristoffersen, Røde Hus, Ledreborg Alle 40, Svogerslev, 4000 Roskilde

Areal i alt	0,12 ha	
Haveareal	0,12 ha	216 kr.

Mindsteerstatning 3.600 kr.

Lb.nr. 22. Matr.nr. 14a, 14s, del af 21a, 21b Svogerslev By, Svogerslev, del af 13, 17h Engmarken, Roskilde Jorder. Roskilde Tekniske Skole, Postbox 132, Pulsen 10, 4000 Roskilde

Areal i alt	68,78 ha	
§ 3 areal	0,28 ha	
Haveareal	5,58 ha	10.044 kr.
§ 18 fortidsminde areal	0,73 ha	1.314 kr.
Landbrug	62,19 ha	534.834 kr.
Ny sti længde	122 m	7.320 kr.

Erstatning 553.600 kr.

Lb.nr. 23. Matr.nr. 13a og 13l Svogerslev By, Svogerslev. Hanne Gunver Adamsen, Olufshøj, Ledreborg Alle 49, Svogerslev, 4000 Roskilde

Areal i alt	22,25 ha	
§ 3 areal	0,07 ha	
Haveareal	1,58 ha	2.844 kr.
§ 18 fortidsminde areal	2,41 ha	4.338 kr.
Landbrug	18,19 ha	156.434 kr.
Ny sti længde	50 m	3.000 kr.

Erstatning 166.700 kr.

Lb.nr. 24. Er udgået i fredningsnævnets afgørelse

Lb.nr. 25. Matr.nr. 17l, 17d, 7000c, 7000 m, 7000æ Engmarken, Roskilde Jorder, 7000v Svogerslev By, Svogerslev. Roskilde Kommune

Areal i alt 12,05 ha, som er landbrugsarealer.

Der ydes ikke erstatning.

Lb.nr. 26. Matr.nr. 17f Engmarken, Roskilde Jorder. Morten Søndervang Nielsen og Gitte Bjørn Søndervang Mikkelsen, Ledreborg Alle 98, 4000 Roskilde

Areal i alt	0,48 ha	
Haveareal	0,46 ha	828 kr.
Landbrug	0,02 ha	172 kr.

Mindsteerstatning 3.600 kr.

Lb.nr. 27. Matr.nr. 17a Engmarken, Roskilde Jorder. M & G EJENDOMME ApS, c/o Gitte Bjørn Søndervang Mikkelsen, Ledreborg Alle 98, 4000 Roskilde

Areal i alt	1,61 ha	
Haveareal	1,51 ha	2.718 kr.
Landbrug	0,10 ha	860 kr.

Mindsteerstatning 3.600 kr.

Lb.nr. 28. Matr.nr. 17m Engmarken, Roskilde Jorder. Martin Hau Hildan Faber, Ledreborg Alle 102, 4000 Roskilde

Areal i alt	0,08 ha	
Haveareal	0,08 ha	144 kr.

Mindsteerstatning 3.600 kr.

Lb.nr. 29. Matr.nr. 17k Engmarken, Roskilde Jorder. Ilse Lemcke Stær og Jon Gunnarson, Ledreborg Alle 104, 4000 Roskilde

Areal i alt	0,08 ha	
Haveareal	0,07 ha	126 kr.
Landbrug	0,01 ha	86 kr.

Mindsteerstatning 3.600 kr.

Lb.nr. 30. Matr.nr. 17g Engmarken, Roskilde Jorder. Helle Grenaa Larsen og Thorkild Grenaa Larsen, Ledreborg Alle 106, 4000 Roskilde

Areal i alt	11,55 ha	
Haveareal	0,51 ha	918 kr.
Landbrug	11,04 ha	94.944 kr.

Erstatning 95.900 kr.

Lb.nr. 31. Matr.nr. 9d Glim By, Glim. Malene Lilleris Knudsen, Hornsherredvej 3, 4060 Kirke Såby

Areal i alt	0,14 ha	
Haveareal	0,14 ha	252 kr.

Mindsteerstatning 3.600 kr.

Lb.nr. 32. Matr.nr. 7000b og del af 7000c Helvigmagle By, Glim. Lejre Kommune

Areal i alt 5,71 ha, hvor 5,21 ha landbrugsarealer, mens 0,50 ha er §§ 16 eller 18 areal.

Der ydes ikke erstatning.

Lb.nr. 33. 7000e Kornerup By, Kornerup, 7000ø Svogerslev By, Svogerslev, 7000u Engmarken, Roskilde Jorder. Vejdirektoratet udgår af fredningen.

Således bliver den samlede erstatning på 3.849.600 kr., hvor 2.828.080 kr. er tilkendt ejendom i Lejre Kommune og 1.021.520 kr. er tilkendt ejendom i Roskilde Kommune.

Godtgørelse

To advokater og en landinspektør har på vegne af en række lodsejere anmodet om godtgørelse for sagkyndig bistand. Endvidere har en lodsejer anmodet om godtgørelse.

Natur- og Miljøklagenævnet har foretaget en vurdering af anmodningerne om godtgørelse og har delvis imødekommet kravene. Nævnet har fastsat en passende godtgørelse på grundlag af sagens og arbejdets karakter og omfang.

Lodsejer 1: Der tilkendes 35.000 kr. i godtgørelse. Beløbet udbetales til advokat Mette Ravn Steenstrup.

Lodsejer 5: Der tilkendes 35.000 kr. i godtgørelse. Beløbet udbetales til advokat Mette Ravn Steenstrup.

Lodsejer 11: Der tilkendes 4.375 kr. i godtgørelse. Beløbet udbetales til ejeren.

Lb.nr. 3, 9, 10, 12, 14, 16, 19, 23 og 30: Der tilkendes 30.000 kr. i samlet godtgørelse. Beløbet udbetales til landinspektør Jens Mølbak.

Lb.nr. 14, 16, 23 og 30: Der tilkendes 75.000 kr. i samlet godtgørelse. Beløbet udbetales til advokat Helle Carlsen.

Lodsejer 22: Der tilkendes 50.000 kr. i godtgørelse. Beløbet udbetales til advokat Helle Carlsen. Skolens repræsentanter har ligeledes anmodet om godtgørelse for arbejdet med klagesagen. Nævnet bemærker hertil, at der ikke tilkendes godtgørelse for ejerens egen bistand i forbindelse med udfærdigelse af klage eller deltagelse i besigtigelse i forbindelse med fredningssagens behandling.

Af den samlede erstatning på 3.849.600 kr. samt rente og tillagt godtgørelsesbeløb på 229.375 kr. udreder staten ved Miljø- og Fødevarerministeriet 75 % og Lejre Kommune og Roskilde Kommune tilsammen 25 %, jf. naturbeskyttelseslovens § 49, stk. 3. Kommunernes andel af fredningsudgifterne fordeles efter de erstatninger og godtgørelsesbeløb, der er tilkendt matriklerne i de respektive kommuner, således: Lejre Kommune udreder 25 % af henholdsvis erstatningen på 2.828.080 kr., godtgørelsesbeløbet på 127.258 kr. samt renter, mens Roskilde Kommune udreder 25 % af henholdsvis erstatningen på 1.021.520 kr., godtgørelsesbeløbet på 102.117 kr. samt renter.

Nævnets afgørelse af erstatningsspørgsmålene kan efter naturbeskyttelseslovens § 45 påklages til Taksationskommissionen af de ejere og brugere mv., som har påklaget fredningsnævnets afgørelse af erstatningsspørgsmålet til nævnet, eller for hvis vedkommende nævnet har skærpet fredningsbestemmelserne eller nedsat erstatningen. Afgørelsen kan endvidere påklages af Lejre og Roskilde kommuner og af Miljø- og Fødevarerministeren.

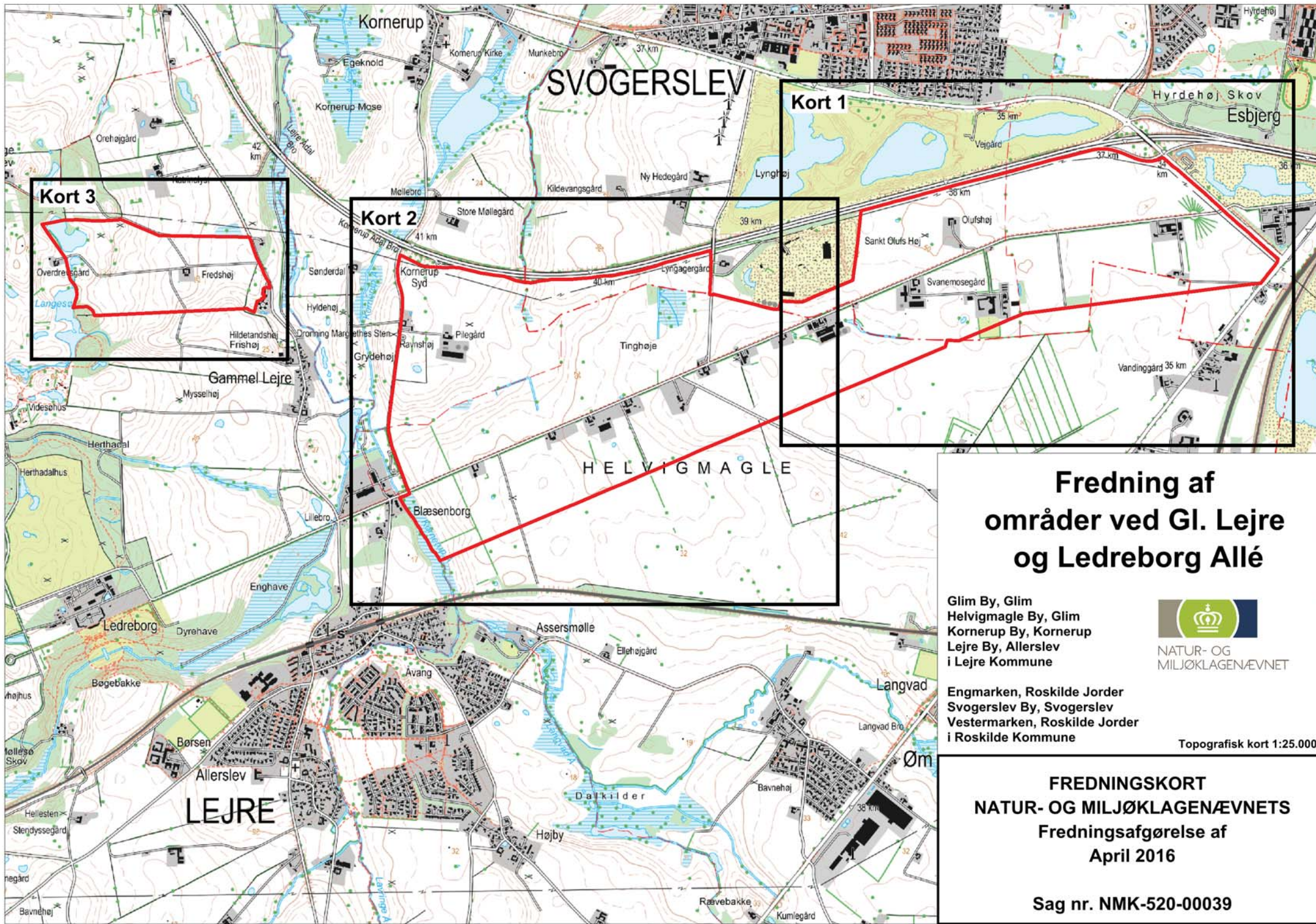
Nævnets afgørelse om godtgørelse kan ikke påklages, jf. naturbeskyttelseslovens § 47.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse er meddelt den klageberettigede, jf. naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 1. Klagen skal indgives til Natur- og Miljøklagenævnet, e-mail: nmkn@nmkn.dk og nævnet videresender klagen til Taksationskommissionen.

På Natur- og Miljøklagenævnets vegne

Anna-Grethe Underlien Pedersen
Specialkonsulent

Kort 3

Kort 2

Kort 1

Fredning af områder ved Gl. Lejre og Ledreborg Allé

Glim By, Glim
Helvigmagle By, Glim
Kornerup By, Kornerup
Lejre By, Allerslev
i Lejre Kommune

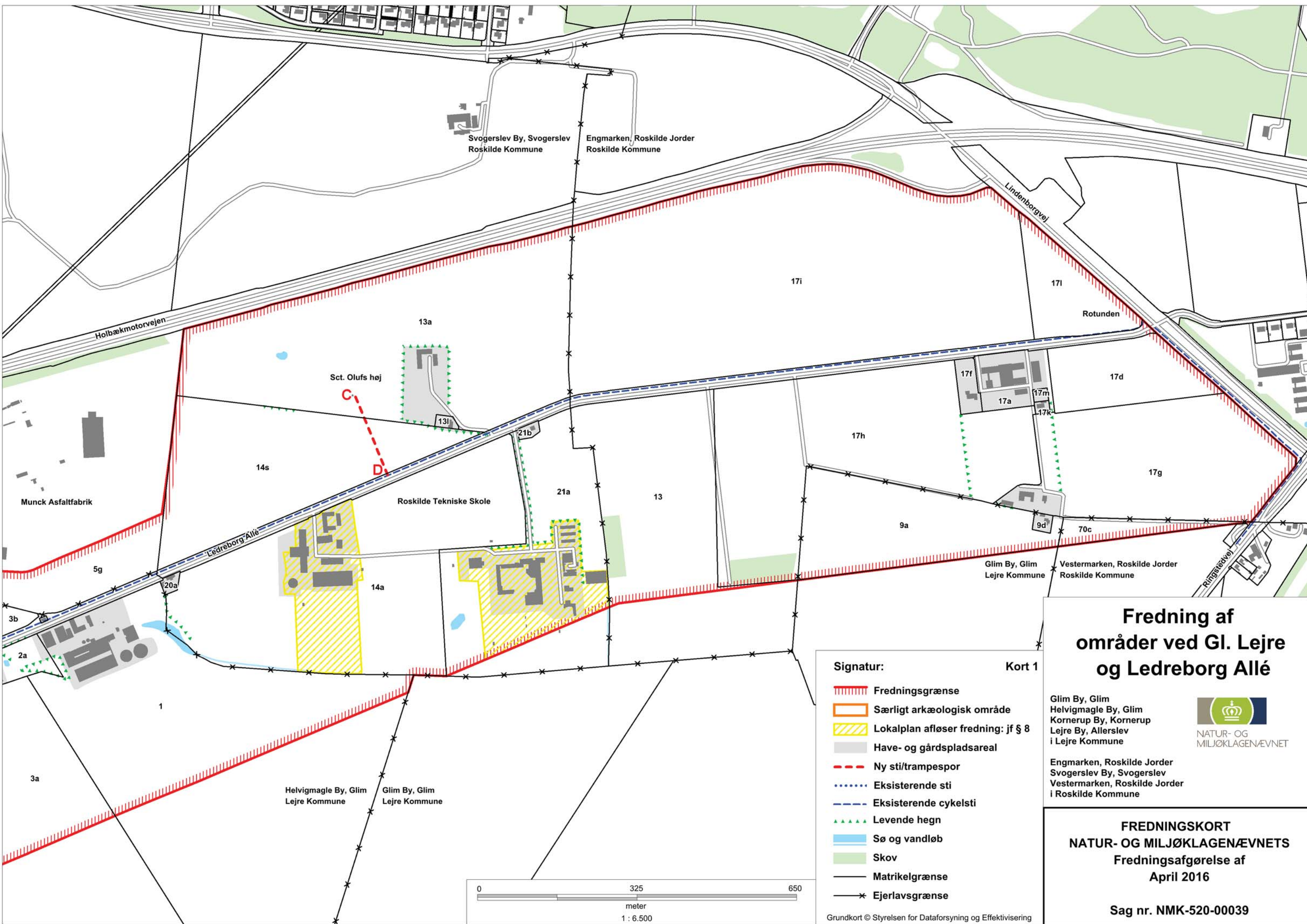

Engmarken, Roskilde Jorder
Svogerslev By, Svogerslev
Vestermarken, Roskilde Jorder
i Roskilde Kommune

Topografisk kort 1:25.000

FREDNINGSKORT
NATUR- OG MILJØKLAGENÆVNETS
Fredningsafgørelse af
April 2016

Sag nr. NMK-520-00039

- Signatur:**
- Fredningsgrænse
 - Særligt arkæologisk område
 - Lokalplan afløser fredning: jf § 8
 - Have- og gårdspladsareal
 - Ny sti/trampespor
 - Eksisterende sti
 - Eksisterende cykelsti
 - Levende hegn
 - Sø og vandløb
 - Skov
 - Matrikelgrænse
 - Ejerlavsgrense

Fredning af områder ved Gl. Lejre og Ledreborg Allé

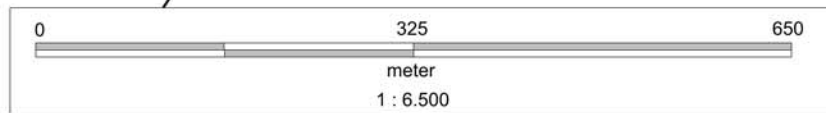
Glim By, Glim
 Helvigmagle By, Glim
 Kornerup By, Kornerup
 Lejre By, Allerslev
 i Lejre Kommune

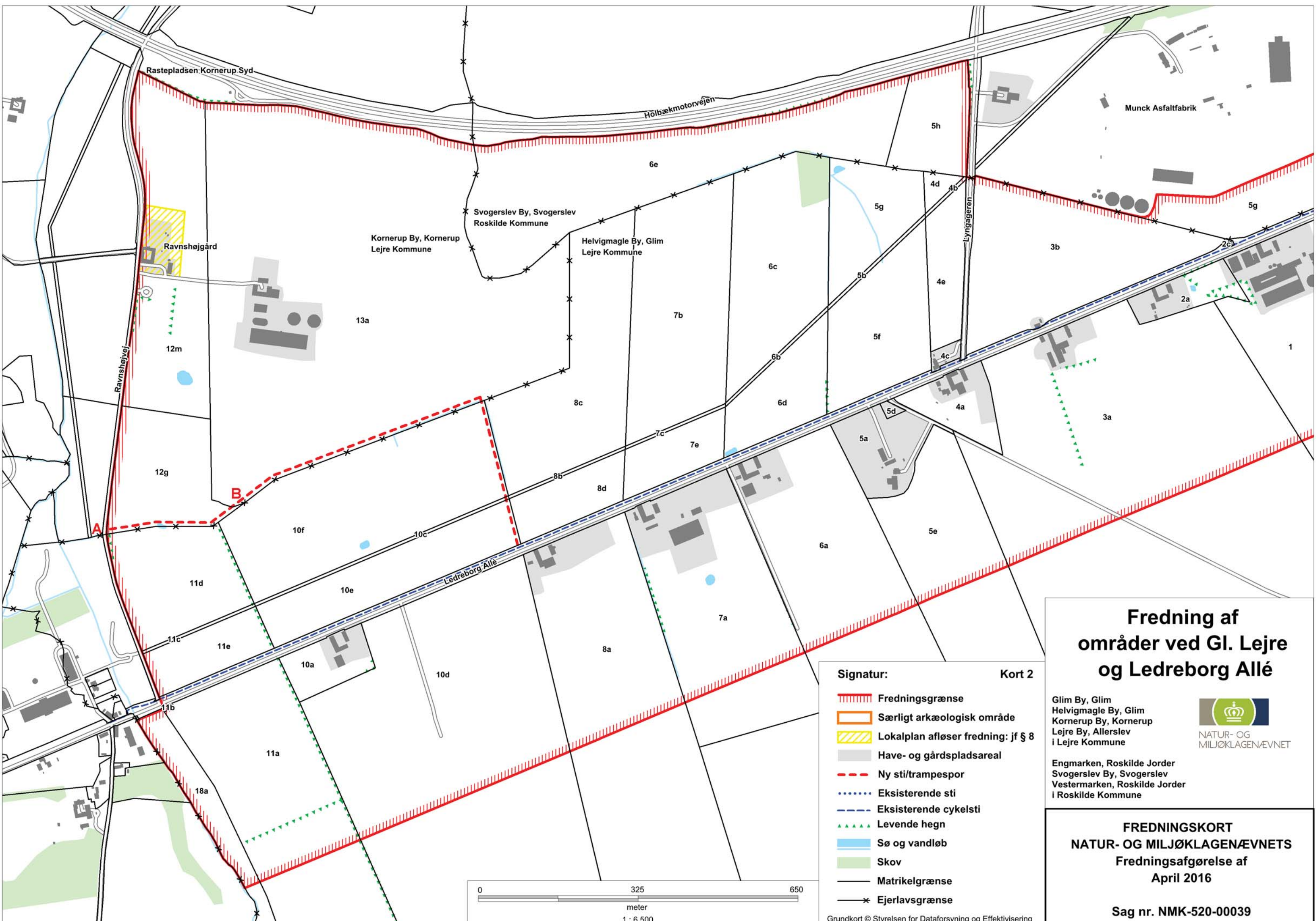
Engmarken, Roskilde Jorder
 Svogerslev By, Svogerslev
 Vestermarken, Roskilde Jorder
 i Roskilde Kommune

NATUR- OG MILJØKLAGENÆVNET

FREDNINGSKORT
NATUR- OG MILJØKLAGENÆVNETS
 Fredningsafgørelse af
 April 2016

Sag nr. NMK-520-00039

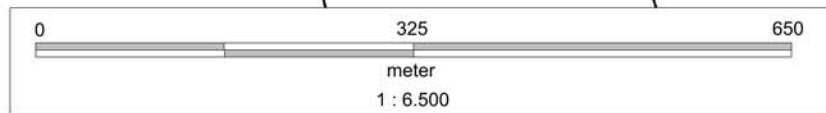
Fredning af områder ved Gl. Lejre og Ledreborg Allé

Glim By, Glim
Helvigmagle By, Glim
Kornerup By, Kornerup
Lejre By, Allerslev
i Lejre Kommune

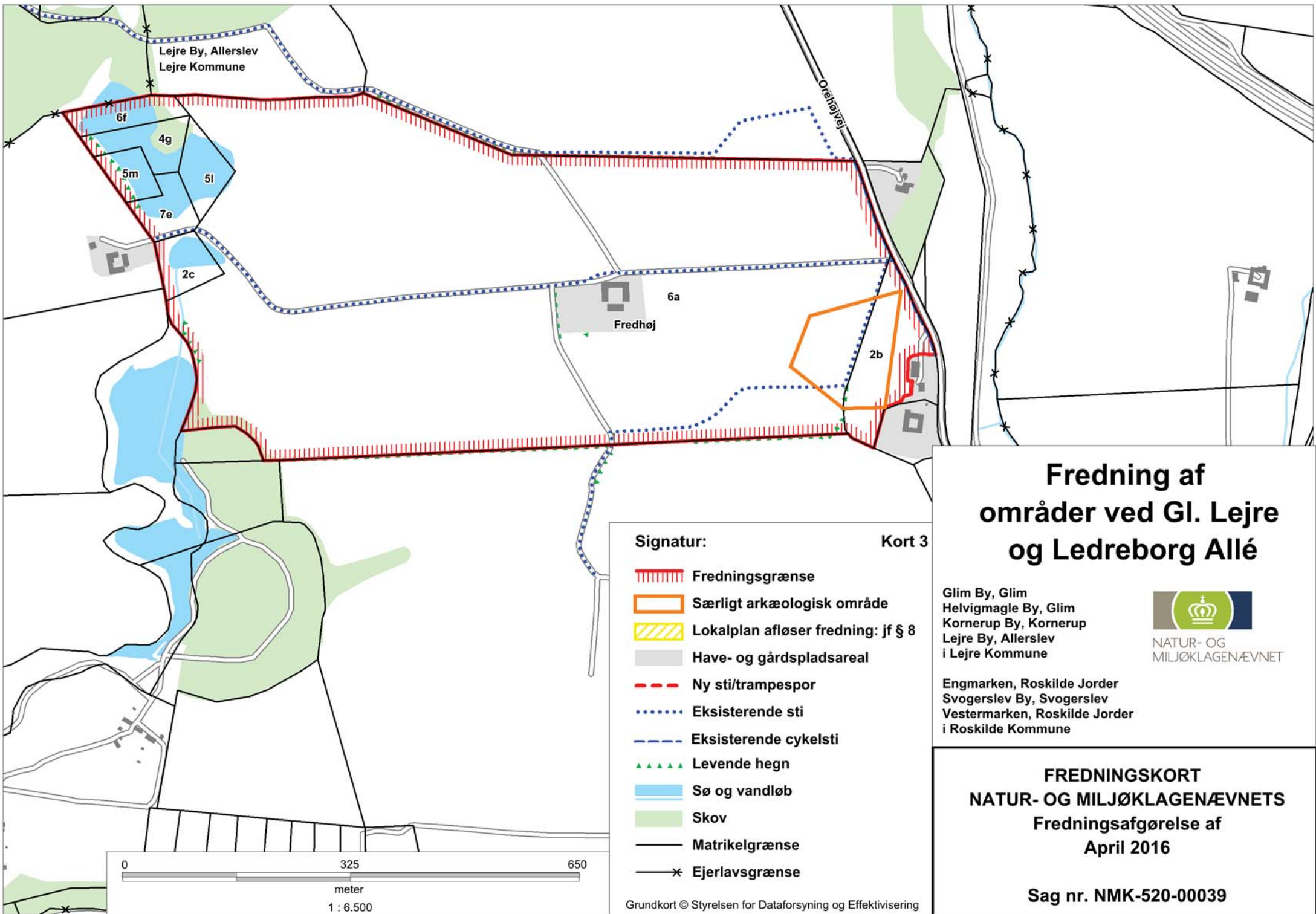

Engmarken, Roskilde Jorder
Svogerslev By, Svogerslev
Vestermarken, Roskilde Jorder
i Roskilde Kommune

- Signatur:** Kort 2
- Fredningsgrænse
 - Særligt arkæologisk område
 - Lokalplan afløser fredning: jf § 8
 - Have- og gårdspladsareal
 - Ny sti/trampespor
 - Eksisterende sti
 - Eksisterende cykelsti
 - Levende hegn
 - Sø og vandløb
 - Skov
 - Matrikelgrænse
 - Ejerlavsgrense

FREDNINGSKORT
NATUR- OG MILJØKLAGENÆVNETS
 Fredningsafgørelse af
 April 2016
 Sag nr. NMK-520-00039

Fredning af områder ved Gl. Lejre og Ledreborg Allé

Glim By, Glim
 Helvigmagle By, Glim
 Kornerup By, Kornerup
 Lejre By, Allerslev
 i Lejre Kommune

Engmarken, Roskilde Jorder
 Svogerslev By, Svogerslev
 Vestermarken, Roskilde Jorder
 i Roskilde Kommune

FREDNINGSKORT
NATUR- OG MILJØKLAGENÆVNETS
 Fredningsafgørelse af
 April 2016

Sag nr. NMK-520-00039

Signatur:

Kort 3

- Fredningsgrænse
- Særligt arkæologisk område
- Lokalplan afløser fredning: jf § 8
- Have- og gårdspladsareal
- Ny sti/trampespor
- Eksisterende sti
- Eksisterende cykelsti
- Levende hegn
- Sø og vandløb
- Skov
- Matrikelgrænse
- Ejerlavsgænse

Afgørelse
om
supplerende fredning ved Gl. Lejre og Ledreborg Allé,
afsagt den 11. december 2013
af
Fredningsnævnet for Østsjælland

I. Indledning:

Danmarks Naturfredningsforening fremsatte den 15. november 2012 forslag om supplerende fredning ved Gl. Lejre og Ledreborg Allé. Fredningsforslaget omfattede et område på ca. 484 hektar.

Roskilde Kommune meddelte den 28. februar 2013, at kommunen ønskede at være med-sagsrejsjer.

Lejre Kommune meddelte den 11. marts 2013, at kommunen ønskede at være med-sagsrejsjer.

Der skete annoncering i Statstidende den 4. december 2012, i Berlingske Tidende den 4. december 2012 og i Dagbladet den 4. december 2012 af fredningsforslaget og af indkaldelse til offentligt møde og af frist for afgivelse af udtalelser.

Der blev afholdt offentligt møde den 16. januar 2013, hvor fristen for afgivelse af udtalelser blev forlænget til den 28. februar 2013.

Fredningsnævnet har den 3. april 2013 og den 15. maj 2013 foretaget besigtigelser på de berørte arealer.

Danmarks Naturfredningsforening fremsatte den 28. maj 2013 et forslag til reviderede fredningsbestemmelser efter at have hørt bemærkningerne på det offentlige møde og under

besigtigelserne. Fredningsnævnet udsendte den 5. juni 2013 det reviderede forslag til alle lodsejere og andre interessenter, og der blev givet frist til den 26. august 2013 for afgivelse af supplerende udtalelser.

Efter at fredningsforslaget blev fremsat, har fredningsnævnet behandlet et antal ansøgninger om dispensation fra fredningsforslaget.

Nævnet har under sagens behandling været sammensat af formanden dommer Linda Lauritsen og nævnsmedlemmerne Karin Haldrup (udpeget af Miljøministeren), Niels Boye (udpeget af kommunalbestyrelsen i Lejre Kommune) og Frede Lærke (udpeget af kommunalbestyrelsen i Roskilde Kommune). De kommunalt udpegede medlemmer har deltaget i afgørelsen vedrørende arealer i pågældendes kommune.

II. Danmarks Naturfredningsforening har i sit forslag anført blandt andet:

Eggen omkring Gammel Lejre er et meget varieret landskab med vandløb og bakker, skove, søer og sletter. Et landskab der ikke blot fortæller om menneskers rige muligheder for at overleve, men også om istidens rokeren rundt med Danmarks fundament, så vi i dag kan nyde stor naturskønhed relativt bevaret i et omgivende landskab, som sine steder er voldsomt præget af råstofgravning.

Siden jægerstenalderen har eggen omkring Lejre været beboet af mennesker. Nærheden til fjorden og åerne gav mulighed for fiskeri, jagt og transport og senere mølledrift. De varierede jordbundsforhold betød godt agerbrug og græsningsmuligheder for husdyr i de brede enge, og tømmer og brænde hentedes fra skovene. I dette rige landskab, hvor naturressourcerne lå tæt, blev det spæde frø til det, vi i dag kalder Danmark, sået. Gl. Lejre er derfor blevet kaldt Danmarks Riges Vugge. Fra Skjoldunger til skibssætninger, gravhøje og 5000 år gamle jættestuer.

Fredningsforslaget består af to adskilte områder. Mod nordvest nord for den eksisterende fredning for Gl. Lejre, jf. kortbilag 1., foreslås et område på godt 45 ha fredet, hvor man for få år siden fandt en hustomt fra ca. år 500 på Fredshøjs jorder, men hvor man desværre hverken har mulighed for adgang til eller markering af fundet.

Længere mod øst foreslås et område på godt 458 ha fredet strækkende sig fra den østlige grænse af den eksisterende Gl. Lejrefredning 4,5 km østpå langs Ledreborg Allé, således at den imponerende udsigt fra alléen bevares, ligesom udsigten fra forskellige positioner i Gl. Lejre til alléen bevares.

Begge områder skal ses som et vigtigt supplement til de eksisterende fredninger omkring Gl. Lejre og for Ledreborg Allé.

Ledreborg Allé strækker sig fra Ledreborg Slot sydvest for Gl. Lejre mod Roskilde, og er som landets længste allé et fantastisk landskabs- og kulturelement i et i øvrigt lidt trivielt men kulturhistorisk vigtigt landskab omkring alléen. Det er i høj grad alléen, der som landskabs- og

kulturelement, i dag gør det samlede landskab i fredningsområdets østlige del til et storslået og kulturhistorisk interessant landskab, og der er p.t. ikke restriktioner på de nære omgivelser. Baggrunden for denne del af fredningen er, at Region Sjælland netop har haft et forslag til ny råstofplan i offentlig høring, hvor regionen udlægger store arealer umiddelbart nord og syd for Ledreborg Allé til henholdsvis graveområde og interesseområde for råstofgravning. Samtidig hermed har man i Lejre kommune for nylig debatteret om der skal opstilles vindmøller mellem alléen og motorvejen. Både råstofgravning og vindmøller omkring Ledreborg Allé vil have en voldsomt skæmmende betydning for oplevelsen af alléen.

Formålet med fredningen er for det første, at der sker en sikring af områdets kendte og potentielle historiske og kulturhistoriske værdier med mulighed for deres formidling. For det andet at sikre, at det i dag forholdsvis uberørte og smukke landskab omkring Gl. Lejre og langs Ledreborg Allé friholdes for skæmmende nybyggerier, beplantninger, råstofgrave, større tekniske anlæg og lignende, og om muligt med et øget naturindhold. For det tredje at give offentligheden bedre mulighed for at færdes og opholde sig i landskabet gennem et forbedret stisystem, der knytter an til stier uden for fredningen.

Fredningsforslagets afgrænsning

Fredningsområdet er delt i to adskilte områder.

Det østlige fredningsområde omkring Ledreborg Allé afgrænses mod nord af Holbækmotorvejen og mod øst af Lindenborgvej. Mod syd følger fredningsgrænsen Ledreborg Allé parallelt, men 400 meter syd for alléen. Mod vest støder grænsen op til den eksisterende fredning af Gl. Lejre.

Det vestlige fredningsområde afgrænses af den eksisterende fredning af Gl. Lejre omtrent hele vejen rundt, undtagen på en kort strækning mod nord, hvor fredningsgrænsen følger en markvej og levende hegn østpå til Orehøjvej.

Beskrivelse af fredningsområdet

Landskabsformer og geologi

Det foreslåede fredningsområde indgår i landskabet omkring Gl. Lejre, der er dannet for 12-15.000 år siden. Under isens afsmeltning eroderede smeltevandet et system af ådale, som ved Lejre udgøres af Hulemølle Ådal og Kornerup/Lavringe Ådal, der fortsætter nordpå til Roskilde Fjord og som afvandes af Lejre Å og Kornerup Å. Vest for Ledreborg lå endnu i lang tid dødis. Senere strakte stenalderhavet sig ind i ådalene omtrent til det sted, hvor motorvejen i dag krydser. Dødisområdet fremtræder i dag med småsøer og fugtige løvskove, og overdrevslandskabet mellem ådalene dyrkes eller anvendes til græsning og høslæt.

På morænesletten i fredningsområdets østlige del karakteriseres landskabet af det let skrånende bundmorænelandskab, som er den vestlige udløber af det store slettelandskab, sydøst for København, benævnt "Heden". Dette landskab langs Ledreborg Allé dyrkes i dag intensivt.

Natur

Området omfatter primært dyrkede landbrugsarealer. Der er ikke registreret arter beskyttet efter habitatdirektivets Bilag IV i området. Nærmeste Natura2000 område er Roskilde Fjord umiddelbart uden for fredningsområdet nord for motorvejen. Roskilde Fjord er både omfattet af habitatdirektivet og fuglebeskyttelsesdirektivet. Mellem de to adskilte fredningsområder løber Kornerup Å og Lejre Å i den eksisterende Gl. Lejre-fredning. Til disse ådale knytter sig store naturinteresser. Eksempelvis kan nævnes fimreormen *Crenobia alpina* i kilden ved Skovbækken. Ormen, som findes i isolerede kolde kilder, anses for en istidsrelikt.

Roskilde Kommune har gennem flere år arbejdet for en grøn ring omkring Roskilde by, hvor både de naturmæssige og rekreative interesser skal udvikles. Fredningens østligste arealer er beliggende inden for Den grønne ring. Det er fredningsrejsers intention, at fredningen skal støtte visionen bag Den grønne ring, og således ikke være hindrende for at der ad åre kommer et langt større naturindhold ind i de i dag intensivt dyrkede marker, fx gennem en mere ekstensiv udnyttelse af jorden til græsning eller høslæt. Denne intention om større naturindhold gælder for så vidt overalt i det område der foreslås fredet, når det ikke strider imod fredningens formål om at bevare landskabet åbent.

Kulturspor

Lejreeggen er et af de steder i Danmark, der rummer flest værdifulde kulturhistoriske spor. Stenalderens gravhøje ligger langs vandløbene og vidner om tidlig bosætning. I bronzealderen skete bosætningen især på Gevninge Overdrev med forbindelse nordpå til Roskilde Fjord og sydpå mod andre sjællandske bygder. Bronzealderens gravhøje er rigt repræsenteret på hele egnen. Fra jernalderen og vikingetiden er der især gjort mange fund omkring Gl. Lejre bl.a. Skibssætningen og Dronningestenen på bakken mellem åerne, store skattefund og rester af bebyggelse af Trelleborgtypen fra denne tid. I alle de omkringliggende skove findes store arealer med meget velbevarede oldtidsagre og hulveje. Inden for det foreslåede fredningsområde er sagsrejser ikke bekendt med at disse kulturhistoriske spor findes længere.

Lejre er beskrevet i samtidige skriftlige kilder, både nationale og internationale. Området er centralt placeret i den danske sagnhistorie, og historien er nu bekræftet gennem de senere års arkæologiske udgravninger og talrige fund. Her er udgravet de største hustomter, der kendes fra oldtiden, og som fortæller om Lejres historie fra 600-tallet og ind i 1000-tallet. Senest dukkede figuren af selve gudernes konge, Odin, op i den sidst udgravede hustomt, som ligger inden for den eksisterende fredning.

Udgravningerne og de øvrige fund, herunder imponerende guldfund, fortæller historien om et stormandssæde af hidtil usete dimensioner – et magtens sted, som omkring år 1000 uløseligt forbindes med det Roskilde, der bliver det fysiske centrum i Harald Blåtands netop dannede danske rige.

Inden for det vestligste område, som foreslås fredet, fandt man for få år siden endnu en hustomt, som kan dateres helt tilbage til ca. år 500. [...].

Resterne af den meget store og netop restaurerede skibssætning ligger mellem de to områder, som foreslås fredet, og inden for den eksisterende fredning. Både skibssætningen og de mange markante gravhøje overalt i området er med til at belyse Lejres betydning gennem tiden.

Sct. Olufs høj i fredningsområdets østligste del ses i dag overgroet af buskads ca. 100 m fra alléen mod nord lige efter knækket på Ledreborg Allé. Højen gemmer på en fantastisk historie, og findes ligeledes på Ole Worms meget kendte prospekt fra 1643.

2,5 km længere vestpå ligger en rundhøj/jættestue med bikammer fra stenalderen, ligesom der flere andre steder i fredningsområdet findes nogenlunde intakte gravhøje.

I middelalderen var Gl. Lejres udvikling tæt knyttet til Lejre Gård, hvor herresædet Ledreborg opførtes ca. 1740. Byens beliggenhed gav mulighed for græsning og høslet langs åen, agerbrug på skråningerne mod vest og overdrevsgræsning i bakkelandet. Der er da også stadig spor af trevangskifte i området.

Lejre rummer således stof til forståelsen af en række helt centrale, nationale historiske udviklinger, og det kan, måske som intet andet sted i landet, bidrage med overraskende ny viden af national interesse.

Ledreborg Allé

De første alléer blev plantet på herregårde i 1600-tallet, som regel fordi godsejeren ville forskønne omgivelserne, strukturere landskabet og markere sin sociale betydning.

Alléerne er karakteristiske landskabselementer med en væsentlig visuel effekt i landskabet. Alléen forstærker landskabets rumlighed samtidig med at den skærper og formidler en historisk og regional identitet. Gennem de sidste mange år er alléerne blevet mindsket i antal. Det er der flere grunde til. Først og fremmest skyldes det ændringer i vejnettet, men også rationaliseringer inden for landbruget har påvirket alléerne, ligesom elmesygen fra ca. 1980 begyndte at spredes og slå et stort antal alléer ihjel.

I de seneste årtier har der været en stigende opmærksomhed på alléerne, dels fordi de er truet og mindsket i antal. Det har betydet, at man mange steder er begyndt at indlede genplantning af både hele alléer og enkelte udgåede allétræer.

Ledreborg Allé blev planlagt af arkitekt Lauritz de Thurah, der også stod for de store byggearbejder på Ledreborg Slot. Den har muligvis været tænkt at skulle strække sig videre, måske helt til Roskilde. De gamle kort viser store alléplaner, der aldrig blev realiserede.

Den egentlige snorlige Ledreborg allé starter ved gravhøjen i Gravhøj Skov, og fortsætter 450 meter til Ledreborg Slot og videre mod øst 5300 meter. I alt 5750 meter og dermed Danmarks længste allé. Hertil kunne tidligere lægges en mindre forlængelse, så den kom op på 7,3 km, Nordeuropas længste allé. I dag er alléens samlede længde fra gravhøjen i vest til rotunden i øst på ca. 6,9 km.

Maglebro ved Blæsenborg, Danmarks første moderne vejbro, indgik i det store alléprojekt.

Plantningen påbegyndtes i 1747 og fortsattes i de kommende år. Alléen er vist på et kort fra 1751. Ledreborg Allé bestod fra starten af lind nærmest slottet. Dernæst mest ask, men hestekastanie og "andre træer" indgik også. Senere kom canadisk poppel til. I begyndelsen blev træerne holdt beskårne som små træer med runde kroner. Senere lod man enkelte grene få lov at gå op - dog med borthugning af sidegrene. Ved denne dobbelte styning – kandelaberstyning - opstod den højt hvælvede og typiske barokallé.

I 1764 omtales alléen i Erik Pontoppidans "Danske Atlas", som "uden tvivl én af de allersmukkeste veje her til land, særdeles efter at, ved dennes sønder-side nylig er opbygget elleve bøndergårde, alle efter samme model, og med lige store mellemrum, så at enhver har det meste af sin tilhørende agerjord liggende bagved, i lige strækning." Her hentydes til den særlige udskiftningsmodel, kamudskiftningen, som kan opleves når man kører ad Ledreborg Allé, idet de gårde, der i dag ligger på den sydlige side af alléen, er det konkrete resultat. Modellen blev anvendt efter en større brand i Glim i 1761, som resulterede i at 9 gårde blev anlagt med godt og vel 200 meter mellem hver og blev bygget ens efter ønske fra greven på Ledreborg. Mellem de enkelte gårdes jordtilliggende blev anlagt diger som beplantedes med levende hegn. Det var et nyt element i kulturlandskabet og et brud med den gamle tradition med dyrkningsfællesskabet.

I alléens vestligste ende ved Maglebro og op til selve slottet er endnu bevaret dele af den oprindelige kandelaberstynede allé.

Allerede i 1930 frededes nogle enkelte træer efter anmodning fra godset for at undgå fældning.

Under den hårde krigsvinter i 1941 med dårlige forsyninger af brændsel, rettede lensgreve Josef Holstein Ledreborg henvendelse til fredningsnævnet om fredning af alléen for at sikre "en skønhedsværdi af kulturel og historisk betydning" fra at ende som brænde. Det lykkedes lensgreven at få alle med på en frivillig fredning, mod at godset påtog sig vedligeholdelse, fornyelse og en ansvarsforsikring.

Det bestemtes ved kendelse i 1942, at fældning kun måtte foretages, når det af sikkerhedsmæssige årsager var nødvendigt og da med indhentet tilladelse. Samtidig bestemtes det, at der skulle være et årligt tilsyn.

I 1954 besluttede fredningsnævnet, at et større antal asketræer skulle fældes af sikkerhedsmæssige årsager og hurtigst muligt erstattes med egetræer. Herefter skulle der ske en løbende udskiftning af asketræer frem til 1985. Efterhånden kneb det godset at vedligeholde og forny alléen, som derfor kom til at fremtræde med et blandet artsvalg af træer af forskellig alder og sundhedstilstand foruden dem, der helt manglede. På den baggrund gik Lejre og Roskilde kommuner sammen med Hovedstadsrådet om et projekt udarbejdet af landskabsarkitekt Lone van Deurs, som fredningsnævnet godkendte. Dette indebar, at hele alléen fældedes med undtagelse af stykket fra Gravhøj Skov til slottet og videre mod øst til et stykke vest for Maglebro. Der plantedes i stedet 1200 lind, som kommunerne, der nu er ejere, påtog sig vedligeholdelsen af.

For at give alléen en meningsfuld afslutning mod øst, efter at store nye vejanlæg og højspændingsledninger havde afskåret dens forlængelse mellem Lindenevej og Ringstedvej fra resten, lod man alléen ende i en cirkel, hvorfra træ-rækker strækker sig som radier ud i det nære landskab. Centrum blev markeret med et bronzesøm i vejbanen ved det store projekts afslutning den 27. august 1992. Ammetræer/-buske i denne rotunde er ikke blevet ryddet, hvorfor dens struktur fremstår sløret i 2012. Den bør plejes, ligesom der bør udarbejdes en plan for udvikling af rotundearealet, som ejes af Roskilde Kommune.

Efterfølgende er der tre gange givet tilladelse til beskæring af dele af de ældre allé-partier med op til en tredjedel - af sikkerhedsmæssige grunde og for at lette stormtrykket og fremme nyvækst.

Friluftsliv og offentlighedens adgang

Lejre-egnen har været udflugtssted for turister i flere århundreder. De vigtigste besøgsmaal for gæster fra såvel ud- som indland er Ledreborg slot, Sagnlandet Lejre, skibssætningen og Lejre Museum. Området er også et vigtigt udflugtsmaal for skoler og institutioner såvel som for individuelle ture.

I det område som foreslås fredet, er der imidlertid sparsomt med offentlige stier. På den baggrund udlægger fredningsforslaget nye stier som vist på fredningskortet. Stierne giver en mulighed for at komme ud i det åbne land mellem markerne og tættere på de kulturhistoriske elementer, som hele området er så fuld af.

I fredningsområdets vestlige del, hvor der for nylig er gjort nye store arkæologiske fund, foreslås udlæg af ny sti, når udgravningsarbejdet er så langt, at der vil være noget for offentligheden at se i området.

Naturpleje og naturplejeaftaler

Der er sagsrejser bekendt ingen eksisterende naturplejeaftaler inden for det område, som foreslås fredet.

Natura2000-interesser

Der er ingen Natura-2000-områder inden for det område, som foreslås fredet.

Frednings- og planlægningsmæssige forhold

Eksisterende fredninger

Det foreslåede fredningsområde omfatter en del af den eksisterende fredning af Ledreborg Allé fra 1942. Den blev fredet som en frivillig fredning af daværende ejer på grund af sin skønhedsværdi af kulturel og historisk betydning. Fredningen omfatter kun en del af alléen, og således ikke de østligste 1200 meter.

Gl. Lejrefredningen fra 1995 grænser op til det område, der foreslås fredet. Gl. Lejrefredningen blev rejst med det formål at sikre det nationalhistoriske område omkring Gl. Lejre og det åbne overdrevsprægede landskab omkring Lejre Å og Kornerup Å med dets kulturhistoriske, landskabelige, biologiske og rekreative værdier, samt at fortsætte den sikring af de fredningsmæssige værdifulde arealer vest for Gl. Lejre, der skete ved fredningen af Ledreborg Gods. Endelig var det også begrundet i et ønske om at forbedre offentlighedens adgangs- og opholdsmuligheder.

Zonestatus

Hele det område, der foreslås fredet, ligger i landzone.

Kommuneplanforhold

Roskilde kommune

Det område, som foreslås fredet, ligger i Roskilde kommune i kommunens planlagte grønne ring omkring Roskilde. Af Roskilde Kommunes kommuneplan fremgår det blandt andet,

- At man vil sikre Den grønne ring som et sammenhængende rekreativt bælte hele vejen rundt om byen.
- At man vil arbejde for at der på langt sigt bliver en ringsti hele vejen rundt om byen i Den grønne ring.
- At graveområder syd for Roskilde løbende skal udvikles til blandt andet ny natur.

- At hele området er udlagt som særligt drikkevandsområde.

Den foreslåede fredning lægger ikke i sig selv op til ny natur i Den grønne ring, men vil ikke være hindrende for, at der sker en ekstensivering af den i dag intensive landbrugsproduktion. Ligeledes vil fredningen heller ikke være hindrende for, at der etableres et stisystem i fredningsområdets østligste del, som ligger i Den grønne ring, der knytter an til stier udenfor fredningen.

Fredningsforslaget er således i overensstemmelse med den planlægning, som kommunen har for området.

Lejre kommune

Af Lejre Kommunes kommuneplan fremgår det blandt andet,

- At det foreslåede fredningsområde i sin helhed ligger i et område, der er udpeget som særligt drikkevandsområde. Derudover er der flere kildepladser.
- At arealerne omkring Ledreborg Alle og det foreslåede fredningsområdes vestligste del er udpeget som værdifuldt landskab i kommuneplanen (svarer til det daværende Roskilde Amts *særligt værdifulde landskaber*). I de værdifulde landskaber må tilstanden eller arealanvendelsen ikke ændres, hvis det forringer deres værdi. Ændringer kan dog ske som led i forbedring af områdernes landskabelige værdier, i medfør af en fredning eller lokalplan, hvis det kan begrundes ud fra væsentlige samfundsmæssige hensyn, og kan ske uden at tilsidesætte de landskabelige værdier. I de værdifulde landskaber skal der være størst mulig adgang til at opleve og forstå landskabsværdierne. Den offentlige adgang kan reguleres i områder, der er særligt sårbare over for færdsel. Værdifulde udsigter skal holdes åbne fra offentligt tilgængelige arealer, veje og stier.
- At der i den vestlige del af det foreslåede fredningsområde er udpeget Skjoldungelandet, der som en del af et eventuelt fremtidigt nationalparkområde skal styrkes gennem etablering af stier, naturgenopretning og -pleje samt forskellige former for formidling og events.

Siden 2005 har Roskilde og Lejre kommuner sammen med et større netværk af interessenter arbejdet for, at der på grund af de landskabelige og biologiske værdier og den store historiske betydning bør udpeges en nationalpark i området under navnet Skjoldungelandet. Det foreslåede fredningsområdes vestlige del er omfattet af den afgrænsning, som styregruppen arbejder for.

Lejre Kommune fremlagde i april 2012 et debatoplæg hvoraf det fremgik, at man foreslår vindmølleområde på en del af området mellem Ravnshøjvej og Lyngageren og mellem Ledreborg Allé og Holbækmotorvejen.

Bortset fra kommunens overvejelser om vindmøller inden for fredningsområdet, så er fredningsforslaget i overensstemmelse med den planlægning, som kommunen har for området.

Øvrige planforhold

Forslag for Region Sjælland 2012-2023 med tilhørende bilag udlægger 121 ha nyt stort graveområde, hvoraf ca. 50 ha er beliggende indenfor det område, som foreslås fredet. Herudover foreslår Regionen at et væsentligt større område udlægges til interesseområde for råstoffer. Dette interesseområde strækker sig langt ind over det foreslåede fredningsområde.

Til grund for Regionens udpegning af de foreslåede grave- og interesseområder ligger en strategisk miljøvurdering, som på skematisk vis kort gennemgår biologiske, landskabelige, kulturhistoriske osv. værdier i området. Denne vurdering er overordentlig mangelfuld på det landskabs- og kulturhistoriske område. Den indeholder en ganske overfladisk beskrivelse af områdets store kulturhistoriske fredningsværdier, sammenhængen med Sagnlandet Lejre og de internationalt anerkendte kulturskatte, både kendte og endnu ukendte, som området gemmer på. Ligeledes forholder denne strategiske miljøvurdering sig ikke til Ledreborg Allé, der som karakteristisk landskabelement har en væsentlig visuel effekt i landskabet, ligesom landskabet omkring er afgørende for hvordan alléen opleves. Det er landets længste herregårdsallé som samfundet tidligere har ofret mange ressourcer på at genskabe og vedligeholde. Destruktion af landskabet omkring alléen ved råstofgravning vil skæmme oplevelsen af alléen.

Den foreslåede råstofplan er planlagt endeligt besluttet af Regionsrådet for Region Sjælland den 13. december 2012.

I forbindelse med at råstofplanen har været i høring hos Roskilde og Lejre kommuner, har de to kommuner gjort følgende indsigelser:

Roskilde Kommune

"Glim-området blev i Råstofplan 2008 udlagt som interesseområde, hvor såvel Roskilde som Lejre Kommune protesterede imod udlægget. Dette på grund af de landskabelige værdier og nærheden til den fredede Ledreborg Allé, som udgør et betydningsfuldt kulturhistorisk element. Siden sidste råstofplan har Lejre og Roskilde kommuner arbejdet intenst for at fremme nationalparkprojektet, Skjoldungelandet, hvor kulturlandskabet indgår som et vigtigt element, hvorfor såvel Roskilde som Lejre kommuner nu er endnu mere opmærksomme på at værne om de landskabelige sammenhænge"..... "Roskilde kommune tager skarpt afstand fra udlæg af Glim Graveområde. Hvis arealet fortsat skal indgå i råstofplanlægningen bør det som minimum reduceres til areal syd for transportkorridoren og i behørig afstand til Ledreborg Allé."

Lejre Kommune

”Sammen med Roskilde Kommune arbejder Lejre Kommune på at få skabt et nationalparkområde (Skjoldungelandet), hvis naturlige indfaldsvej fra hovedstadsområdet mod natur- og kulturlandskaberne i Lejre er ad Ledreborg Allé, en ca. 7 km lang fredet lindeallé, der fører frem til Ledreborg Slot. Langs denne allés østlige del vil Regionerne nu tillade råstofindvinding. Selve Glim by, der ligger i det udlagte graveområdes sydlige del, er en gammel fortelandsby og dennes jorde, som nu udlægges til råstofindvinding, er præget af den stjerneblokudskiftning, der blev gennemført i 1798. Langs Ledreborg Allé er gennemført en kamudskiftning.

En råstofgravning i dette område vil ikke blot skæmme den kulturhistoriske bevaringsværdige landsby og dens jorde, skæmme landskabet langs Ledreborg Allé, men vil også ødelægge det flotte syn, som oplevelsen af Lejre højlandet er, når man kommer til området fra øst.”

III. Af modtagne udtalelser til fredningsnævnet fremgår det:

I forbindelse med behandlingen af fredningsforslaget er der fremkommet indsigelse imod afgrænsningen af fredningsområdet. Enkelte lodsejere samt Lejre Kommune har anført, at delområdet omkring Gl. Lejre bør udtages af fredningsforslaget, idet dette område ikke har relation til Ledreborg Allé.

Vedrørende området omkring Gl. Lejre er det blandt andet blevet anført, at fundet af en tidligere kongehal på 15 x 47 meter i udkanten af Gl. Lejre ikke berettiger til at frede et areal på 45 hektar. Området, hvor kongehallen blev fundet, er blevet udgravet af Roskilde Museum, og det er derfor usandsynligt, at der er yderligere væsentlige arkæologiske forekomster på arealet, som ville kunne blive ødelagt ved en normal jordbehandling af området. En fredning af området omkring Fredshøj vil skabe unødigt forvirring i relation til den kommende nationalpark, Skjoldungelandet, og allerede af denne grund bør området udtages af fredningsforslaget.

Nogle lodsejere har anført, at en række arealer syd for Ledreborg Allé ikke er relevante for oplevelsen af alléen, hverken set fra alléen eller set ind mod alléen.

Danske Råstoffer har blandt andet anført, at gennemførelse af fredningsforslaget vil have alvorlige samfundsøkonomiske og miljømæssige konsekvenser. Det vil ikke være muligt for Region Sjælland senere at konvertere råstofinteresseområdet til et råstofområde, som beskrevet i råstofplan 2012. Endvidere mener Danske Råstoffer, at det vil få en markant samfundsmæssig betydning, idet fredning vil forhindre indvinding af ca. 7 mio. tons råstoffer af høj kvalitet. Dette vil medføre færre udbydere og senere mangel på råstoffer i hovedstadsområdet med højere omkostninger til offentlige bygge- og anlægsprojekter til følge. Fredningsforslaget har en negativ miljømæssig konsekvens, idet en tilsvarende mængde råstof skal indvindes i et andet råstofområde med ringere kvalitet, hvorved større arealer vil blive påvirket for at producere samme mængde, ligesom der vil ske en øget transportmængde. Der bør tages højde herfor i forbindelse med behandlingen af fredningsforslaget, særligt for den østlige del af Ledreborg Allé, som ikke er en del af den

kulturhistoriske oprindelige gamle allé. Alternativt mener Danske Råstoffer, at det kan overvejes at give tilladelse til, at der graves råstoffer på betingelse af, at efterbehandlingen af de udgravede arealer opfylder nogle nærmere bestemte retningslinjer.

Flere lodsejere har gennem deres repræsentant anført, at Region Sjælland i december 2012 vedtog råstofplanen, hvor arealerne i umiddelbar nærhed af alléen kun blev udpeget til et interesseområde for råstoffer. Den umiddelbare risiko for råstofgravning i området er hermed som minimum udsat til næste revision af råstofplanen, samtidig med at råstofplanen for Region Sjælland som helhed indeholder en råstofmængde svarende til et skønnet forbrug på 10-12 år.

Region Sjælland har anført, at der er væsentlige råstofinteresser indenfor fredningsforslagets grænser, og at en fredning af det påtænkte omfang vil medføre begrænsninger, som på sigt vil kunne få samfundsmæssige konsekvenser for råstofforsyningen på Sjælland. Forslag til Råstofplan 2012-2023 blev sendt i offentlig høring den 16. januar 2012, og råstofplanen blev endeligt vedtaget af Regionsrådet den 13. december 2012. Råstofplanen omfattede blandt andet et graveområde for sand og grus beliggende nordøst for landsbyen Glim. Den nordlige halvdel af forslaget til graveområde ligger inden for forslaget til fredningsafgrænsningen. I den endelige vedtagne råstofplan er alene den sydlige del udlagt som graveområde ved Glim, mens den nordlige del fastholdes som eksisterende interesseområde. Baggrunden for denne beslutning var blandt andet at give mulighed for, at andre graveområder i Roskilde Regionale Graveområde blev hurtigere færdiggravet. Regionen ser det som en mulighed, at det udtagne graveområde på et senere tidspunkt eventuelt udlægges til graveområde. Der vurderes at være ca. 7 mil. kubikmeter sand og grus på arealet.

Flere lodsejere har anført, at forslaget indeholder en lang række reguleringer, der hver især synes at være for restriktive og ude af balance med hensynet til den nuværende anvendelse og den landbrugsmæssige drift af området. Forslaget er udarbejdet uden hensyntagen til de initiativer, der allerede er iværksat i området. Lodsejerne mener i øvrigt, at området i forvejen er underlagt bestemmelserne i bygge- og planlovgivningen, naturbeskyttelsesloven og miljøbeskyttelsesloven, og med en god dialog med lodsejerne kunne man undgå en fredning af området.

Der er fremsat følgende indsigelser imod forslagets stisystem: De foreslåede stier vil være til stor gene for privatlivets fred, for effektiv landbrugsdrift og for det naturlige dyreliv i området. Stisystemet nord for Ledreborg Allé vil ikke byde på væsentligt andre eller bedre oplevelser, end hvad der kan opleves ved at færdes på cykelstien langs Ledreborg Allé.

Flere lodsejere har anført, at etablering af stisystemer m.v. bør ske ad frivillighedens vej, herunder i samarbejdet omkring en kommende nationalpark, Skjoldungelandet. Lejre Kommune har fremsat ønske om, at det omfattende vandrestisystem tages ud af fredningsforslaget.

Fredningsforslagets bestemmelser om byggeri er af flere lodsejere blevet kritiseret for at være for restriktive. Lejre Kommune har foreslået, at der kan ske udvidelse af boliger op til 350 m², idet

kommunen almindeligvis giver landzonetilladelse til at udvide boliger op til 350 m². En sådan udvidelse kan ikke påvirke de grønne kiler mellem bebyggelserne langs alléen, uanset i hvilken retning udvidelserne sker, og kravet til placering af boligudvidelser bør derfor tages ud af fredningsforslaget.

Om forslagets bestemmelse om beplantning er det anført, at restriktionerne vedrørende beplantning kun bør gælde der, hvor beplantning vil have betydning for landskabsoplevelsen. Nogle lodsejere har foreslået, at forskellige typer af beplantninger, såsom juletræer, energipil og bærbuske undtages fra bestemmelsen om begrænsning i beplantningen.

Det er om levende hegn anført, at disse kan være væsentlige landskabselementer, der i visse tilfælde skaber variation i landskabsbilledet og understreger områdets kulturhistorie. Der bør derfor være mulighed for at plante levende hegn.

Lejre kommune har om særbestemmelsen vedrørende institutionen Ravnshøjgård anført, at den afmærkede parcel ikke er tilstrækkelig stor til institutionen, og at parcellen derfor bør udvides med 10 meter mod øst og 20 meter mod nord.

En række lodsejere og andre interessenter har tilkendegivet, at de er positivt indstillet overfor fredningsforslaget.

IV. Fredningsnævnets bemærkninger:

Fredningsnævnets afgørelse er truffet i enighed.

Efter naturbeskyttelseslovens § 33, stk. 1, kan fredningsnævnet gennemføre fredning til varetagelse af de formål, der er nævnt i lovens § 1.

Af naturbeskyttelseslovens § 1, stk. 2 fremgår, at loven særligt tilsigter at beskytte naturen og de landskabelige, kulturhistoriske, naturvidenskabelige og undervisningsmæssige værdier og at give befolkningen adgang til at færdes og opholde sig i naturen og at forbedre mulighederne for friluftsliv.

Fredningsnævnet finder, at fredningsforslagets formål er omfattet af de hensyn, der er opregnet i naturbeskyttelseslovens § 1, og at det reviderede fredningsforslag i sin helhed skal tages til følge.

Den omstændighed, at fredningsforslagets delområde ved Gl. Lejre ikke har nogen relation til Ledreborg Allé, findes ikke at kunne føre til, at dette område skal udtages af fredningen. Det pågældende område ved Gl. Lejre er for størstedelens vedkommende omkranset af arealer, der i forvejen er fredet, og fredningsnævnet vurderer, at det pågældende område af fredningsforslaget i høj grad er fredningsværdigt. Herunder lægges der vægt på, at der på arealet er fundet en

hustomt, som antageligt er Danmarks ældste kongehal fra 4-500 tallet, og at det med fredningen bliver muligt at markere fundet og sikre offentlighedens adgang til området.

Fredningsområdet omkring Ledreborg Allé er mod øst afgrænset af Lindborgvej, mod nord af Holbækmotorvejen og mod vest af den eksisterende fredning af Gl. Lejre. Vedrørende den sydlige afgrænsning finder nævnet, at det af hensyn til indsynet til og udsynet fra alléen er berettiget at lade et bælte med et betragteligt areal parallelt med alléen være omfattet af fredningen. Efter en konkret vurdering og under hensyntagen til alléens monumentale længdemæssige udstrækning finder nævnet, at en afgrænsning placeret 400 meter syd for alleen vil tilgodese formålet med fredningen.

Hvis Lejre kommune udarbejder en lokalplan, som regulerer byggeri og anlæg i relation til institutionen Ravnshøjgård, matr. nr. 12 m Kornerup by, Kornerup, skal den på det vedlagte fredningskort med særlig signatur afmærkede parcel udgå af fredningen. Fredningsnævnet finder i overensstemmelse med Lejre kommunes ønske, at arealet er afgrænset af en nord-syd gående linje parallelt med skellet mod Ravnshøjvej i en afstand fra dette på 88 m og en øst-vest gående linje parallelt med markvejen til Pilegård i en afstand af 145 m fra denne.

Yderligere bemærker fredningsnævnet, at det i overensstemmelse med Danmarks Naturfredningsforenings reviderede fredningsforslag ikke findes hensigtsmæssigt at lade 0,12 hektar af matr. nr. 12, Glim by, Glim være omfattet af fredningen. Derfor bestemmer nævnet, at denne ejendom ikke omfattes af fredningen.

Fredningsnævnet har af hensyn til vildtet langs trampestien mellem Lyngageren og Ravnshøjvej fundet det nødvendigt i fredningsforslagets § 7, stk. 4, at pålægge plejemyndigheden at opsætte skilte, der præciserer forbuddet mod løse hunde.

Fredningsnævnet har i medfør af naturbeskyttelseslovens § 40, stk. 1 udskilt afgørelsen af erstatningsspørgsmål m.v. til en samtidig truffet, selvstændig afgørelse.

Da den samlede erstatning og godtgørelse i anledning af fredningen overstiger 500.000 kr., skal Natur- og Miljøklagenævnet efterprøve fredningsnævnets afgørelse i dens helhed, uanset om afgørelsen påklages, jf. naturbeskyttelseslovens § 42.

Det fredede område fremgår af vedhæftede reviderede fredningskort af 2. december 2013 og omfatter følgende ejendomme:

Ejerlav	Matr.nr.
Lejre By, Allerslev	6a, 6f, 7e, 4g, 5m, 5l, 2c, 2b
Kornerup By, Kornerup	12m, 13a, 12g, 11d, 11c, 11e

Helvigmagle By, Glim	11b, del af 11a, del af 18a, 10a, 10f, 10c, 10e, del af 10d, 8c, 8b, 8d, del af 8a, del af 7a, 7b, 7c, 7e, 6c, 6b, 6d, del af 6a, 5g, 5b, 5f, 5e, 1, 5d, 5a, 4d, 4b, 4e, 3b, del af 3a, 4c, 4a, 2a, 2c,
Svogerslev By, Svogerslev	6e, del af 5g, 5h, 20a, 14s, 14a, 21b, del af 21a, 13a, 13l
Engmarken, Roskilde Jorder	17i, del af 13, 17h, 17l, 17d, 17f, 17a, 17m, 17k, 17g
Glim By, Glim	del af 9a, 9d
Vestermarken, Roskilde Jorder	del af 70c
Umatrikulerede arealer:	
Svogerslev By, Svogerslev	v, ø
Engmarken, Roskilde Jorder	c, æ, m, u
Kornerup By, Kornerup	e
Helvigmagle By, Glim	del af c, b

V. Fredningsbestemmelser:

§ 1 Fredningens formål

Det er fredningens formål,

- At sikre områdets kendte og potentielle historiske og kulturhistoriske værdier med mulighed for deres formidling.
- At sikre, at det smukke og uberørte landskab omkring Gl. Lejre bibeholdes i sin nuværende tilstand, således at man kan opleve det uden skæmmende nybyggerier og større tekniske anlæg, beplantning, terrænændringer og lignende, og som et overvejende åbent landskab med enkelte solitære træer og levende hegn i sammenhæng med de tilstødende fredede områder.
- At sikre landskabet omkring Ledreborg Alle, så alléen kan opleves både fra det omkringliggende landskab og vejene, og fra selve alléen, gennem en beskyttelse af landskabet imod nybyggeri og større tekniske anlæg, skæmmende indretninger, råstofgrave, beplantning og lignende.

- At sikre at alléen bevares, vedligeholdes og løbende suppleres, således at den fremstår som et væsentligt kultur- og landskabelement.
- At sikre og forbedre områdets rekreative værdier, herunder at give offentligheden mulighed for at færdes og opholde sig i landskabet blandt andet via stisystemer.
- At sikre og udvikle naturværdierne.
- At skabe grundlag for naturpleje.

§ 2 Anvendelse af området

Den hidtidige lovlige anvendelse af de enkelte arealer må fortsætte, medmindre andet er angivet nedenfor.

Haver kan udnyttes som hidtil og herunder omlægges på sædvanlig vis. Der kan ske mindre udvidelser af havearealer efter fredningsnævnets godkendelse. Eventuelle udvidelser af havearealet må syd for alléen alene ske syd for det eksisterende haveareal og direkte bag det eksisterende haveareal.

Oplag og opstilling af udrangerede maskiner og lignende kan alene ske inden for have- og gårdspladsarealer.

Udstykning eller arealomlægning, der medfører behov for eller forventning om ny bebyggelse eller ændret arealanvendelse, er forbudt. Omlægning og udstykning i overensstemmelse med landbrugslovens §§ 10 og 29 kan ske uden fredningsnævnets dispensation.

§ 3 Terrænændringer

Der må ikke foretages terrænændringer, herunder udnyttelse af forekomster i jorden, afgravning, planering, opfyldning eller nyanlæg af veje.

Arkæologiske undersøgelser og markeringer af arkæologiske spor kan kun finde sted efter tilladelse fra fredningsnævnet og høring af Roskilde Museum.

Fredningen er ikke til hinder for frilægning af rørlagte vandløb samt genskabelse af vådområder ved ophør af dræning. Fredningsnævnet kan uanset bestemmelsen ovenfor godkende, at der sker terrænændringer til dette formål.

§ 4 Bebyggelse

Boliger kan udvides op til 250 m², jf. Planlovens § 36. Eventuelle udvidelser af boliger og anden bebyggelse skal dog langs Ledreborg Allé ske syd for den eksisterende bebyggelse, vinkelret på

alléen og direkte bag eksisterende bygningsmasse, således at de eksisterende åbne kiler langs alléen sikres.

Fredningen er ikke til hinder for de for jordbrugsdriften erhvervsmæssigt nødvendige driftsbygninger i tilknytning til det eksisterende bygningsareal. Bygningerne skal dog langs Ledreborg Allé placeres syd for den eksisterende bebyggelse, vinkelret på alléen og direkte bag eksisterende bygningsmasse.

Der må dog ikke opføres pelsdyrbure samt drivhusgartnerier, herunder såkaldte klima- eller plasttunneller til f.eks. jordbærproduktion, da disse vurderes at være særligt skæmmende i landskabet.

Fredningen er ikke til hinder for opførelse af de for landbrugsdriften nødvendige primitive læskure til husdyr.

§ 5 Faste konstruktioner og anlæg

Der må ikke etableres faste anlæg og konstruktioner som f.eks. tårne, vindmøller, tankanlæg, transformerstationer og master. Der må ikke føres luftledninger over arealerne. Der må kun etableres sædvanlig nedadrettet belysning og kun i tilknytning til boliger og driftsbygninger.

Udenfor have- og gårdspladsarealer må der ikke anbringes campingvogne eller lignende, og teltslagning må ikke finde sted.

Etablering af sportsanlæg som golfbaner, skydebaner, motorbaner, ridebaner til erhvervsmæssig ridning, og landingsbaner for fly og helikoptere er ikke tilladt.

Hegn må opsættes, hvis hegnet ikke begrænser offentlighedens adgang ad stier og markveje eller til arealer, hvor der er lovlig adgang efter naturbeskyttelsesloven. Hegn skal være almindelige landbrugshegn (trådhegn) til husdyrbrug.

Informationstavler til formidling af fredningen kan opsættes på foranledning af plejemyndigheden.

De for vandforsyningsdriften nødvendige bygninger og tekniske anlæg kan etableres efter forudgående tilladelse fra fredningsnævnet for så vidt angår placering, udformning mv.

§ 6 Beplantning

Der må ikke etableres ny beplantning med træer, buske eller læhegn, herunder bl.a. juletræer og pyntegrønt, og der må ikke etableres flerårige udsigtshæmmende afgrøder som f.eks. energipil eller elefantgræs. Det er dog tilladt at plante bærbuske i erhvervsøjemed i max. 1,4 meters højde, undtagen på det vestlige fredningsområde vest for Orehøjvej.

Undtaget fra forbuddet er tilplantning i private haver.

Fredningsnævnet kan i særlige tilfælde tillade solitære træer og mindre beplantninger af landskabsforskønnende karakter.

Af hensyn til udsigten over landskabet fra Ledreborg Allé må levende hegn uden for havearealer samt bevoksning mellem have- og bygningsarealer ikke genplantes, hvis de fældes. De kan dog fortsat bevares i det nuværende omfang.

§ 7 Offentlighedens adgang – anlæggelse af stier

Offentlighedens adgangs- og opholdsret i området følger af de almindelige bestemmelser i gældende love, og eksisterende veje og stier er således åbne for offentlighedens færdsel til fods eller cykel, jf. naturbeskyttelseslovens § 26.

Eksisterende stier, som fremgår af fredningskortet, må ikke nedlægges. Fredningsnævnet kan godkende, at stiers, vejes og markvejes nuværende tracé kan ændres, hvis der er særlige samfundsmæssige begrundelser, og hvis den samlede stiforbindelse gennem landskabet opretholdes.

Plejemyndigheden har efter aftale med de berørte lodsejere ret til at anlægge et ridespor uden for træerne langs Ledreborg Allés nordside.

Senest 1 år efter fredningens gennemførelse skal der på plejemyndighedens foranledning etableres trampespor på de på fredningskortet markerede strækninger. Trampesporene skal markeres i landskabet. I forbindelse med etableringen af trampesporet mellem Lyngageren og Ravnshøjvej skal der af plejemyndigheden ved indgangene til stien opsættes skilte, som angiver forbud imod løse hunde af hensyn til vildtet.

På de på fredningskortet med særlig signatur markerede spor ved Olufshøj og ved Ravnshøjvej er der ret til at færdes i trampespor hen over marken, men jorden kan indgå i den almindelige landbrugsdrift, og således pløjes og tilsås. Disse trampespor skal også markeres i landskabet.

Der kan efter aftale med lodsejerne etableres stier, som knytter an til stier uden for fredningsområdet. På matrikel 17 i Engmarken, Roskilde Jorder, har plejemyndigheden ret til at anlægge en rekreativ sti, så fredningens hensigt om at forbinde stier med stier uden for fredningsområdet fremmes inden for Den grønne ring.

Efter aftale med lodsejeren og med fredningsnævnets godkendelse kan der anlægges yderligere offentlige stier i området.

På privatejede arealer har plejemyndigheden ret til afmærkning af stiforløb samt til opsætning af kortborde i tilknytning hertil i beskedent omfang.

§ 8 Særbestemmelser

Det særlige arkæologiske område på del af matr.nr. 2 b og del af matr.nr. 6 a Lejre By, Allerslev, jf. signatur på fredningskortet, må kun anvendes til afgræsning og høslæt, og der må på dette areal ikke foretages nogen form for gravning eller jordbearbejdning, medmindre det er tilladt efter § 3. Der må dog ske en omlægning fra græs til græs hver 10. år, ved anvendelse af maskiner indrettet til skånsom jordbehandling.

Plejemyndigheden har på dette areal ret til at foretage markeringer i terrænet i lighed med det allerede udførte på arealerne vest for Gl. Lejre. Når der er foretaget markeringer i terrænet, således at der er noget for offentligheden at se på de udgravede arealer, skal der etableres en sti ind over arealet langs diget på matr.nr. 6 a Lejre By, Allerslev, jf. principiel markering på fredningskortet. Plejemyndigheden har på dette areal ret til at opsætte skilte til formidling af fredningsværdierne.

Ledreborg Allé:

Det er ikke tilladt at fælde eller beskære alléens træer ud over hvad der er beskrevet i plejeplanen. Fældning af allétræer kræver godkendelse af fredningsnævnet. Der må ikke jordbearbejdes eller saltes tættere end 1 m fra allétræernes stammer, og træerne må ikke udsættes for direkte eller indirekte ødelæggelse eller beskadigelse. Beskæring af hensyn til trafiksikkerheden kan ske med fredningsnævnets godkendelse.

Roskilde Tekniske Skole:

Skolens arealer kan anvendes til uddannelsesmæssige formål, som i videre udstrækning har med jordbrugsdriften af gøre. Dog skal der fortsat være frit udsyn over landskabet.

De på fredningskortet med særlig signatur to afmærkede parceller udgår af fredningen, såfremt Roskilde Kommune udarbejder en lokalplan, som regulerer byggeri og anlæg i relation til skole- og undervisningsformål for Roskilde Tekniske Skole.

Institutionen Ravnshøjgård:

Institutionens arealer kan anvendes til institutionsformål.

Den på fredningskortet med særlig signatur afmærkede parcel udgår af fredningen, såfremt Lejre Kommune udarbejder en lokalplan, som regulerer byggeri og anlæg i relation til institutionsformål.

§ 9 Retningslinjer for plejen

Plejeplanen skal sikre, at Ledreborg Allé fremtræder harmonisk, vedligeholdt, opstammet og med et nogenlunde ensartet udtryk, sådan at fredningens formål opfyldes. Plejeplanen skal også sikre, at der slås græs mellem træerne på alléen, så der fastholdes en udsigt fra alléen ud over de omgivende arealer.

Hvis der opstår døde træer i alléen, f.eks. pga. alder, sygdom eller stormfald, skal der genplantes senest 4 år efter.

For at sikre alléens harmoniske udtryk kan foryngelse foregå ved, at der enten fældes en mindre strækning ad gangen, som derefter genplantes, eller at hele alléen udskiftes på en gang. Begge dele kræver fredningsnævnets forudgående tilladelse, og sidstnævnte mulighed kan alene anvendes 200 år efter at fredningen er gennemført, eller såfremt alle træerne er angrebet af en for træerne fatal sygdom.

Plejeplanen skal sikre at Sct. Olufshøj plejes, at der skabes adgang til højen og at der opsættes et skilt som formidler højens historie.

Plejeplanen skal sikre, at rotunden i alléens østlige del udvikles/plejes, så den kommer til sin ret som landart og fremstår tydelig i formen. Plejeplanen skal endvidere sikre, at Roskilde Kommunes arealer omkring rotunden, matr.nr. 17 l og 17 d, drives ekstensivt og enten græsses eller der tages høslæt. Endelig skal der gives mulighed for formidling af kulturhistorie og natur mm., og evt. andre ikke-skæmmende publikumsrettede aktiviteter.

§ 10 Plejemyndigheden

Plejemyndighederne, hhv. Roskilde og Lejre kommuner, udarbejder en fælles plejeplan. Den første plejeplan skal gælde for højst 5 år, de senere for højst 10 år. Den skal redegøre for plejeforanstaltninger og anlægsarbejder samt eventuelle detailændringer i almenhedens adgangsret. Ændringer i almenhedens adgang skal begrænses til det strengt nødvendige og skal være i overensstemmelse med bestemmelsen i § 7. Plejeplanen kan indeholde forslag til etablering af primitive publikumsforanstaltninger, f.eks. borde, bænke og affaldskurve, og opsætning af sædvanlige husdyrhegn og læskure til dyr.

Der skal gives grundejere, forpagtere, Danmarks Naturfredningsforening og Friluftsrådet ret til at udtale sig om forslaget til plejeplan.

Såfremt der er uenighed om indholdet af plejeplanen, forelægges den for fredningsnævnet til afgørelse, jf. den til enhver tid gældende bekendtgørelse om pleje af fredede arealer og tilsyn, for tiden bekendtgørelse nr. 1604 af 20. november 2006.

§ 11 Dispensation

Fredningsnævnet kan meddele dispensation fra fredningsbestemmelserne, såfremt det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål, jf. Naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

§ 12 Ophævelse af eksisterende fredning

Fredningen af Ledreborg Allé af 28. februar 1942 ophæves for så vidt angår de af denne fredning omfattede arealer.

VI. Klagevejledning:

Denne afgørelse kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 43 påklages til Natur- og Miljøklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV. Klage skal indgives skriftligt til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende klageberettigede, dog højst 4 uger fra den offentlige bekendtgørelse af afgørelsen, jf. naturbeskyttelsesloven § 43, jf. § 87.

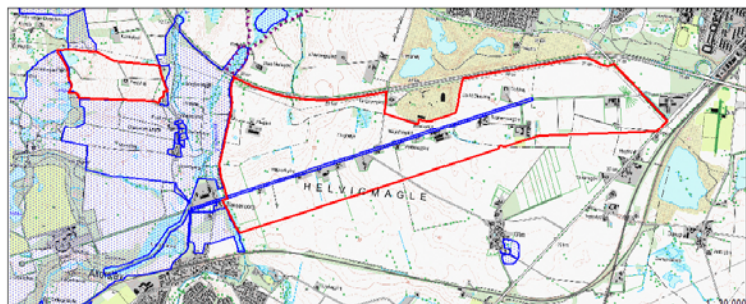
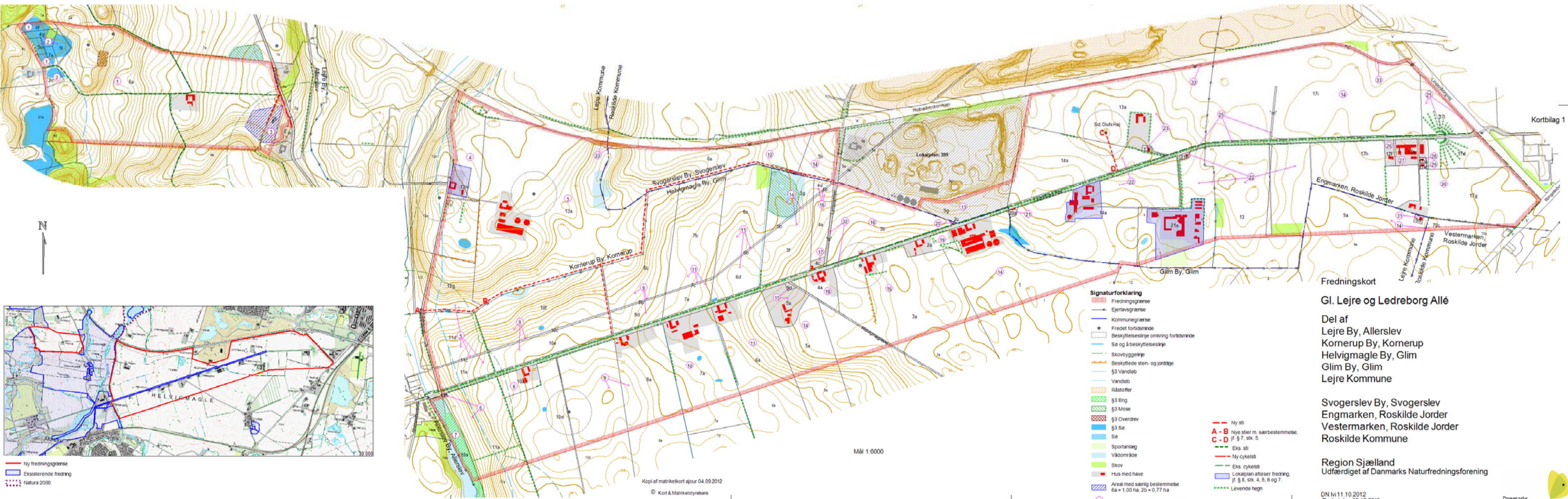
Klageberettiget er ejere og brugere, der skal have afgørelsen tilsendt samt enhver, der under sagen har givet møde for nævnet eller har fremsat ønske om underretning om sagens afgørelse, samt statslige og kommunale myndigheder, hvis interesser berøres af forslaget, samt organisationer m.v., som antages at have en væsentlig interesse i forslaget.

Niels Boye

Karin Haldrup

Linda Lauritsen

Frede Lærke

Signaturforklaring

- Fredningsgrænse
- Ejerskabsgrense
- Kommuneafgrænse
- Fredet fortidsminder
- Beskyttelseslinje omkring fortidsminder
- Sø og å beskyttelseslinje
- Skovbyggetype
- Beskyttede sten- og jordgrave
- §3 Vandløb
- Vandløb
- Råstoffer
- §3 Eng
- §3 Mose
- §3 Overdrev
- §3 Sø
- Sø
- Sportanlæg
- Vandområde
- Skov
- Hus med have
- Areal med særlig bestemmelse
6a = 1,00 ha, 2b = 0,77 ha
- Henviisning til areal- og lodsejerliste

- Ny sti
- Nye stier m. særbestemmelse, jf. § 7, stk. 5
- C - D
- Eks. sti
- Ny cykelsti
- Eks. cykelsti
- Lokalplan afmærket fredning, jf. § 8, stk. 4, 5, 6 og 7.
- Levende hegn

Fredningskort
Gl. Lejre og Ledreborg Allé
 Del af
 Lejre By, Allerslev
 Komerup By, Komerup
 Helvigmagle By, Glim
 Glim By, Glim
 Lejre Kommune

Svogerslev By, Svogerslev
 Engmarken, Roskilde Jorder
 Vestermarken, Roskilde Jorder
 Roskilde Kommune

Region Sjælland
 Udfærdiget af Danmarks Naturfredningsforening

DN lv 11.10.2012
 Ændret den 02.12.2013

Kopi af matrikelkort ajour 04.09.2012
 © Kort & Matrikelstyrelsen

Mål 1:6000

Kortbilag 1

Afgørelse
om
erstatning i anledning af
supplerende fredning ved Gl. Lejre og Ledreborg Allé,
afsagt den 11. december 2013
af
Fredningsnævnet for Østsjælland.

Indledning:

Fredningsnævnet for Østsjælland har den 11. december 2013 truffet afgørelse om supplerende fredning ved Gl. Lejre og Ledreborg Allé i Lejre kommune og Roskilde Kommune.

Grundejerne og andre interessenter fik ved brev af 1. oktober 2013 tilsendt de vedtagne fredningsbestemmelser og blev anmodet om at fremsende erstatningskrav til fredningsnævnet senest den 29. oktober 2013.

Naturstyrelsen og Lejre kommune og Roskilde Kommune har herefter haft lejlighed til at udtale sig om de fremsatte erstatningskrav.

Fredningsnævnet har under behandling af erstatningskravene været sammensat af formanden dommer Linda Lauritsen og nævnsmedlemmerne Karin Haldrup (udpeget af Miljøministeren), Niels Boye (udpeget af kommunalbestyrelsen i Lejre Kommune) og Frede Lærke (udpeget af kommunalbestyrelsen i Roskilde Kommune). De kommunalt udpegede medlemmer har deltaget i afgørelsen vedrørende arealer i pågældendes kommune.

Danmarks Naturfredningsforening har udarbejdet revideret fredningskort af 2. december 2013 og revideret lodsejerliste af 2. december 2013. De neden for nævnte lodsejernumre henviser til denne lodsejerliste.

Fredningsnævnet skal i medfør af naturbeskyttelseslovens § 39, stk. 1, 1. pkt., jf. § 33, stk. 5, fastsætte erstatning til ejere, brugere og andre indehavere af rettigheder over de fredede ejendomme for det tab, som fredningen påfører dem. Fredningsnævnet har inden for den fastsatte frist modtaget en række henvendelser eller erstatningskrav, se nærmere neden for.

Fremsatte erstatningskrav:

Løbenummer 1, Ditlev-Burke Ejendomme ApS, matr. nr. 6a, 6f og 7e Lejre by, Allerslev, har ved Lars Vedsmand ved advokat Mette Ravn Steenstrup nedlagt påstand om erstatning på ikke under 2.000.000 kr. Beløbet skal dække nedgangen i ejendommens handelsværdi. Foruden nedgang i ejendommens herlighedsværdi skal der ved tabsopgørelsen tages hensyn til de udnyttelsesmuligheder, der fortabes som følge af fredningen, herunder også erstatning for mistet EU-tilskud, mistede udlejningsmuligheder mv. Yderligere skal der ydes erstatning for ulemper ved anlæg af sti, herunder forstyrrelse af privatlivet ved mulighed for indkig til ejendommen. Endelig skal der ydes erstatning for den særligt byrdefulde bestemmelse i fredningsafgørelsens § 8, stk. 1.

Advokat Mette Ravn Steenstrup har nedlagt påstand om godtgørelse for udgift til advokat på i alt 15.937,50 kr. og udgift til landinspektør på i alt 12.554,38 kr.

Løbenummer 3, Pia Dalhøj Johansen og Lasse Lindgård, Orehøjvej 21, 4320 Lejre, matr. nr. 2 b, Lejre by, Allerslev har henvist til bemærkninger fremsat af advokat Mette Ravn Steenstrup på vegne af løbenummer 1, Ditlev-Burke Ejendomme ApS og har taget forbehold for at fremsætte erstatningskrav. Fredningsnævnet har ikke modtaget yderligere.

Løbenummer 5, Jesper Pilegaard, matr. nr. 13a m.fl. Kornerup by, Kornerup, har ved advokat Mette Ravn Steenstrup nedlagt påstand om erstatning på ikke under 20.000.000 kr. Det er til støtte herfor anført, at ejendommen vil blive helt værdiløs som følge af fredningen. Der drives på ejendommen en stor svineproduktion, men fredningsbestemmelserne medfører, at belåningsværdien falder ganske betydeligt, og ejeren tvinges til at afvikle produktionen over en kortere årrække, og ejendommen vil falde fuldstændigt i værdi som følge af, at den ikke kan anvendes til produktion.

Advokat Mette Ravn Steenstrup har nedlagt påstand om godtgørelse for udgift til advokat på i alt 3.750,00 kr. og udgift til landinspektør på i alt 21.159,38 kr.

Løbenummer 6, Henrik Byrial Jakobsen, Blæsenborgvej 9, 4320 Lejre, matr. nr. 11b m.fl. Helvigmagle by, Glim, har taget forbehold om at nedlægge påstand om erstatning og har taget forbehold for at anmode om dækning af udgifter til advokatbistand under sagen.

Løbenummer 8, Steen Knudsen, Ledreborg Allé 12, 4320 Lejre, matr. nr. 10a Helvigmagle by, Glim, har ved landinspektør Jens Mølbak nedlagt følgende påstand om erstatning:

Forbud mod flerårige udsigtshæmmende afgrøder	31.635 kr.
Værditab	33.000 kr.
Omkostninger til sagkyndig bistand	<u>2.470 kr.</u>
Samlet krav	<u>67.105 kr.</u>

Landinspektør Jens Mølbak har generelt anført, at erstatningen for bestemmelsen om udsigtshæmmende afgrøder bør være på 14.800 kr./ha, og at erstatningen for udlæg af nye stier bør være 111 kr. pr. lb. meter. Udstykningsforbuddet i fredningsafgørelsens § 2 vil medføre en betydelig reduktion i omsætteligheden af landbrugsejendommene, og ejendomsmægler, valuar Mette Dyrbye Hersbøll har vurderet, at bestemmelsen medfører et tab på 15.000 kr./ha.

Om forringelse af jagtværdi har landinspektør Jens Mølbak anført, at stierne vil medføre en væsentlig reduktion i den naturlige vildtbestand, og at lejeniveauet for jagt på markarealer med mindre remiser er på ca. 400 kr./ha/år, og at denne værdi som minimum vil blive halveret, svarende til et tab på 200 kr./ha/år, som kapitaliseret over en 10-årig periode vil svare til 2.000 kr./ha for de arealer, der grænser op til stierne.

Løbenummer 9, Stig Carsten Larsen, Ledreborg Allé 16, 4320 Lejre, matr. nr. 10f m.fl., Helvigmagle by, Glim, har ved landinspektør Jens Mølbak nedlagt følgende påstand om erstatning:

Forbud mod flerårige udsigtshæmmende afgrøder	995.855 kr.
§ 16 og § 18 beskyttede arealer	5.809 kr.
Ny sti på privat jord	100.067 kr.
Foringelse af jagtværdi	57.620 kr.
Værditab	2.021.600 kr.
Omkostninger til sagkyndig bistand	<u>32.373 kr.</u>
Samlet krav	<u>3.213.324 kr.</u>

Erstatningskravet var vedlagt en vurdering af 26. oktober 2013 udarbejdet af ejendomsmægler og valuar Mette Dyrbye Hersbøll.

Der henvises i øvrigt til landinspektør Mølbaks generelle bemærkninger, der er refereret under erstatningskravet fra løbenummer 8, Steen Knudsen.

Løbenummer 10, Frederik Kolmorgen Søndergaard, Ledreborg Allé 18, 4320 Lejre, del af matr. nr. 7a Helvigmagle by, Glim, har ved landinspektør Jens Mølbak nedlagt følgende påstand om erstatning:

Forbud mod flerårige udsigtshæmmende afgrøder	181.670 kr.
Værditab	251.400 kr.
Omkostninger til sagkyndig bistand	<u>8.627 kr.</u>
Samlet krav	<u>441.697 kr.</u>

Der henvises i øvrigt til landinspektør Mølbaks generelle bemærkninger, der er refereret under erstatningskravet fra løbenummer 8, Steen Knudsen.

Der er yderligere taget forbehold for at fremsende yderligere erstatningskrav for så vidt angår tab som følge af manglende mulighed for udvikling af den rideskole, der drives fra ejendommen. Fredningsnævnet har ikke modtaget yderligere krav.

Løbenummer 12, Hans Christian Kongsgaard Nielsen, Kongsgården, Orehøjvej 15A, Gl. Lejre, 4320 Lejre, matr. nr. 6e Svogerslev by, Svogerslev, har ved landinspektør Jens Mølbak nedlagt følgende påstand om erstatning:

Forbud mod flerårige udsigtshæmmende afgrøder	255.670 kr.
Ny sti på privat jord	37.352 kr.
Foringelse af jagtværdi	27.880 kr.
Værditab	892.000 kr.
Omkostninger til sagkyndig bistand	<u>8.321 kr.</u>
Samlet krav	<u>1.221.223 kr.</u>

Der henvises i øvrigt til landinspektør Mølbaks generelle bemærkninger, der er refereret under erstatningskravet fra løbenummer 8, Steen Knudsen.

Løbenummer 14, Hans Christian Kjeld F. Jensen, Askelygård, Ledreborg Allé 30, 4000 Roskilde, matr. nr. 5 h Svogerslev by, Svogerslev, m.fl., har ved landinspektør Jens Mølbak nedlagt følgende påstand om erstatning:

Forbud mod flerårige udsigtshæmmende afgrøder	1.374.365 kr.
Ny sti på privat jord	19.869 kr.
Foringelse af jagtværdi	18.700 kr.
Værditab	1.909.400 kr.
Omkostninger til sagkyndig bistand	<u>41.757 kr.</u>

Samlet krav 3.364.091 kr.

Der henvises i øvrigt til landinspektør Mølbaks generelle bemærkninger, der er refereret under erstatningskravet fra løbnummer 8, Steen Knudsen.

Erstatningskravet fra landinspektør Jens Mølbak var vedlagt en vurdering af 26. oktober 2013 udarbejdet af ejendomsmægler og valuar Mette Dyrbye Hersbøll. Desuden har landinspektør Jens Mølbak anført, at fredningsbestemmelserne reelt vil bevirke en afvikling af den på ejendommen værende svineproduktion, idet bedriften er uden udviklingsmuligheder, og et efterfølgende erstatningskrav for så vidt angår svineproduktionen udgør ikke mindre end 9.000.000 kr.

Advokat Helle Carlsen har på vegne af samme lodsejer nedlagt påstand om erstatning på 77.460.350 kr. Dette beløb fremkommer som 70,4185 ha à 1,1 mio. kr.

Advokat Helle Carlsen har til støtte for denne erstatningspåstand gjort gældende, at Hans Christian Kjeld F. Jensen siden marts 2012 har forhandlet med en råstofvinduer om dennes erhvervelse af en del af de arealer, som er omfattet af fredningsforslaget. Denne råstofvinduer har efter et møde den 24. juni 2013 afgivet et skriftligt tilbud af 2. juli 2013, der indebærer en hektarpris på 1,1 mio. kr. pr. ha, uanset om der er tale om graveområde eller interesseområde.

Advokat Helle Carlsen har yderligere anført, at handelsværdien af ejendommene i meget høj grad påvirkes af udlægningen til interesseområder i råstofplanen for området. I samme område blev for syv år siden solgt en ejendom, der i den dagældende råstofplan var udlagt som interesseområde, til en værdi på 600.000 kr. pr. ha.

Endelig har advokat Helle Carlsen anført, at gruset i området har betonkvalitet med meget lavt lerindhold og overvejes anvendt til Femern Bælt-forbindelsen på grund af den gode kvalitet. På grund af grusets kvalitet og på grund af efterspørgslen i regionen og Hovedstadsområdet, ville en udlægning til interesseområde med en stor grad af sikkerhed medføre en efterfølgende udlægning til graveområde, som udløser en gravetilladelse, og derfor er råstofvinduerne villige til at købe jorden allerede på dette tidspunkt.

Løbnummer 15, Mette Hill Lærkesen og Kim Lærkesen, Helvigmaglevej 5, 4000 Roskilde, matr. nr. 5d m.fl., Helvigmagle by, Glim, har ved landinspektør Jens Mølbak nedlagt følgende påstand om erstatning:

Forbud mod flerårige udsigtshæmmende afgrøder	49.765 kr.
Værditab	53.800 kr.
Omkostninger til sagkyndig bistand	<u>5.001 kr.</u>
Samlet krav	<u>108.566 kr.</u>

Der henvises i øvrigt til landinspektør Mølbaks generelle bemærkninger, der er refereret under erstatningskravet fra løbenummer 8, Steen Knudsen.

Løbenummer 16, Arne Ørgaard Rasmussen, Ledreborg Allé 26, 4000 Roskilde, matr. nr. 4d m.fl. Helvigmagle by, Glim, har ved landinspektør Jens Mølbak nedlagt følgende påstand om erstatning:

Forbud mod flerårige udsigtshæmmende afgrøder	596.070 kr.
§ 16 og § 18 beskyttede arealer	5.291 kr.
Ny sti på privat jord	4.940 kr.
Værditab	1.633.600 kr.
Omkostninger til sagkyndig bistand	<u>19.347 kr.</u>
Samlet krav	<u>2.259.248 kr.</u>

Der henvises i øvrigt til landinspektør Mølbaks generelle bemærkninger, der er refereret under erstatningskravet fra løbenummer 8, Steen Knudsen.

Advokat Helle Carlsen har på vegne af samme lodsejer nedlagt påstand om erstatning på 38.595.260 kr. Dette beløb fremkommer som 35,0866 ha à 1,1 mio. kr.

Der henvises i øvrigt til Advokat Helle Carlsens generelle bemærkninger, der er refereret under erstatningskravet fra løbenummer 14, Hans Christian Kjeld Jensen.

Løbenummer 18, Eva J. Liljendal Johannessen og Niels Liljendal, Ledreborg Allé 24, 4000 Roskilde, matr. nr. 4a Helvigmagle by, Glim, har ved landinspektør Jens Mølbak nedlagt følgende påstand om erstatning:

Forbud mod flerårige udsigtshæmmende afgrøder	37.000 kr.
Værditab	40.000 kr.
Omkostninger til sagkyndig bistand	<u>2.383 kr.</u>
Samlet krav	<u>79.383 kr.</u>

Der henvises i øvrigt til landinspektør Mølbaks generelle bemærkninger, der er refereret under erstatningskravet fra løbenummer 8, Steen Knudsen.

Løbenummer 19, Inge Dannemose, Ledreborg Allé 28, 4000 Roskilde, matr. nr. 2a Helvigmagle by, Glim, har ved landinspektør Jens Mølbak nedlagt følgende påstand om erstatning:

Grundbeløb	5.587 kr.
------------	-----------

Omkostninger til sagkyndig bistand 4.406 kr.

Samlet krav 9.993 kr.

Der henvises i øvrigt til landinspektør Mølbaks generelle bemærkninger, der er refereret under erstatningskravet fra løbenummer 8, Steen Knudsen.

Løbenummer 20, Ledreborg Allés Vandværk I/S, c/o Hans Christian Jensen, Ledreborg Allé 30, 4000 Roskilde, matr. nr. 2c Helvigmagle by, Glim, har ved landinspektør Jens Mølbak nedlagt følgende påstand om erstatning:

Grundbeløb 3.700 kr.

Omkostninger til sagkyndig bistand 697 kr.

Samlet krav 4.397 kr.

Der henvises i øvrigt til landinspektør Mølbaks generelle bemærkninger, der er refereret under erstatningskravet fra løbenummer 8, Steen Knudsen.

Løbenummer 21, Gitte Korsholm Kristoffersen, Røde Hus, Ledreborg Allé 40, 4000 Roskilde, matr. nr. 20a Svogerslev by, Svogerslev, har ved landinspektør Jens Mølbak nedlagt følgende påstand om erstatning:

Mindsteerstatning pr. ejendom 3.700 kr.

Omkostninger til sagkyndig bistand 727 kr.

Samlet krav 4.427 kr.

Der henvises i øvrigt til landinspektør Mølbaks generelle bemærkninger, der er refereret under erstatningskravet fra løbenummer 8, Steen Knudsen.

Løbenummer 22, Roskilde Tekniske Skole, matr. nr. 14s, Svogerslev by, Svogerslev, m.fl., har ved advokat Helle Carlsen nedlagt påstand om erstatning på et beløb, der ikke er mindre end det beløb pr. hektar, som de øvrige lodsejere med tilliggende arealer er blevet tilbudt. 27,2 ha var i det oprindelige forslag til råstofplan for Region Sjælland udlagt som graveområde, mens de øvrige 30,4 ha i det oprindelige forslag var udlagt som interesseområde. Inden fredningsforslaget blev vedtaget, var alle områderne i henhold til Region Sjællands Råstofplan 2012-2023 udlagt til interesseområder. Alle arealerne, der er udlagt som interesseområde inden for fredningsområdets grænser, ligger i tilslutning til de udlagte graveområder, og vil derfor skulle erstattes til samme hektarpris som de hektarer, der allerede er udlagt til graveområder.

Subsidiært skal de områder, der i det oprindelige forslag til råstofplan var udlagt til graveområde, erstattes efter samme principper som de øvrige lodsejere i området er blevet tilbudt, mens de

Øvrige 30,4 hektar skal erstattes til mindst 600.000 kr./ha med tillæg for indeksering til 2013-priser, der også tager hensyn til generelt stigende råstofpriser.

Yderligere er det anført, at fredningen vil medføre et større indtægtstab, da fredningen vil forhindre anvendelse af arealerne til eksempelvis maskinkurser og planteøvelser i form af plantning af træer, buske og etablering af læhegn. Fredningen er stærkt begrænsende i forhold til bygningsudvidelser, og dette vil i sig selv være en hindring for at følge samfundsudviklingen inden for undervisningsområdet. Endelig forudsætter fredningen, at der udarbejdes et lokalplanforslag, som i sig selv vil udløse en udgift på ikke under 200.000 kr.

Endelig er det anført, at Roskilde Tekniske skole siden 2007 har overvejet, om ejendommen skulle afstås med henblik på at opnå en større fortjeneste, som kan anvendes til erhvervelse af en anden og større ejendom. Skolen forhandlede med lodsejere fra området med henblik på afståelse, men der var ikke enighed om prisen.

Der henvises i øvrigt til Advokat Helle Carlsens generelle bemærkninger, der er refereret under erstatningskravet fra løbenummer 14, Hans Christian Kjeld Jensen.

Løbenummer 23, Hanne Gunver Adamsen, Olufshøj, Ledreborg Allé 49, 4000 Roskilde, matr. nr. 13a m.fl. Svogerslev by, Svogerslev, har ved landinspektør Jens Mølbak nedlagt følgende påstand om erstatning:

Forbud mod flerårige udsigtshæmmende afgrøder	363.155 kr.
§ 16 og § 18 beskyttede arealer	4.570 kr.
Ny sti på privat jord	5.994 kr.
Værditab	443.000 kr.
Omkostninger til sagkyndig bistand	<u>14.833 kr.</u>
Samlet krav	<u>831.552 kr.</u>

Der henvises i øvrigt til landinspektør Mølbaks generelle bemærkninger, der er refereret under erstatningskravet fra løbenummer 8, Steen Knudsen.

Advokat Helle Carlsen har på vegne af samme lodsejer nedlagt påstand om erstatning på 4.562.580 kr. Dette beløb fremkommer som 4,1478 ha à 1,1 mio. kr.

Der henvises i øvrigt til Advokat Helle Carlsens generelle bemærkninger, der er refereret under erstatningskravet fra løbenummer 14, Hans Christian Kjeld Jensen.

Løbenummer 24, Ulrik Salmosen, Glimvej 19 b, 4000 Roskilde, del af matr. nr. 12 Glim by, Glim (udgået af fredningsforslaget) har ved landinspektør Jens Mølbak nedlagt følgende påstand om erstatning:

Omkostninger til sagkyndig bistand	<u>1.396 kr.</u>
Samlet krav	<u>1.396 kr.</u>

Løbenummer 26, Morten Søndervang Nielsen og Gitte Bjørn Søndervang Mikkelsen, Ledreborg Allé 98, 4000 Roskilde, matr. nr. 17f Engmarken, Roskilde Jorder, har ved landinspektør Jens Mølbak nedlagt følgende påstand om erstatning:

Mindsteerstatning pr. ejendom	3.700 kr.
Omkostninger til sagkyndig bistand	<u>843 kr.</u>
Samlet krav	<u>4.543 kr.</u>

Der henvises i øvrigt til landinspektør Mølbaks generelle bemærkninger, der er refereret under erstatningskravet fra løbenummer 8, Steen Knudsen.

Løbenummer 27, M&G Ejendomme ApS c/o Gitte Mikkelsen, Ledreborg Allé 98, 4000 Roskilde, matr. nr. 17a Engmarken, Roskilde Jorder, har ved landinspektør Jens Mølbak nedlagt følgende påstand om erstatning:

Grundbeløb	5.957 kr.
Omkostninger til sagkyndig bistand	<u>2.186 kr.</u>
Samlet krav	<u>8.143 kr.</u>

Der henvises i øvrigt til landinspektør Mølbaks generelle bemærkninger, der er refereret under erstatningskravet fra løbenummer 8, Steen Knudsen.

Løbenummer 30, Helle Grenaa Larsen og Thorkild Grenaa Larsen, Ledreborg Allé 106, 4000 Roskilde, matr. nr. 17g Engmarken, Roskilde Jorder, har ved landinspektør Jens Mølbak nedlagt følgende påstand om erstatning:

Forbud mod flerårige udsigtshæmmende afgrøder	213.675 kr.
Eksisterende sti på privat jord	3.497 kr.
Værditab	231.000 kr.
Omkostninger til sagkyndig bistand	<u>9.467 kr.</u>
Samlet krav	<u>457.639 kr.</u>

Der henvises i øvrigt til landinspektør Mølbaks generelle bemærkninger, der er refereret under erstatningskravet fra løbenummer 8, Steen Knudsen.

Advokat Helle Carlsen har på vegne af samme lodsejer nedlagt påstand om erstatning på 12.702.360 kr. Dette beløb fremkommer som 11,5476 ha à 1,1 mio. kr.

Der henvises i øvrigt til Advokat Helle Carlsens generelle bemærkninger, der er refereret under erstatningskravet fra løbenummer 14, Hans Christian Kjeld Jensen.

Fredningsnævnets bemærkninger og afgørelse:

Fredningsnævnets afgørelse er truffet i enighed.

Fredningsnævnet har ved udmåling af erstatning efter naturbeskyttelseslovens § 39 taget udgangspunkt i de takster, som Natur- og Miljøklagenævnet har anvendt i sin seneste praksis. Fredningsnævnet anvender således en grundtakst på 3.600 kr./ha. Fredningsnævnet har besluttet at anvende halv grundtakst for havearealer, altså 1.800 kr./ha.

For arealer, der i forvejen er reguleret efter naturbeskyttelseslovens § 18 om beskyttelseslinjer ved fortidsminder, har fredningsnævnet besluttet at anvende halv grundtakst, altså 1.800 kr./ha.

For arealer, der i forvejen er reguleret efter naturbeskyttelseslovens § 16 om beskyttelseslinjer ved søer og vandløb, har fredningsnævnet besluttet at anvende halv grundtakst med tillæg af 6.000 kr./ha, altså i alt 7.800 kr./ha, hvis disse arealer ligger i den del af fredningsområdet, der ligger vest for Orehøjvej. For så vidt angår denne type areal, der er beliggende i den øvrige del af fredningsområdet anvendes halv grundtakst med tillæg af 5.000 kr./ha, altså 6.800 kr./ha.

Fredningsnævnet har besluttet, at fredning af arealer, der er i forvejen er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3 om beskyttede naturtyper, ikke skal erstattes.

Fredningsnævnet har vedrørende fredningsafgørelsens § 8 om særbestemmelserne om blandt andet forbud mod jordbearbejdning på det særlige arkæologiske område på del af matr. nr. 2b og del af matr. nr. 6a Lejre by, Lejre besluttet at erstatte dette indgreb med 30.000 kr./ha.

Fredningsnævnet har besluttet, at fredning af arealer omfattet af fredningsafgørelsens § 6 om forbud mod ny beplantning med træer, buske eller læhegn og forbud mod etablering af flerårige udsigtshæmmende afgrøder på resterende landbrugsarealer skal erstattes med grundtaksten med tillæg af 6.000 kr./ha, altså i alt 9.600 kr. Dette gælder for den del af fredningsområdet, som er beliggende vest for Orehøjvej. For den øvrige del af fredningsområdet er det på de resterende landbrugsarealer tilladt at plante bærbuske i erhvervsøjemed i maksimalt 1,4 meters højde, og nævnet har besluttet at erstatte dette indgreb med grundtaksten med tillæg af 5.000 kr./ha, altså 8.600 kr./ha.

Fredningsnævnet har besluttet, at ny sti skal erstattes med 60 kr. pr. lb. meter, mens eksisterende stier skal erstattes med 20 kr. pr. lb. meter for at blive fastholdt som sti.

Fredningsnævnet har besluttet, at mindsteerstatningen skal være identisk med grundtaksten for 1 ha, altså 3.600 kr.

Fredningsnævnet har overvejet, om der skulle gives særskilt erstatning for en eventuel forringelse af jagtmulighederne. Nævnet har dog konkluderet, at den generelle erstatning dækker de eventuelle gener, som fredningen måtte medføre for jagtinteresserne. Nævnet har herved navnlig lagt vægt på, at generne må antages at være begrænsede, og det bemærkes i denne forbindelse, at fredningsnævnet i fredningsafgørelsens § 7, stk. 4, har pålagt plejemyndigheden at opsætte skilte ved indgangene til trampesporet mellem Lyngageren og Ravnshøjvej, der præciserer forbuddet mod løse hunde af hensyn til vildtet.

Fredningsnævnet har besluttet at revidere fredningsafgørelsens § 2 vedrørende udstykning og arealoplægning, således at udstykning og arealoplægning, der sker i overensstemmelse med landbrugslovens § 10 og § 29, kan ske uden fredningsnævnets dispensation. Fredningsnævnet finder derfor ikke anledning til at tillægge særskilt erstatning vedrørende bestemmelsen om udstykning og arealoplægning.

Efter naturbeskyttelseslovens § 39, stk. 1, 3. pkt., tilkendes ikke erstatning for fredning af offentligt ejede arealer, medmindre den fredede ejendom er erhvervet med henblik på midlertidig besiddelse. Der tilkendes således ikke erstatning til løbenummer 7, Københavns Kommune, eller til løbenummer 25, Roskilde Kommune, eller til løbenummer 32, Lejre Kommune, eller til løbenummer 33, Vejdirektoratet.

Fredningsnævnet har i denne forbindelse overvejet, om de arealer, der tilhører løbenummer 22, Roskilde Tekniske Skole, kan betragtes som offentligt ejede arealer med den virkning, at der ikke skal betales erstatning for fredningen af disse arealer. Det fremgår af Roskilde Tekniske Skoles vedtægter, at skolen er en selvejende institution, der er godkendt af undervisningsministeren efter lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse. Fredningsnævnet finder, at Roskilde Tekniske Skole i fredningsmæssig sammenhæng må betragtes som en selvstændig (privat) juridisk person med egen formue, herunder fast ejendom, og med den virkning, at institutionens arealer ikke kan betragtes som offentligt ejede arealer. Fredningsnævnet finder derfor, at løbenummer 22, Roskilde Tekniske Skole, er berettiget til at modtage erstatning for det tab, som fredningen påfører institutionen.

Fem lodsejere har anmodet om en samlet erstatning på over 196 mio kr. til dækning af et tab ved ikke at kunne udnytte grusforekomster på ejendommene. Hertil bemærker Fredningsnævnet indledningsvist, at nævnet ikke har anledning til at betvivle, at der på de pågældende ejendomme er grusforekomster. Nævnet må imidlertid lægge til grund, at ingen af de arealer, der er omfattet af nærværende fredning, er udlagt til graveområde i Råstofplan for Region Sjælland 2012-2023,

der blev vedtaget af Regionsrådet den 13. december 2012, og heller ikke i den tidligere råstofplan, Råstofplan 2008 for Region Sjælland. Derimod er nogle af arealerne udlagt til interesseområde.

På Region Sjællands hjemmeside defineres et "interesseområde" således: "Hvad er et interesseområde? Interesseområder er udlagt som en reservation for en eventuel fremtidig indvinding af råstoffer. I interesseområderne er der endnu ikke sket en endelig afvejning mellem den formodede råstofressource og de øvrige interesser i området".

Fredningsnævnet er af den opfattelse, at ejerne af arealer i interesseområder ikke har nogen berettiget forventning om, at der er en nært forestående mulighed for at udnytte grusforekomsten på ejendommene, blot fordi disse arealer er udlagt til interesseområde for råstofudnyttelse.

Denne opfattelse bestyrkes af, at repræsentanten for disse fem lodsejere i sin indsigelse af 27. februar 2013 imod fredningsforslaget blandt andet anførte, at Region Sjællands vedtagelse i december 2012 af råstofplanen betød, at "den umiddelbare risiko for råstofgravning i området er hermed som minimum udsat til næste revision af råstofplanen, samtidig med at råstofplanen for Region Sjælland som helhed indeholder en råstofmængde svarende til et skønnet forbrug på 10-12 år".

Da fredningsnævnet heller ikke på andet grundlag finder det dokumenteret, at ejerne af de pågældende ejendomme med grusforekomster har lidt et større tab ved fredningen, end det tab som erstattes ved de oven for nævnte generelle erstatninger, kan fredningsnævnet ikke tage disse ejeres erstatningspåstande vedrørende grusforekomsten til følge.

Fredningsnævnet har tilkendt godtgørelse til lodsejernes nødvendige udgifter til bistand under fredningssagens behandling for fredningsnævnet som neden for anført.

Efter naturbeskyttelseslovens § 49, stk. 3, 1. pkt., afholder staten tre fjerdedele af de tilkendte erstatninger. Fredningsnævnet har ikke fundet grundlag for at fravige denne regel i medfør af stk. 4 i § 49. Fredningsnævnet bestemmer i medfør af § 49, stk. 3, sidste pkt., at resten af erstatningen afholdes af den kommune, hvor ejendommen ligger.

Fredningsnævnet bestemmer i medfør af naturbeskyttelseslovens § 35, stk. 11, at udgifterne til det medlem, der er udpeget af Miljøministeren, skal fordeles mellem Lejre kommune og Roskilde kommune, således at hver af kommunerne afholder halvdelen af udgifterne.

De tilkendte erstatningsbeløb forrentes i medfør af naturbeskyttelseslovens § 39, stk. 4, fra den 11. december 2013, hvor fredningsnævne traf afgørelse, og indtil erstatningen udbetales. Forrentningen sker med en årlig rente, der svarer til Danmarks Nationalbanks diskonto.

Miljøministeren søger i medfør af naturbeskyttelseslovens § 49, stk. 1, for, at de tilkendte erstatninger udbetales. En erstatning kan først kræves udbetalt, når det er endeligt afgjort, om

fredningen skal gennemføres. Det følger også af § 49, stk. 1, at en erstatning tidligst kan kræves udbetalt, når Natur- og Miljøklagenævnet måtte have opretholdt fredningsnævnets afgørelse.

Fredningsnævnet bestemmer derfor, at der skal ydes følgende erstatninger:

Nedenfor følger for hver lodsejer en opstilling, som viser:

- Løbenummer
- Matrikelnummer
- Ejerlav
- Lodsejerens navn og adresse
- Tabel med beregning af erstatning
- Godtgørelse for sagkyndig bistand

1	6a 6f 7e Lejre By, Allerslev	Ditlev-Burke Ejendomme ApS Bobjergvej 2 4550 Asnæs
---	---------------------------------------	---

Løbenummer	1	
Areal i alt	41,39 ha	
§ 3 areal	1,31 ha	
Haveareal	0,95 ha	1.710 kr.
§ 16 å og sø areal	3,61 ha	28.158 kr.
§ 18 fortidsminde areal	5,37 ha	9.666 kr.
Forbud mod jordbearbejdning	1,00 ha	30.000 kr.
Landbrug	30,00 ha	288.000 kr.
Ny sti længde	136 m	8.160 kr.
Eksisterende sti længde	1554 m	31.080 kr.
 Erstatning		 396.774 kr.

Omkostninger til sagkyndig bistand, landinspektør	10.000 kr.
Omkostninger til sagkyndig bistand, advokat	10.000 kr.

2	4g 5m 5l 2c Lejre By, Allerslev	Silvia Charlotte Marie Munro Ledreborg Alle 2D 4320 Lejre
---	---	--

Løbenummer	2		
Areal i alt	2,31 ha		
§ 3 areal	1,7 ha		
Haveareal	0,03 ha	54 kr.	
§ 16 å og sø areal	0,46 Ha	3.588 kr.	
§ 18 fortidsminde areal	0,06 ha	108 kr.	
Landbrug	0,06 ha	576 kr.	
Erstatning			4.326 kr.

3	2b Lejre By, Allerslev	Pia Dalhøj Johansen Lasse Lindgård Orehøjvej 21 4320 Lejre
---	---------------------------	---

Løbenummer	3		
Areal i alt	1,67 ha		
§ 18 fortidsminde areal	0,65 ha	1.170 kr.	
Forbud mod jordbearbejdning	0,77 ha	23.100 kr.	
Landbrug	0,25 ha	2.400 kr.	
Erstatning			26.670 kr.

4	12m Kornerup By, Kornerup	FONDEN ØSTAGERGÅRD Slettebjergvej 21 4174 Jystrup Midtsj
---	------------------------------	---

Løbenummer	4	
Areal i alt	9,62 ha	
§ 3 areal	0,18 ha	
Haveareal	0,7 ha	1.260 kr.
§ 16 å og sø areal	0,5 ha	3.400 kr.
§ 18 fortidsminde areal	0,95 ha	1.710 kr.
Landbrug	7,29 ha	62.694 kr.
Erstatning		69.064 kr.

5	13a 12g 11d 11c 11e Kornerup By, Kornerup	Jesper Pilegaard Rishøjvej 3 Kattinge 4000 Roskilde
---	--	--

Løbenummer	5	
Areal i alt	52,92 ha	
§ 3 areal	0,03 ha	
§ 16 å og sø areal	3,14 ha	21.352 kr.
§ 18 fortidsminde areal	4,06 ha	7.308 kr.
Landbrug	45,69 ha	392.934 kr.
Ny sti længde	1250 m	75.000 kr.
Erstatning		496.594 kr.

Omkostninger til sagkyndig bistand, landinspektør	10.000 kr.
Omkostninger til sagkyndig bistand, advokat	3.750 kr.

6	11b del af 11a Helvigmagle By, Glim	Henrik Byrial Jakobsen Blæsenborgvej 9 4320 Lejre
---	---	---

Løbenummer	6		
Areal i alt	9,42 ha		
§ 16 å og sø areal	3,89 ha	26.452 kr.	
Landbrug	5,53 ha	47.558 kr.	
Erstatning		74.010 kr.	

7	del af 18a Helvigmagle By, Glim	Københavns Kommune
---	------------------------------------	--------------------

Løbenummer	7		
Areal i alt	2,81 ha		
§ 3 areal	2,72 ha		
§ 16 å og sø areal	0,09 ha	612 kr.	
Erstatning		612 kr.	

(Men der betales ingen erstatning)

8	10a Helvigmagle By, Glim	Steen Knudsen Ledreborg Alle 12 4320 Lejre
---	-----------------------------	--

Løbenummer	8		
Areal i alt	1,65 ha		
Haveareal	0,61 ha	1.098 kr.	
Landbrug	1,04 ha	8.944 kr.	
Erstatning		10.042 kr.	

Omkostninger til sagkyndig bistand, landinspektør 2.470 kr.

9	10f 10c 10e del af 10d 8c 8b 8d del af 8a Helvigmagle By, Glim	Stig Carsten Larsen Ledreborg Alle 16 4320 Lejre
---	--	--

Løbenummer	9	
Areal i alt	56,93 ha	
§ 3 areal	0,07 ha	
Haveareal	1,17 ha	2.106 kr.
§ 18 fortidsminde areal	3,24 ha	5.832 kr.
Landbrug	52,45 ha	451.070 kr.
Ny sti længde	300 m	18.000 kr.
Erstatning		477.008 kr.

Omkostninger til sagkyndig bistand, landinspektør 10.000 kr.

10	del af 7a Helvigmagle By, Glim	Frederik Kolmorgen Søndergaard Ledreborg Alle 18 4320 Lejre
----	-----------------------------------	--

Løbenummer	10	
Areal i alt	9,89 ha	
§ 3 areal	0,07 ha	
Haveareal	2,43 ha	4.374 kr.
Landbrug	7,39 ha	63.554 kr.
Erstatning		67.928 kr.

Omkostninger til sagkyndig bistand, landinspektør 8.627 kr.

11	7b 7c 7e 6c 6b 6d del af 6a Helvigmagle By, Glim	Henrik Peter Ørum Petersen Ledreborg Alle 20 4320 Lejre
----	---	--

Løbenummer	11		
Areal i alt	32,84 ha		
§ 3 areal	0,04 ha		
Haveareal	0,97 ha	1.746 kr.	
Landbrug	31,83 ha	273.738 kr.	
Erstatning			275.484 kr.

12	6e Svogerslev By, Svogerslev	Hans Christian Kongsgaard Nielsen Kongsgården Orehøjvej 15A Gl Lejre 4320 Lejre
----	------------------------------------	--

Løbenummer	12		
Areal i alt	13,48 ha		
§ 3 areal	0,12 ha		
Landbrug	13,36 ha	114.896 kr.	
Ny sti længde	680 m	40.800 kr.	
Erstatning			155.696 kr.

Omkostninger til sagkyndig bistand, landinspektør 8.321 kr.

13	del af 5g Svogerslev By, Svogerslev	TARCO EJENDOM NR. 1 ApS Slipshavnsvej 12 5800 Nyborg
----	---	---

Løbenummer	13	
Areal i alt	3,90 ha	
Landbrug	3,90 ha	33.540 kr.
Erstatning		33.540 kr.

14	5h Svogerslev By, Svogerslev 5g 5b 5f 5e 1 Helvigmagle By, Glim 17i Engmarken, Roskilde Jorder del af 9a Glim By, Glim del af 70c Vestermarken, Roskilde Jorder	Hans Christian Kjeld F Jensen Askelygård Ledreborg Alle 30A 4000 Roskilde
----	---	---

Løbenummer	14	
Areal i alt	76,66 ha	
§ 3 areal	2,34 ha	
Haveareal	4,88 ha	8.784 kr.
Landbrug	69,44 ha	597.184 kr.
Ny sti længde	170 m	10.200 kr.
 Erstatning		 616.168 kr.

Omkostninger til sagkyndig bistand, landinspektør 10.000 kr.

15	5d 5a Helvigmagle By, Glim	Mette Hill Lærkesen Kim Lærkesen Helvigmaglevej 5 4000 Roskilde
----	----------------------------------	--

Løbenummer	15	
Areal i alt	2,69 ha	
Haveareal	2,61 ha	4.698 kr.
Landbrug	0,08 ha	688 kr.
Erstatning		5.386 kr.

Omkostninger til sagkyndig bistand, landinspektør 5.001 kr.

16	4d 4b 4e 3b del af 3a Helvigmagle By, Glim	Arne Ørgaard Rasmussen Ledreborg Alle 26 4000 Roskilde
----	---	---

Løbenummer	16	
Areal i alt	34,83 ha	
Haveareal	0,86 ha	1.548 kr.
§ 18 fortidsminde areal	2,83 ha	5.094 kr.
Landbrug	31,14 ha	267.804 kr.
Erstatning		274.446 kr.

Omkostninger til sagkyndig bistand, landinspektør 10.000 kr.

17	4c Helvigmagle By, Glim	Kim Einsberg Nissen Lyngageren 90 4000 Roskilde
----	----------------------------	---

Løbenummer 17
Areal i alt 0,23 ha
Haveareal 0,23 ha 414 kr.
Erstatning 414 kr.

18	4a Helvigmagle By, Glim	Eva J Liljendal Johannessen Niels Liljendal Ledreborg Alle 24 4000 Roskilde
----	----------------------------	---

Løbenummer 18
Areal i alt 2 ha
Haveareal 0,82 ha 1.476 kr.
Landbrug 1,18 ha 10.148 kr.
Erstatning 11.624 kr.

Omkostninger til sagkyndig bistand, landinspektør 2.383 kr.

19	2a Helvigmagle By, Glim	Inge Dannemose Ledreborg Alle 28 4000 Roskilde
----	----------------------------	--

Løbenummer 19
Areal i alt 1,51 ha
Haveareal 0,86 ha 1.548 kr.
Landbrug 0,65 ha 5.590 kr.
Erstatning 7.138 kr.

Omkostninger til sagkyndig bistand, landinspektør 4.406 kr.

20	2c Helvigmagle By, Glim	Ledreborg Alles vandværk I/S Ledreborg Alle 30A 4000 Roskilde Fmd.: Hans Chr. Jensen
----	----------------------------	--

Løbenummer 20
Areal i alt 0,03 ha
Haveareal 0,03 ha 54 kr.
Erstatning 54 kr.

Omkostninger til sagkyndig bistand, landinspektør 697 kr.

21	20a Svogerslev By, Svogerslev	Gitte Korsholm Kristoffersen Røde Hus Ledreborg Alle 40 Svogerslev 4000 Roskilde
----	-------------------------------------	---

Løbenummer 21
Areal i alt 0,12 ha
Haveareal 0,12 ha 216 kr.
Erstatning 216 kr.

Omkostninger til sagkyndig bistand, landinspektør 727 kr.

22	14s 14a 21b del af 21a Svogerslev By, Svogerslev del af 13 17h Engmarken, Roskilde Jorder	Roskilde Tekniske Skole Postbox 132, Pulsen 10 4000 Roskilde
----	--	---

Løbenummer	22	
Areal i alt	68,78 ha	
§ 3 areal	0,28 ha	
§ 18 fortidsminde areal	0,73 ha	1.314 kr.
Landbrug	67,77 ha	582.822 kr.
Ny sti længde	122 m	7.320 kr.
Erstatning		591.456 kr.

23	13a 13l Svogerslev By, Svogerslev	Hanne Gunver Adamsen Olufshøj Ledreborg Alle 49 Svogerslev 4000 Roskilde
----	--	---

Løbenummer	23	
Areal i alt	22,25 ha	
§ 3 areal	0,07 ha	
Haveareal	1,58 ha	2.844 kr.
§ 18 fortidsminde areal	2,41 ha	4.338 kr.
Landbrug	18,19 ha	156.434 kr.
Ny sti længde	50 m	3.000 kr.

Erstatning 166.616 kr.

Omkostninger til sagkyndig bistand, landinspektør 10.000 kr.

24	del af 12 Glim By, Glim 12 Udgået	Ulrik Salmonsens Glimvej 19B 4000 Roskilde
----	---	--

Omkostninger til sagkyndig bistand, landinspektør 1.396 kr.

25	"v" Svogerslev By, Svogerslev "c" "æ" "m" 17l 17d Engmarken, Roskilde Jorder	Roskilde Kommune Rådhusbuen 1 postboks 100 4000 Roskilde
----	---	---

Løbenummer	25		
Areal i alt	12,05 ha		
Landbrug	12,05 ha	103.630 kr.	
Erstatning		103.630 kr.	

(Men der tilkendes ingen erstatning)

26	17f Engmarken, Roskilde Jorder	Morten Søndervang Nielsen Gitte Bjørn Søndervang Mikkelsen Ledreborg Alle 98 4000 Roskilde
----	--------------------------------------	---

Løbenummer	26		
Areal i alt	0,48 ha		
Haveareal	0,46 ha	828 kr.	
Landbrug	0,02 ha	172 kr.	
Erstatning		1.000 kr.	

Omkostninger til sagkyndig bistand, landinspektør 843 kr.

27	17a Engmarken, Roskilde Jorder	M & G EJENDOMME ApS c/o Gitte Mikkelsen Ledreborg Alle 98 4000 Roskilde
----	--------------------------------------	---

Løbenummer	27	
Areal i alt	1,61 ha	
Haveareal	1,51 ha	2.718 kr.
Landbrug	0,10 ha	860 kr.

Erstatning 3.578 kr.

Omkostninger til sagkyndig bistand, landinspektør 2.186 kr.

28	17m Engmarken, Roskilde Jorder	Martin Hau Hildan Faber Ledreborg Alle 102 4000 Roskilde
----	--------------------------------------	---

Løbenummer	28	
Areal i alt	0,08 ha	
Haveareal	0,08 ha	144 kr.

Erstatning 144 kr.

29	17k Engmarken, Roskilde Jorder	Ilse Lemcke Stær Jon Gunnarson Ledreborg Alle 104 4000 Roskilde
----	--------------------------------------	--

Løbenummer	29		
Areal i alt	0,08 ha		
Haveareal	0,07 ha	126 kr.	
Landbrug	0,01 ha	86 kr.	
Erstatning			212 kr.

30	17g Engmarken, Roskilde Jorder	Helle Grenaa Larsen Thorkild Grenaa Larsen Ledreborg Alle 106 4000 Roskilde
----	--------------------------------------	--

Løbenummer	30		
Areal i alt	11,55 ha		
Haveareal	0,51 ha	918 kr.	
Landbrug	11,04 ha	94.944 kr.	
Erstatning			95.862 kr.

Omkostninger til sagkyndig bistand, landinspektør 9.467 kr.

31	9d Glim By, Glim	Malene Lilleris Knudsen Egholmmarken 12 4070 Kirke Hyllinge
----	---------------------	--

Løbenummer	31		
Areal i alt	0,14 ha		
Haveareal	0,14 ha	252 kr.	
Erstatning			252 kr.

32	del af "c" "b" Helvigmagle By, Glim	Lejre Kommune Møllebjergvej 4 4330 Hvalsø
----	---	---

Løbenummer	32	
Areal i alt	5,71 ha	
§ 16 å og sø areal	0,20 ha	1.360 kr.
§ 18 fortidsminde areal	0,30 ha	540 kr.
Landbrug	5,21 ha	44.806 kr.
Erstatning		46.706 kr.

(Men der tilkendes ingen erstatning)

33	"e" Kornerup By, Kornerup "ø" Svogerslev By, Svogerslev "u" Engmarken, Roskilde Jorder	Vejdirektoratet Niels Juels Gade 13 1022 København K
----	---	--

Løbenummer	33	
Areal i alt	3,22 ha	
§ 16 å og sø areal	0,26 ha	1.768 kr.
Landbrug	2,96 ha	25.456 kr.
Erstatning		27.224 kr.

(Men der tilkendes ingen erstatning)

Da den samlede erstatning i anledning af fredningen overstiger 500.000 kr., skal Natur- og Miljøklagenævnet efterprøve fredningsnævnets afgørelse i sin helhed, uanset om afgørelsen påklages, jf. naturbeskyttelseslovens § 42. Fredningsnævnet vil derfor forelægge denne afgørelse for Natur- og Miljøklagenævnet.

Klagevejledning

Denne afgørelse kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 43 påklages til Natur- og Miljøklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV. Klage skal indgives skriftligt til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende klageberettigede, dog højst 4 uger fra den offentlige bekendtgørelse af afgørelsen, jf. naturbeskyttelsesloven § 43, jf. § 87.

Klageberettiget er ejere og brugere, der anser sig for berettiget til større erstatning eller godtgørelse, samt de myndigheder, der skal udrede en del af erstatningen. Der henvises til Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

Det fremgår af naturbeskyttelseslovens § 47, at fredningsnævnets afgørelse om godtgørelse for nødvendige udgifter til sagkyndig bistand under fredningssagens behandling ikke kan påklages.

Niels Boye

Karin Haldrup

Linda Lauritsen

Frede Lærke

DISPENSATIONER>

Afgørelser - Reg. nr.:

Herunder ses afgørelser i dispensationssager for denne fredning

FREDNINGSNÆVNET FOR ØSTSJÆLLAND

Helligkorsvej 7, 3. sal, 4000 Roskilde

Tlf.: 56 64 27 26, e-mail: oestsjaelland@fredningsnaevn.dk

Lejre kommune
Møllebjergvej 4
4330 Hvalsø
Center for Veje & Trafik
Att.: Helle Lagersted Jørgensen

Fremsendes pr. mail: hlaj@lejre.dk

FS 14/2013

Den 28. maj 2013

**Ejendomme: Matr. nre.: 3b og 2b Helvigmagle By, Glim og matr.nr. 17I, Engmarken, Roskilde.
Beliggende: Ledreborg Allé 5 (fodermesterhuset) og Ledreborg Allé 7 (vandværket) begge Lejre kommune, samt Ledreborg Allé 69 (rotunden) (Roskilde kommune)
Lejre kommunes j.nr.: 12/4255
Naturstyrelsen Roskildes j.nr.: NST-4112-01660.**

Lejre kommune har i ansøgning af 15. februar 2013 på egne og på Roskilde kommunes vegne ansøgt om tilladelse til at fælde nogle træer i anledning af etablering af cykelsti langs Ledreborg Allé fra Lyngageren til Lindemborgvej. Ansøgningen er modtaget i fredningsnævnet den 17. april 2013.

Det fremgår af ansøgningen, at kommunerne har besluttet at etablere den sidste delstrækning cykelsti langs Ledreborg Allé. Denne er en fortsættelse af den eksisterende cykelsti, der i dag ender ved Lyngageren.

Det er oplyst, at der er tre steder på strækningen, hvor det ikke er muligt at etablere den 2,5 meter brede cykelsti langs den nordlige vejside, uden at rækken af allétræer bliver berørt. Der ansøges derfor om dispensation til fældning af de berørte træer.

I Lejre kommune påvirkes allétræer henholdsvis ved Ledreborg Allé nr. 5 og ved Ledreborg Allé nr. 7. I Roskilde kommune påvirkes et enkelt allétræ mellem alléen og rotunden. Da det er et stort antal træer, der påvirkes ved løsningen foran

ejendommene, er Lejre kommune indstillet på at afvige fra vejlovgivningens krav, herefter det alene vil være 6–7 træer, der skal fældes i Lejre kommune.

Ansøgerne har oplyst, at en alternativ linjeføring på bagsiden af Ledreborg Allé nr. 5 og 7 vil medføre, at cyklisternes fremkommelighed forringes, at trygheden ved at færdes langs den øvrige trafik vil forsvinde, og at de berørte lodsejere vil få vejanlæg på begge sider af deres bygning, ligesom der vil være øgede omkostninger til ekspropriation og anlæg og driftsomkostninger til vedligeholdelse af hjørnearealer.

Det er ansøgernes opfattelse, at synsindtrykket af alléen kan fastholdes efter en fældning, og at alléen fortsat vil fremstå som et væsentligt kultur- og landskabeligt element langs Ledreborg Allé.

Ejendommene er omfattet af kendelse afsagt af Fredningsnævnet for Roskilde Amtsrådskreds den 28. februar 1942 om fredning vedr. Ledreborg Allé samt af Danmarks Naturfredningsforenings fredningsforslag FS 32/2012 om supplerende fredning ved Gl. Lejre og Ledreborg Allé.

Det fremgår af fredningskendelsen af 28. februar 1942, at formålet med fredningen er at bevare alléen af historiske hensyn og på grund af alléens store skønhed. Ifølge kendelsen skal alléens træer opretholdes og må ikke fældes, uden hvor det skønnes nødvendigt af godsets forstlige tilsyn.

Det fremgår af fredningsforslaget om supplerende fredning af Gl. Lejre og Ledreborg Allé (FS 32/2012), at formålet med forslaget blandt andet er at sikre landskabet omkring Ledreborg Alle, så alléen kan opleves både fra det omkringliggende landskab og vejene, og fra selve alléen og således at det sikres, at alléen bevares, vedligeholdes og løbende suppleres, således at alléen fremstår som et væsentligt kultur- og landskabselement.

I forslaget § 8 foreslås det, at det ikke skal være tilladt at fælde eller beskære alléens træer, ud over hvad der er beskrevet i en plejeplan. Fældning af allétræer kræver godkendelse af fredningsnævnet. Der må ikke jordbearbejdes eller saltes tættere end 1 m fra allétræernes stammer, og træerne må ikke udsættes for direkte eller indirekte ødelæggelse eller beskadigelse. Beskæring af hensyn til trafiksikkerheden kan ske med fredningsnævnets godkendelse.

Fredningsnævnet har foretaget besigtigelse i sagen den 15. maj 2013 og konstaterede da, at der ikke er overensstemmelse mellem det i ansøgningen angivne antal træer, der vil blive berørt af anlæggelsen af cykelstien, og det antal træer, som ansøgerne under besigtigelsen ønskede fældet.

I Lejre kommune var der således ud for ejendommen Ledreborg Allé 5 (fodermesterboligen) 5 træer, der ønskes fældet, og ud for ejendommen Ledreborg Allé 7 (vandværket) var der ligeledes 5 træer, der ønskes fældet. Hertil kom yderligere et træ mellem alléen og rotunden (i Roskilde kommune).

Der var ved Ledreborg Allé 5 tale om tre træer, der står foran bygningen og meget tæt på forhaven, og to træer der står på hver sin side og i forlængelse af de nævnte

tre træer. Ved Ledreborg Allé 7 var der tale om to træer ud for bygningen og to træer vest for bygningen og et træ øst for bygningen.

Danmarks Naturfredningsforenings repræsentanter har under besigtigelsen anført, at det er et meget stort antal træer, der ønskes fældet, og at foreningen derfor mener, at det er bedst, hvis cykelstien føres bag om bygningerne.

Afgørelse

I afgørelsen har deltaget fredningsnævnets formand, dommer Linda Lauritsen samt nævnsmedlemmerne Karin Haldrup, Niels Boye og Frede Lærke.

Fredningsnævnets afgørelse er enstemmig.

Efter besigtigelsen er det nævnets opfattelse, at fældning af 5 træer ved ejendommen Ledreborg Allé 7 (vandværket) vil bryde indtrykket af en sammenhængende allé. Nævnet finder derfor, at det ansøgte er i strid med både formålet i fredningsnævnets kendelse af den 28. februar 1942 om fredning af Ledreborg Allé og formålet i Danmarks Naturfredningsforenings forslag om supplerende fredning ved Gl. Lejre og Ledreborg Allé. Nævnet kan derfor ikke imødekomme det ansøgte vedrørende de 5 træer foran Ledreborg Allé nr. 7 (vandværket).

Tilsvarende finder nævnet efter besigtigelsen, at fældning af 5 træer ved ejendommen Ledreborg Allé 5, (fodermesterboligen), vil bryde indtrykket af en sammenhængende allé. Derimod finder nævnet, at en fældning af de tre træer, der står umiddelbart foran huset og i en naturlig forlængelse af haven ikke i væsentlig grad vil bryde indtrykket af en sammenhængende allé. Når der henses til, at formålet med fældningen af træerne er at etablere en cykelsti, finder nævnet, at der kan gives dispensation til fældning af disse tre træer.

Endelig finder nævnet, at der kan gives dispensation til fældning af et enkelt træ, der står i rotunden (i Roskilde kommune), idet dette ikke vil have væsentlig indflydelse på oplevelsen af alléen.

Fredningsnævnet tillader således i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, at den påtænkte fældning af træer udføres, dog med de oven for nævnte begrænsninger, således at der i alt fældes tre træer foran Ledreborg Allé 5, (fodermesterboligen) og ét træ i rotunden.

Denne tilladelse vedrører kun forholdet til fredningsbestemmelsen. Andre nødvendige tilladelser skal søges hos de relevante myndigheder.

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt.

Tilladelser må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Klageberettiget er adressaten for afgørelsen (det vil sige den, der har søgt om dispensation), ejeren af ejendommen, offentlige myndigheder, Danmarks Naturfredningsforening, lokale eller landsdækkende foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen med flere. Der henvises til naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 3, sammenholdt med § 86 og § 87.

Klagen skal indsendes til Fredningsnævnet så vidt muligt elektronisk på oestsjaelland@fredningsnaevn.dk eller pr. brev til Fredningsnævnet, Helligkorsvej 7, 3. sal, 4000 Roskilde.

Fredningsnævnet videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet sammen med afgørelsen og det materiale, der er indgået i sagens bedømmelse. Klageren vil modtage kopi af nævnets brev til Natur- og Miljøklagenævnet.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klage, at der indbetales et gebyr på 500,- kr. Klageren modtager en opkrævning på gebyret fra Natur- og Miljøklagenævnet, når nævnet har modtaget klagen fra Fredningsnævnet. Klageren skal benytte denne opkrævning ved indbetaling af gebyret. I visse tilfælde tilbagebetales gebyret til klageren. Der henvises til Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside, www.nmkn.dk.

Med venlig hilsen

Linda Lauritsen

Kopi til:

- Lejre kommune v. Camilla Højerup (camh@lejre.dk)
- Roskilde kommune v. Morten Vincents
- Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø, Att: Lars Thiim (nst@nst.dk),
- Friluftsrådet (tove.binzer@gmail.com)
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø, (dn@dn.dk)
- DN Lejre v/Tove Binzer, Hjortemarksvej 4, 4330 Hvalsø (Lejre@dn.dk) og (tove.binzer@gmail.com)
- DN Roskilde v. Bjørn Petersen
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V (natur@dof.dk), (lejre@dof.dk)
- Nævnsmedlem Karin Haldrup
- Nævnsmedlem Niels Boye
- Nævnsmedlem Frede Lærke

FREDNINGSNÆVNET FOR ØSTSJÆLLAND

Helligkorsvej 7, 3. sal, 4000 Roskilde

Tlf.: 56 64 27 26, e-mail: oestsjaelland@fredningsnaevn.dk

Eva og Niels Liljendal
Ledreborg Allé 24
4000 Roskilde

FS 6/2013

Den 28. maj 2013

Ejendom: Matr. nr. 4a Helvigmagle By, Glim
Beliggende: Ledreborg Allé 24, 4000 Roskilde
Lejre kommunes j.nr.: 13/2408
Naturstyrelsen Roskildes j.nr.: NST-4112-01507

De har i skrivelse af 25. januar 2013 ansøgt om dispensation til renovering og maling samt tilladelse til etablering af nedsivningsanlæg.

Det fremgår af ansøgningen, at der ønskes tilladelse til at foretage renovering og maling af diverse træværk på ejendommen, såvel på længer som på stuehuset. Det er oplyst, at der ikke vil blive anvendt farver, der på nogen måde kan virke skæmmende, eller som ikke respekterer gårdens historie. Der er endvidere ansøgt om tilladelse til at etablere spildevandsrensning i form af et nedsivningsanlæg, hvilket Lejre kommune har givet påbud om.

Ejendommen er omfattet af Danmarks Naturfredningsforenings fredningsforslag FS 32/2012 om supplerende fredning ved Gl. Lejre og Ledreborg Allé.

Af fredningsforslagets § 3 fremgår blandt andet, at der ikke må foretages terrænændringer, herunder udnyttelse af forekomster i jorden, afgravning, planering, opfyldning eller nyanlæg af veje.

Af fredningsforslagets § 4 fremgår blandt andet, at udvendig ombygning af eksisterende bygninger kræver tilladelse fra fredningsnævnet med hensyn til blandt andet materiale- og farvevalg.

Fredningsnævnet har foretaget besigtigelse i sagen den 15. maj 2013.

Lejre Kommune har i skrivelse af 26. marts 2013 anført, at det er kommunens vurdering, at det ansøgte ikke strider mod fredningsforslagets formål. Da et formål i fredningsforslaget er at sikre de kulturhistoriske værdier i området, er det Lejre kommunes vurdering, at der bør dispenseres til farver, der ikke er skæmmende og som "respekterer gårdens historie". Det ansøgte nedsivningsanlæg strider ikke mod fredningsforslagets § 3 og § 5, idet der ikke foretages terrænændringer. Anlægget etableres under terræn, og terrænet reetableres efterfølgende.

Lejre kommune har endelig gjort opmærksom på, at kommunen i sit høringssvar til fredningsnævnet vedrørende fredningsforslag FS 32/2012 har bemærket, at fredningen ikke bør omfatte bygningsmassen til den enkelte ejendom.

Afgørelse

I afgørelsen har deltaget fredningsnævnets formand, dommer Linda Lauritsen samt nævnsmedlemmerne Karin Haldrup og Niels Boye.

Fredningsnævnets afgørelse er enstemmig.

Da det ansøgte alene omfatter vedligeholdelse af ejendommen i form af renovering og maling af træværk og længer, og da etablering af nedsivningsanlægget ikke vil medføre varige ændringer i terræn, er det fredningsnævnets opfattelse, at det ansøgte ikke er i strid med fredningsforslagets formål.

Fredningsnævnet tillader derfor i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, at det påtænkte arbejde udføres.

Denne tilladelse vedrører kun forholdet til fredningsbestemmelsen. Andre nødvendige tilladelser skal søges hos de relevante myndigheder.

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt.

Tilladelser må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Klageberettiget er adressaten for afgørelsen (det vil sige den, der har søgt om dispensation), ejeren af ejendommen, offentlige myndigheder, Danmarks Naturfredningsforening, lokale eller landsdækkende foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen med flere. Der henvises til naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 3, sammenholdt med § 86 og § 87.

Klagen skal indsendes til Fredningsnævnet så vidt muligt elektronisk på oestsjaelland@fredningsnaevn.dk eller pr. brev til Fredningsnævnet, Helligkorsvej 7, 3. sal, 4000 Roskilde.

Fredningsnævnet videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet sammen med afgørelsen og det materiale, der er indgået i sagens bedømmelse. Klageren vil modtage kopi af nævnets brev til Natur- og Miljøklagenævnet.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klage, at der indbetales et gebyr på 500,- kr. Klageren modtager en opkrævning på gebyret fra Natur- og Miljøklagenævnet, når nævnet har modtaget klagen fra Fredningsnævnet. Klageren skal benytte denne opkrævning ved indbetaling af gebyret. I visse tilfælde tilbagebetales gebyret til klageren. Der henvises til Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside, www.nmkn.dk.

Med venlig hilsen

Linda Lauritsen

Kopi til:

Lejre kommune v. Camilla Højrup (camh@lejre.dk)
Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø, Att: Lars Thiim (nst@nst.dk),
Friluftsrådet (tove.binzer@gmail.com)
Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø,
(dn@dn.dk)
DN Lejre v/Tove Binzer, Hjortemarksvej 4, 4330 Hvalsø (Lejre@dn.dk) og
(tove.binzer@gmail.com)
Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V
(natur@dof.dk), (lejre@dof.dk)
Nævnsmedlem Karin Haldrup
Nævnsmedlem fra Niels Boye

FREDNINGSNÆVNET FOR ØSTSJÆLLAND

Helligkorsvej 7, 3. sal, 4000 Roskilde

Tlf.: 56 64 27 26, e-mail: oestsjaelland@fredningsnaevn.dk

Good Life Home Arkitekter
Svend Peters
Skjoldenæsvej 18
4174 Jystrup

Fremsendes pr. mail: mail@goodlife.dk

FS 12/2013

Den 4. juni 2013

Ejendom: Matr. nr. 12 m Kornerup by, Kornerup
Beliggende: Ravnshøjvej 23, 4320 Lejre (Ravnshøjgård)
Lejre kommunes j.nr.: 13/761
Naturstyrelsen Roskildes j.nr.: NST-4112-01571

De har i skrivelse af 30. december 2012 ansøgt om tilladelse til opførelse af to elevfløje, en værkstedsbygning og et væksthuse på ovennævnte ejendom.

Det fremgår af ansøgningen, at institutionen Ravnshøjgård er et praktisk elevtræningssted for unge med særlige behov. Institutionen har behov for at udvide med nybygning af værksteds-, magasin- og undervisningsrum samt med 10 ekstra elevboliger med tilknyttet fællesrum.

Den bygningsmæssige fornyelse og udvidelse skal danne grundlag for, at gården kan blive et aktivt sted, hvor arbejdet med jorden og dens produkter kommer i centrum for opøvelse og dygtiggørelse af eleverne, der i nogle tilfælde har et meget stort behov for skærmede og trygge rammer, også hvad angår elevboligerne. Byggeprojektet med værksteder, landbrugs- og gartneraktiviteter skal sammen med støttefunktioner og elevboliger skabe fremdriften i gårdens aktiviteter.

Det er oplyst, at den eksisterende 4-længede gård planlægges indrettet og restaureret til sit nye formål med landbrugsgårdens udtryk opretholdt. Ejendommen er med gulkalkede/malede facader med 45 – 50 grader sadeltage af forskellig højde og bredde. Gårdens tagbeklædning af mosgroede bølgeeternitplader skal afløses af en ny samlet stråttækning på hele det oprindelige bygningsanlæg.

Undervisnings- og værkstedsbygningen fra 1992 vil blive opretholdt i sit nuværende udseende med træbeklædte feltinddelte gult malede facader og lysgrålige bølge-eternit plader som tagbeklædning.

En ny grusbelagt gårdsplads på østsiden af den oprindelige 4-fløjede gård vil binde gårdens forskellige enheder sammen. En nybygning for gårdbutik og værksteder opføres i linje med den nuværende værksteds- og undervisningsbygning fra 1992 med gulmalede træbeklædte facader. Begge bygninger vil rumme undervisningslokaler i tagetagen.

Der bygges havemur mellem de oprindelige bygninger og den nye værkstedsbygning. Nærmest nybygningen rejses et drivhus med en væksthushus funktion mod gårdspladsen.

I forlængelse af den nye værkstedsbygning opføres to nye elev-fløje med sadeltag. Nybygningerne for elevboligerne opføres som 1 1/2 etagers længebygninger. Ydervæggene vil være i gulkalket murværk med rejste teglhængte tage med blådæmpede vingetegl med under 50 graders hældning. Adgangen til elevboligerne sker fra de lukkede østvendte haverum, som er skærmet af kraftig hæk, f.eks. bøg.

Ejendommens have- og udenoms areal (der ikke er agerjord), udgør 9.500 kvm. Udbygningsplanen indebærer en udvidelse af dette areal til ca. 12.000 kvm. Gennem udvidelsen af bygningsfeltet kan gårdens kulturhistoriske store have bevares og styrkes, samtidig med at afgrænsningen mellem gårdsanlægget og landskabet bliver klarere defineret.

Ejendommen er omfattet af Danmarks Naturfredningsforenings fredningsforslag FS 32/2012 om supplerende fredning ved Gl. Lejre og Ledreborg Allé.

Af fredningsforslaget fremgår, at formålet med forslaget blandt andet er at sikre landskabet omkring Ledreborg Allé, så alléen kan opleves både fra det omkringliggende landskab og vejene og fra selve alléen gennem en beskyttelse af landskabet imod nybyggeri og større tekniske anlæg, skæmmende indretninger, råstofgrave, beplantning og lignende samt at sikre, at alléen bevares, vedligeholdes og løbende suppleres, således at den fremstår som et væsentligt kultur- og landskabselement.

Af forslagets § 3 om terrænændringer fremgår blandt andet, at der ikke må foretages terrænændringer, herunder udnyttelse af forekomster i jorden, afgravning, planering, opfyldning eller nyanlæg af veje.

Af forslagets § 4 om bebyggelse fremgår blandt andet, at der ikke må opføres ny bebyggelse. Tilbygning til og udvendig ombygning af eksisterende bygninger kræver tilladelse af fredningsnævnet med hensyn til størrelse samt udformning, inkl. materiale- og farvevalg. Fredningen er ikke til hinder for, at der med fredningsnævnets godkendelse af størrelse, udformning, herunder materiale- og farvevalg, opføres de for jordbrugsdriften erhvervsmæssigt nødvendige driftsbygninger i tilknytning til det eksisterende bygningsareal samt de for landbrugsdriften nødvendige læskure til husdyr.

Lejre kommune har i skrivelse af 7. marts 2013 oplyst, at den nuværende institution blev etableret på Ravnshøjgård i 2009, og den fik i 2010 tilladelse til at øge antallet af boliger fra 4 til 8. De nuværende aktiviteter på institutionen er afhængige af at kunne ligge på landet, da undervisningen bl.a. foregår ved, at de unge deltager i vedligeholdelsen af bygningerne og i driften af jorden. Det er kommunens vurdering, at institutionen er til stor samfundsmæssig nytte, og at fredningsforslaget ikke bør være til hinder for, at institutionen kan udvides.

Det er samtidig kommunens vurdering, at udvidelse af institutionen i det ansøgte omfang med ca. 1.200 kvm. udløser lokalplanpligt. Lejre kommune har derfor truffet beslutning om, at der kan udarbejdes en lokalplan for Ravnshøjgård. Kommunen vurderer, at det ansøgte projekt i form og udstrækning vil virke fremmed og dominerende på dette sted, hvor det er forventeligt at se driftsbygninger og ikke byggeri, der i sin placering og udstrækning minder om tæt lav bebyggelse. Kommunen vurderer således, at der i det kommende lokalplanarbejde skal arbejdes videre med bebyggelsens form og udstrækning, således at bebyggelsen i langt højere grad tilpasses eksisterende gårdstruktur.

Fredningsnævnet har foretaget besigtigelse i sagen den 15. maj 2013.

Under besigtigelsen har Danmarks Naturfredningsforenings repræsentant oplyst, at man ingen bemærkninger har til det ansøgte, og at foreningen i det endelige fredningsforslag vil foreslå, at parcellen udgår af fredningen, hvis Lejre kommune udarbejder en lokalplan, der regulerer byggeri og anlæg i relation til institutionsformål.

Afgørelse

I afgørelsen har deltaget fredningsnævnets formand, dommer Linda Lauritsen samt nævnsmedlemmerne Karin Haldrup og Niels Boye.

Fredningsnævnets afgørelse er enstemmig.

Da udsynet fra Ledreborg Allé og hen imod ejendommen og de planlagte nye bygninger i vid udstrækning afskærmes af ejendommen Pilegård, og da udvidelsen af bebyggelsen primært sker i faldende terræn og i retning af motorvejen og Roskilde, er det nævnets opfattelse, at det ansøgte ikke er i strid med Danmarks Naturfredningsforenings fredningsforslag om supplerende fredning ved Gl. Lejre og Ledreborg Allé. Ved vurderingen har fredningsnævnet yderligere henset til, at institutionen udfører en samfundsmæssig væsentlig opgave med uddannelse inden for landbrug af unge med særlige behov, ligesom nævnet har henset til, at det ansøgte allerede var projekteret, da fredningsforslaget blev fremsat.

Fredningsnævnet tillader derfor i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, at det påtænkte byggeri udføres.

Denne tilladelse vedrører kun forholdet til fredningsbestemmelsen. Andre nødvendige tilladelser skal søges hos de relevante myndigheder.

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt.

Tilladelser må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Klageberettiget er adressaten for afgørelsen (det vil sige den, der har søgt om dispensation), ejeren af ejendommen, offentlige myndigheder, Danmarks Naturfredningsforening, lokale eller landsdækkende foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen med flere. Der henvises til naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 3, sammenholdt med § 86 og § 87.

Klagen skal indsendes til Fredningsnævnet så vidt muligt elektronisk på oestsjaelland@fredningsnaevn.dk eller pr. brev til Fredningsnævnet, Helligkorsvej 7, 3. sal, 4000 Roskilde.

Fredningsnævnet videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet sammen med afgørelsen og det materiale, der er indgået i sagens bedømmelse. Klageren vil modtage kopi af nævnets brev til Natur- og Miljøklagenævnet.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klage, at der indbetales et gebyr på 500,- kr. Klageren modtager en opkrævning på gebyret fra Natur- og Miljøklagenævnet, når nævnet har modtaget klagen fra Fredningsnævnet. Klageren skal benytte denne opkrævning ved indbetaling af gebyret. I visse tilfælde tilbagebetales gebyret til klageren. Der henvises til Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside, www.nmkn.dk.

Med venlig hilsen

Linda Lauritsen

Kopi til:

- Lejre kommune v. Camilla Højrup (camh@lejre.dk)
- Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø, Att: Lars Thiim (nst@nst.dk),
- Friluftsrådet (tove.binzer@gmail.com)
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø, (dn@dn.dk)
- DN Lejre v/Tove Binzer, Hjortemarksvej 4, 4330 Hvalsø (Lejre@dn.dk) og (tove.binzer@gmail.com)

- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V (natur@dof.dk), (lejl@dof.dk)
- Nævnsmlem Karin Haldrup
- Nævnsmlem fra Niels Boye

FREDNINGSNÆVNET FOR ØSTSJÆLLAND

Helligkorsvej 7, 3. sal, 4000 Roskilde

Tlf.: 56 64 27 26, e-mail: oestsjaelland@fredningsnaevn.dk

Lejre Kommune
Møllebjergvej 4
4330 Hvalsø

Att.: Planlægger Camilla Højrup

FS 16/2013

Den 27. august 2013

Cykelsti langs Orehøjvej i Lejre kommune
Lejre kommunes j.nr.: 13/7882
Naturstyrelsens j.nr.: NST-4112-01734

I e-mail af 29. maj 2013 har Lejre Kommune ansøgt om fredningsnævnets tilladelse til etablering af en cykelsti langs Orehøjvej.

Det fremgår af ansøgningen og de indsendte tegninger og kort (mærket Sti Gevninge – Gl. Lejre), at kommunen ønsker tilladelse til at anlægge en ny cykelsti mellem Gevninge og Gl. Lejre. Stien anlægges vest for Orehøjvej og har en samlet længde på ca. 2,6 km., heraf 2,4 km. i markarealer. Stien anlægges med 2,5 meter græsklædt skillerabat mod eksisterende kørebane kant, 2,5 meter bred asfalteret sti, 1,0 meter græsklædt rabat og tilpasning mod eksisterende markarealer. På størstedelen af strækningen ligger den planlagte sti stort set i niveau med bagved liggende arealer, men enkelte steder er der deciderede skrånninger, hvorfor der er behov for afgravning. Det er oplyst, at såvel afgravnings- som påfyldningsarealer vil blive afsluttet som græsklædte skrånninger.

En del af cykelstien (sydlig del) i alt ca. 175 meter er omfattet af Naturklagenævnets afgørelse af 12. juli 1995 om fredning af området omkring Gl. Lejre, mens en del af cykelstien (nordlig del) i alt ca. 300 meter ligger inden for det område, der er omfattet af Danmarks Naturfredningsforenings forslag om supplerende fredning ved Gl. Lejre og Ledreborg Allé (FS 32/2012).

Formålet med fredningen i Naturklagenævnets afgørelse af 12. juli 1995 om fredning af området omkring Gl. Lejre er blandt andet at sikre det nationalhistoriske område omkring Gl. Lejre og at forbedre offentlighedens adgangs- og opholdsmuligheder i området. Ifølge afgørelsens § 3 om terrænændringer, må der ikke foretages

terrænændringer, herunder udnyttelse af forekomster i jorden, afgravning, planering, opfyldning eller nyanlæg af veje.

Formålet med Danmarks Naturfredningsforenings forslag om supplerende fredning ved Gl. Lejre og Ledreborg Allé er blandt andet at sikre områdets historiske og kulturhistoriske værdier og at sikre, at det smukke og uberørte landskab omkring Gl. Lejre bibeholdes i sin nuværende tilstand og at sikre og forbedre områdets rekreative værdier, herunder at give offentligheden mulighed for at færdes og opholde sig i landskabet blandt andet via stisystemer. Ifølge fredningsforslagets § 3 om terrænændringer, må der ikke foretages terrænændringer, herunder udnyttelse af forekomster i jorden, afgravning, planering, opfyldning eller nyanlæg af veje.

Afgørelse

I afgørelsen har deltaget fredningsnævnets formand, dommer Linda Lauritsen, samt nævnsmedlemmerne Karin Haldrup og Niels Boye.

Fredningsnævnets afgørelse er enstemmig.

Fredningsnævnet tillader i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, at det påtænkte arbejde gennemføres. Fredningsnævnet har ved denne vurdering lagt vægt på, at anlæggelse af en cykelsti mellem Gevninge og Gl. Lejre vil forbedre offentlighedens adgang til de fredede områder, hvilket netop er et af formålene med både den eksisterende fredning og med fredningsforslaget om supplerende fredning ved Gl. Lejre og Ledreborg Allé. Fredningsnævnet finder derfor, at anlæggelsen af cykelstien ikke er i strid med hverken formålet i den eksisterende fredning eller med formålet i fredningsforslaget om supplerende fredning ved Gl. Lejre og Ledreborg Allé. Endelig bemærkes, at dispensationen ikke kan antages at være i strid med bestemmelserne i naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 og 3.

Dispensationen gives på betingelse af, at jordarbejdet minimeres og udføres med videst muligt hensyn til de fredningsmæssige interesser.

Denne tilladelse vedrører kun forholdet til fredningsbestemmelserne. Andre nødvendige tilladelser skal søges hos de relevante myndigheder.

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt.

Tilladelser må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Klageberettiget er adressaten for afgørelsen (det vil sige den, der har søgt om dispensation), ejeren af ejendommen, offentlige myndigheder, Danmarks Naturfredningsforening, lokale eller landsdækkende foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen med flere. Der henvises til naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 3, sammenholdt med § 86 og § 87.

Klagen skal indsendes til Fredningsnævnet så vidt muligt elektronisk på oestsjaelland@fredningsnaevn.dk eller pr. brev til Fredningsnævnet, Helligkorsvej 7, 3. sal, 4000 Roskilde.

Fredningsnævnet videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet sammen med afgørelsen og det materiale, der er indgået i sagens bedømmelse. Klageren vil modtage kopi af nævnets brev til Natur- og Miljøklagenævnet.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klage, at der indbetales et gebyr på 500,- kr. Klageren modtager en opkrævning på gebyret fra Natur- og Miljøklagenævnet, når nævnet har modtaget klagen fra Fredningsnævnet. Klageren skal benytte denne opkrævning ved indbetaling af gebyret. I visse tilfælde tilbagebetales gebyret til klageren. Der henvises til Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside, www.nmkn.dk.

Med venlig hilsen

Linda Lauritsen

Kopi til:

- Lejre Kommune, Kim M. Hansen, kiha@lejre.dk
- Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø, nst@nst.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø, dn@dn.dk
- DN Lejre v/Tove Binzer, Hjortemarksvej 4, 4330 Hvalsø (Lejre@dn.dk) og (tove.binzer@gmail.com)
- Friluftsrådet, fr@friluftsradet.dk
- Friluftsrådet, lokalafdeling, Roskilde/Lejre v. formanden Tove Binzer, roskilde@friluftsradet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V natur@dof.dk, lejre@dof.dk
- Nævnsmedlem Karin Haldrup
- Nævnsmedlem fra Niels Boye

FREDNINGSNÆVNET FOR ØSTSJÆLLAND

Helligkorsvej 7, 3. sal, 4000 Roskilde

Tlf.: 56 64 27 26, e-mail: oestsjaelland@fredningsnaevn.dk

Lejre Kommune
Byg og Plan
Møllebjergvej 4,
4330 Hvalsø

FS 30/2013
13. februar 2014

Ejendom: Matr. nr. 7a Helvigmagle By, Glim
Beliggende: Ledreborg Allé 18, 4320 Lejre
Lejre kommunes j.nr.: 13/14627
Naturstyrelsens j.nr.: NST-4112-01948

I brev af 30. september 2013 har kommunen for ejeren af den ovennævnte ejendom ansøgt om fredningsnævnets dispensation til opførelse af en ridehal. Ved e-mail af 28. oktober 2013 har kommunen fremsendt en revideret ansøgning fra ejeren, hvori den ønskede hal er placeret anderledes.

Det fremgår af ansøgningen og de indsendte tegninger, at der søges om dispensation til opførelse af en ridehal til handicapridning med ydre mål på 48,50 m x 31,96 m, i alt 1.550 kvm. Højden er angivet til 10,10 m, og taghældningen er 10 grader, henholdsvis 25 grader. Efter den reviderede ansøgning ønskes ridehuset placeret parallelt med den eksisterende ridehal i en afstand på cirka 38 m fra denne.

Det fremgår af sagens oplysninger, at ejendommens samlede areal er på 125.701 kvm., og at der ud over stuehuset med et samlet boligareal på 336 kvm. er drifts- og erhvervsbygninger med et samlet bygningsareal på 2.644 kvm, heraf en ridehal med et areal på 1.058 kvm.

Ejendommen er omfattet af fredningsnævnets afgørelse af 11. december 2013 om supplerende fredning ved Gl. Lejre og Ledreborg Allé.

Fredningsnævnets afgørelse af 11. december 2013 er indbragt for Natur- og Miljøklagenævnet, hvor sagen i øjeblikket behandles.

Fredningens formål er blandt andet at sikre landskabet omkring Ledreborg Allé, så alléen kan opleves både fra det omkringliggende landskab og vejene, og fra selve alléen, gennem en beskyttelse af landskabet imod nybyggeri og større tekniske anlæg, skæmmende indretninger, råstofgrave, beplantning og lignende.

Ifølge afgørelsens § 4 kan boliger udvides op til 250 kvm, jf. Planlovens § 36. Eventuelle udvidelser af boliger og anden bebyggelse skal dog langs Ledreborg Allé ske syd for den eksisterende bebyggelse, vinkelret på alléen og direkte bag eksisterende bygningsmasse, således at de eksisterende åbne kiler langs alléen sikres. Fredningen er ikke til hinder for de for jordbrugsdriften erhvervsmæssigt nødvendige driftsbygninger i tilknytning til det eksisterende bygningsareal. Bygningerne skal dog langs Ledreborg Allé placeres syd for den eksisterende bebyggelse, vinkelret på alléen og direkte bag eksisterende bygningsmasse.

Lejre Kommune har i brev af 30. september 2013 oplyst, at kommunen vurderer, at ridehallen ikke kan betragtes som et byggeri, der er nødvendigt for ejendommens drift som landbrug. Bygningen skal anvendes til andet erhverv end landbrug og er efter kommunens opfattelse ikke omfattet af undtagelsen i fredningsafgørelsens § 4.

Kommunen har yderligere vurderet, at det ansøgte ikke strider mod formålet i fredningen. Det vurderes, at det ansøgte byggeri er placeret således, at det ikke hindrer udsynet fra Ledreborg Allé ud over det værdifulde kulturlandskab. Udsigtskilen mellem Ledreborg Allé 18 og de to naboejendomme er bevaret. Kører man ad Helvigmaglevej i retning mod Ledreborg Allé, vil man kunne se den nye bygning, ligesom man kan se bygningerne på de øvrige ejendomme langs Ledreborg Allé. Bygningen placeres direkte bag eksisterende bygninger og holdes i neutrale farver, der allerede findes på ejendommens eksisterende ridehal. Det er kommunens vurdering, at bygningen vil opfattes som en del af ejendommens samlede bygningskompleks og ikke vil virke skæmmende i området.

Kommunen har i sit brev af 30. september 2013 yderligere anført, at det fremgår af ansøgningsmaterialet, at det er vigtigt med korrekt belysning. På tegningen er indtegnet tre lysbånd på begge tagflader. Da bygningen anvendes om vinteren, vil lysbåndene påvirke omgivelserne, hvis der ikke opsættes en form for afskærmning, der kan rulles for vinduerne, når det er mørkt udenfor. Kommunen anbefaler, at fredningsnævnet stiller vilkår om afskærmning for at forhindre lyspåvirkning af omgivelserne.

Kommunen har i brevet af 30. september 2013 endelig anført, at kommunen ikke har nogen indvendinger til det ansøgte byggeri, og at kommunen forventer, at den på ansøgningen markerede p-plads på ejendommens gårdsplads vil være tilstrækkelig til virksomhedens besøgende, og at p-pladsen bør sikre, at der ikke opstår spredt parkering langs Ledreborg Allé.

Lejre Kommune har i e-mail af 28. oktober 2013 i anledning af det reviderede projekt anført, at det reviderede projekt virker bedre indpasset i forhold til ejendommens øvrige bebyggelse, og at indsynet fra Helvigmaglevej til Ledreborg Allé i højere grad sikres i det reviderede projekt.

Der har den 12. februar 2014 været besigtigelse og forhandlingsmøde på ejendommen.

Danmark Naturfredningsforenings repræsentant har under besigtigelsen oplyst, at Danmark Naturfredningsforening kan anbefale ansøgningen, herunder den ønskede placering af ridehallen.

Afgørelse

I afgørelsen har deltaget fredningsnævnets formand, dommer Linda Lauritsen samt nævnsmedlemmerne Karin Haldrup og Ole Møller.

Fredningsnævnets afgørelse er enstemmig.

Det er fredningsnævnets opfattelse, at det ansøgte – med de neden for nævnte betingelser - ikke er i strid med fredningens formål om at sikre landskabet omkring Ledreborg Allé.

Det er dog en betingelse, at den ønskede ridehal parallelforskydes i forhold til det reviderede projekt, således at den ønskede ridehals vestlige endegavl flugter med den eksisterende ridehals vestlige endegavl med henblik på at mindske den ønskede ridehals synlighed og skabe en mere kompakt beliggenhed af bygningsmassen. Det er yderligere en betingelse, at jordvolden mellem ridebanen og den ønskede ridehal fjernes med henblik på, at den nye ridehal kan komme så tæt på ridebanen og dermed så tæt på den eksisterende ridehal som muligt. Det er endelig en betingelse, at ønskede ridehal og dens omgivelser udformes således, at der ikke sker lyspåvirkninger af omgivelserne, hvad enten det drejer sig om udvendigt eller indre kunstigt lys. Der gives mulighed for at vende den ønskede ridehal 180 grader, så den lave del af bygningen med staldområdet kommer til at ligge ind mod ridebanen.

Under disse betingelser tillader fredningsnævnet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, at det påtænkte byggeri gennemføres.

Denne tilladelse vedrører kun forholdet til fredningsbestemmelsen. Andre nødvendige tilladelser skal søges hos de relevante myndigheder.

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt.

Tilladelser må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Klageberettiget er adressaten for afgørelsen (det vil sige den, der har søgt om dispensation), ejeren af ejendommen, offentlige myndigheder, Danmarks Naturfredningsforening, lokale eller landsdækkende foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen med flere. Der henvises til naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 3, sammenholdt med § 86 og § 87.

Klagen skal indsendes til Fredningsnævnet for Østsjælland så vidt muligt elektronisk på oestsjaelland@fredningsnaevn.dk eller pr. brev til Fredningsnævnet for Østsjælland, Helligkorsvej 7, 3. sal, 4000 Roskilde.

Fredningsnævnet videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet sammen med afgørelsen og det materiale, der er indgået i sagens bedømmelse. Klageren vil modtage kopi af brevet til Natur- og Miljøklagenævnet.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klage, at der indbetales et gebyr på 500,- kr. Klageren modtager en opkrævning på gebyret fra Natur- og Miljøklagenævnet, når nævnet har modtaget klagen fra Fredningsnævnet for Østsjælland. Klageren skal benytte denne opkrævning ved indbetaling af gebyret. I visse tilfælde tilbagebetales gebyret til klageren. Der henvises til Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside, www.nmkn.dk.

Med venlig hilsen

Linda Lauritsen

Kopi til:

- Frederik Kolmorgen, Ledreborg Allé 18, 4320 Lejre (info@fk-gallery.dk)
- Lejre Kommune (camh@lejre.dk)
- Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø (nst@nst.dk)
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø (dn@dn.dk)
- DN Lejre v/Tove Binzer, Hjortemarksvej 4, 4330 Hvalsø (Lejre@dn.dk) og (tove.binzer@gmail.com)
- Friluftsrådet, fr@friluftstraadet.dk
- Friluftsrådet, lokalafdeling, Roskilde/Lejre v. formanden Tove Binzer, roskilde@friluftstraadet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V (natur@dof.dk), Lokalafdelinger: (lejre@dof.dk),
- Nævnsmedlem Karin Haldrup
- Nævnsmedlem Ole Møller

FREDNINGSNÆVNET FOR ØSTSJÆLLAND

Ved Ringen 1, 4000 Roskilde

Tlf.: 56 64 27 26, e-mail: oestsjaelland@fredningsnaevn.dk

Lejre Kommune

Att. planlægger Camilla Højrup (camh@lejre.dk)

FN-ØSJ-33-2015

Den 13. oktober 2015

Ejendom: Matr. nr. 7a, Helvigmagle, Glim
Beliggende: Ledreborg Allé 18, 4320 Lejre
Lejre kommunes j.nr.: 14/19712
Naturstyrelsens j.nr.: NST-4112-03208

I e-mail af 7. juli 2015 har Lejre Kommune på vegne af ejeren af ovennævnte ejendom ansøgt om fredningsnævnets tilladelse til at anlægge en sansebane til ridefysioterapi.

Det fremgår af ansøgningen, at sansebanen vil blive anlagt syd for den nyligt opførte ridehal. Sansebanen vil blive på ca. 40 x 60 meter, og den vil blive anlagt med fire bakketoppe. 200-300 meter ridestier fører rundt om bakkerne og søen, der ligger umiddelbart øst for bakkerne. Sansebanen skal anvendes til ridning for handicappede, hvor hestens variation i bevægelser vil give brugeren en forøget kropsbevidsthed, idet hestens bevægelser ændres ved træning på sansebanen.

Ejendommen er omfattet af fredningsnævnet afgørelse af 11. december 2013 om supplerende fredning ved Gl. Lejre og Ledreborg Alle. Afgørelsen er påklaget til Natur- og Miljøklagenævnet og afventer endelig afgørelse. Natur- og Miljøklagenævnet truffet foreløbig afgørelse om, at fredningen skal gennemføres med de begrænsninger, der følger af fredningsformålet om bl.a. at sikre ind- og udsigt til Ledreborg Alle og at bibeholde landskabet i sin nuværende tilstand.

Fredningens formål er blandt andet at sikre landskabet omkring Ledreborg Alle, så alléen kan opleves både fra det omkringliggende landskab og vejene, og fra selve alléen, gennem en beskyttelse af landskabet imod nybyggeri og større tekniske anlæg, skæmmende indretninger, råstofgrave, beplantning og lignende.

Af fredningsafgørelsens § 2 vedrørende anvendelse af området fremgår blandt andet, at den hidtidige lovlige anvendelse af de enkelte arealer må fortsætte, medmindre andet er angivet i fredningen. Haver kan udnyttes som hidtil og herunder omlægges på sædvanlig vis. Der kan ske mindre udvidelser af havearealer efter fredningsnævnets godkendelse. Eventuelle udvidelser af havearealet må syd for alléen alene ske syd for det eksisterende haveareal og direkte bag det eksisterende haveareal.

Af fredningsafgørelsens § 3 vedrørende terrænændringer fremgår blandt andet, at der ikke må foretages terrænændringer, herunder udnyttelse af forekomster i jorden, afgravning, planering, opfyldning eller nyanlæg af veje.

Af fredningsafgørelsens § 6 vedrørende beplantning fremgår det blandt andet, at der ikke må etableres ny beplantning med træer, buske eller læhegn, herunder bl.a. juletræer og pyntegrønt, og der må ikke etableres flerårige udsigtshæmmende afgrøder som f.eks. energipil eller elefantgræs. Undtaget fra forbuddet er tilplantning i private haver. Fredningsnævnet kan i særlige tilfælde tillade solitære træer og mindre beplantninger af landskabsforskønnende karakter. Af hensyn til udsigten over landskabet fra Ledreborg Allé må levende hegn uden for havearealer samt bevoksning mellem have- og bygningsarealer ikke genplantes, hvis de fældes. De kan dog fortsat bevares i det nuværende omfang.

Lejre kommune har i e-mail af 7. juli 2015 vurderet, at det ansøgte ikke strider mod fredningens formål, idet sansebanen ikke vil påvirke oplevelsen af alléen, da anlægget er placeret syd for den eksisterende bebyggelse og derfor ikke kan ses fra Ledreborg Allé. Kommunen har ingen indvendinger til det ansøgte.

Naturstyrelsen har i e-mail af 26. august 2015 oplyst, at det ansøgte efter Naturstyrelsens vurdering ikke vil medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Fredningsnævnet har foretaget besigtigelse i sagen den 23. september 2015.

Afgørelse

I afgørelsen har deltaget fredningsnævnets formand, dommer Linda Lauritsen, samt nævnsmedlemmerne Karin Haldrup og Ole Møller.

Fredningsnævnets afgørelse er enstemmig.

Da sansebanen ikke vil være synlig fra Ledreborg Allé, er det fredningsnævnets opfattelse, at det ansøgte ikke er i strid med fredningens formål. Fredningsnævnet tillader derfor i medfør af naturbeskyttelseslovens

§ 50, stk. 1, at det påtænkte arbejde gennemføres. Det er en betingelse for dispensationen, at ingen del af terrænet på banen bliver højere end 2 meter over niveauet ved indgangen til ridehallen, og sansebanens højeste punkter skal være tættest på ridehallen.

Fredningsnævnet vurderer, at betingelserne i naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 og 3 er opfyldt.

Denne tilladelse vedrører kun forholdet til fredningsbestemmelsen. Andre nødvendige tilladelser skal søges hos de relevante myndigheder.

En tilladelse bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge lov om naturbeskyttelse § 87 afgives via Natur- og Miljøklagenævnets Klageportal, der findes via Borger.dk eller Virk.dk, jf. og så vejledningen på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 500 kr.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Klageportalen. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Natur- og Miljøklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i parts-høring.

Tilladelsen må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at tilladelsen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Med venlig hilsen

Linda Lauritsen

Kopi til:

- Ejer, Frederik Kolmorgen (info@fk-gallery.com)
- Lejre Kommune v/ planlægger Camilla Højrup (camh@lejre.dk)
- Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø (nst@nst.dk)
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø (dn@dn.dk)
- DN lokalafdeling: Lejre(lejre@dn.dk);
- Friluftsrådet, fr@friluftsradet.dk
- Friluftsrådet, lokalafdeling, Roskilde/Lejre v. formanden Tove Binzer, roskilde@friluftsradet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V (natur@dof.dk),

- Lokalafdeling: (lejre@dof.dk),
- Nævnsmedlem Karin Haldrup
- Nævnsmedlem Ole Møller

FREDNINGSNÆVNET FOR ØSTSJÆLLAND

Ved Ringen 1, 4000 Roskilde

Tlf.: 56 64 27 26, e-mail: oestsjaelland@fredningsnaevn.dk

Arkitekt Arne Nygaard
Skolevej 19
4130 Viby Sj.

FN-ØSJ-30-2015

Den 1. december 2015

Ejendom: Matr. nr. 12m, Kornerup By
Beliggende: Ravnshøjvej 23, 4000 Roskilde
Lejre kommunes j.nr.: 15/7202
Naturstyrelsens j.nr.: NST-4112-03202

I e-mail 6. juli 2015 har Lejre Kommune på vegne af ejeren af ovennævnte ejendom ansøgt om fredningsnævnets tilladelse til at opføre et 90 kvm stort maskinhus.

Det fremgår af ansøgningen og de indsendte tegninger, at der ønskes tilladelse til at opføre et 90 kvm stort maskinhus, der skal anvendes til opbevaring af landbrugsmaskiner. Bygningen opføres parallelt med den firelængede gård. Bygningen opføres uisolaret, uden vinduer og med træbeklædning og mørkegråt fibercementtag. Træværket bliver svensk-rødt, så det matcher gårdens røde vinduer.

Ejendommen er omfattet af Fredningsnævnets afgørelse af 1. oktober 2013 vedrørende supplerende fredning ved Gl. Lejre og Ledreborg Allé. Fredningsnævnets afgørelse er for tiden under behandling i Natur- og Miljøklagenævnet.

Fredningens formål er blandt andet at sikre landskabet omkring Ledreborg Allé, så alléen kan opleves både fra det omkringliggende landskab og veje og fra selve alléen gennem en beskyttelse af landskabet imod nybyggeri og større tekniske anlæg, skæmmende indretninger, råstofgrave, beplantning og lignende.

Det fremgår af fredningsafgørelsens § 2 om anvendelse af området, at den hidtidige lovlige anvendelse af de enkelte arealer må fortsætte, og at haver kan udnyttes som hidtil og herunder omlægges på sædvanlig vis.

I Fredningsafgørelsen er følgende anført særskilt om Institutionen Ravnhøjgård:

Institutionen Ravnhøjgård:

Institutionens arealer kan anvendes til institutionsformål.

Den på fredningskortet med særlig signatur afmærkede parcel udgår af fredningen, såfremt Lejre Kommune udarbejder en lokalplan, som regulerer byggeri og anlæg i relation til institutionsformål.

Lejre Kommune har i brev af 6. juli 2015 oplyst, at kommunen samarbejder med institutionen om at udarbejde en bevarende lokalplan for ejendommen. Maskinhuset er i overensstemmelse med intentionerne med den kommende lokalplan med hensyn til beliggenhed, udformning, materialevalg og farvevalg. Det er kommunens vurdering, at byggeriet er fint afstemt med den eksisterende bebyggelse på ejendommen, og at maskinhuset ikke kan påvirke indsynet til Ledreborg Allé, idet bygningen placeres bag eksisterende gårdanlæg i forhold til Ravnhøjvej.

Naturstyrelsen har i e-mail af 25. august 2015 oplyst, at det ansøgte efter styrelsens vurdering ikke vil medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Afgørelse

I afgørelsen har deltaget fredningsnævnets formand, dommer Linda Lauritsen, samt nævnsmedlemmerne Karin Haldrup og Ole Møller.

Fredningsnævnets afgørelse er enstemmig.

Det er fredningsnævnets opfattelse, at det ansøgte ikke er i strid med fredningens formål. Fredningsnævnet har ved denne vurdering lagt vægt på, at maskinhuset er en nødvendig driftsbygning for landbrugsdriften, og at maskinhuset vil blive placeret bagved det eksisterende gårdanlæg og således ikke vil hindre det frie ind- og udsyn til Ledreborg Allé. Fredningsnævnet tillader derfor i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, at det påtænkte byggeri gennemføres.

Fredningsnævnet vurderer, at betingelserne i naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 og 3 er opfyldt.

Denne tilladelse vedrører kun forholdet til fredningsbestemmelsen. Andre nødvendige tilladelser skal søges hos de relevante myndigheder.

En tilladelse bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge lov om naturbeskyttelse § 87 afgives via Natur- og Miljøklagenævnets Klageportal, der findes via Borger.dk eller Virk.dk, jf. og så vejledningen på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 500 kr.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Klageportalen. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Natur- og Miljøklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i parts-høring.

Tilladelsen må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at tilladelsen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Med venlig hilsen

Linda Lauritsen

Kopi til:

- Ejeren v. arkitektfirmaet Arne Nygaard, (arny@privat.dk)
- Lejre Kommune v/ planlægger Camilla Højrup (camh@lejre.dk)
- Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø (nst@nst.dk)
- Danmarks Naturfredningsforening, Masedøgade 20, 2100 København Ø (dn@dn.dk)
- DN lokalafdeling: Lejre (lejre@dn.dk)
- Friluftsrådet, fr@friluftsradet.dk
- Friluftsrådet, lokalafdeling, Roskilde/Lejre v. formanden Tove Binzer, roskilde@friluftsradet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V (natur@dof.dk),
- Lokalafdeling Lejre: (lejre@dof.dk),
- Nævnsm medlem Karin Haldrup
- Nævnsm medlem Ole Møller

FREDNINGSNÆVNET FOR ØSTSJÆLLAND

Ved Ringen 1, 4000 Roskilde

Tlf.: 56 64 27 26, e-mail: oestsjaelland@fredningsnaevn.dk

Henrik Dannemose
Ledreborg Allé 28 A-B
4000 Roskilde

FN-ØSJ-45-2015

Den 1. december 2015

Ejendom: Matr. nr. 2a, Helvigmagle By, Glim
Beliggende: Ledreborg Allé 28 A-B, 4000 Roskilde
Lejre kommunes j.nr.: 15/15256
Naturstyrelsens j.nr.: 4112-03383

I brev af 28. oktober 2015 har Lejre Kommune på vegne af ejeren af ovennævnte ejendom ansøgt om fredningsnævnets tilladelse til at opføre en bygning til lager og produktionsformål.

Det fremgår af ansøgningen og de indsendte tegninger, at der ønskes tilladelse til at opføre en bygning på 490 kvm. Bygningen vil blive 28 m lang og 17 m bred og få en samlet højde på ca. 8 m. Bygningen opføres i samme stil som den eksisterende bygningsmasse med teglrødt eternit-tag, hvide sprossevinduer og hvid "cement" facade. Bygningen skal anvendes til lager og produktion i forbindelse med de virksomheder, der er etableret i de øvrige bygninger på ejendommen. Bygningen placeres vest for den eksisterende bebyggelse, parallelt med Ledreborg Allé. Det er oplyst, at et 300 år gammelt asketræ, manglende areal, tilkørselsforhold, samt ønsket om ikke at ødelægge eksisterende have er afgørende for, at bygningen ikke placeres bag den eksisterende bebyggelse.

Ejendommen er omfattet af Fredningsnævnets afgørelse af 1. oktober 2013 vedrørende supplerende fredning ved Gl. Lejre og Ledreborg Allé. Fredningsnævnets afgørelse er for tiden under behandling i Natur- og Miljøklagenævnet.

Fredningens formål er blandt andet at sikre landskabet omkring Ledreborg Allé, så alléen kan opleves både fra det omkringliggende landskab og vejene og fra selve alléen gennem en beskyttelse af landskabet imod nybyggeri og større tekniske anlæg, skæmmende indretninger, råstofgrave, beplantning og lignende.

Af fredningsafgørelsens § 2 om anvendelse af området fremgår, at den hidtidige lovlige anvendelse af de enkelte arealer må fortsætte. Haver kan udnyttes som hidtil og herunder omlægges på sædvanlig vis.

Af fredningsafgørelsens § 4 om bebyggelse fremgår, at boliger kan udvides op til 250 m², jf. planlovens § 36. Eventuelle udvidelser af boliger og anden bebyggelse skal dog langs Ledreborg Allé ske syd for den eksisterende bebyggelse, vinkelret på alléen og direkte bag eksisterende bygningsmasse, således at de eksisterende kiler langs alléen sikres.

Lejre Kommune har i udtalelse af 28. oktober 2015 vurderet, at bygningen ikke strider mod formålet i fredningen, idet bygningen ikke påvirker oplevelsen af alléen fra det omkringliggende landskab. Bygningen påvirker ikke de eksisterende ind- og udkigskiler langs alléen, idet bygningen ligger indenfor et afgrænset haverum. Haverummet er afgrænset mod omgivelserne af en tæt beplantning af træer og buske, der skjuler bygningen fra indkig en stor del af året. Kommunen har yderligere vurderet, at bygningen kan være synlig efter løvfald, og at nævnet bør vurdere bygningens udtryk. Kommunen har ingen indvendinger til placeringen af bygningen, men vurderer dog, at denne alternativt kan placeres bag ved eksisterende bygninger øst for det gamle asketræ.

Naturstyrelsen har i udtalelse af 24. november 2015 som teknisk bistand for fredningsnævnet blandt andet oplyst, at styrelsen er enig med kommunen i, at en placering af bygningen syd for de eksisterende bygninger vil bringe projektet i overensstemmelse med bestemmelserne i fredningsafgørelsens § 4 om nye bygningers placering. Styrelsen har yderligere henledt fredningsnævnets opmærksomhed på, at fredningens bestemmelser om opførelse af ny bebyggelse alene sigter på boliger og bygninger, der er nødvendige for en landbrugsejendoms drift. Den omhandlede ejendom er ikke en landbrugsejendom. Styrelsen har endvidere henledt nævnets opmærksomhed på, at der i fredningsafgørelsen ikke er nogen bestemmelser, der forhindrer fældning af eksisterende beplantning, bortset fra alleens træer. Der er således ikke sikkerhed for, at den eksisterende beplantning vil blive opretholdt og sikre en afskærmning af en eventuel ny bygning. Det er styrelsens vurdering, at det ansøgte ikke vil medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rastområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Fredningsnævnet har foretaget besigtigelse og forhandlingsmøde i sagen den 25. november 2015.

Afgørelse

I afgørelsen har deltaget fredningsnævnets formand, dommer Linda Lauritsen, samt nævnsmedlemmerne Karin Haldrup og Ole Møller.

Fredningsnævnets afgørelse er enstemmig.

Fredningen har blandt andet til formål at sikre landskabet omkring alléen, så den kan opleves både fra det omkringliggende landskab og vejene og fra selve alléen gennem en beskyttelse af landskabet mod nybyggeri og lignende.

Fredningsnævnet finder efter besigtigelse af ejendommen, at den ønskede bygning med sit store areal, betydelige højde og med den ønskede placering vest for den eksisterende bebyggelse og parallelt med alléen vil være synlig både fra selve alléen og fra det omkringliggende landskab. Det er derfor fredningsnævnets opfattelse, at det ansøgte er i strid med fredningens formål.

Der kan derfor ikke gives dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1 til det ansøgte.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge lov om naturbeskyttelse § 87 afgives via Natur- og Miljøklagenævnets Klageportal, der findes via Borger.dk eller Virk.dk, jf. også vejledningen på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 500 kr.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Klageportalen. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Natur- og Miljøklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i parts-høring.

Med venlig hilsen

Linda Lauritsen

Kopi til:

- Ejeren Henrik Dannemose
- Lejre Kommune v. Camilla Højrup (camh@lejre.dk)
- Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø (nst@nst.dk)
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø (dn@dn.dk)
- DN lokalafdeling: Lejre (lejre@dn.dk);
- Friluftsrådet, (fr@friluftsradet.dk)
- Friluftsrådet, lokalafdeling, Roskilde/Lejre v. formanden Tove Binzer, (roskilde@friluftsradet.dk)
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V (natur@dof.dk),
- DOF, lokalafdeling: (lejre@dof.dk),
- Nævnsmedlem Karin Haldrup
- Nævnsmedlem Ole Møller

FREDNINGSNÆVNET FOR ØSTSJÆLLAND

Ved Ringen 1, 4000 Roskilde

Tlf.: 56 64 27 26, e-mail: oestsjaelland@fredningsnaevn.dk

Roskilde Forsyning
(ruxandraf@rosforsyning.dk)

FN-ØSJ-37-2015

Den 2. december 2015

**Ejendomme: Matr. nr. 17a og 17g Engmarken, Roskilde Jorder
Beliggende: Ledreborg Allé 100 og 106, 4000 Roskilde
Roskilde kommunes j.nr.: ikke oplyst
Naturstyrelsens j.nr.: NST-4112-03248**

I e-mail af 26. august 2015 har Roskilde Forsyning ved Ruxandra Florescu på vegne af ejerne af ovennævnte ejendomme ansøgt om fredningsnævnets tilladelse til at installere to el-skabe på Ledreborg Allé 100 og 106, 4000 Roskilde.

Det fremgår af ansøgningen, at der ønskes tilladelse til at etablere el-forsyning i to skabe med en maksimal størrelse på 115 x 80 x 25 cm. El-skabene hører til to underjordiske minirenselanlæg, der skal erstatte de nuværende underjordiske TRIX tanke. Det er oplyst, at et minirenselanlæg er en større brønd, men at det eneste synlige er et dæksel i terrænniveau.

Ejendommene er omfattet af Fredningsnævnets afgørelse af 1. oktober 2013 vedrørende supplerende fredning ved Gl. Lejre og Ledreborg Allé. Fredningsafgørelsen er for tiden under behandling i Natur- og Miljøklagenævnet.

Fredningens formål er at sikre landskabet omkring Ledreborg Allé, så alléen kan opleves både fra det omkringliggende landskab og vejene, og fra selve alléen, gennem en beskyttelse af landskabet imod nybyggeri og større tekniske anlæg, skæmmende indretninger, råstofgrave, beplantning og lignende.

Af fredningsafgørelsens § 2 om anvendelse af området fremgår, at den hidtidige lovlige anvendelse af de enkelte arealer må fortsætte, og at haver kan udnyttes som hidtil og herunder omlægges på sædvanlig vis.

Af fredningsafgørelsens § 4 om bebyggelse fremgår, at boliger kan udvides op til 250 m², jf. planlovens § 36. Eventuelle udvidelser af boliger og

anden bebyggelse skal dog langs Ledreborg Allé ske syd for den eksisterende bebyggelse, vinkelret på alléen og direkte bag eksisterende bygningsmasse, således at de eksisterende kiler langs alléen sikres.

Naturstyrelsen har i e-mail af 13. oktober 2015 vurderet, at det ansøgte ikke vil medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Afgørelse

Denne afgørelse er truffet af fredningsnævnets formand, dommer Linda Lauritsen, som en formandsafgørelse.

Da etablering af de to el-skabe ikke vil påvirke ind- og udsynet til Ledreborg Allé, er det fredningsnævnets opfattelse, at det ansøgte ikke er i strid med fredningens formål. Fredningsnævnet tillader derfor i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, at det påtænkte arbejde gennemføres.

Fredningsnævnet vurderer, at betingelserne i naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 og 3 er opfyldt.

Denne tilladelse vedrører kun forholdet til fredningsbestemmelsen. Andre nødvendige tilladelser skal søges hos de relevante myndigheder.

En tilladelse bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge lov om naturbeskyttelse § 87 afgives via Natur- og Miljøklagenævnets Klageportal, der findes via Borger.dk eller Virk.dk, jf. også vejledningen på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,

- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 500 kr.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Klageportalen. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Natur- og Miljøklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i parts-høring.

Tilladelsen må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at tilladelsen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Med venlig hilsen

Linda Lauritsen

Kopi til:

- Roskilde Forsyning (ruxandraf@rosforsyning.dk)
- Roskilde Kommune v/ Morten Vincents (mortenv@roskilde.dk)
- Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø (nst@nst.dk)
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø (dn@dn.dk)
- DN lokalafdeling: Roskilde (roskilde@dn.dk)
- Friluftsrådet, fr@friluftstraadet.dk
- Friluftsrådet, lokalafdeling, Roskilde/Lejre v. formanden Tove Binzer, roskilde@friluftstraadet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V (natur@dof.dk),

FREDNINGSNÆVNET FOR ØSTSJÆLLAND

Ved Ringen 1, 4000 Roskilde

Tlf.: 56 64 27 26, e-mail: oestsjaelland@fredningsnaevn.dk

Lejre Kommune
(landzone@lejre.dk)

FN-ØSJ-30-2018

Den 18. september 2018

**Ejendom: Matr.nr. 6a Helvigmagle By, Glim
Beliggende: Ledreborg Allé 20, 4320 Lejre
Lejre Kommunes j.nr.: 18/3222
Miljøstyrelsen j.nr.: (ikke hørt)**

I e-mail af 31. maj 2018 har Lejre Kommune ansøgt om fredningsnævnets tilladelse til at fælde et allétræ langs Ledreborg Allé.

Det fremgår af ansøgningen, at det pågældende træ er plantet på Lejre Kommunes ejendom, men at træet står 3 meter fra stuehuset på Ledreborg Allé 20. Ejeren af denne ejendom har oplyst, at træet har stået ved ejendommen i over 30 år, og at træet har fået en stor krone til gene for taget på stuehuset. Træets roddannelse er årsag til, at rødderne er trængt ind under soklen. Træet er det første i en lang række træer, og der vil ikke komme en unaturlig, bar plads, hvis det fældes.

Ejendommen er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 26. april 2016 om supplerende fredning af områder ved Gl. Lejre og Ledreborg Allé.

Formålet med fredningen er bl.a. at sikre, at alléen bevares, vedligeholdes og løbende suppleres, således at den fremstår som et væsentligt kultur- og landskabsselement.

Det fremgår af fredningsafgørelsens § 8, at det ikke er tilladt at fælde eller beskære alléens træer, ud over hvad der er beskrevet i plejeplanen. Fældning af allétræer kræver godkendelse af fredningsnævnet.

Lejre Kommune har i brev af 31. maj 2018 oplyst blandt andet, at kommunen har undersøgt den oprindelige tegning af alléen fra 1987, hvoraf det fremgår, hvor de nye allétræer skulle plantes. Der er på tegningen ikke markeret nye træer i rabatten mellem den aktuelle ejendoms bebyggelse og vejen.

Det er på den baggrund Lejre Kommunes antagelse, at det oprindeligt ikke var hensigten, at træet skulle plantes.

Det er kommunens vurdering, at alléen fremstår som en sammenhængende række af træer, og det vil ikke stride mod fredningens formål at fælde træet, idet alléen også fremadrettet vil fremstå hel. Da det ikke har været den oprindelige hensigt at plante et træ ud for endegavlen på ejendommen, vil en dispensation til fældning af træet ikke danne præcedens for lignende ansøgninger.

Afgørelse

Afgørelsen er truffet af fredningsnævnets formand, dommer Linda Lauritsen, som en formandsafgørelse.

Da Lejre Kommune har oplyst, at det pågældende træ oprindeligt ikke var planlagt som en del af allétræerne, og da den sammenhængende række af træer ikke brydes ved en fældning, er det fredningsnævnets opfattelse, at det ansøgte ikke er i strid med fredningens formål. Fredningsnævnet tillader derfor i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, at det påtænkte arbejde gennemføres.

Fredningsnævnet vurderer, at betingelserne i naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 og 3, er opfyldt.

Denne tilladelse vedrører kun forholdet til fredningsbestemmelsen. Andre nødvendige tilladelser skal søges hos de relevante myndigheder.

En tilladelse bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal være skriftlig og skal afgives via Klageportalen, der findes på Borger.dk eller Virk.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,

- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr. Gebyret er for private personer på 900 kr., og for virksomheder og organisationer 1.800 kr. Gebyret reguleres årligt hvert den 1. januar.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Klageportalen. Klagen behandles først, når gebyret er betalt.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i parts-høring.

Tilladelsen må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at tilladelsen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Med venlig hilsen

Linda Lauritsen

Kopi til:

- Lejre Kommune (landzone@lejre.dk)
- Miljøstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø (mst@mst.dk)
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø (dn@dn.dk)
- Danmarks Naturfredningsforening lokalafdeling: Lejre (lejre@dn.dk);
- Friluftsrådet, (fr@friluftsradet.dk)
- Friluftsrådet, Kreds Roskilde (Greve, Lejre, Roskilde, Solrød), (roskilde@friluftsradet.dk),
- Friluftsrådet, Kreds Østsjælland (Ringsted, Køge, Faxe, Stevns), (oestsjaelland@friluftsradet.dk),
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V (natur@dof.dk),
- Dansk Ornitologisk Forening, lokalafdeling Lejre: (lejre@dof.dk).

FREDNINGSNÆVNET FOR ØSTSJÆLLAND

Ved Ringen 1, 4000 Roskilde

Tlf.: 24 97 21 45, e-mail: oestsjaelland@fredningsnaevn.dk

Lejre Kommune
(landzone@lejre.dk)

FN-ØSJ-15-2019

Den 20. maj 2019

**Ejendom: Matr.nr. 12m Kornerup By, Kornerup
Beliggende: Ravnshøjvej 23, 23A, 23B, 23C og 23D, 4000 Roskilde
Lejre Kommunes j.nr.: 19/1566
Miljøstyrelsens j.nr.: (ikke hørt)**

I e-mail af 2. april 2019 har Lejre Kommune på vegne af ejeren af ovennævnte ejendom ansøgt om fredningsnævnets tilladelse til fortsat at have en pavillon stående midlertidigt på ejendommen.

Fredningsnævnet har den 29. juli 2016 givet tilladelse til at have en pavillon stående i 2 år (FN-ØSJ 33/2016).

Ansøger ønsker at have den samme pavillon stående i yderligere 3 år, da der forsat sker ny- og ombygning på undervisningsinstitutionen Ravnshøjgård.

Det fremgår af ansøgningen, at ansøger er i opstartsfasen af et nyt byggeprojekt vedrørende byggeri af nye boliger/lejligheder og fællesområder på ejendommen, og der er derfor fortsat behov for pavillonen, der anvendes til omklædnings- og bedefaciliteter. Pavillonen er 10,6 meter lang, 3,3 meter bred og har en højde på 2,85 meter. Den er tilsluttet el, vand og kloak. Pavillonen er malet i samme farve som de træbeklædte bygninger på ejendommen.

Ejendommen er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 26. april 2016 vedrørende fredning af områder ved Gl. Lejre og Ledreborg Allé.

Fredningens formål er blandt andet at sikre området historiske, kulturhistoriske og landskabelige værdier, at sikre alléen og landskabet omkring alléen og at udvikle de rekreative værdier og naturværdierne i området.

Det fremgår af fredningsafgørelsens § 8 vedr. Institutionen Ravnshøjgård, at der med fredningsnævnets godkendelse af placering og udformning kan opføres institutionsbygninger inden for en særlig afmærket parcel.

Lejre Kommune har i e-mail af 2. april 2019 blandt andet vurderet, at det ansøgte ikke er i strid med fredningens formål. Pavillonen forringer ikke områdets værdier eller indsynet til Ledreborg Allé. Den er placeret i tilknytning til eksisterende bygninger på ejendommen og er malet i en farve, der er tilpasset den øvrige bebyggelse og er i øvrigt delvist omgivet af beplantning, der skærmer for indsynet.

Afgørelse

Afgørelsen er truffet som en formandsafgørelse af fredningsnævnets formand, dommer Linda Lauritsen.

Da anvendelse af den ønskede pavillon er midlertidig, og da den er indpasset i den omkringliggende bebyggelse og placeret således, at indsynet til Ledreborg Allé ikke påvirkes, er det fredningsnævnets opfattelse, at det ansøgte ikke er i strid med fredningens formål. Fredningsnævnet tillader derfor i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, at pavillonen kan blive stående indtil 3 år fra endelig afgørelse.

Fredningsnævnet vurderer, at betingelserne i naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 og 3, er opfyldt.

Denne tilladelse vedrører kun forholdet til fredningsbestemmelsen. Andre nødvendige tilladelser skal søges hos de relevante myndigheder.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal være skriftlig og skal afgives via Klageportalen, der findes på Borger.dk eller Virk.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,

- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr. Gebyret er for private personer på 900 kr., og for virksomheder og organisationer 1.800 kr. Gebyret reguleres årligt hvert den 1. januar.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Klageportalen. Klagen behandles først, når gebyret er betalt.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i parts-høring.

En tilladelse må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 7, ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at en tilladelse bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Med venlig hilsen

Linda Lauritsen

Kopi til:

- Lejre Kommune (landzone@lejre.dk)
- Miljøstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø (mst@mst.dk)
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø (dn@dn.dk)
- Danmarks Naturfredningsforening lokalafdeling: Lejre (lejre@dn.dk)
- Friluftsrådet, (fr@friluftsradet.dk)
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V (natur@dof.dk)
- Dansk Ornitologisk Forening, lokalafdeling Lejre: (lejre@dof.dk).

FREDNINGSNÆVNET FOR ØSTSJÆLLAND

Ved Ringen 1, 4000 Roskilde

Tlf.: 24 97 21 45, e-mail: oestsjaelland@fredningsnaevn.dk

Lejre Kommune
(landzone@lejre.dk)

FN-ØSJ-58-2021

Den 6. januar 2022

**Ejendom: Matr.nr. 1, Helvigmagle By, Glim
Beliggende: Ledreborg Allé 30A, 4000 Roskilde
Lejre Kommunes j.nr.: 21/6055
Miljøstyrelsens j.nr.: MST-2021-50187.**

I e-mail af 27. september 2021 har Lejre Kommune på vegne af ejeren ansøgt om fredningsnævnets tilladelse til at opføre en maskinhal på 1.215 m² på ovenstående ejendom.

Det fremgår af ansøgningen, at maskinhallen skal anvendes til opbevaring af bedriftens maskiner. Maskinhallen måler 24,3 x 50 meter. Facadehøjden bliver 5,93 meter og kiphøjden bliver 11,71 meter, hvilket er 1,6 meter højere end det eksisterende byggeri. Taghældningen bliver 25°. Bygningen opføres i stil med eksisterende bygninger med lyse betonelementer i bunden og trempel og gavltrekanter i grønne stålplader. Taget udføres i mørk grå ubehandlet eternit som eksisterende tagflader.

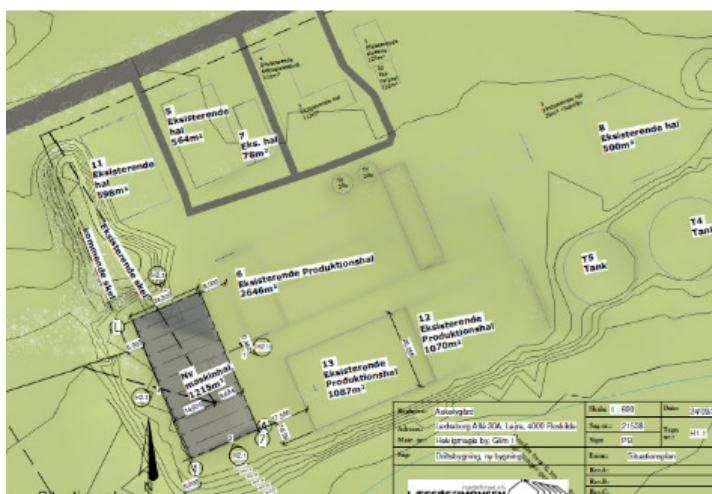
Maskinhallen ønskes placeret bag en eksisterende landbrugsbygning i forhold til Ledreborg Allé, men en mindre del af bygningen bliver ikke afskærmet og vil derfor kunne ses fra Ledreborg Allé.

Ejendommen har et jordtilliggende på 57,8 hektar. Driftsbygningerne er registreret med i alt ca. 4.800 m² staldareal fordelt på to bygninger, og tre bygninger der er registreret som maskinhus/garage med et samlet areal på 750 m² samt i alt ca. 1.100 m² lade.

Bygningen ønskes placeret i samme kote som ejendommens øvrige bebyggelse, og derfor skal der i forbindelse med byggeriet ske afgravning i terræn til plant niveau med gårdspladsen, og en del af en eksisterende og kunstigt etableret afskærmende vold mod sydvest skal afgraves. Den afgravede jord fordeles på ejendommen i et lag, der maksimalt har en tykkelse på 0,3 meter.

Luftfoto af ejendommen

Den ansøgte hal fremgår med gråt

Ejendommen er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 26. april 2016 om fredning af områder ved Gl. Lejre og Ledreborg Allé.

Det fremgår af afgørelsens § 1, at formålet med fredningen er:

- At sikre områdets kendte og potentielle historiske og kulturhistoriske værdier med mulighed for deres formidling.
- At sikre, at det smukke og uberørte landskab omkring Gl. Lejre bibeholdes i sin nuværende tilstand og som et overvejende åbent landskab med enkelte solitære træer og levende hegn i sammenhæng med de tilstødende fredede områder.
- At sikre landskabet omkring Ledreborg Allé, så alléen kan opleves både fra det omkringliggende landskab og vejene og fra Ledreborg Allé.

- At sikre, at alléen bevares, vedligeholdes og løbende suppleres, således at den fremstår som et væsentligt kultur- og landskabselement.
- At sikre og forbedre områdets rekreative værdier, herunder at give offentligheden mulighed for at færdes og opholde sig i landskabet blandt andet via stisystemer.
- At sikre og udvikle naturværdierne.
- At skabe grundlag for naturpleje.

Af fredningsafgørelsens § 3 om terrænændringer fremgår, at der ikke må foretages terrænændringer, herunder udnyttelse af forekomster i jorden, afgravning, planering, opfyldning eller nyanlæg af veje, men at det er tilladt at udsprede overskudsjord fra byggeri indenfor fredningen på markarealer i en højde på op til 30 cm.

Af fredningsafgørelsens § 4 om byggeri fremgår, at erhvervsmæssigt nødvendigt landbrugsbyggeri kan opføres i tilknytning til det eksisterende bygningsareal. Bygningerne skal dog for ejendomme på sydsiden af Ledreborg Allé placeres syd for den eksisterende bebyggelse, vinkelret på alléen og direkte bag eksisterende bygningsmasse.

Lejre Kommune har i e-mail af 27. september 2021 blandt andet anført, at kommunen vurderer, at det ansøgte ikke strider mod fredningens formål, og at bygningen ikke får nogen betydning for oplevelsen af Ledreborg Allé, hverken fra det omkringliggende landskab eller fra vejene, idet bygningen er delvist afskærmet af en eksisterende hal, som ligger tættere på alleen og af en afskærmende beplantet jordvold. Kommunen har yderligere vurderet, at bygningen, som er en driftsbygning til landbruget, placeres så hensynsfuldt som muligt i forhold til oplevelsen fra Ledreborg Allé. Kommunen anbefaler, at der gives dispensation til det ansøgte.

Miljøstyrelsen har i e-mail af 18. oktober 2021 udtalt, at sagens tekniske forhold er oplyst af Lejre Kommune.

Afgørelse

I afgørelsen har deltaget fredningsnævnets formand, dommer Linda Lauritsen, samt nævnsmedlemmerne Niels Boye Jakobsen og Ole Møller. Fredningsnævnets votering har fundet sted i slutningen af december 2020.

Fredningsnævnets afgørelse er enstemmig.

Det er fredningsnævnets opfattelse, at det ansøgte ikke er i strid med fredningens formål. Nævnet har noteret, at driftsbygningen placeres hensynsfuldt i forhold til Ledreborg Allé. Derfor tillader fredningsnævnet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, at det påtænkte byggeri gennemføres.

Det er en betingelse for anvendelse af tilladelsen, at den afgravede mængde jord fra terrænet og jordvolden udlægges på ejendommens øvrige arealer i en maksimal højde på 30 centimeter. Udspreddingen af jorden skal påses af Lejre Kommune.

Fredningsnævnet vurderer, at betingelserne i naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 og 3, er opfyldt.

Denne tilladelse vedrører kun forholdet til fredningsbestemmelsen. Andre nødvendige tilladelser skal søges hos de relevante myndigheder.

En tilladelse bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal være skriftlig og skal afgives via Klageportalen, der findes på Borger.dk eller Virk.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr. Gebyret er for private personer på 900 kr., og for virksomheder og organisationer 1.800 kr. Gebyret reguleres årligt hvert den 1. januar. Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Klageportalen. Klagen behandles først, når gebyret er betalt.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller

- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevarerklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førstestansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevarerklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i parts-høring.

En tilladelse må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 7, ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at en tilladelse bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Med venlig hilsen

Linda Lauritsen

Kopi til:

Lejre Kommune (landzone@lejre.dk)

Miljøstyrelsen, Tolderlundsvej 5, 5000 Odense C (mst@mst.dk)

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø (dn@dn.dk)

Danmarks Naturfredningsforening lokalafdeling: Lejre (lejre@dn.dk)

Friluftsrådet, (fr@friluftstraadet.dk)

Friluftsrådet, Kreds Roskilde (Greve, Lejre, Roskilde, Solrød), (roskilde@friluftstraadet.dk)

Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V (natur@dof.dk)

Dansk Ornitologisk Forening, lokalafdeling Lejre: (lejre@dof.dk)

Nævnsmlem Niels Boye Jakobsen

Nævnsmlem Ole Møller

FREDNINGSNÆVNET FOR ØSTSJÆLLAND

Ved Ringen 1, 4000 Roskilde

Tlf.: 24 97 21 45, e-mail: oestsjaelland@fredningsnaevn.dk

Lejre Kommune
(landzone@lejre.dk)

Er behandlet i Miljø- og
Fødevareklagenævnet med sags nr.
22/11252. [Klik her for at se afgørelsen](#)

FN-ØSJ-28-2022
Den 25. august 2022

Ejendom: Matr.nr. 5a, Helvigmagle By, Glim
Beliggende: Ledreborg Allé 22, 4000 Roskilde
Lejre Kommunes j.nr.: 22-002982
Miljøstyrelsens j.nr.: MST-2022-5249491

I e-mail af 11. april 2022 har Lejre Kommune efter aftale med ejeren fremsendt ansøgning om fredningsnævnets tilladelse til at opføre en 1983 m² stor hal til erhverv på ovennævnte ejendom.

Det fremgår af ansøgningen, at hallen skal anvendes til ejendommens to virksomheder, Partybus.dk ApS, som garage og Me And Jo ApS, som lager for virksomhedens salg af legetøj.

Hallen ønskes placeret vinkelret på Ledreborg Allé og i tilknytning til eksisterende bygninger på ejendommen.

Illustration af hallen fra ansøgningsmaterialet.

Det er ikke muligt at placere bygningen bag ved eksisterende bebyggelse, og hallen ønskes derfor placeret på et sted, hvor ejeren vurderer, at bygningen er mindst synlig set fra Ledreborg Allé, hvor der er eksisterende afskærmende beplantning.

Ansøgeren har oplyst, at hallen ønskes opført, så der bliver ordentligt og flot på ejendommen, ved at busserne kan flyttes ind i hallen.

Hallen vil blive 30 meter bred og 66,1 meter lang. Den vil blive ca. 9,4 meter høj til kip, og facaderne vil blive ca. 5,4 meter høje. Der isættes 4 porte i facaden mod øst og 7 porte mod vest. Bygningen ønskes malet sort og med solceller på taget.

Fredningsafgørelsen

Ejendommen er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 26. april 2016 vedrørende supplerende fredning til Gl. Lejre og Ledreborg Allé.

Formålet med fredningen er blandt andet at sikre landskabet omkring Ledreborg Allé, så alléen kan opleves både fra det omkringliggende landskab og vejen og fra Ledreborg Allé.

Det fremgår af fredningsafgørelsens § 4, at eksisterende boliger kan udvides op til 250 m² uden fredningsnævnets tilladelse.

Opførelse af garager, carporte, udhuse, drivhuse og lignende bygninger på højst 50 m² kan opføres i tilknytning til eksisterende byggeri.

Erhvervsmæssigt nødvendigt landbrugsbyggeri kan opføres i tilknytning til det eksisterende bygningsareal. Bygningerne skal dog for ejendomme på sydsiden af Ledreborg Allé placeres syd for den eksisterende bebyggelse, vinkelret på alléen og direkte bag eksisterende bygningsmasse.

Der må dog ikke opføres pelsdyrbure samt drivhusgartnerier, herunder såkaldte klima- eller plasttunneller til f.eks. jordbærproduktion.

Fredningen er ikke til hinder for opførelse af de for landbrugsdriften nødvendige primitive læskure til husdyr.

Opførelse af anden bebyggelse er ikke tilladt indenfor fredningen.

Lejre Kommune har i sin udtalelse af 11. april 2022 vurderet, at det ansøgte delvist strider mod fredningens formål, da hallen vil kunne begrænse udsynet til og fra omgivelserne til Ledreborg Allé. Grundet bygningens størrelse og højde vil den uanset beplantningen kunne virke dominerende i landskabet.

Lejre Kommune vurderer tillige, at ansøgningen strider mod bestemmelsen i fredningsafgørelsens § 4 vedr. byggeri, idet bygningen ikke skal anvendes til landbrugsformål, og idet den placeres ved siden af eksisterende byggeri på ejendommen.

Miljøstyrelsen har i udtalelse af 24. maj 2022 blandt andet anført, at det ansøgte ikke berører noget Natura 2000-område, og at ansøgningen på

det foreliggende grundlag ikke giver Miljøstyrelsen anledning til yderligere bemærkninger.

Fredningsnævnet har foretaget besigtigelse på ejendommen den 17. august 2022.

Afgørelse

I afgørelsen har deltaget fredningsnævnets formand, dommer Linda Lauritsen, samt nævnsmedlemmerne Niels Boye Jakobsen og Aage Krogsdam.

Fredningsnævnets afgørelse er enstemmig.

Det er fredningsnævnets vurdering, at det ansøgte er i strid med fredningens formål om at sikre landskabet omkring Ledreborg Allé, så alléen kan opleves både fra det omkringliggende landskab og vejene og Ledreborg Allé. Desuden har nævnet lagt vægt på, at der ikke er tale om en bygning, der kan karakteriseres som nødvendigt landbrugsbyggeri. Yderligere har fredningsnævnet blandt andet lagt vægt på den ønskede hals størrelse og på den ønskede placering.

Fredningsnævnet giver derfor afslag på den ansøgte dispensation.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal være skriftlig og skal afgives via Klageportalen, der findes på Borger.dk eller Virk.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr. Gebyret er for private personer på 900 kr., og for virksomheder og organisationer 1.800 kr.

Gebyret reguleres årligt hvert den 1. januar. Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Klageportalen. Klagen behandles først, når gebyret er betalt.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevarerklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førstestansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevarerklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i parts-høring.

En tilladelse må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 7, ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at en tilladelse bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Med venlig hilsen

Linda Lauritsen

Kopi til:

Lejre Kommune (landzone@lejre.dk)
Miljøstyrelsen, Tolderlundsvej 5, 5000 Odense C (mst@mst.dk)
Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø
(dn@dn.dk)

Danmarks Naturfredningsforening lokalafdeling: Lejre (lejre@dn.dk)
Friluftsrådet, (fr@friluftstraadet.dk)
Friluftsrådet, Kreds Roskilde (Greve, Lejre, Roskilde, Solrød), (roskilde@friluftstraadet.dk)
Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V (natur@dof.dk)
Dansk Ornitologisk Forening, lokalafdeling Lejre: (lejre@dof.dk)
Nævnsmedlem Niels Boye Jakobsen
Nævnsmedlem Aage Krogsdam

FREDNINGSNÆVNET FOR ØSTSJÆLLAND

Ved Ringen 1, 4000 Roskilde

Tlf.: 24 97 21 45, e-mail: oestsjaelland@fredningsnaevn.dk

Lejre Kommune
landzone@lejre.dk

FN-ØSJ-27-2022

Den 27. september 2022

**Ejendom: Matr.nr. 12m, Kornerup By, Kornerup
Beliggende: Ravnshøjvej 23, 4000 Roskilde
Lejre Kommunes j.nr.: (ikke oplyst)
Miljøstyrelsens j.nr.: MST-2022-34651**

Lejre Kommune har den 1. april 2022 anmodet om, at Ravnshøjgård, beliggende Ravnshøjvej 23, 4000 Roskilde, matr.nr. 12m Kornerup By, Kornerup, udtages af Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 26. april 2016 om fredning af områder ved Gl. Lejre og Ledreborg Allé.

Ejendommen er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 26. april 2016 om fredning af områder ved Gl. Lejre og Ledreborg Allé.

Af fredningsafgørelsens § 8 fremgår blandt andet:

”Institutionen Ravnshøjgård:
Institutionens arealer kan anvendes til institutionsformål som hidtil.

Der kan med fredningsnævnets godkendelse af placering og udformning opføres institutionsbygninger indenfor den på fredningskortet med særlig signatur afmærkede parcel.

Den på fredningskortet med særlig signatur afmærkede parcel udgår af fredningen, såfremt Lejre Kommune udarbejder en lokalplan, som regulerer byggeri og anlæg i relation til institutionsformål”.

Lejre Kommune har udarbejdet lokalplan LK32 for Ravnshøjgård. Lokalplanen er vedtaget af Lejre Kommune den 18. december 2019.

Miljøstyrelsen har i udtalelse af 20. maj 2022 blandt andet anført, at det fremgår af fredningsbestemmelserne, at den på fredningskortet med særlig signatur afmærkede parcel (Ravnshøjgård) udgår af fredningen, såfremt kommunen udarbejder en lokalplan, som regulerer byggeri og anlæg i relation til institutionsformål, og at kommunen nu har udarbejdet en lokalplan med denne regulering for parcellen. Det er Miljøstyrelsens vurdering, at en udtagning af Ravnshøjgård fra fredningen ikke kræver fredningsnævnets dispensation, og at der ikke er særlige forholdsregler, der skal påses i den sammenhæng.

Afgørelse

Afgørelsen er truffet som en formandsafgørelse af fredningsnævnets formand, dommer Linda Lauritsen.

Det fremgår af § 8 i fredningsafgørelsen, at Ravnshøjgård kan udgå af fredningen, når kommunen har udarbejdet en lokalplan, som regulerer byggeri og anlæg i relation til institutionsformål. Lejre Kommune har den 18. december 2019 vedtaget en sådan lokalplan for Ravnshøjgård.

Derfor har Fredningsnævnet for Østsjælland ingen bemærkninger til, at ejendommen Ravnshøjgård udgår af Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 26. april 2016 om fredning af områder ved Gl. Lejre og Ledreborg Allé.

Efter udløbet af klagefristen vil fredningsnævnet anmode Miljøstyrelsen om at lade fredningen af Ravnshøjgård udgå af de tinglyste dokumenter samt sørge for, at der sker tilretning i det digitale kort.

Fredningsnævnet vurderer, at betingelserne i naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 og 3, er opfyldt.

Denne afgørelse vedrører kun forholdet til fredningsbestemmelsen. Andre nødvendige tilladelser skal søges hos de relevante myndigheder.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal være skriftlig og skal afgives via Klageportalen, der findes på Borger.dk eller Virk.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevarerklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr. Gebyret er for private personer på 900 kr., og for virksomheder og organisationer 1.800 kr. Gebyret reguleres årligt hvert den 1. januar. Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Klageportalen. Klagen behandles først, når gebyret er betalt.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevarerklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førstestinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevarerklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i parts-høring.

En tilladelse må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 7, ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at en tilladelse bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Med venlig hilsen

Linda Lauritsen

Kopi til:

Lejre Kommune (landzone@lejre.dk)

Fonden Østagergård (ejer)

Miljøstyrelsen, Tolderlundsvej 5, 5000 Odense C (mst@mst.dk)

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø
(dn@dn.dk)

Danmarks Naturfredningsforening lokalafdeling: Lejre (lejre@dn.dk)

Friluftsrådet, (fr@friluftsradet.dk)

Friluftsrådet, Kreds Roskilde (Greve, Lejre, Roskilde, Solrød), (roskilde@friluftsradet.dk)

Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V (natur@dof.dk)

Dansk Ornitologisk Forening, lokalafdeling Lejre: (lejre@dof.dk)

FREDNINGSNÆVNET FOR ØSTSJÆLLAND

Ved Ringen 1, 4000 Roskilde

Tlf.: 24 97 21 45, e-mail: oestsjaelland@fredningsnaevn.dk

Lejre Kommune
landzone@lejre.dk

FN-ØSJ-83-2022

Den 20. november 2022

**Ejendom: Matr.nr. 4a Helvigmagle By, Glim
Beliggende: Ledreborg Alle 24, 4000 Roskilde
Lejre Kommunes j.nr.: 22-008363
Miljøstyrelsens j.nr.: (ikke hørt)**

I e-mail af 1. november 2022 har Lejre Kommune på vegne af ejeren af ovennævnte ejendom indsendt ansøgning om fredningsnævnets tilladelse til at lovliggøre udvidelse af boligarealet på 1. salen på ejendommen.

Det fremgår af ansøgningen, at tagetagen før udvidelsen var på 124 m². I forbindelse med udskiftning af taget er 15 m² af eksisterende loft- rum/mellemgang blevet isoleret, så det nu bruges som boligareal/mel- lemgang. Således er tagetagen nu på 139 m², og boligens samlede areal er nu på 350 m².

Ejendommen er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 26. april 2016 vedrørende supplerende fredning til Gl. Lejre og Ledreborg Allé.

Formålet med fredningen er blandt andet at sikre landskabet omkring Ledreborg Allé, så alléen kan opleves både fra det omkringliggende land- skab og vejene og fra Ledreborg Allé.

Det fremgår af fredningsafgørelsens § 4 blandt andet, at eksisterende bo- liger kan udvides op til 250 m² uden fredningsnævnets tilladelse. Opfø- relse af garager, carporte, udhuse, drivhuse og lignende bygninger på højst 50 m² kan opføres i tilknytning til eksisterende byggeri.

Lejre Kommune har i e-mail af 1. november 2022 udtalt, at det er kom- munens vurdering, at det ansøgte ikke strider mod fredningens formål, da udvidelsen af boligen ikke har en negativ betydning for oplevelsen af Ledreborg Allé eller det omkringliggende landskab.

Afgørelse

Afgørelsen er truffet som en formandsafgørelse af fredningsnævnets for- mand, dommer Linda Lauritsen.

Det er fredningsnævnets opfattelse, at det ansøgte ikke er i strid med fredningens formål. Herefter, og da der alene er tale om en ændret benyttelse af en allerede eksisterende del af bygningen, tillader fredningsnævnet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, at byggeriet bevares.

Fredningsnævnet vurderer, at betingelserne i naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 og 3, er opfyldt.

Denne tilladelse vedrører kun forholdet til fredningsbestemmelsen. Andre nødvendige tilladelser skal søges hos de relevante myndigheder.

En tilladelse bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal være skriftlig og skal afgives via Klageportalen, der findes på Borger.dk eller Virk.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevarerklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr. Gebyret er for private personer på 900 kr., og for virksomheder og organisationer 1.800 kr. Gebyret reguleres årligt hvert den 1. januar. Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Klageportalen. Klagen behandles først, når gebyret er betalt.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller

- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevarerklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førstestansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevarerklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i parts-høring.

En tilladelse må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 7, ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at en tilladelse bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Med venlig hilsen

Linda Lauritsen

Kopi til:

Lejre Kommune (landzone@lejre.dk)

Miljøstyrelsen, Tolderlundsvej 5, 5000 Odense C (mst@mst.dk)

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø (dn@dn.dk)

Danmarks Naturfredningsforening lokalafdeling: Lejre (lejre@dn.dk)

Friluftsrådet, (fr@friluftstraadet.dk)

Friluftsrådet, Kreds Roskilde (Greve, Lejre, Roskilde, Solrød), (roskilde@friluftstraadet.dk)

Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V (natur@dof.dk)

Dansk Ornitologisk Forening, lokalafdeling Lejre: (lejre@dof.dk).

Denne afgørelse vedrører en dispensationsafgørelse fra
Fredningsnævnet med sags nr. FN-ØSJ-28-2022.
[Klik her for at se afgørelsen](#)

AFGØRELSE FRA MILJØ- OG FØDEVAREKLAGENÆVNET

Miljø- og Fødevareklagenævnet
NÆVNESES HUS

STADFÆSTELSE af afslag på dispensation i sag om opførelse af hal inden for fredning i Lejre Kommune

Toldboden 2
8800 Viborg
Tlf.: 72 40 56 00
CVR: 37795526
Nævnets e-mail:
mfkn@naevneneshus.dk
www.naevneneshus.dk

Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse efter naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 78, stk. 3.¹

Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæster Fredningsnævnet for Østsjællands afgørelse af 25. august 2022 om afslag på dispensation til opførelse af en hal inden for fredning på matr.nr. 5a, Helvigmagle By, Glim, beliggende Ledreborg Allé 22, 4000 Roskilde.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17, stk. 1 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet² og gebyrbekendtgørelsens § 2, stk. 6.³ Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. naturbeskyttelseslovens § 88, stk. 1.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 8 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 1392 af 4. oktober 2022 om naturbeskyttelse.

² Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

³ Bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

1. Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet

Afgørelsen er den 21. september 2022 påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet af ejendommens ejer.

Klager har navnlig anført, at

- opførelse af hallen ikke strider mod fredningens formål, og
- hallen i kraft af placeringen og omgivelserne ikke vil ændre udsynet fra Ledreborg Allé.

Klagepunkterne er nærmere uddybet i afsnit 2.3.

2. Sagens oplysninger

2.1 Ejendommen/området

Klagen vedrører ejendommen på adressen Ledreborg Allé 22, 4000 Roskilde, matr.nr. 5a, Helvigmagle By, Glim. Ejendommen udgøres hovedsageligt af græsarealer og afskærms af alléen på Ledreborg Allé.

Området omkring ejendommen består hovedsageligt af Ledreborg Allé, der med sine 6,9 km er Danmarks længste allé. I øvrigt er landskabet omkring ejendommen meget varieret med vandløb, bakker, skove, søer og sletter.

Ejendommen er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 26. april 2016 om fredning af områder ved Gl. Lejre og Ledreborg Allé.⁴ Fredningen indeholder blandt andet bestemmelser om fredningens formål samt anvendelse af området, herunder bl.a. bebyggelse og etablering af faste konstruktioner eller anlæg, samt offentlighedens adgang ved etablering af stier.

2.2 Den påklagede afgørelse

Fredningsnævnet for Østsjælland har den 25. august 2022 meddelt afslag på dispensation til opførelse af en halbygning på ejendommen. Bygningen skal anvendes som garage for virksomheden Partybus.dk ApS og som lager for virksomheden Me And Jo ApS.

Ansøgningen vedrører dispensation til opførelse af en halbygning på 1983 m². Bygningen vil ifølge ansøgningen blive 30 m bred og 66,1 meter lang, og 9,4 meter høj til kip. Facaderne vil blive ca. 5,4 m høje og hallen skal være sort, og der vil blive monteret solceller på taget. Hallen vil få 4 porte i facaden mod øst og 7 porte mod vest. Bygningen vil blive placeret vinkelret på Ledreborg Allé og i tilknytning til eksisterende bygninger på ejendommen. Placeringen vil være, hvor ejeren vurderer, at halbygningen vil fremstå mindst synlig fra Ledreborg Allé, og hvor den vil blive afskærmet af eksisterende beplantning.

⁴ Link til fredningen: [08178.00.pdf \(blst.dk\)](https://blst.dk/08178.00.pdf)

Det fremgår af afgørelsen, at ejendommen er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 26. april 2016 vedrørende supplerende fredning af Gl. Lejre og Ledreborg Allé. Det er anført, at fredningen blandt andet har til formål at sikre landskabet omkring Ledreborg Allé, så alléen kan opleves både fra det omkringliggende landskab, vejen og alléen.

Det fremgår videre af afgørelsen, at det følger af fredningsbestemmelserne, at fredningen er til hinder for opførelse af bygninger, medmindre der er tale om udvidelse af en eksisterende bolig op til 250 m², at der opføres garage, udhuse og lignende bygninger op til 50 m² i tilknytning til eksisterende byggeri, eller der er tale om opførelse af erhvervsmæssigt nødvendigt landbrugsbyggeri. Dog skal sidstnævnte bygninger for ejendomme på sydsiden af Ledreborg Allé placeres syd for eksisterende bebyggelse, vinkelret på alléen og direkte bag eksisterende bygningsmasse. Det er desuden anført i afgørelsen, at der ikke må opføres pelsdyrbure og drivhusgartnerier, og fredningen ikke er til hinder for opførelse af primitive læskure til husdyr, hvis disse er nødvendige for landbrugsdriften.

Ifølge afgørelsen har Lejre Kommune i sin udtalelse af 11. april 2022 vurderet, at det ansøgte strider mod fredningens formål, da bygningshallen grundet sin højde og størrelse vil kunne begrænse udsynet til og fra omgivelserne til Ledreborg Allé, og at den uanset beplantning vil kunne virke dominerende i landskabet.

Det bemærkes i afgørelsen, at Miljøstyrelsen i udtalelse af 24. maj 2022 blandt andet har anført, at det ansøgte ikke berører noget Natura 2000-område, og at det ansøgte ikke giver styrelsen anledning til øvrige bemærkninger.

Det fremgår af afgørelsen, at fredningsnævnet har foretaget besigtigelse den 17. august 2022.

Fredningsnævnet har ved sin afgørelse lagt vægt på, at det ansøgte efter fredningsnævnets opfattelse strider mod fredningens formål om at sikre landskabet omkring Ledreborg Allé i forhold til at sikre ind- og udsigtsforhold på stedet. Fredningsnævnet har endvidere lagt vægt på, at der ikke er tale om en bygning, der kan karakteriseres som nødvendigt landbrugsbyggeri og på halbygningens ønskede størrelse og placering. Fredningsnævnet har på baggrund heraf meddelt afslag på dispensation.

2.3 Klagens indhold

Klager har anført, at opførelse af halbygningen ikke vil stride mod fredningens formål, da udsynet til Lejreborg Allé og landskabet omkring vil være uændret. Hertil har klager oplyst, at halbygningen vil blive placeret bag nuværende beplantning, og at bygningen vil opføres i samme højde som beplantningen.

Herudover har klager bemærket, at bilister på Lejreborg Allé skal køre bil og ikke kigge ud over det omkringliggende landskab.

Endeligt har klager oplyst, at halbygningen ikke berører Natura 2000-område.

3. Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger og afgørelse

3.1 Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, kan fredningsnævnet meddele dispensation fra en fastsat eller foreslået fredningsbestemmelse, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål. Videregående afvigelser fra en fredning end nævnt i stk. 1 samt hel eller delvis ophævelse af en fredning kan efter stk. 5 kun foretages efter reglerne om gennemførelse af fredningssager.

Ejendommen er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 26. april 2016 om fredning af områder ved Gl. Lejre og Ledreborg Allé.

Om fredningens formål fremgår følgende af fredningsafgørelsens § 1:

”§ 1. Fredningens formål

Det er fredningens formål,

- At sikre områdets kendte og potentielle historiske og kulturhistoriske værdier med mulighed for deres formidling.
- At sikre, at det smukke og uberørte landskab omkring Gl. Lejre bibeholdes i sin nuværende tilstand og som et overvejende åbent landskab med enkelte solitære træer og levende hegn i sammenhæng med de tilstødende fredede områder.
- At sikre landskabet omkring Ledreborg Allé, så alléen kan opleves både fra det omkringliggende landskab og vejene og fra Ledreborg Allé.
- At sikre, at alléen bevares, vedligeholdes og løbende suppleres, således at den fremstår som et væsentligt kultur- og landskabsselement.
- At sikre og forbedre områdets rekreative værdier, herunder at give offentligheden mulighed for at færdes og opholde sig i landskabet blandt andet via stisystemer.
- At sikre og udvikle naturværdierne.
- At skabe grundlag for naturpleje.”

Af fredningsbestemmelserne fremgår blandt andet følgende:

”§ 4. Bebyggelse

Eksisterende boliger kan uden fredningsnævnets godkendelse udvides op til 250 m².

Opførelse af garager, carporte, udhuse, drivhuse og lignende bygninger på højst 50 m² kan opføres i tilknytning til eksisterende byggeri.

Erhvervsmæssigt nødvendigt landbrugsbyggeri kan opføres i tilknytning til det eksisterende bygningsareal. Bygningerne skal dog for ejendomme på sydsiden af Ledreborg Allé placeres syd for den eksisterende bebyggelse, vinkelret på alléen og direkte bag den eksisterende bygningsmasse.

Der må dog ikke opføres pelsdyrbure samt drivhusgartnerier, herunder såkaldte klima- eller plasttunneller til f.eks. jordbærproduktion.

Fredningen er ikke til hinder for opførelse af de for landbrugsdriften nødvendige primitive læskure til husdyr.

Opførelse af anden bebyggelse er ikke tilladt inden for fredningen.”

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder, at det ansøgte vil stride mod fredningens formål. Miljø- og Fødevareklagenævnet har navnlig lagt vægt på, at det ansøgte størrelse og højde i betydelig grad vil hindre oplevelsen af og indsynet til Ledreborg Allé fra det omkringliggende landskab og vejene.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder i øvrigt, at det ansøgte er i strid med fredningens forbud mod bebyggelse, da der ikke er tale om en bygning, der kan karakteriseres som erhvervsmæssigt nødvendigt landbrugsbyggeri, idet bygningen ikke skal anvendes til landbrugsformål.

Det forhold, at klager har bemærket, at bilister på Lejreborg Allé skal køre bil og ikke kigge ud over det omkringliggende landskab, kan ikke føre til et andet resultat.

Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæster således Fredningsnævnets afgørelse om afslag på dispensation til opførelse af halbygning.

3.2 Gebyr

Som følge af afgørelsen tilbagebetales det indbetalte klagegebyr ikke, jf. klagegebyrbekendtgørelsens § 2.

3.3 Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæster Fredningsnævnet for Østsjællands afgørelse af 25. august 2022 om afslag på dispensation til opførelse af en hal inden for fredning på matr.nr. 5a, Helsevig Magle By, Glim, beliggende Ledreborg Allé 22, 4000 Roskilde.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales ikke.

Denne afgørelse gøres tilgængelig for Fredningsnævnet for Østsjælland (FN-ØSJ-28-2022) samt for klager og dennes eventuelle repræsentant via

klageportalen. Afgørelsen sendes desuden til eventuelle andre parter i klagesagen.

Afgørelsen vil blive offentliggjort på <https://mfkn.naevneshus.dk>. Personoplysninger vil blive anonymiseret.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet beklager den lange sagsbehandlingstid.

Klaus Meinby Lund
Stedfortrædende Formand